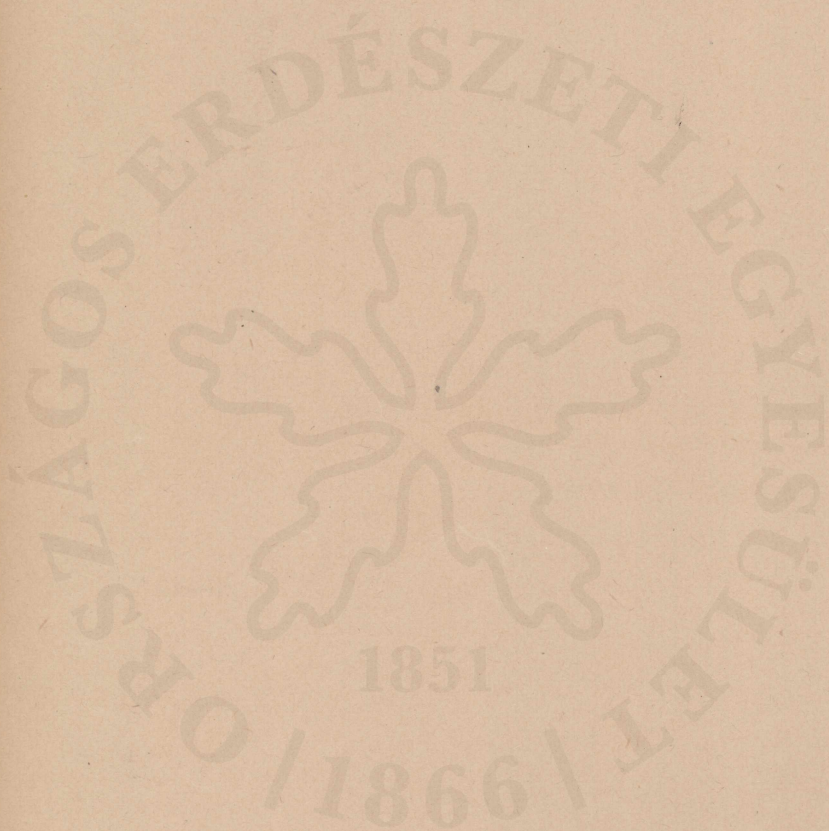

AK 4197 SZ. MAGYAR ERDŐGAZDA 1929

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETENÉK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Bakkfésze, u. p. Bogács, Borsod vm.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sétányúthely, Vörösmarty-utca I. szám.Szerkesztő
L. Wittenberger Géza.Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

A zászlót,

melyet két éven keresztül hordozott, Tóth Bódog ma más kezekbe adta. Valtozott életkörülményei folytán, — melyek őt lekötve tartják — megválnak kis lapunk szerkesztésétől.

Mindnyájan, akik magvas, erőtlen írásait olvastuk és a sorokon keresztül megismertük szakunkért rajongó, lelkes egyéniségét, ösztönét fájljuk visszavonulását. Egyesületünk s az egész erdőszet minden eseményét, problémáját az ő talpraesett írásai ismertették meg velünk, a magyar erdőgazdaság fejlesztése, az egyesületi élet felvirágoztatása, az erdőbirtokosság és erdőtisztai kar közötti kapcsolat megszilárdítása körül oly érdemeket szerzett, melyekért méltán érdemi meg mindnyájunk halálját és elismerését. Reméljük, hogy ez a visszavonulás nem jelenti egyben az ő teljes elnémulását, s ha a lapszerkesztés gondját le is vette, érdekes mondanivalóit, melyeket mindnyájan oly szívesen olvastunk, ezután sem fogjuk nélkülözni.

A lobogót, melyet ő oly hivatott s határozott kézzel és oly magasan hordozott — megvallom — aggodalmak közt veszem tőle át. Fiatalságomat, gyakorlatlanságomat s az erdőszeti közeletől való elzártságomat tekintve, oly nehéz feladatokkal találom szemben magamat, melyek elvégezni úgy hiszem, csak erőm egész megfeszítésével leszek képes. Félek, méltatlanul ért a megismerést, mellyel engem az egyesület bárcs kis lapjának élére állított s az előlegezett bizalmat csak ezután kell odaadó munkássággal, ügybuzgósággal — s lelkesedéssel megérdemelnem. Ez az csupán, ami ígérhetek! Fiatalos ambíciómat teljes egészében a közös ügy szolgálatába kívánom állítani s fáradságom nem kimélve fogom munkáim egyesületünk ügyeit, szívet és lélekkel állom majd azt a frontot, hova annak bizalma állított. Tisztaban vagyok feladatom nehézségével, tudom, hogy a szerkesztőség mily háládatlan, fáradságos és felelősségteljes mesterség. Hogy ezeknek tudatában s nagy elfoglaltságom ellenére a megismeréstől megbiztatás mégis elfogadom, azért teszem, mert úgy érzem, ezt parancsolja a szakom s hazám iránti kötelesség és szeretet.

Ez a kettő az, mire Önöket is kérem igen tisztelt tagtársaim; a kötelesség-telejesítésre, mellyel a mindeneből kiforgatott szegény magyar erdőgazdaságnak, a mi kis egyesületünknek s ennek a lapnak tartozunk s a szeretetre, mely

összefűz, egyesít és nagerősít bennünket. Ne hagyják magra ezt a lapot, támogassák a szerkesztőt nehéz, felelős, sőt néha elnézéssel s irasaim fogyatékes munkájában. Ez a kis lapunk egyesületért van, annak ügyeit szolgálja s hasábjain valóban az egész erdőszet lelkijének, szellemi erőinek, törekvésének, céljainak és eredményeinek kifejezésére jutnók — nem a szerkesztőnek csupán. Mindig újat, frisseket és közérdekűt kell tudni adni, ami mindenkit lelkesít s magavá ragad, mely mintegy az egyesület égy fáklyája világítson bele a magyar éjszakába. Éppen ezért a lap szerepét nem igazodhatik egyetlen ember meggyőződéséhez és lelkivilágához. Benne mindnyájunk közös, egyező akaratának kell megszólalnia s mindnyájunk közreműködésére van szükség. Nagyon kérem, hogy nehéz szerepemben engem cikkekkel, útmutatásokkal, ötletekkel, hírekkel, kritikákkal s kívánásaikkal közlésével támogathatnak.

nek legyenek. Ha pedig gyarlóságom s gyakorlatlanságom folytán nem találnám el a helyes hangot, kérem elnézéssel s irasaim fogyatékes munkájában. Ez a kis lapunk egyesületért van, annak ügyeit szolgálja s hasábjain valóban az egész erdőszet lelkijének, szellemi erőinek, törekvésének, céljainak és eredményeinek kifejezésére jutnók — nem a szerkesztőnek csupán. Mindig újat, frisseket és közérdekűt kell tudni adni, ami mindenkit lelkesít s magavá ragad, mely mintegy az egyesület égy fáklyája világítson bele a magyar éjszakába. Éppen ezért a lap szerepét nem igazodhatik egyetlen ember meggyőződéséhez és lelkivilágához. Benne mindnyájunk közös, egyező akaratának kell megszólalnia s mindnyájunk közreműködésére van szükség. Nagyon kérem, hogy nehéz szerepemben engem cikkekkel, útmutatásokkal, ötletekkel, hírekkel, kritikákkal s kívánásaikkal közlésével támogathatnak.

És ha ebből az építő munkából s a szétforgácsolt erők egyesítéséből én is — csak bármily kevéssé — kivethetem majd a részem, egy gondolat, értelem címatom s akkor elmondhatom én is a spártaiakkal: »megselekedtem, amit megkövetelt a haza.«

L. Wittenberger Géza.

A magyar erdőgazdaság érdekképviselete.

Irtá: Dr. jur. Fazekas Ferenc okl. erdőmérnök.

— Folytatás. —

Változó idők változó követelményei is okozhatják, hogy idők multával régebbi gazdasági intézmények, — fejlődésükben megállva, — veszítenek célszerűségükből, — elyegülnek s ha esetleg teljesen nem is szűnnek meg, már csak tovább tengődnek.

A magyar erdőgazdaság vitathatatlan magasabb hivatása azonban nem térheti, hogy Országos Egyesülete — akár ilyen okokból is — csak látszat-exisztenciát élhessen.

Régi erdőszeti konzervativizmusunkra büszkék lehetünk ugyan, és ezen tradicionális is meg vannak a maga jövőbeli kötelezettségei: feladatok, melyekért érdemes és kell is dolgozni, ha nem akarjuk, hogy mindaz, amit erkölcsiekből eddig szerzettünk, ezennel veszendőbe menjen, azonban az újabb, a kor igényeire szabott fokozottabb feladatok elől sem lehet már tovább kitérni.

Az Erdészeti Egyesület, — tagjaival tervezett sürűbér érintkezésből merített megfigyelések nyomán — nagyfontosságú kezdeményező munkát fejtethet ki már a közeljövőben is. Szakszerű, a közérdeket mindig szem előtt tartó előterjesztéseivel a kormányzatnak és a törvényhozásnak szűkebb és mindennekfeletti való megbízható segítőjévé válhat. Az erdőszeti érdekképviselet

selet azonban, ha feladata magaslatán akar állani, természetesen nem szabad, hogy már most abban keresse érvényesülését, hogy l'art pour l'art szembehelyezkedik a többi gazdasági rétegekkel, mely módszerrel ugyan pillanatnyi sikerek elérhetők, de mindig csak a nemzeti összérdek rovására. Ilyen irányban kifejtett túlzások elhomályosítják a gazdasági dolgokban különben is meg lehetőségek közötti közvélemény tisztánlátását, — utjában vannak a valódi érdekek felismerésének. A magyar erdőszet igaz ügyének nincs is ilyenfajta manipulációkra szüksége.

Ez azonban nem zárja ki azt, hogy az Egyesületi szükség esetén ne emelje fel szavát mondjuk még az állami beavatkozásnak esetleges olyan túltengése ellen is, ahol ezen beavatkozás az egyéni teremtőképesség kihasználásának lehetőségét is veszélyezteti. Mintahogy a nemzeti vagy társadalmi fejlődésnek a valódi hordozói csak ezek egyéniségek lehetnek, úgy a mi gazdasági életünk irányítása sem nélkülözheti az individuális erőt s a „közérdekből való ellenőrzés” nem szolgáltató ügyret arra, hogy átíróg elemk érvényesülését megakassza s a teremtő munka örök folytonosságát megzavarja.

A nyilvánosság érdeklődésének az erdészet ügye felé való irányításra alkalmas, úgy elméleti, mint gyakorlati erdészeti vonatkozásokban kitűnő közgazdasági tanulmányoknak széles körben való terjesztése.

A gazdasági élet egészséges s tétele, a mai válságos helyzetből való kivétele képezi ma minden európai állam gondját. De nincsen olyan gazdasági kérdés, amely ne érintene mindhárom főfogalommal az ágat, az őstermelést, az ipart és kereskedelmét. Természetes, hogy ilyenben mindinkább fokozódó fontossága van a felmerülő problémák közös megvitásának. Így az egyes érdekeltek közötti összeköttetés tartása és kiépítése ugyancsak egyik szereplője az erdészeti érdekképv

nek is. Egy másik ilyen igen fontos feladat, hogy valamely módon az állami beavatkozások körül is kezdeményezően tudjon lépni és azoknak, erdészeti vonatkozású részeit eredményes megoldásba befoglalni.

Erdőgazdasági érdekképviseletünk lényegétől az eddig tudnánk szemléletében megvilágítani, mintha vázolóan azon nagyon érdekes folyamatot, hogyan alakult általában államhatalmaknak és gazdasági érdekképviseletnek egymáshoz való viszonya a háborút követő mai időkben. Minél inkább alakultak át a parlamentek politikai küzdelmek színterévé, minél inkább szorultak ott háttérbe a gazdasági kérdések, annál fontosabb szereplők várt az érdekképviseletre, annál nélkülözhetlenebb támaszaivá váltak ezek a kormányoknak és a törvényhozásnak. A legfontosabb gazdasági kérdések előkészítésében ügyvázolóan felhatalmas jellegű nyertek így az érdekképviseletek, még pedig azért, mert magának az államnak az érdeke, hogy általuk — a való életnek munkái által — kézzintéssék elő a később politikává váló közgazdasági megoldásokat. Az érdekképviseleti élet így államalkotó jelentőségűvé tud válni: egy darabja a magyar alkotmányunk.

A legújabb időkben csaknem minden országban — lassan vagy gyorsabban — így került előtérbe, mint legfőbb mozgató, irányító erő, a foglalkozási ágak nagy érdekképviseleteinek összeállása, sőt egyes országokban ez annyira ment, hogy ott az alkotmány is nyíltan csaknem az érdekképviseletre nyugszik (lásd fasizmus, szovjet etc). Amerikában már régóta minden törvényt az a rengeteg sok gazdasági egyesület, szövetség, unió készít elő, amelyek saját szakmájuknak előmozdításért alakultak.

Hazánkban az új felsőháznál már szintén az érdekképviseletek a döntő szó (sajnos, erdészeti érdekképviseletünk ismeretlent passzivitása a közelmúltban itt is fontos gazdasági hadállást adott föl, — őrszemket veszített), a nagy gazdasági érdekképviseletek így veszik át a parlament funkcióinak egy részét.

Erdészeti érdekképviseletünk problémája a szükségeszerű tökéletesen kapcsolással csak úgy munkálható ki, ha a kérdés rendezésénél nem hagyjuk figyelmen kívül egy nagyvonalú, tartalmas, intenzív erdészeti szaksajtó nélkülözhetlenségét sem.

A szklap az erdész közvélemény egyik kifejező és alakítója. A leghatásosabb fegyver a érdekképviselet kezében. Eleven élelet is, abba, foglalkozik az erdőgazdaság össze közérdekű kérdéseivel, eszméket ad, harca a szakma érdekeit, kiegyenlítő az ellentéteket, tájékoztatja saját munkájával tudat, tud el foglalt erdőszi tart a szakma minden eseményéről, újításokról, reformokról, hiszen tartja az érdeklődést, kifejezheti az észretartozás érzését, képviseli a szakma egészségét, erejét. Célja a szakma boldogulásiának elősegítése s közben pótolatlan együttársa az erdőgazdának is, néhez nap küzdelmeiben.

A szaksajtó hűtörke az erdész összes tevékenységünk számára, ezen keresztül tudunk részt venni a gazdasági utasítások sűrűségében, ezen át hallhatjuk szavunkat nem a nyilvánossághoz, de a kormánybanhoz is.

A szklap szolgál utabízgatással, tanácsot a legkisebb bajknál, de a nyilvánosság együgyerével segít nagyobb feladatokat megoldatni is.

Kivülre is a szklapon keresztül ismer meg és bájják a az egész szakmát, illetőleg érdekképviseletét, mert ha ez utóbbi intenzív, gazdag élet él, akkor bővebb, kiadó annak zaksajtója is.

Szaksajtó nélkül pragatív, eredményes munka sem képzhető el, nemcsak kifejező, de a szakmán belül sem. A területtel annyira szerte szört erdőgazdák a zaksajtón keresztül tudnak részt venni minden esemény, történés előkészítésében. Csak így lehet a kérdéseket minden oldalról megvilágítani, közmegelegelődre kimunkálni.

S ami az erdészeti szklapnak minél előbb berendezendő Erdész-Otthon. Esténként együtt tudja tartani majd a névhiányokban és egyéb idegen helyeken addig szerte szört erdész szigeteket, vagy más, önálló, — úgy lesz a jövőben a szklap is közös szellemi otthonunk, közös szklapi találkozó helyünk meg az ország leg távolabbi részén lakó zaksaitársaink részére is. Sőt hatása a trianoni határokon túl, régi kartsaitársainál is talajra kell, hogy találjon.

A szklap irányának az összehangos érdeket szem előtt tartó következetessége nem változtatható meg, de ezen fokon túl már az írónak szabad teret kell adni gondolatok közlésére. A lap hasábjai nyitva kell, hogy álljanak eltérő vélemények komoly megnyilatkozásai számára is. A szklapi életet táplálni, az eszmék harcát nem megakasztani, inkább elősegíteni kell. Szaktársainkból mondati valóikat meg kiscsalgatni is, — ez nemcsak lehet, de szükséges is. Ha úgy látom, és ezt bizonyítani is tudom, hogy (ellenfeleket tárgyilagossá kritizálnak nincsenek, csak ellenkező vélemények) a más véleményem lévőnek nincs igazsága, ez esetben mi sem könnyebb, mint a ténybeli tévedés kimutatása. Természetesen érvekkel kell operálni s nem azon módszerrel, hogy az egyeseknek nem tetsző közléseimről, ellenargumentum helyett vagy annak hiányában, egyszerűen fejt veszik vagy súlyoztatják a bátor szókimondást, amit azt a közelmúltban egy egyéb-

ként csaknem nélkülözhetetlen lapvezérel is megtették. Elfelejtik, hogy ezen mádszonnal csak a más nézetem lévőv mádnem sok kimmellel és még kevesebb logikával fejbé, de nem bunkóhatják le vele egyttal az eszmét is.

A szklapnak különbözően csak a Sajtószaksajtókat felelős, s nem egyes érdekcsoportoknak.

Sokan lesznek, akik tulzotnak, kihihetetlennek látják azon óhajukat, hogy szaklapunk hetenként jelenjen meg. Természetesen megfelelő átmenetek közbeiktatásával. Elyelőre a havi lap töltendő ki, később lehet csak szó kfhetés s még később a hetilap megjelenhetéséről. Jól megorganizálva, szerintem a hetilap kérdése is megoldható. Kalkulációim is igazolják ezt. — Anyagi és szellemi erőforrások egyaránt kelnek ehhez. Ha azonban a lap sokat nyújt, hiányt pótol, nélkülözhetetlenné tud válni, akkor olvasói anyagilag erősebb mértékben veheti igénybe, de az érdeklődők táborát is kiterjeszheti. Csakugy példáké emeltem, hogy a facsarnok ezer tagjából esetleg ötszáz új előfizető akvizitálható lenne. Új öleteket, reformokat kell behozni. A hirdetési rész megszervezése egymaga is hatalmas bevételi forrássá válhat. És így tovább.

A lap szellemi tartalmának biztosítása, az átmenetileg esetleg az egészen magas tudományi színvonal némi róvására is, de szintén megoldható. Az eddigi, túl nehezen érthető, tömeges érdeklődésen kívül eső, elméleti jelentőségű kissé zárda ideológiai mellett — gyakorlati problémák is kelnek. Az erdőgazda ma már nemcsak őstermelő, hanem tájparos és fakereskedő is. Ének megfelelően a zaksajtóban kimmunkálásra vár sokoldalú gyakorlati feladat tömegek vároakoznak hivatalott túllu kartsaitársaink számára. Sőt meg interjú, portrék, vadászati részek, külföldi szemle etc szinesithetik, tartíthatják a lapot.

Egyik vezető érdekképviseleti évi jelentését veszem most kezembe, hogy lássam milyen óriási munkaanyag az, amely többek között eredményesen került ott egyetlen éven belül kimmunkálás alá. Vaskos kötet, vilóosság tanulmányok csoportja éven évkönyv felette gazdag — 648 oldalas tartalommal. Milyen sziviszmoritón szegényes nehé képest a mi Országos Egyesületünk néhány soros évi működési jelentése.

Pedig a magyar erdészeti irányítói és munkásainak szellemi vagy írói vénája nem olyan szükös, mint ez évi jelentések, vagy akár az egyesület lap minimális tartalmából következtethető lenne, mert meg Csonkaországunk kisebb terület részéin működő helyi egyesületek is nem kicsiny lendületbe tudnak jönni megfelelő irányítás mellett. Így a Tiszazjobbpart Vármegegy Erdészeti Egyesülete — hála hivatalott vezetősége nagy koncepcióján agilitásának — a maga terümenán máris példát mutatott, utatörő értékes eredményekre tekinthet vissza.

Azoknak, akiknek kezebe a magyar erdészeti sorsán vonó létvéne, még sok hasonló tennivalót lesznek, hogy szakunk akár irodalmi, akár társadalmi életének annyi

Kérjük az uradalmat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

idő óta várt virágzó kora is végre bekövetkezék.

Nem szabad azonban megfeledkezünk fejtegetéseink során arról sem, hogy bármilyen reformok Erdészeti Egyesületünk mai szervezete mellett csak úgy valósíthatók meg, ha azok életre hívásához az állameredszeti tisztviselőknél (helyesebben azok vezetőinél) előzetes hozzájárulást sikerül megnyerni. A helyzet helyes irányban történő kialakulását van hivatva mégis biztosítani azon elvithatlan tény, hogy magasabb vonatkozásokban az állameredszeti sorsa parallel halad úgy az egész erdőgazdaság hón óhajtoit megerősödésével, mint annak esetleges vissza esésével. Jelen tanulmány bevezető részeiben pedig már kimutattuk, hogy viszont erdőgazdaságnak és érdekképviseletének nagyban szintén egymáshoz hasonló a sorsuk, egymással kapcsolatos akár fejlődésük akár hanyatlásuk.

Ebben a megvilágításban a magyar erdőgazdaság érdekképviseletének problémája az állameredszethez tartozók előtt sem lehet közömbös s annál kevésbé lehet ellenzenes az.

S ha még hivatkozunk azon megállapításainkra, amelyek szerint az Országos Erdészeti Egyesület ma már nemcsak védekező és harcos organizáció más társadalmi vagy gazdasági osztályokkal szemben, hanem egyik hivatott és nélkülözhetlen résztvevője kell hogy legyen az állampolitikai berendezéseknek is —, mindezekből logikusan következik, hogy nemcsak a magánerdőgazdaság, de az ellenőrzést gyakorló állameredszettel szemponjtából is vitális fontossága a magyar erdőgazdaság érdekképviseletének felfele ivelő fejlődése. De mindeztől eltekintve sem tehető fel, hogy az amugy is mindenképen tiszteleter méltó és mindenkor hivatása magaslatán álló állameredszeti kar nehézségeket támasztana célszerű új megoldási tervezetek útjába. Végelegesen különben sem lehetne ezen reformokat megakasztani, mert bármilyen ellenállás esetén az Országos Erdészeti Egyesületben maguk alól vágának ki azt a fát, amelynek gallyain ők is ülnek: megérelnek az erdőbirtokos osztályban, lassanlassan a teljes kiválás gondolatát.

Értekezésem befejezésül Térfy Béla öcxelentéjének a legutóbbi erdszeti közgyűlésen tett kijelentését huzom itt alá: *Nincs aktuálisabb problémája az Egyesületnek, mint a hidnyzó hazai erdszertlókosság megnyerése a közös zászló alá.* Az elnöki székbl is kikívánkozott ezen megállapításnak az alapgodolata szinarany igazság.

Mintegy folytatásként, szorosan fölzárkóznak ezen kívánsághoz jelen sorok is: az egyesületi életnek, a titkársági intézménynek és a szakosztálonak együttes reorganizálása útján a helyes megoldás lehetősége kínálkozik, az elérendő eredmény jelentősége kiszámíthatatlan nagy, a biztosnak ígérkező siker pedig hívaon kecsegtet. De nem szabad töprengve megállani a puszta óhajnál. A tizenkettedik órában már csak cselekedni lehet.

Téhat tessék cselekedni.

A magyar erdszettel szebb jövőjét aggodalommal lesők joggal várhatják az illetekeseit, hogy most már ezen kérdés rendezését energikusan veszik kezükbe és fél

utón nem állva meg, ezen problémát is melióbbi megvalósításához juttatják.

Legkeveseb azonban, hogy legalább a kezdeten essünk végre át.

Nyissuk fel ezért a magyar erdszettel szék-házának ablakait, eresszünk friss levegőt a régi, állott helyére; tárjuk szét az ajtószárnyakat is és ez új érába eresszük be az ébredni kész energiákat, az élniakarást, a töbréni hitet, lelkesedést, a munkát, —: **bocsdssuk be oda az Életet.**

— Egyesületi hírek. —

E helyen is tudatjuk t. olvasóinkkal, hogy Tóth Bódog szerkesztőnk lemondása folytán lapunk szerkesztését a jövőben L. Wittenberger Géza uradalmi erdmérnök tagtársunk fogja ellátni. Kérjük tisztelt munkatársainkat, hogy közreműködésükkel az új szerkesztőt is támogatni sziveskedjenek.

A lapba szánt közlemények a jövőben L. Wittenberger Géza urad. erdmérnök *Bükkészerc, u. p. Bogdcs* címre küldendők, az egyesület ügyeit érintő levelezések továbbra is *TóthBódog erdmérnök, egyesületi titkár, Szentdomonkos, u. p. Bükkszenterszét* címre küldendők.

..

Kérjük t. tagtársainkat, hogy tagsági és előfizetési díjaikat melióbb beküldeni sziveskedjenek.

Tagsági díj évente 6 pengő.
„Magyar Erdőgazda“ évi előfizetési díja:
 tagok részére 2 pengő
 nem tagok részére 10 „

..

Nyugtadjuk az alábbi tagsági és lapelőfizetéseket:

<i>1927. évre:</i>	
Láhne Henrik, Budapest	8 P
<i>1928. évre:</i>	
Hepke Arthur, Gödöllő	4 P
Traub Dezső, Hárómbuta	8 P
Gróf Andrassy Gyula, Mád	8 P
Fritsch Antal, Pápakovási	8 P
Onczay László, Vilyipuzsa	8 P
Juriss József, Kemencepaták	8 P
Oszvách Mihály, Pálháza	8 P
Láhne Henrik, Budapest	4 P
<i>1929. évre:</i>	
Hepke Arthur, Gödöllő	4 P

Beszámoló Egyesületünk téli közgyűléséről.

Egyesületünk f. évi január hó 11-én tartotta meg rendes téli közgyűlését Miskolcon az Iparkamara tanácstermében.

A közgyűlést választmányi ülés előzte meg, melyen a megjelent választmányi tagok a közgyűlés elé terjesztendő kérdéseket tették előzetes megbeszélés tárgyává.

A választmányi ülés után délelőtt 10 órakor kezdődött a rendes közgyűlés, melyen a következő tagok jelentek meg: *Waldótt Kelemen báró elnök, Alberti János, Borhy György, Dókus József, Huszár Károly, Kertész István, Lippóczky Béla, Maróthy Emil, Nagy László, Nagy Zoltán, Neményi Ferenc, Onczay László, Radó Gábor, Roth Gyula, Soós Károly, Szabó Géza, Szepessy Arthur, Schmotzer Gyula, Sztankovics Géza, Tamás*

János, Tóth Bódog, Velics Gyula, Wittenberger Géza.

Waldótt Kelemen báró elnök üdvözlö a megjelenteket s a közgyűlést megnyitja.

Meleg szavakkal köszönti *Szepessy Arthur főerdőtanácsost, az új miskolci erdőgazgatót*, kit először van alkalmá egyesületünk közgyűlésén üdvözölni s egyuttal üdvözli a *soproni fűsikola képviselőiben megjelent Roth Gyula fűsikolatantart* is.

Viszatekintve az elmúlt évre ismételtlen jóleső érzéssel állapítja meg a parádi vándorgyűlés nagy sikerét, az iránta megnyilvánult általános érdeklődést s a Parádi-fürdőn tartott vitafeladás magas nívóját. A parádi szép sikerben annak bizonyítékát látja, hogy a vidéki egyesületeknek megvan a maguk létjogosultságuk, mert míg az Országos Erdészeti Egyesület nehezen tudja távol lakó tagjait összegyűjteni, addig a vidéki egyesületek tagjai kisebb körben s közvetlenebb formákban érintkezve egy mással, eleven egyesületi életnek adják tanuléit.

Annál sajnálatosabb azonban ezzel ellentétben az az általános stagnálás és kedvetlenség, mely az egész magyar erdőgazdaságban észlelhető. Az okokat keresni kötelelességünk, az őszinte és tárgyilagos kritika elől kitérni nem lehet, mert hiszen nem azért jöttünk össze, hogy egymást dicsérjük, hanem hogy őszintén kicseréljük véleményeinket.

Sok égető kérdése van a magyar erdőgazdaságnak, mely mind sürögő megoldásra várna s ily körülmények között főgyaltalan nem megnnyugtató az erdszettel főszaltaly vezetójének munkával való túlerőlesése, ki a mai körülmények között idejének s munkacerejének egy részét az erdőgazdaságon kívül más munkakörre is kénytelen fordítani.

Stagnálás és kedvetlenség észlelhető az O. E.-en is, hol ismételtlen történetek oly események, melyek a közügyek kárára vannak. Az ellentéteket nem szabadna kieleníteni, sőt minden érvele követkei kelene azokat elsimítani, mert ha így haladunk tovább, a magyar erdőgazdaság nagy kárára tőktelesen tőnkremegy, elpusztul az egyesületi élet.

Az elnök megnyitó után Szepessy Arthur erdőgazgató köszöni meg az elnök üdvözlét s kéri a tagok sorába való felvételét. Azon óhajátssának ad kifejezést, hogy bárcsak oly szivesen fogadná egyesületünk tagjai közé, mint amily örömmel ő lép be sorainkba.

Az utolsó közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után elnök a hiteltelisére Nagy László és Radó Gábor tagokt kéri fel.

Onczay László alelnök előadja, hogy egyesületünk az elmúlt évben 400 pengőt szavazott meg a „Magyar Erdőgazda“ 1928. évi évfolyamában megjelent legjobb cikk jutalmazására. Így szűkességé vált a jutalom kiadására bíraló bizottságot küldeni ki. A közgyűlés a bíraló bizottság tagjává *Nagy Lászlót, Onczay Lászlót s dr. Závitsa Józsefet* választja meg.

Kéri egyben a közgyűlést, hogy a már szokásává vált 400 pengős jutalom 1929. évre is kitiűzessék. A közgyűlés az indítványhoz hozzájárul s megbizja a szerkesztőt, hogy a pályázati hirdményt a lapban közzétegye.

A nyári vándorgyűlés rendezésére felhatalmazást kéri az Elnökség részére s bejelentli, hogy vagy a *Balaton, vagy Debrecen*

vidékének megtáogatása von terve vére, kéri azonban, hogyha valakinek erre vonatkozólag valamilyen ülete volna, azt 4 héten belül írásban közölje az elnökséggel. A döntés jogát s a rendezést a közgyűlés az Elnökségre bizza.

A szerkesztő vasuti szabadjegyét mindeztől nem sikerült megszerezni, az Elnökség azonban megfogja tenni a szükséges lépéseket: a F. M. és az O. E. E. támogatott levelével a kérvényt a zempleni főszék utján fogja benyújtani.

Sajnálattal jelenti be, hogy *Tóth Bódog* megváltozott életkörülményeire való tekintettel úgy a szerkesztő, mint a titkári állásról lemondott. Felhóztott indokai komolyak és méltánylandók s így kéri a közgyűlést, hogy lemondását fogadja el s utódjáról gondoskodik.

A közgyűlés egyhangulag *L. Wittenberger Géza*-t bizza meg a lap szerkesztésével, *Tóth Bódog*-ot pedig felkéri, hogy a titkári teendőket a nyári közgyűlésig vezesse tovább, mikor az új titkár nehezebb közzgyűlésen lesz megválasztható.

Tóth Bódog ideiglenes megbízatását készséggel vállalja, *Wittenberger Géza* pedig öszinte hálaival köszöni meg az iránta megnyilvánuló bizalmat, melyet csak ezután lesz módjában megérdemelni. Elfoglalt ember ugyan, de úgy érzi, hogy ezt a megbízást kötelessége elvállalni; kéri azonban, hogy az egyesület többi tagjai is érezzék kötelességüknek a szerkesztő támogatását, mert a lap eddigi nitója csak úgy lesz biztosítható.

Waldbott Kelemen báró elnök melegen üdvözi az új szerkesztőt s örömeiben kifejezést, hogy személyében megfelelő emberre bízhattuk lapunk szerkesztését. Igazat az *Wittenbergernek*: egy ember, végre is csak egy ember, ki csak úgy tud eredményt elérni, ha a többi tagok is támogatják. Erre a támogatásra kéri az egyesület tagjait.

Tóth Bódognak pedig, ki 2 éven keresztül önzetlen buzgalommal s teljes megelégedéssel szerkesztette a *Magyar Erdőgazdát*, elnök indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavaz meg.

Alelnök indítványára a közgyűlés megbizta az Elnökséget, hogy leltárt felkessen fel az egyesület vagyontárgyainak nyilvánlartása végett.

Majd *Tóth Bódog* titkár ismerteti az egyesület s a lap adminisztrációs ügyeit.

Előterjesztésére s a választmányi javaslatára a közgyűlés a rendes tagok sorába iktatja a következőket: *Kisbirtokosság Abaujszántó*, *Bücker Róbert m. kir. fődörőtanácsos Budapest*, *Szabó Géza okl. erdőmérnök Miskolc*, *Kárpáti Ferenc vad. tisztviselő Parádifürdő*, *Császár Imre okl. erdőmérnök Parád*, *Gróf Károlyi hit. uradalom parádi erdőhivatala*, *Hepe Arthur m. kir. fődörőtanácsos Gődöllő*, *Schmidt Gusztáv okl. erdőmérnök Németboly*, *Urbansek Ignác okl. erdőmérnök Gyöngyössyolymos*, *Szeppsi Arthur m. kir. fődörőtanácsos, erdőigazgató Miskolc*.

Sajnálattal hozza a közgyűlés tudomására, hogy vidékünkön való távozásukat hozza fel indokul, az alábbiak jelentették be egyesületünkben való kilépésüket:

Andahyzy Géza m. kir. erdőrendőrtanácsos, *Fixel Jenő okl. erdőmérnök*, *Braodfka Károly ny. erdőmester*, *Bücher Adolf m. kir. erdőtanácsos* és *Scholtz Hugó ny. erdőmester*.

10 új taggal szemben 5 kilépést jelentve be, 5 főnyi szaporodással egyesületünk tagjainak száma 184-re emelkedett. (1 védnök, 1 tiszteletbeli, 16 alapító s 166 rendes tag). Titkár beszámolója után *Dókus József pénztáros* teszi meg évi jelentését egyesületünk anyagi helyzetéről az alábbiakban: Az elmúlt év letárvá, egyesületünk pénztárforgalma a következő képet nyújtja:

1928. évbe P 1,774'89 készpénzzel léptünk be, mely összegből:

1. a törzsvagyón ... P 830'70

2. a forgótöke ... P 768'27

3. a Vadas J. alap ... P 175'92

volt, mindösszesen tehát P 1,774'89

Ezen összeg az időközi bevételekkel és

pedig:

1. tagsági és lapdíj befizetésekkel ... P 1.805'—

2. Hitelbanki folyószámla kamatjával ... P 126'63

3. Vadas J. alapra történt befizetésekkel ... P 151'88

összesen P 3,858'40-re

emelkedett. Ezzel szemben kiadásaink a

következők voltak:

1. a „Magyar Erdőgazda” 1928. VI. évf. nyomt. és szétküld. költs. ... P 983'99

2. az Orsz. Erdészeti Egyesületnek 1928. évi tagdíj P 24'28

3. a Miskolci és Parádi közgyűlések költségei ... P 74'20

4. ügyviteli, posta és egyéb apró kiadások ... P 76'59

5. Hitelbanki folyószámla fenntartási költségei ... P 34'48

6. Craus Gézának az 1926. évi legjobb cikk jutalma P 80'—

7. Tóth Bódognak az 1927. évi legjobb cikk jutalma P 400'—

összesen P 1,673'54

melynek levonása után megkapjuk az 1928.

dec. 31-i egyenletet, azaz

P 2,184'86 készpénz-készletet.

Ezen összeg az 1928. évi pénztári zárszámadás mellékletét képező részletes elosztás szerint a következő tételekből áll:

1. Törzsvagyón ... P 977'10

2. Forgótöke ... P 869'46

3. Vadas J. alap ... P 338'30

Mindösszesen P 2,184'86

A Vadas J. emléktáblával kapcsolatosan

megemlített, hogy a f. évi befizetések között szerepel a főiskola P 100-05 gyűjtése, valamint a parádi tanulmányi kirándulás

bevételeiből, az ügyes rendezésből kifolyólag, fennmaradt P 31'88 készpénz is.

A fizetési hátralékokból keletkezett kint

levésegink

az 1927. évről ... P 125'—t

az 1928. évről ... P 443'—t

összesen P 568'—t

tesznek ki.

Alapszabályaink előírása szerint a pénztári zárszámadással kapcsolatosan elkészítettem a f. évi költségvetést is, mely röviden összefoglalva a következő képet fogja adni az 1929. évről.

Várható bevételek:

1. Tagsági és lapelőfizetési díjakból ... P 1,600'—

2. Hirdetésekből ... P 35'—

3. Hitelbanki folyószámla kamatból ... P 67'—

4. Tagsági és lapdíj hátralékokból, 1927. évről ... P 125'—

5. Tagsági és lapdíj hátralékokból, 1928. évről ... P 443'—

Összesen P 2,270'—

Várható kiadások:

1. Magy. Erdőgazda VII.-ik évf. nyomt. és szétküld. költsége ... P 1,020'—

2. Közgyűlések költségei ... P 125'—

3. Orsz. Erdészeti Egyesület tagsági díja ... P 20'—

4. Ügyviteli és postakölts. P 80'—

5. Pályázat jutalmazásai P 400'—

6. Lapszerkesztővasuti szabadjegyére ... P 150'—

7. Előre nem látott kiadásokra ... P 75'—

Összesen P 1,870'—

A várható bevételek és kiadások differenciájaként mutatkozik tehát P 400'— tiszta

bevételek.

Alapszabályaink értelmében, a mult évi pénztárszámadást és a folyó évi költségvetést, azok felülvizsgálása végett, a számvizsgáló bizottság rendelkezésére bocsátom.

A közgyűlés a pénztáros jelentését tudomásul veszi s az számvizsgáló felülvizsgálás végett kiadja a számvizsgáló bizottságnak.

A beszámoló után elnök mond köszönetet a tisztikarnak önzelen és buzgó munkájáért, majd az egyes indítványok következnek.

Oncazy László alelnök rámutat arra a fonák helyzetre, hogy a betegség és baleset kötelező biztosításáról szóló 1927. évi XI. t.-c. 2. §-ának értelmében a törvény hatálya az erdei termelésre nem terjed ki. Ezek alapján az erdei munkások, akik a fát

döntik, hosszolják és kitermelik — balesetbiztosításra nem kötelezhetők. Viszont balesetbiztosításra vannak kötelezve az munkások, akik a már döntött és hosszolt fát kifiragják.

Ezek szerint éppen a legveszélyesebb munkát teljesítő munkások biztosítása hatályon kívül maradna, míg a kevésbé veszélyes munkát végező talpa-, szőlőkaró- és dongafaragók már biztosításra kötelezettek.

Ezenkívül a törvényt minden vonatkozásában minden egyes kerületi intézet

másképp értelmezi, minek következtében úgy a munkaadó, mint a munkavállaló a legnagyobb bizonytalanságban vannak. Kétsőséges és nagy érdeke, hogy a biztosítás érdem szerint helyesen legyen szabályozva és hogy a biztosításra kötelezettek s a munkaadók

egységes és helyes értelmezéshez jussanak.

A földmívelésügyi miniszternek erdészeti főosztályának figyelmébe ajánlja e kérdést mint olyat, melyet az erdőbirtokosság bevonásával mielőbb rendezni kell.

Radó Gábor szerint a díósörgyűli kincstári uradalom már 10 év óta összes erdei munkáikat bebiztosítja, *Waldbott Kelemen báró* pedig annak a véleményére az kifejezést, hogy az illetékes körök figyelmébe a készülő mezőgazdasági biztosításról szóló törvényvel kapcsolatban kell errefel a kérdésre felhívni.

A felszólalások után a közgyűlés így határoz, hogy e kérdést az erdészeti főosztály és az O. E. E. figyelmébe ajánlja.

Radó Gábor szavazteszi, hogy a kultusz-

miniszterium állítolag új egyetemet szándékozik Sopronban felállítani, melybe főiskolánk is beolvadna. E hírel kapcsolatban rámutat arra, hogy évszázados főiskolánk az eldugott Selmecbányáról Sopronba került, semmit sem nyert az áthelyezéssel, mert Sopron éppen úgy el van zárva a vidégtől, éppen olyan messze esik Budapeستől, a magyar szellemi élet központjától, mint Selmec s a nagy távolság és a lehetetlenül rossz vasúti összeköttetés miatt szinte megközelíthetetlen. Nem óhajt a Civitas Fidelissima ellen agitálni, de Sopront nem tartja megfelelő egyetemi székhelynek. Ezzel szemben igen sokat nyerne úgy az erdész, mint a bányász és a kohász, ha egyetemmel kibővített főiskolánkat Miskolcra helyeznék át. A szakoktatás minden feltétele megtalálható Miskolc környékén s a Miskolcon levő egyetemmel a gyakorlat emberei is könnyebben fenntarthatnák a szemlői kapcsolatot.

A főiskola képviselőiben megjelent Roth Gyula védelmébe veszi Sopron városát. Szerinte nem lehet megőlni egy sok bajjal küzdő magyar várost. Míg helyre nem áll Nagymagyarország, nem is lehet a főiskola áthelyezéséről beszélni, mert Miskolcon kívül az ország más városai is szóba jöhetnek, kétszeres költözésnek pedig a főiskolát kitenni nem lehet. Elismeri, hogy Sopron nehezen közelíthető meg, megfelelő vasúti közlekedéssel azonban ezen is lehetne segíteni.

A közgyűlés elhatározza, hogy ezt a kérdést egyesületünk figyelemmel fogja kísérni s felkéri a kultuskormányt, hogy annak idején az erdészeti körök véleményét is hallgassa meg.

L. Willtenberger Géza a magánerdősítések nyugdíjgyűnének rendezését tartja sürgős feladatnak.

Rámutat arra, hogy a magánerdőgazdaságok jó részénél az erdősítési nyugdíjgyűnő rendezve vagy egyáltalán nincsen, vagy ha van is valamelyes nyugdíjintézmény, ez az erdősítések agkori megélhetését kelőképpen nem biztosítja. Hangoztatja egy országos erdősítési nyugdíjintézmény szükségességét s ennek törvényhozási uton való megvalósítását annyival is inkább sürgősnek tartja, mert a most készülő gazdasági törvény a gazdasítések kötelező nyugdíjbiztosítását megfogja valósítani s ezzel egyúttal minden májárt az erdősítési nyugdíjbiztosítást is — ugyanazon intézmény keretében — megoldhatónak véli. Indítványozza egy bizottság kiküldetését, mely az egyesület nevében felirattal fordulna a földművelésügyi miniszterhez, bejelentené a gazdasítések zírányu megoldalmazható való csatlakozásunkat s állást foglalna a kötelező országos nyugdíjintézet felállításá érdekében.

Báró Waldbott Kelemen elnök válaszában utal arra, hogy tudomása szerint a készülő új törvények az erdősítési nyugdíjbiztosítás rendezését is fölelelik. Mégis, ha az indítványtevő egy megfelelő cikk keretében az illetékesek figyelmét az erdősítési társadalom ezen fontos problémájára lapunkban fel fogja hívni, az ügynek hasznos szolgáltatást tehet.

Végül Tóth Bódog mond a közgyűlés plénuma előtt hálás köszönetet németországi és svájci tanulmányútjáért, melyet az egyesület pályadíja tett számára lehetővé.

Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést bezárja, megköszönve a megjelenteknek az egyesületi ügyei iránt tanúsított érdeklődést.

Közgyűlés után a résztvevők a Korona szálló újonnan megnyílt nagytérben gyűltek össze baráti ebédre, hol kedélyes hangulatban a társaság zöme egészen lámpagyújtással kitartott.

A Dél-dunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület újjászervezése.

A Dél-dunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület évekkel ezelőtt megalakult ugyan papíron, működéséről azonban eddig nem igen hallottunk. Úgy látszik, hogy megalakulásával egyelőre be is fejezte tevékenységét.

Igy annál inkább örömmel üdvözölhetjük a hírt, hogy Földvárny Miksa miniszteri tanácsos, kaposvári erdőgazgató mozgalmat indított a szunnyadó egyesület feltámasztására.

Lapunk több ízben tört már lándzsát a vidéki egyesületek szükségessége mellett s legutóbb lezajlott miskolci közgyűlésünkön Waldbott Kelemen báró ismételtlen kitért előlki megnyitójában annak dokumentálásra, hogy mit jelentenek manapság a vidéki erdészeti egyesületek.

Az O. E. E. krízise senki előtt sem titok. Anyagi gondokkal, széthúzással, meg nem értéssel küzdve alig képes feladatának megfelelni. Azt mondatnánk, hogy sokat marokolja keveset szorit: a fővárosban székelő egyesület nem képes az ország távoli zugáiban szerzeszt lakó s nagyszámú tagjait egy cél érdekében összefogni, egy-egy közgyűlésre összegyűjteni, nincs meg a közvetlen, formaktól mentes személyes érintkezés, nincs meg a tagok között az együttérzés, az együttműködés.

E tünetekkel szemben minden önhittség nélkül mutathatunk rá a Tiszajárbparti Vármegyék Erdészeti Egyesületében lüktető eleven életre, a kollégialis együttérzés és harmonikus együttműködés megnyilvánulására.

Ezt a harmóniát, ezt az együttes munkát szeretnénk példaképpen a dunántúliak elé állítani.

Földvárny Miksát mi is jól ismerjük; a forradalom utáni évek közgyűlései jegyzőkönyvei bizonyítják, hogy milyen érdemei vannak a mi egyesületünk feltámasztása körül is, s egész távosságig mily értékes munkások volt egyesületünknek.

Az ő kezében látva most is a zászlót, ha jó szerencsét és szép sikereket kívánunk dunántúli pályatársainknak, biztosak vagyunk benne, hogy jókívánásaink valóra is fognak válni.

(I)

ÜZLETI HIREK.

Az árakban nagyobb eltolódások nincsenek. A hideg beköszönnével az erdőből való szállítások megindultak s a rendelkezés folytatlagos teljesítésének megszűnt az akadály.

1. Tüzifa ab feladó állomás:

Belföldi hasáb (száraz)	240—250 P.
« vegyes	220—230 P.
« dorong	210—220 P.
« hántottifa (friss)	230—240 P.
Romániai hasáb	236—256 P.
Szlovenszói száraz hasáb ab határ	1290—1070 cK.
Jugoszláviai hasáb ab határ	255—280 P.

2. Faszén ab feladó állomás:

Belföldi Ia	630—660 P.
Belföldi IIa	600—620 P.
Romániai ab határ állomás	660—680 P.
Szlovák	3500—4200 cK.

3. Máfa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabban	40—50 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm. nél feljebb	60—70 P.
Tölgy fourmíronk m ³ -je	100—120 P.
Bükk gömbfa 30 cm.-től felfele	36—38 P.
Körös	42—50 P.
Juhar	48—52 P.
Éger	30—34 P.
Gyertyán	38—44 P.
Ákác	35—40 P.
Nyár (gyufa-gyártásra)	26—28 P.
« fűrészfűrű	40—48 P.

4. Fűrészfűrű budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészfűrű	150—170 P.
IIa	140—150 P.
Tölgy boules	130—150 P.
Quartier ár	176—200 P.
Bükk görözl, szélezetlen	95—105 P.
« szélezett	100—115 P.
Bükk görözlten, szélezetlen	80—90 P.
Fenyő asztalosárú keszes m ³ -e	115—125 P.
« keszes m ³ -e	105—110 P.
Építőanyag széles m ³ -e	90—95 P.
« keszes	80—90 P.
Léc, zárlec	85—90 P.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Körös 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25	300—360 P.
Ákác 12—25	370—420 P.

6. Fagyártmányok ab feladó állomás:

Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2,0 m. hossz	28—30 P.
Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2,0 m.-en felül	30—32 P.
Tölgy telephonszob m ³ -e	42—44 P.
Donga, gónci telemdyálvány	310—320 P.
Keréktalp, búk 22—24" h. 2,5—3" v. drb.-ja	024 P.
Küllő drb.-ja	012 P.
Kisvasuti talpa 1.1 m. h. drb.-ja	040—044 P.
« 1.2	050—056 P.
« 1.3	072—076 P.
2,6 m. h. közbenső tölgytalpa db.-ja	790 P.
2,5	770 P.
2,4	650 P.
2,2	390 P.
2,6	560 P.
2,5	540 P.
2,4	500 P.
2,2	350 P.
Máv.-szabványú tölgyváltótalpa m ³ -e	125—P.
Nyírfárdó drb.-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	150—160 P.
Tölgy szőlőárk drb.-ja 1,8—2,0 m. h.	012—013 P.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	007 P.
« kisméretű	005 P.
« nagyméretű mészhomok	005 P.
« kisméretű	004 P.
Portland cement q.-ja	590—630 P.
Mész q.-ja	360—380 P.

Innen-onnan.

— **Helyreigazitás.** Mult számunk „A rajzolás elemei. Vázolás” c. közleménye sajnálatos sajtóhiba csuszott be épen a fenti cikk szakmunka szerzőjének nevében, aki **Stassan** vagy **Albert főiskolai tanár.**

— **Kinevezés és címadoományozás az erdőmérnöki karban.** A földmívelésügyi miniszter az állami erdőmérnökök személyzeti létszámban **Katona István, Vető Gyula, Marsalkó Ferenc és Lengyel Sándor** erdőtanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdőmérnököket, továbbá **Szeőts Béla, Szilágyi Ernő, Surjánsszky Kálmán, Kolescsányi László, Maróthy Emil és Erőss Gyula** m. kir. főerdőmérnököket m. kir. erdőtanácsosokká kinevezte.

A kormányzó az állami erdőmérnökök összesített személyzeti létszámban **Schlosser István** főerdőtanácsost miniszteri tanácsossá, továbbá **Létai Gyula** erdőtanácsost, **Lengyel Viktor, Franciscy Vilmos, Létz Lajos, Széldés Vince** és **Krause Dezős** főerdőtanácsosi címmel felruházott erdőtanácsosokat, végül **Pükös Endre** és **Szepesi Artur** erdőtanácsosokat főerdőtanácsosokká a VI. fizetési osztályba kinevezte. Ezenkívül **Vermes Győző** erdőtanácsosnak a főerdőtanácsosi címet és jellegét, **Köves János, Kukla József és Mutinyánszky Jenő** erdőtanácsosoknak a főerdőtanácsosi címet, **Szabó Benedek** és **Piszthory Ödön** főerdőmérnököknek az erdőtanácsosi címet és jellegét és végül **Bárany Károly** Etele, vitéz **Toth László, Szé Dénés, Radó Gábor** és **Matyasovszky Emil** főerdőmérnököknek az erdőtanácsosi címet adományozta.

— **Farbak István meghalt.** Az újesztendi első napjaiban a régi híres selmeci alma maternak ismét egy nagy alakja szállott a sírba.

Árvanyagyalvi **Farbak István** ny. főiskolai tanár és igazgató halt meg 93 éves korában Selmecbányán.

A patriarkák korát érve meg, egykori munkássága színterén árván maradt, körülötte minden megváltozott; a Klopacska melletti temetőbe vezető utolsó útjára nem kísérhetke ki legendás nagy alakját a főiskola a szalamander fákljának és bányamecéseknek imbolgó fénye mellett.

A Bányászati és Kohászati Lapokban megjelent életrajzát olvasva egy jelentőségben gazdag és munkás élet képe bontakozik ki előttünk.

Nyíregyházán született 1836-ban. 1854-ben kezdi meg tanulmányait az akkor még német nyelvű akadémián, hol a számára idegen nyelvel küzde is kitűnő eredményt ér el. Rövid jogorokorokosodás után 1859-ben már tanársegéd Selmecbányán, 1867-ben rendes tanár, 1876-tól kezdve pedig 1892-ben történt nyugalmoba vonulásaig az akadémia igazgatója.

1860-ban **Wagner Károllyal** és **Diwald Adollfal** együtt résztvesz a magyar nemzeti szellemű Erdészeti Lapok alapításában, együtt dolgozik a lapban az erdészprofesszorokkal, sőt mikor a bécsi minisztérium szétbontbanja a magyar érzésű társaságot, s **Wagner** és **Diwald** eltávolítja Selmecről, 2 hónapon keresztül ő szerkeszti a lapot.

1867-ben pedig az új magyar pénzügy-

minisztérium megbízásából együtt dolgozik ismét **Wagner Károllyal** a magyar nyelvű erdőeseti szakoktatás reformján.

— **Dr. Trauer Ervin** erdőmérnök tagtársunk megszerezte a jogi és államudományi doktorátust. Örömmel adunk hírt törekvő pályatársunk szép teljesítményéről, ki egy állami erdőhivatal munkáit adó ügyeit vezelve s népes családját-fenntartva végezte el jogi tanulmányait. Szívbeli kívánjuk, hogy kettős végzettségének előmenete folyamán is hasznát lássa.

— **Erdélyről szóló két érdekes könyv** hagyta el a közelmúltban a sajtót; mindkettő az ismert neudammii cég I. Neumann kiadásában jelent meg. Az egyiket egy erdőügyi származás, állandóan ott lakó, a selmelybányai főiskolát végzett erdőmester, **Witting Emil** írta, aki nemcsak meglátja tudja a vadat ki nem vezetett vendégként járja a havasokat, az erdők rengtelvét, hanem aki együtt él vadájával, ismeri annak életét, járását, hisz évtizedeken át tanulmányozta szokásait, életmódját és a természet iránt érzett meleg szeretetlőt át-hatva járta azokat az óriási erdőket, melyek gondozására voltak bízva.

„Auf der Hochwildbahn in Karpathenurwald“ című ezen művében gyönyörű természet leírások keretében beszél a siketfaj, őzbak, medve, zerge, szarvas, sas, keselyű, császármadár, vadászidő, farkas és hiúz életéről, élvezetesen elcsveg azok belopásáról és eljéjtéséről, de sohasem térszüksik hatáskeltésre, hanem csak elmondja azt, ami vele hosszú évek alatt tényleg megőrtént.

Kilencven szép kép díszíti a könyvet, mely csinos díszkötésben 16 márkáért kapható I. Neumann kiadónál (Berlin S. W. Anhaltstrasse 7.)

A másik szerző, **Alexander Florstedt** könyvének elején s annak a többhez viszonyított csekély részében kiszáíttáí elményeit írja le, nagyobb részében azonban ugyancsak Erdélyről közöl érdekes megfigyeléseket, tapasztalatokban gazdag elményeket, kalandos vadászatokát „In den Hochgebirgen Asiens und Siebenbürgens“ című művében, melyet 87 szép kép díszít s mely izlées egész vászonkötésben ugyancsak fenti kiadónál 15 márkáért beszerezhető.

F. M.

— **A cári Oroszországból** eredő vadászati epizódoknak a hatalmas birodalom lakossága életéből merített életképekkel fűszerezett igen érdekes leírását és a végeláthatalan erdőségekben tanázó farkasokkal és egyéb ragadozókkal való kalandos küzdelmeket tartalmazza **Arthur Freiherr von Krudener**-nek „Unendliche Weiten“ című és a jól ismert I. Neumann neudammii könyvkiadó cégnél a minap izlées egész vászonkötésben megjelent kis könyv, mely említett vállalatnak berlini (Anhaltstrasse 7.) üzletében 6 márkáért kapható. F. M.

— **A Mérnöki Kamara közleményei.** Ismételten közöljük tagtársainkkal, hogy a Budapesti Mérnöki Kamara új címe: VIII. Scitovszky-tér 2. — Figyelmeztetjük mindazokat, akik a mérnöki nyilvántartásba nemesi előnevüket bevezetletni kívánják, hogy a választmány határozata értelmében a nemesi előnév bevezetéséhez fel kell mutatni az eredeti nemeslevelet és az őstől való leszármazás anyakönyvi kivonatokkal igazolándó. Akinek pedig az eredeti nemesi levél birtokában nincs vagy a nemesi levélhez való jogát anyakönyvi kivonatokkal igazoloni nem tudná, annak a m. kir. belügyminisztérium által kiállított igazolvánnyal kell nemesiségének megerősítését igazolnia. Akik olyan anyakönyvi kivonatot tudnak felmutatni, amely egyuttal a nemesiség megerősítését tanúsító belügyminiszteri igazolványt is feltünteti, ezeknél is elegendő a nemesiség igazolására. Végül, aki örökbe-fogadást átírta szerzete nemesiségét, annak a nemesiség átírásását kir. jóváhagyásról szóló okirat felmutatásával kell igazolnia.

A Budapesti Mérnöki Kamara közhírre teszi, hogy mindazokkal a mérnökkel (mérnök, építészmérnök, gépészmérnök, vegyészmérnök, bányamérnök, kohómérnök, erdőmérnök, közgazdasági mérnök) szemben, akik többszöri felszólítás dacára a törvényes rendelkezéseken alapuló, a mérnöki nyilvántartás felkeltetéséhez szükséges jelentkezési, adatszolgáltatási és okmánybenyújtási kötelezettségüknek eleget nem tettek, a Kamara választmányának határozatához képest a megíró lépéseket folyamathat tette. Így mindazokkal szemben, akik a Kamara kötelekébe tartoznak, a választmány a fegyelmi eljárás megindítását eirendelte, a nem kamarai tagokkal szemben pedig a büntető bírósághoz fordult a kihágási eljárás megindítása végett.

Pályázati hirdetés.

Egyesületünk 400 pengőt fizetett ki a „Magyar Erdőgazda” VII. évfolyamában megjelent legjobb cikk jutalmására avval a kikötéssel, hogy a jutalmazott ezen összegből tartozik meghatározott programmal egy tanulmánytatt tenni s errel a lap hasábjain tanulmány keretében beszámolni. A jutalomban bárki részesülhet, kinek az 1929. év folyamán önlátó cikke jelenik meg a „Magyar Erdőgazda”-ban.

Zempléni megyei Keresztény Sajtóvállalat Sajtóhelyi könyvnyomdájának könyvesboltja

minden az erdő- és mezőgazdaságokban, ipari és kereskedelmi vállalatoknál használt nyomtatványt izlées kivételben, jutányos áron készit.

Vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen intézünk el

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Bükkszécs, u. p. Bogács, Borand vm.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátoraljujhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
L. Wittenberger Géza.

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

A törvénnyel

az egyesületnek foglalkoznia kell, mert ez a hivatása, — mondotta elnökünk, Waldott Kelemen báró az Országos Erdészeti Egyesület választmányi közgyűlésén. Valóban az egyesületnek, mely zászlajára az erdőgazdaság érdekeinek előmozdítását írta jelszövegként, nem lehet szebb hivatása és funkciója, mint ha érdemben foglalkozik avval a törvénnyel, mely az erdőgazdaság ezernyi baját, válságát orvosolni s a megnyírbált és roskadásig terhelte erdőbirtokosság helyzetét könnyíteni fogja.

A vesztett háború, a gyászos trianoni békediktátum s a megváltozott, felfordult gazdasági helyzet új pontra sodorták a magyar erdőgazdaságot, melyen a régi törvények és rendeletek érvénye mellett érdekei nincsenek már biztosítva, sőt létét fenntartani is alig képes. Pedig a megrabolt ország talpraállításának legfőbb feltétele az intenzív munka, a többtermelés, kereskedelmi mérlegünk megjavítása. Hogyan várhatnánk fellendülést, több produkciót, fokozottabb gazdasági és kereskedelmi tevékenységet attól a porig süjtő birtokos osztálytól, mely a földreform-operációnál szenvedett vereséséget még nem heverte ki s melyet adókkal, válságokkal, vámkokkal, illetékekkel és tarifákkal valóságos békóba vertek?

Allamerésztünk vérszegény szervezetből hiányzik a pezsgő élet. Akinak az irányítás és vezetés, a segítség és védelem eszközeit kellene megadni, — maga is súlyos bajokkal, főként anyagi nehézségekkel küzd. Százával épünek az iskolák, ezrével kreálják az új tanító állásokat s amíg a kormány a népoktatásra milliárdokat áldoz, addig a földművelésügyi tárca, — melynek feladatai és céljai pedig közelebb állanak az ország gazdasági talpraállításához — egészen elhanyagolja. És e tárca belül éppen az erdészet a legmostohább gyermek, mely pedig a leg többet vesztette s legjobban reászorulna a támogatásra.

Mindnyájan érezzük, hogy itt cselekedni kell, mégpedig sürgősen! Jönnie kell a törvénynek, mely felemelje, megerősítse a magyar erdőgazdaságot s impulzust adjon neki a haladás és virágzás útján. Oly alapos reformokra van itt szükség, melyek segélynyújtás, irányítás, sőt a szigorú kényszer eszközeivel védjék meg, karolják fel az erdőgazdaság érdekeit s annak roskatag épülete helyére erőteljes, élet- és fejlődésképes szervezetet alkossanak.

Az egész magyar erdészet várakozása és aggodalma csügg a megalkotandó erdőtörvényen. Vajon valóban meg-hozza-e azt a segítséget, amit várunk tőle s megoldja-e az aktuális nehéz problémákat?

A törvénynek gyökeresnek, világosnak és igazságosnak kell lennie. Ugy kell világítania, hogy senki se maradjon sötétben, s mindnyájan tiszta fényben lássuk magunk előtt a haladás, fejlődés és virágzás új útjait. Hogy általános elégedettséget váltsunk ki, s csakugyan biztosítsa a gazdasági fejlődés és meg-erősödés lehetőségét, szükséges, hogy benne az általános érdekek jussanak kifejezésre. Minden részről jövő hozzá-szólást, kívánságot és törekvést meg kell halgatni és az ezekből leszürt kon-zekvenciák és a tárgyilagos igazság alapján kell megteremtetni azt a jogalap-pot, mely hosszú időkn át fogja fun-damentumként fenntartani a magyar erdőgazdaságot.

Örömmel üdvözöljük az Országos

Erdészeti Egyesület megmozdulását mellyel a törvény-kérdést állandó napi rendjére tűzte, s érdeklődéssel tekintünk a tárgy körébe vágó előadások, viták és újságcikkek elé, melyek remélhetőleg hamarosan meg fognak indulni.

Egyesületünknek sem szabad válto-maradnia ettől a törvényelőkészítő mun-kától, hanem ki kell vennie abból az őt megillető részt! Mindenek előtt a törvény-tervezet teljes anyagának ismer-tetésére volna szükség, hogy ezt meg-ismerve megindíthassuk a hozzászólá-sok és a nemes vita folyamatát. Törék-vésünk odairányul, hogy a tervezetek anyagát megszerelve azt lapunk útján az erdőgazda-társadalom minél széle-ssebb rétegeivel megismertessük. A kü-lömböző felfogásokat és érdekeket ügyncsak a lap hasábjain szöveg jut-tatni kívánjuk, hogy végül aztán leszö-geshessük, s az illetékeseknek átnyujt-hassuk a conclusiókat: mit kíván, mit vár a törvényről a Tiszajobbpárt erdő-gazdasága.

L. M.

Racionalizálás

az erdészet, faipar és fakereskedelemlé.

Fazekas Ferenc jogászdoktor-erdőmérnök jegyzeti.

Folytatás.

II. rész.

Aktuális erdőgazdasági problémák.

Vizsgáljuk meg ez alkalommal közelebbről is a kérdést, vajjon az erdészeti üzemetchnika megjavítása által az erdőgazdaság nagyobb jövedelmezősége miképpen vihető keresztül.

Nézünk bátran szemtől-szembe egyrészt az emberi munka racionális megreformálásának, másrészt az erdészeti technikai eszközök és berendezések tökéletessé tételének problémáival.

Mint minden termelési foglalkozás, úgy az erdészeti termelés is a haszon maximumát az áldozat minimumával igyekszik létrehozni, de mint minden termelési ág, így az erdészeti termelés is függvénye a három termelési tényezőnek: a természet, a tőke és a munkának.

Erdőgazdaságnál a természet alapoleme alatt a levegőt, a napfényt, a talajt, a talajban lévő tápanyagokat, a növényülethez szükséges természeti erőket és ehhez hasonló tényezőket értjük.

A tőke álló és forgó tőkék formájában szerepel. Álló tőkék: a munkaeszközök (így maga az erdő is, a benne összegyű-

lemlett előfakaszletek, további épületek, gépek, szerszámok, utak etc.). Forgó tőkék: a javak készlete (pl. nyersanyagok, félgymártmányok, árúkészletek, a munka fizetésére szolgáló anyagok etc.).

Az erdészeti termelés harmadik faktora az emberi munka: céltudatos testi vagy szellemi erőfeszítés. Ez utóbbi tervező vagy szervező, az előbbi pedig végrehajtó emberi teljesítmény formájában jelentkezik.

Jól tudjuk, hogy az őstermelési ágaknál, így az erdészetenél is, a természet szerepe predominal. Azonban figyelembe kell vennünk azt is, hogy a természet erőkre hatni, azokat fokozottabb mértékben a termelés szolgálatába állítani alig van módunkban és amennyiben korlátozottabban képesek is vagyunk erre, mint pl. a termékenység fokozása, a fiatalosok napfényhez juttatása, talajjavító vagy elegyített fajok kultiválása, helyesen vezetett vágások, szén-sav fejlődés és assimiláció elősegítése és hasonlóknál, — mindezeket lényegében már csak a harmadik faktor, az emberi munka segítségével tehetjük.

A tőke szerepénél is éppenúgy adott helyzetekkel és korlátozott lehetőségekkel ál-

lunk szemben és itt is csak emberi munka utján javíthatunk valamit: — értékesebb fajok nevelése által vagy tisztábbok utján tudjuk csak az erdőtöket nemesebbé, modern technikai berendezések és eszközök meghonosítása által pedig az egész üzemet jóvedelmesebbé tenni.

Már ezen előzményekből is láthatjuk, hogy a termelés harmadik eleme, az emberi munka az, amelyik a termelés eredményében jelentős mértékben fokozható.

A multban, kedvező viszonyok között, nem tulajdonították a termelés ezen faktorának azt a jelentőséget, amelyre a mostani nehéz idők végre is rákényszerítették az európaszerle nevelésekkel küzdő gazdaságokat. Így került ezen kérdés általában már az érdeklődés homlokterébe és hozzátelhetjük teljes joggal, mert az emberi munka racionális megorganizálása magát a termelést olcsóbbá és mégis jobbá, az üzemet pedig rentabilisabbá képes átvarázsolni.

Az erdészeti munkák közötti is a legfontosabb rész az üzemvezetés képezi.

Az erdőgazdaság vezetője a rendelkezésre álló összes természeti és emberi erőket csak úgy tudhatja a termelés valamint az értékesítés szolgáltatása a legmegfelelően beállítani, ha ezt egyszerű tárgyi vonatkozásban az erdőgazdaság organizációjára részére lehetővé is teszi, másrészt, ha a vezető egyéniség személyi vonatkozásban is nyújtani képes mindazt a tehetséget és tudást, amelyet ezen feladat megoldása feltételez.

Az erdőgazdaság élén álló felelős szakember részére lehetőleg tág mozgási szabadság nyújtása kívánatos. Minden fölösleges vagy más által is elvégezhető munkából többtel is meg kell szabadítani, hogy minden erejét, kizárólag csak az üzemvezetés és az értékesítés nagy feladatainak szentelhesse. Ezen utóbbi munkakörökben teljesítő képességek tökéletes kihasználása céljából inkább még nagyobb területek vezető feladatai bizsannak rá, minthogy kisebb területeken ugyan, de egyidejűleg tömeges különféle természetű vegyes munkakörök ellátása kívánatosság meg tölle.

Hogy a vezető az erdőgazdaságból az elérhető legnagyobb teljesítményt kihozni képes legyen, — e célra, veleszületett specialis tehetségén kívül úgy elméletileg mint gyakorlatilag is teljesen képzettnek kell lennie. Nem utolsó előfeltétel az sem, hogy a kereskedő praktikus gondolatvilágát és a viszonyokhoz való igazodó munkásságát is tudja eltanulni.

Mikor az erdőgazdaságokat vezető szakemberek feladatokrét itt nagy vonásokban valószínű törekszem, — e sorokat olvasva, szinte hallom sokak ajkáról az észrevételt, — hogy ezek nem új dolgok, már a multban is így voltak, sőt másként nem is lehetnek. Ez nagyon is igaz. Azonban igaz az is, hogy a valóságban mégis igen sokszor nincsen úgy, amint az lehetne és kellene. Hogy pl. melyek egy vastágó meg felhasználásánál a legrentabilisabb választékok, vagy hogy pl. mi az igazi takarékoskodás, hán annak a viszonyok által megengedett és elérhető szélső határa: — azt még a legjobb hiszem szubjektív elgondolás sem, — hanem tisztán az igen nehezen felépíthető objektív kritika képes úgy ahogy megközelíteni. A legnagyobb eredmény elérése

sok esetben nem is a buzgalom vagy akarat, hanem a rátermettség, a képesség hiányán mulik. Amint nem egyformák általában az emberek teljesítő képességei, úgy mások és mások az általuk elért eredmények is. Ezért bír fokozottabb jelentőséggel napjainkban a szabály: megfelelő embert, megfelelő helyre.

Jó kereskedői érzékkel megadott alkalmazott gazdaságilag vétek erdőrendelőzés vagy pénzüri és élele szolgálataokra beosztani, viszont épen úgy a legnagyobb kárral jár egyébként egészen kiváló mérnököket, erdőrendelőket, vagy pedáns adminisztrátorokat, ha azok gondolkodásukban nehezkesek, vagy bürokrata hajlamuk, — gyors eredményt kívánó, változatos és fürgé kereskedői ténykedésekre kényseríteni.

Általában úgy tűnik föl, hogy az erdőszetnél alkalmazottak létszáma — kivételes esetektől eltekintve — inkább több, mint az szükséges volna, és ezért a kívánatos összhang nem is lehet meg, mert az alkalmazott teljesítő képessége és tényleges felhasználása nincsen arányban. Részben ez is egyik oka annak, hogy hazánkban az alkalmazottak fizetési viszonyai is rosszak.

Ha emberek tartamosan rosszabbul vannak fizetve, jöllehet lényegesen többet dolgoznak, — ez a munkaadó részéről épolyan inkorrekt, mint amilyen inkorrekt viszont az is, ha az alkalmazottak kevesebbet dolgoznak, mint amennyiért meg vannak fizetve.

Viszonyaink között aránylag kisebbek az üzemek jövedelmei, — ez egy másik ok, amiért azután kisebbek a fizetések is.

Amerikában azonban egészen normális circulus a következő: hogy a gazda jó doctációt adhadson, az üzletnek is jól kell mennie, az alkalmazottaknak tehát ezen cél eléréséhez a legnagyobb teljesítményt kell produkálni s mert az üzlet ezen maxímálisra fokozott munkateljesítmény mellett így jól is megy, — jó fizetést kapnak az alkalmazottak is és még a gazda is jól jár mellette.

Az erdészeti tisztviselőké után végyük sorra az erdőmunkások munkateljesítményeinek rövid bíralatát.

Már az előző bekezdésekben elmondottak vonatkoznak részben a fizikai munkásokra is.

Régi erdészeti tapasztalat, hogy begyakorolt állandó erdei munkás gárda mellett folytatható csak igazi intenzív gazdálkodás. A német alapszág kiszámította, hogy átlag körülbelül 136 kat. holdra szükséges 1 állandó erdei munkás vagyis az összes erdei munkákat így pl. 1360 holdas erdőbirtokon 10 tagból álló évi állandó munkás csoport tudta kifogástalanul ellátni. Amennyire indokolt volna ilyen betanított erdei állandó szakmunkás osztag, épolny nehézségebe ütközött annak megvalósítása. Ungváncsak német statisztika szerint az erdei munkások átlaga az évek csak 59 napján foglalatalkodott az erdőben. Az erdei munkák így csak' alkalmi, vagy jobbik esetben is csak szezon munkákul klasszifikálhatóak.

Ültetési és csemetekeleti munkáknál férfi munkások helyett lehetőleg asszonyokat és gyermekeket kell felhasználni, egyrészt mert ezen munkaerők olcsóbbak, másrészt mert nevezettek épujú, vagy még jobban el tudják végezni mindezen munkálatokat.

A fizikai munkások munkateljesítményei-

nek fokozására igen nagy gond fordítandó. Azoknál az erdei munkáknál, amelyeknél a bérézés a végzett munka mennyiségére alapján történik, ahol tehát béréységűl nem a munkában eltöltött idő, hanem a végzett munka mértékességére pl. mérter, köbméter, folyóméter etc. szolgálnak, — a munkateljesítmény maximuma még aránylag a legkönnyebben érhető el. Itt csak arra kell ügyelni, hogy az alapbér kölcsönösen helyesen legyen megállapítva, továbbá, hogy a munkaeszközök és szerszámok tökéletessé tetele által az erdőmunkás teljesítményét tényleg fokozhassa és ezáltal munkája eredményét ő is kedvezően élthesse meg. Ilyen szakmái (akkor) munkánál a munkafelügyelet és ezzel együtt annak költsége ebből a szempontból többé-kevésbé felesleges válik és a munkaidő csökkenése által az előállított termelvény önköltségei is kisebbednek.

Szakmánya munka mellett is jutalmazhatjuk a munkásokat olyan specialis teljesítményekért, amelyek a kizárható, a jövedelmesség fokozását vannak hivatva előmozdítani. Így serkenthetjük őket különleges praeiumiugk adásával arra, hogy pl. a műfa választékokat a legminuciozusabb beosztással, legcsekélyebb pazarlás nélkül termelje ki, vagy pl. hogy a legértékesebb törönköket csak egészen mélyen a tuskó fejen vágják le. Azoknál a választékoknál, amelyeknek termelésére az erdőgazdaság előnyösebb pénzügyi eredménye folytán nagyobb súlyt helyezünk, a szakmánya bér is esetenként javítható, hogy ezáltal a gazda és a munkás érdeke parallel haladván, a jövedelem fokozása annál jobban biztosíthatassék.

Az óra vagy napszámberéért dolgozó erdei munkások teljesítményének emelése már csak fokozottabb felügyelet mellett érhető el. Ezen kategóriákat nem fűzi a serény munkához semmiféle anyagi előny, ezért általában lassan végzik munkájukat, az állandó és szigorú felügyelet azonban — ha az költséges is — itt már munkabérbetlet eredményez és ezért sohasem hanyagolható el.

Vannak azonban a munkafelügyelő általi figyelembe vevendő olyan physiologiai testi szervezeti és psychologiai [lelki] szempontok is, amelyeknek céltudatos felhasználása szintén igen alkalmas a munkás munkateljesítményének fokozására.

A physiologia szerint az emberi test is erőfélegként tekinthető. A felnőtt ember napi szükséglete: pihenő állapotban 1700 kalóriát könnyű munkánál — ... 2500 " igen nehéz munkánál — ... 5000 " tesz ki.

Ha levonjuk a könnyű munkát végző embernek 2500 kalóriából a pihenő szervezetre eső 1700 kalóriát, azt látjuk, hogy maga a könnyű munka csak 800 kalóriát igényel. Könnyű munkáról a nehéze történő áttérés ezzel szemben külön még 2500 többlet kalóriába kerül. Olyan rohamos emelkedés tehát a kalória szükséglet, hogy minden eszöközt meg kell ragadni, nehogy a munkás ereje fölöslegesen vessék igénybe.

Ne végeztessünk tehát nehéz munkát akkor, ha esetleg könnyebb munka formájában is kínálkozik megoldás. Nagy jelentősége van a munkaerővel való takarékoskodásnál a megfelelően konstruált segítő eszközöknek, jó szerszámoknak. Ezekkel

egy későbbi fejezetben részletesebben is kívánunk foglalkozni.

Huzamosabb igénybe vételénél a munkások a fáradság érzése vesz erőt s ez az izmok bányászó hatást gyakorol. A munkatejesítmény akkor is rohamosan csökken. Megfelelő pihenés közbekiktatása azonban újra helyreállítja az izmok kifáradtalan működését.

A munka szokatlansága is főlegesen többlet erejébe kerül a munkásoknak. Ezen szempontból is nagy előnyt jelent betanított állandó erdei munkáscsoport szervezése és alkalmazása.

Hosszantartó merev állás, egyhuzamban való hajló helyzet, — felesleges mellékmozdulatok etc az izmokra főlegesen túlfeladatok rónak — így ezek a teljesítmény rovására mennek.

Ezekkel szemben viszont fokozható a teljesítmény anélkül, hogy ez a munkás kimerítene, ha az emberi testnek a súlyát, mint állandóan rendelkezésre álló erőforrást, ügyesen használjuk fel.

Tudatában vagyok annak, hogy lenéző gunyosolások kíséretében saját le rám a vád, hogy közlöm, mégis megjeltem: Németországban az erdei munkások ügyesen megkonstruált hordozható, magasságát szabályozható, könnyű, széklefe bakon ülnek, nemcsak pihenő időben a nedves, havas, vizenyős talajokon, hanem pl. félidőre helyzetben vastagabb törzsek fűrészelése és efajta munkák közben is, s erejüknek ilyen és chez hasonló kímélése által — a statisztika igazolása szerint is — állag teljesítményük fokozását érik el.

A munkálatokat vezető tisztviselő pszichológiai szempontból is kell, hogy ismerje minden egyes munkását, hogy individuálisan foglalkoztathassa és egyéni képességeikre, valamint gyengéikre figyelemmel, őket megfelelő munkahelyekre osztassa. A munkásoknak pedig éreznie és tudnia kell, hogy a szorgalmas, hűségese munka jutalmazást talál a napszámber megfelelő igazságos megállapításában, esetleg emelésében. A kereset megjavítására fenntörő lehetőség, ilyen kilátás serkentően tud hatni a munkatejesítményre.

A specializálással is érhető el munkatejesítmény emelkedés. Arra alkalmas munkások állandóan azonos munkákat végezze, kvalitásban is, quantumban is, többlet tudnak produkálni.

Kuriozumnak megemítem, hogy Dániában a teljesítmény fokozására azáltal is, ösztökélik a munkásokat, hogy időnként közöttük pénzjutalmak, diplomák kiosztásával erdei munkáknál különleges versenyeket tartanak.

Sok függő állandó erdei munkások nevelésénél a velük való bánásmódtól is. Az erdészethez tartósan ragaszkodóvá lehet őket meggyerni helyesen alkalmazott kisebb előlegek vagy egyéb kedvezmények (részes kaszálók etc.) biztosítása által. Ha pedig a vezető saját rendelkezései munkásaival csak szája íze szerint is meg tudja érteni és esetenként a munkások tapasztalati megfigyeléseit is átveszi tőlük, az érinkeztést ezáltal közvetlenül teheti s a munkás munkakedvének ébrentartásával immár csak a teljesítményt és ezáltal a jóvedelmességet fokozhatja.

Ilyen s chez hasonló pszichológiai momentumok egyaránt képesek tisztviselőt és

munkást az Erdő szeretetében egyesíteni, — a racionális erdőgazdálkodást előmozdítani s ezáltal kinek-kinek saját érvényesülése alapját is kiszélesíteni.

(Folytatjuk).

Az erdei munkások biztosítása.

Mint annyi sok más kérdésünk, ez is rendezésre vár.

Az 1927. évi XXI. t.-c. érdemben ugyanis azt helyesen nem oldotta meg. A t.-c. 2. §-a szerint a biztosítási kötelezettség az erdei termelésre nem terjed ki. E címen mentesül a mezőgazdaság, az állattenyésztés, a halászat, a kert-szőlőművelés stb. is, a biztosítás kötelezettsége alól. Tehát az „östermelés” fogalma alá vonható gazdasági ágazatok.

Az 1. §. 15. alpontja azonban a mezőgazdasági s erdei termeléssel összefüggő mellékparokat, még ha saját nyersterményeik feldolgozása s eladásával foglalkoznak is, biztosítási kötelezettség alá vonja.

A törvény e rendelkezése szerint a birtokost, ha az erdejében végezt munkát az östermelés határát át nem lépi, azaz, amíg a termelő munka a fa eredeti alakját meg nem változtatja, mentesíti a biztosítás kötelezettsége alól.

Ha azonban a döntött fát, mint nyers terméket feldolgoztatja, (pl. talpfába) munkásait úgy betegeség, mint baleset ellen biztosítani tartozik.

Ezek szerint nem esik biztosítási kötelezettség alá:

— az állófat döntő, hosszoltó, azt csuszató, vagy kiképző és a tűzfát termelő munkás; amikor munkájával fűrészkörnöt, gömbölyű műfát, telephonszlopot, bányafát, rúdát, tűzfát stb. állított elő;

— viszont már biztosításra kötelezi, amikor talpát, dongát, kerékfalpat, küllőt, szőlőkor stb. termel.

Tehát a legveszélyesebb munkarés, amelynél a halálos baleset a leggyakoribb, (döntés, csusztatás) — mentes, a kevésbé veszélyes faragás — ahol csak könnyebb sérülés állhat elő — biztosításra kötelezett. Érdemben tehát a törvény rendelkezése hibás, mert az östermeléshez, mint alakisághoz ragaszkodott, nem pedig a munka veszélyessége szerint állította fel a biztosítás kötelezettségét.

Ezt bizonyítja az is, hogy az iparszerű fatermeléssel foglalkozó vállalatoknál alkalmazott munkások tekintet nélkül, hogy az erdei termelés során mily munkát végeznek, biztosításra vannak kötelezve. Sőt az oly erdőbirtokos, aki nemcsak erdrefelét tulajdonát képező erdők kitermelésével foglalkozik, hanem kitermelés céljából megvett erdőket tarolja le, szintén köteles az összes munkásait biztosítani.

Ma a nem biztosított, de elnyomorodott munkást a birtokos a saját zsebéből kell, hogy eltartsa, a biztosított munkásainál pedig elenyésző a segítség fizetését jelentő baleset.

Tehát hiába fizeti a birtokos is, a munkás is a biztosítási díjakat, ellenértékét annak nem látják. Ellenkezőleg, továbbra is a birtokos marad anyagi előlőben a nem biztosítottakkal szemben.

Nem humánus, nem szociális a törvény

a munkással s a birtokoson sem segít. A munkaadóra nehezedő mai terheken belül meg lehet s kell is megoldani a kérdést.

A belterjes erdőgazdálkodás tétforgalásával a jelenlegi hibás fellegúzó törvény mellett az erdőbirtokosság terhe mindinkább nőni fog, a kimaradt munkások helyzete pedig tarthatatlanná válik.

Időszert volna már e problémává meredt kérdéssel foglalkozni!

O. L.

Egyesületi hírek.

A lapba szánt közlemények a jövőben *L. Wittenberger Géza urad. erdőmérnök Bükkszerés, u. p. Bogács* címre küldendők, az egyesület ügyeit érintő levelezések továbbra is *Tóth Bódó erdőmérnök, egyesületi titkár, Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkereszt* címre küldendők.

Kérjük t. tagtársainkat, hogy tagsági és előfizetési díjaikat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Tagsági díj évente 6 pengő.

„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díjai: tagok részére 2 pengő nem tagok részére 10 „

A *Vadas Jenő emléktábla-alap* folyószámláját ez évben is nyitva tartjuk s kérjük t. tagtársainkat, hogy nemeslelkű adományaikkal ezen alapot gyarapítani szivesek legyenek. Áldozatunk mindnyáján nagyevűv tanárunk kedves emlékének, hogy ragaszkodásunk és szeretetünk örök jelét mihamarabb felállíthassuk. Adományok a rendelkezés megjelölésével a *Magyar Áll. Hitelepben sátoralagyhelyi fűközhöz* küldendők. Ezen befizetéseket lapunkban nyugtázzuk.

Pályázati hirdetmény.

Egyesületünk 400 pengő tözött ki a „Magyar Erdőgazda” VII. évfolyamában megjelenő legjobb cikk jutalmazására avval a kikötéssel, hogy a jutalmazott ezen összegből tartozik meghatározott programmal egy tanulmányt tenni s erről a lap hasábjain tanulmány keretében beszámolni. A jutalomban bárki részesülhet, kinek az 1929. év folyamán önálló cikke jelenik meg a „Magyar Erdőgazda”-ban.

VADÁSZAT*

Rovatvezető: Thiringer János.

Vadetesés.

Az ideit tél szokatlan méretű havazással és fagygal ül már helek óta a nyakunkon. Erdőt-mezőt felmértes, sőt helyenkint méteres hó borít, a hőmérő éjszánkánként 20—24° C-ra süllyed a fagypontra alá. Évtizedek óta nem volt ennyire aktuális a vad teli etetésének kérdése.

Nagy általánosságban, normális teleken nem vagyok barátja a vad etetésének. A

* A „Vadászat” rovata szánt közlemények s a rovattal kapcsolatos levelezések *Thiringer János f. erdőmérnök, Szentpéterfa, Vas megye* címre küldendők.

tél a kiválasztásnak szertem egyik fontos tényezője, környéketlenül kielejelezi az állományból az életképtelen s így tenyészésre is alkalmatlan egyedeket.

Másként áll a dolog a normálistól eltérő, túlszóróru teleken, amikor a vad szükségét szenved, sinylődik. Ilyen teleken az a veszély fenyegeti az állományt, hogy a selejtezés túllépi a normális kereteket, erős számbeli csökkenés mellett az állomány megmaradó egyedei annyira elgyengülnek, hogy sokáig tart, míg fejlődésükben pótolják a tél okozta veszteséget s ez károsan hat ki általában a szaporodásra s különösen a trofiás vadnál az agancsokzódásra. Abnormális kemény teleken tehát különös gondal kell övni és etetni a vadállományt. Hogyan? — erről óhajtok tanulmányomban röviden írni.

Nagyobb hőesések idején úgy az erdei, mint a mezei vadászterületeken első teendők a *hőkézés*. A magas hóban a vad nem képes legelőhelyeire jutni, vagy csak túlságos erőlködés árán; ha pedig a nappali felmelegedés után az éjszakai fagy jégkéreggel vonja be a havat, amellé, hogy a csülkös vad lábát a csülök felett érzékenyen felsebzi, a kéréses hó elzárja az apróvad elől a legelőhelyeket: vetéseket, gazokat. Nyiladékok, erdei és mezei utak, sőt — ha a területnek nemcsak birtokosai, hanem tulajdonosai vagyunk — dúsabb őszi vetések, vadföldek környéke hőkével megjárándók. A hőke megfelelő súlyú legyen, hogy a havat a talajról tényleg eltolja, mert a könnyű hóke csak a felső hőreteget bontja meg, az alsót esetleg még össze is tömíti, szóval többet árt, mint használ.

Ahol vadföldek vannak, amilyenek a termés: csicsóka, marhákáposzta stb. kintmaradt a télre, ott az etetés félíg-meddig már megoldott kérdés. Különösen a *marhákáposztát* (Kuhkoha), annak mindkét fajátját: az *öset* és a *pocakos*at ajánlom kártársaim figyelmébe. A nedvdús zöldségtartalmú, amelyhez télen, különösen havas teleken, nehezen jut a vad, csak ezek a növények képesek kifogástalan minőségben és kelő mennyiségben nyújtani. Az évelő (bokros) rosznak (Waldkorn) hátránya, hogy a hó belei s így a vad nehezebben férhet hozzá, különben ez a növény is elsőrendű zöldlegelőt nyújt télen a vadnak.

A répa, burgonya etetése hideg teleken problematikus értékű. Tudvalevőleg mindkettő hamar megfagy, fagyott állapotban pedig emésztési zavarokat okoz, különösen hasmenést; én nem használok fel másutt, mint a fácánéletknél és csak oly mennyiséget adatok naponta, amelyet a fácánok egyszerűen elfogyasztani képesek.

Ahol mesterséges etető-saroglyak nincsenek, ott a szénát — természetesen csak jó minőségű, száraz, nem fülledt, vagy penészes réti szénát, lóherét, lucernát, vagy lombtakarmányt — a hőkézett nyiladékok, utak mentén az erdőben szalmakötéllel, esetleg vékony dróttal a szélső fákhoz köttetik úgy, hogy a vad kényelmesen elérje, de viszont a hóba le nem lógjon és lehetőleg a lombzat által (fenyőre gondolkod) felülről is védve legyen. Hirtelen bevált olvadás esetén ugyanis ellenkező esetben csatakosak, lucskossá válnak s így táptérlékben és minőségben veszt, sőt a vadra káros is válhatik.

Mezőn a nyulak részére a szénát földbe

vert körkora erősítőjük apró kékében (porciókban). Ennek védelme problematikus, zsupszalmából készíthetünk fölük egyszerű kis tetőt. Ezekhez az etetőkhoz a marhákáposzta leveleit, feldaraboltszát is hinstűk ki, a nyulnak feltétlen szüksége van leves téli takarmányra, a tisztá szóna néha és különösen huzamosabb időn át nyujtva, emésztési zavarokat (dugulást) okoz.

Csülkös vadnál — a kérődzőknél — nagy szolgálatot tesz télen a *földi szeder* zöden maradó levelezete. Idősebb erdei fenyőállományaim alja teli van evel az erdeszettel, különösen a természetes felújítás szempontjából nem valami szívesen látott növény, dóm- és óvdám egész télen át itt tanyáz, de sőt mondatnám, egész éven át minden vadannak ez a kedvenc tartózkodási helye.

Ahol nyárjakok vannak az állományban, döntessünk belőlük: rügyeiket, apró galyaitak egészen 6—8 mm. vastagságig lelegeti a szarvas, dómvad, őz, sőt a nyúl is. Megmentjük ezáltal értékesebb fanelemből álló fiatalosainkat a vadragástól. Tapasztalatom szerint a rostos eslegré feltétlen rá van utalva a csülkös vad, táptérléke elég magas, különösen foszfor- és méztartalma. Ezért tartom jó téli takarmánynak a junibusban dalmott lombtakarmányt — különösen a tölgyet — amelynek nem is annyira lombját, mint inkább rostos részei leteli szívesen a vad.

Elenetében az általános szokással, szőzínkat már az őszi folyamán utjtsuk fel. A vad egész télen szorgalmasan látogátja őket s ha a sőt kőző 20% foszforvasas meszet vegyítettünk, különösen az őz állományunk fogja agancsfejlődésével megahálni gondosságunkat. Az utjabban ajánolt u. n. részőnyalotok iránt nem viseltem feltétlen bizalommal, mert hiszen az összes részvegyületek tudtommal mind mérgező hatásúak, a szőzínkat pedig igazán nem lehet ellenőrizni, hogy egy-egy darab mennyit fogyaszt el. Ha eddig még panaszt nem hallottam, az talán inkább a megfigyelés rovására írható. Mindenesetre nagyon halás volnék, ha kártársaim közül azok, akik ezt a készítményt a gyakorlatban kipróbálták, tapasztalataikat e rovatban velünk közölnek.

A szarvasvad — fácán, fogly — etetése e célra elkészített, állandó vagy ideiglenes jellegű etetésárakban történik. Ezekhez az etetőkhoz a vadat természetesen hozzá kell szoktatni, ami a fácánál egyszerű, annál problematikusabb azonban a foglyknál. Igaz, hogy az ideihet hasonló tétel meg nem kellett praksisomban megküzdenem, de igaz az is, hogy én még eddig az u. n. etető-sátrakhoz foglyimat odaszoktatni egy télen sem tudtam. Ezért én foglyállományom etetését másként szoktam végezni.

Gyepkibben, bokros, gazos árkokpartokon, apróbb tükés bozótokban a mezőn szerte-szétjára, ahol tapasztalatom szerint a foglyok éjszakra, sőt napközben is meghúzódni szoktak, a havat ellapátolatom és erre az ellapátolt részre szóratom eslegetüket: szénapolyavál kevert búza harmadját, amelyben több a különböző gázfélék magja, mint az apadt, törött, apró búzaszem. Amellett úgyancsak kapnak marhákáposztalevet is és az etetőhelyek közelében a dúsabb vetésekről is ellapátolatom a havat, hogy a vetéshez is hozzáférhessenek. Fontos a ragadozók elleni védelem szempontjából,

hogy az etetők — még az u. n. foglyosátrak is — bozótok közelében legyenek, ahova a foglyok veszély esetén hamar bemeneulhessenek. Így is elő lehet esnek áldozatúal a tél legnagyobb rablójának, a vándorsólyomnak, galambész héjának, gatyás olyvnek.

Az etetőhelyekre szentelendők járjseréget egy-egy kiakasztott lótt varjuval, a sátrak tetéjén elhelyezett tányérvással lehet annyira-ammirey távolattarati.

Bár nem tartozik a tárgyhoz szorosban, mégis, miután a vadóvással összefügg, meg kell még emlékezni a hurkolókról és a téli mérgezőről. A hurkolók mesterséges most van virágjában, ezek a gazemberek használják ki legjobban a sinylődő vadnyomosságok helyzetét. A vadváltók környékét a személyzet kettőzött figyelemmel kísérje, nincs-e valahol burok kivetve; de egyuttal tartson szemmel minden gyanus csavarót, szükség esetén a megmótózást se riadon visszsa. Aki ilyen időben az erdőn-mezőn csavarog, 90%-ban rosszban tőri a koponyáját. A falvak, tanyák tövében, szalma-szalmakazalok, paták, kerítések mellett bizonyára talál rejtett üzelmek nyomára a nyított szemű vadőr.

A szarvasy ragadozók — különösen a dalmottos varju és szarka — téli foszforos mérgezése a havon legkiadóssan. Foszforszórpel (Wiker-féle) elkevert marhavesz húsivadgálék, kukoricadara, pláne ha nyúl-börbe töljük és úgy rakjuk ki a hóra, hihetetlen pusztítást visz véghez a tollas rablók seregében. Egy-egy mérgezőhely környékén 40—50—100 darabot is szedhetünk össze.

Ha végül még az apró, hasznos énekes madarak etetését is szaktársaim figyelmébe ajánlom: úgy röviden télen elmondottam mindent, ami a vad tél etetésével, óvásával, gondozásával szerény véleményem szerint összefügg.

Thüringer János.

A „8x60 Magnum”-töltény.

Már a múlt évben megemlékeztem az új Schoenauerekkal kapcsolatban erről a töltényről. Miután időközben a gyakorlatban is kipróbáltam, alábbiakban bártódom részletebben ismerteti.

A töltényt a Rheinisch-Westfalische Sprengstoff A. G. Nürnberg, a régi jónévv Utendörffer gyár készíti. A 60 mm. hosszú, palackalakú hüvelyben, 35 gr. speciális lóporon, amelyről csak annyit sikerült megtudnom, hogy progresszív hatású, lemezsz, gyűrűstű nitrocellulóz-por, 33 mm. hosszú, 12 gr. súlyu torpedó-alaku keményburokú lövedék nyugszik. Ennek a lövedéknek tühegyes csúcsát 5 mm. hosszú vörösréz-kupak képezi, amelynek ismét 5 mm.-es hüvelyserű szára a lövedék ólommagjába helyez.

60 cm. hosszúságú csőből a lövedék (Vo =) 845 msec. kezdősebességgel indul; 100 m.-en sebessége 782 msec., 200 m.-en 730 msec., 300 m.-en még mindig 691 msec. Eleveereje (Eo =) 432 mkg. a csőtorkolatnál, 100 m.-en 373, 200 m.-en 327, 300 m.-en 294 mkg. Evel szemben a legáltalánosabbnémet nagyvad-töltény, a 9x362 lövedéknek (375 gr. Rottw. lem. por és 150 gr. részlegesburk. lövedék) eleveereje 300 m.-en már csak 186 mkg.

Repülési ideje 300 m. re 0.386 mp.

mozdulatának, a képviselőházi felszólalásnak a közoktatásügyi miniszterünk úgypártoló megértésének, ez a régén vajdó kérdés mégsem tud dűlőre jutni. A beszámoló további részében a főiskolai költségvetés javulásáról, a könyvtár fejlesztéséről, könyvkiadás alap megszervezéséről, valamint az oktatás céljait szolgáló berendezések öröndetes gyarapodásáról ad számot. Háas örömeink ad kifejezést, megemlékezvén a *Glattfelder Gyula* csanádi püspök úr Örömlősége kezdeményezéséből s az Ő s a kormány általokkészségéből létesült *Szent Imre Kőr Internátusáról*, melynek épülete már közel áll befejezéséhez. Végül érintve az Ifjúsági Kőr otthonának még mindig gondatlan kérdését, ráter a szigorlati rendszer eredményeire s megállapítja, hogy a ma tanulmányi rendszer job, mint a régi volt, a kollóviumok és szigorlatok nagyobb felkészültségre s alaposabb áttekintésről tanuszkodó eredményeket mutatnak fel.

Boteman Géának, az új rektorának megnyitó beszédéből megdöböntő tényként kell kiemelniük az általa részletesen vázolt szomorú megállapítást, hogy a *főiskola nincs felvéve az egyetem státusába!* Főiskolánkra, de egész szakunkra úgy erkölcsileg, mint egyébként is rendkívül megalázó ez a helyzet! Részletesen ismerteli ennek okait s reámutat, hogy mennyire méltatlanul éri a mellőzés a főiskolát, felsorolja azokat a nagy nevetek, akik a katedrán világáhris emelkedtek, szembeállítja másfél százados főiskolánkat az állatorvosi főiskolával, mely még néhány év előtt 6 középiskola végzettségét követel csupán hallgatóitól s ma mégis fel van véve az egyetem státusába. Kéri a kormányt, hogy méltányolja a magyar kultuárért küzdő főiskola serejét s állítsa vissza ezt az intézményt arra a pozícióra, mely melán megilleti s melyre alapítója: Mária Terézia királynőnk helyezte az egyetemek közé!

Fentieknek kívül közli még az évkönyv Fekete Zoltán preorokt beszédét Jaquin Miklós József, a főiskola első tanára arckepének leleplezése alkalmából. A függelék részletesen felsorolja a főiskola egész személyzetét, kivonatol közöl a szervezeti és ügyviteli szabályzatból, ismerteti az egyes tanszékeket és azok személyzetét, beszámol a tanárok és a segédtanárságézet iródmái és egyéb szakszerű tevékenységéről, a tanulmányi kirándulások és gyakorlatokról, a növényntani intézet működéséről és botanikus kertéről, a tanulmányi erdő, vadászterület és löter fejlődéséről. Végül tájékoztat közöl az évkönyv a jövő tanévrre vonatkozólag, melyel az intézet fennállásának 166-ik esztendőjébe lépett.

— *A legelőgazda könyve*” című munka most jelent meg a m. kir. földmivelésügyi miniszterium kiadásában. Szerzője: *Bird János erdőmérnök, ny. min. tanácsos.* E mű egy munkában előtöltött hosszú élet gazdag tapasztalatai alapján szolgál gyakorlati utmutatásul az elhanyagolt legelők, főleg közlegelők megújítására, karbantartására és rendszeres használatára. Régen nélkülözött gyakorlati zsebkönyv, amely ritka érzékel ismerteli, tárja fel a természet egyik mostoha gyermekének elhanyagolt állapotát s karolja fel azok megmentésének és védelmének nemzetgazdasági fontosságú ügyét. A 348 oldal terjedelmű, könnyved, bárki által érthető stílusban írott könyv részletesen

foglalkozik a legelők megújításához szükséges felkészítést, takarítást, talajvedelmi és művelést, valamint berendezési munkálatokat. Magában foglalja a legelőkön előforduló hasznos és gyomnövények ismertetését, a gyepszítéshez szükséges főmagvakait, azok kezelését, vetését, stb. A legelők gondozásán és karbantartásán kívül részletes és követendő utmutatásul szolgál a közlegelők rendszeres és okoszeri használatára. A talajvedelemmel kapcsolatban gyakorlati utmutatást nyújt a legelőkön teljesítendő kopírfátás és vízmosások közeke beállítására. A legelőfátások szükségességét és fontosságát kimutatva, annak gyors, célszerű és eredményes megújítását úgy a homok, mint a szikes legelőkön szemléltetőn mutatja be. A könyv bátran ajánlatol minden birtokosnak és nélkülözhetetlen a mező- és erdőgazdálkodással kapcsolatban legelőgazdasággal is foglalkozó minden szakembernek. Ugyancsak a földmivelésügyi miniszterium kiadványaként jelent meg szerzőnk *»A legelőgazda utmutatója«* című munkája, mely egyszerűbb kivitelben népszerű kiadvánnyá képezi fent ismertetett munkáink. Ez főként a gyakorlati kivittel megbízott erdőszeti állítztek, legelőgazdák alkalmazottainak, — s akiknek legjobban ajánlhatjuk — a kisgazdák, volt urberek kezébe adható s adandó utmutató.

Szerzőnk ezen értekes s gazdag tapasztalatokról tanuszkodó művelet melán fejztek ki e helyen is collégialis együttérzésből fakadó elismerésünket. (F. F.)

— **35 éves a fakesereskedelmi szaksajtó.** A Fakesereskedelmi Csarnok most ünnepli szaksajtójának 35 éves jubileumát. A *»Magyar Fakesereskedő«* című lapot Székely Ignác alapította 1894-ben, s azóta olvasóinak szeretete és támogatása mellett híven szolgálta a fakesereskedői körök érdekeit, tájékoztatván őket a piac mindenkor helyzetéről s eseményeiről. A szakma fejztesése körül valóban elismerés illeti meg ezt a lapot. A jubileum alkalmából mi is melegen üdvözljük annak képviselőit s további munkájukhoz sikert kívánunk.

— **Az utolsó államvizsga.** Az Orsz. Erdészeti Egyesület székházának közgyűlési terme s a földmivelésügyi miniszterium erdőszeti főosztályának helyiségét sokasvizeznek romantikájukból! Ez év tavaszán, az utolsó erdőszeti államvizsga befejeztével örökre búcsút mondanak a vizsgától szurkoló, ünnepi öltözött fiatal erdőmérnökök csoportjainak, s a rettegelt falak egyszerű hivatali helyiségeké szűrkölnek át. . . . Az államvizsgák megszűntével a régi rendszerből ittlejkezzett *»ultra—supra—veteránok«* is csak az érvényben levő szigorlati rendszer alapján szerzehetnek erdőmérnöki oklevelet.

Bükkmakkot, fenyőmagot,

lombfenyőmagot, gyümölcsfenyőmagot és ezek csemetéit ajánl garántlal elsőrendű minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre

Közégy Fenyőmagpergető Kőszeg, Vas megye.

Árjegyzék ingyen! Árjegyzék ingyen!

ÜZLETI HIREK.

Tüüzilában a tartós, nagy hideg következtében kereslet jó, árak stabilak. Tölgy, bükkfákra emelkedő tendenciát mutat. A tölgyfői 10—15%-os, bükkfői 5—7%-os áremelkedés. A tölgy faanyagárnyak ára is emelkedett. A bevezető időben kitermelés feltétel főszerző az erdőből ki lett szállítva s a kőszeg környékén lebonyolítása várható.

1. Tüüzilában feladó állomás:

Belföldi hasáb (száraz)	240—250 P.
» végyes	220—230 P.
» dongos	210—220 P.
» hántottfa (fris)	230—240 P.
Romániai hasáb	236—256 P.
Szlavenszki száraz hasáb ad határ 1310—1610 k.	210—215 P.
Jugoszláviai hasáb ad határ	255—280 P.

2. Faszén ad feladó állomás:

Belföldi la	630—660 P.
Belföldi IIa	600—620 P.
Romániai ad határ állomás	660—680 P.
Szlovák	3500—4200 cK.

3. Műfa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyab	40—50 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél felebb	60—70 P.
Tölgy fűrészrönk m ³ -je	100—120 P.
Bükk gömbölyű 30 cm-től felefelé	38—40 P.
Körös	42—50 P.
Juhar	48—52 P.
Éger ... 25 cm.	30—34 P.
Gyertyán	38—44 P.
Ákác	35—40 P.
Nyár ... (gyufa-gyártásra)	26—28 P.
» fűrészszára	40—48 P.

4. Fűrészrönk budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészrönk	170—190 P.
IIa	150—160 P.
Párisi	230— P.
Hosszfűrész	220— P.
Rövidfűrész	160—190 P.
Tölgy boules	130—150 P.
Quartier áru	176—200 P.
Bükk gözölt, szelvezetlen	95—105 P.
» szelvezet	100—115 P.
Bükk gözöltlen, szelvezetlen	80—90 P.
» hosszfűrész	105—110 P.
» rövidfűrész (széles)	80—90 P.
» (keskeny)	70—75 P.
Fenyő asztalosárú széles m ³ -e	115—125 P.
» keskeny m ³ -e	105—110 P.
Építőanyag széles m ³ -e	90—95 P.
» keskeny	80—60 P.
Léc, zárlecs	85—90 P.

5. Bogrnárja ad feladó állomás:

Körös 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25 cm.	300—360 P.
Ákác 12—25 cm.	370—420 P.

6. Fűrészárnyak ad feladó állomás:

Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2.0 m. hossz.	28—30 P.
Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2.0 m. en fell.	30—32 P.
Tölgy telefonoszlop m ³ -e	42—44 P.
Donga, egész telemgályában	340—350 P.
Keréltalp, bükk 22—24" h. 2.5—3" v. drb-ja	0.24 P.
Külő drb-ja	0.12 P.
Kisvasuti talpa 1.1 m. h. drb-ja	0.50—0.56 P.
» » 1.2	0.60—0.65 P.
» » 1.3	0.80—0.84 P.
2.6 m. h. közbelső tölgytalpa ab-ja	7.90 P.
2.5	7.70 P.
2.4	0.50 P.
2.2	3.90 P.
2.6	5.60 P.
2.5	5.40 P.
2.4	5.00 P.
2.2	3.50 P.
Máv.-szabványú tölgyváltótalpa m ³ -e	125— P.
Nyírfarúd drb-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	1.50—1.60 P.
Tölgy szőlőkaró ab-ja 1.8—2.0 m. h.	0.12—0.13 P.

7. Épitési anyag, ad raktár:

Tégla nagymértűi darabja	0.07 P.
» kis méretű	0.05 P.
» nagymértűi mészhomok	0.05 P.
» kis méretű	0.04 P.
Portland cement q-ja	5.90—6.30 P.
Mész q-ja	3.60—3.80 P.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Bükkszécs, u. p. Bogács, Borsod vm.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
L. Wittenberger Géza.

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

Nagy tél után,

mikor nyílik az ajtó s a zárt, fűtött szoba rabságába először csapódik be a tavaszi levegő egy kis hulláma, etelünk vágyódással a szabad lég, a napfény, erdő, mező után. Ellenállhatatlan kényszer folytán lépünk ki a verőfényre, s tudónket teleszivjuk a tavasz párák, illatos levegőjével, melyben egy új élet, új virágzás, új termés ígéréte rejtezőik.

Az Országos Erdészeti Egyesület minden tagját, aki dr. Fazekas Ferencnek az erdőgazdaság érdekképviselőtől írott cikkét lapunkban olvasta, ugyanígy fogta el a vágy, érzett az egyesület korlátok közé zárt, megkötött helyzetében kíváncsóságot a szabadság, a friss levegő, az új élet megindulása után. Ami e cikkben kifejezésre jut, mindenki között, régi óhaját; átszervezni, függetleníteni s hivatásos igazgatóira terelni az Országos Erdészeti Egyesületet. Mindenkinél el kell ismernie, hogy a diagnózis, — melyet az író, annak szervezetét végvizsgálva megállapított, — helyes s az utas és módok, melyeket a bajok orvoslására megjelölt, jórészt helytállóak.

Az Országos Erdészeti Egyesület alapítása óta két emberöltő telt el s az annakidején oly nagy körülménnyel megalkotott alapszabályok, melyek akkor valóban a sikeres, friss munka alapjait szolgálták, ma már nagyrészt elavultak s a korszerű követelményeknek nem felelnek meg. Az egyesület elvesztette függetlenségét, benne a tagokat alkotó erdőbirtokosság érdekeinek védelme s ügyének előmozdítása nem juthat többé szabad kifejezésre, mert minduntalan önmaga által állított korlátokba ütközik, mozdulatát pedig nem szabad elhatározása vezeti, de — bábszínházhoz hasonlóan — zsinórpadlásról irányítják azokat. Ez az oka aztán annak a nagy elhidegülésnek és szertelven távolmaradásnak, mellyel az érdekeltek legnagyobb része viseltetik az egyesülettel szemben, ez az oka, hogy nincs progresszív munka, nincs lüktető élet, hogy — amint dr. Fazekas mondja — az erdőgazdasági érdekképviselő van, de nincs!

Ha a gép tengelye elkopik, mással

váltják azt ki, ha a technika fejlődése folytán elévült, félreterezik, anyagát beolvasztják s újat, modernet, nagyobb hatásfokú állítanak helyébe. Így az egyesület elévült alapszabályait át kell reformálni, a régi szervezetet fel kell frissíteni, a kontemplatív régi testületből új, munkálkodó s érdekeink képviselőtére valóban képes szervezetet kell teremteni! Az alapszabályok átdolgozásánál követendő legfontosabb tendencia a függetlenség kivívása, minek elsősorban a titkár személyében kell megnyilatkoznia, akit az egyesületi munka legfőbb emberévé, szabadabb, mozgékonyabb, erőssé, dolgában biztosá kell tenni. Hiszen tudjuk, hogy a magyar egyesületi élet eredménye vagy eredménytelensége mindig az éle állított egy-két ember munkájától függ. Az egyesület rendeltetése, hivatása pedig megkívánja a titkár személyén túl is a maga függetlenségét s hogy a mai, megkötött helyzetébe került, ezt legfőként éppen a titkár függő viszonyának köszönheti. Titkár tehát csak oly ember lehet, ki egészen az egyesület embere, kinek minden munkája, célja, akarata s egyben kenyeré egyedül az egyesület, ki az egyesület függetlenségéért mindent kockára tehet s ha szükségét kívánja, bátran sikra szállhat az ellenérdekek bármelyik képviselőjével szemben!

Nagyon helyes, korszerű volna a munka megszátás szempontjából a szakosztályok megalkotása is, melyek a hatáskörükbe tartozó ügyeket önállóan intéznék. Ha a friss, erőteljes munka meg hozza majd a kívánt sikert s az egyesület előbbre és előbbre tör a haladás útján, akkor a ma még kívül álló erdőbirtokosság önként csatlakozik zászlóhoz s a szellemi és erkölcsi erők egyesülése valóban az erdőgazdaság virágzására vezet. Az egyesületi élet legfőbb tényezője a munka, a feszülő, lázas, sietős tevékenység, kiméletlen harc az érdekekért, minek tempójával a mai kor általános rohanásától és törtésetől nem szabad elmaradni. Már pedig az egyesület régimódi, csigalassúsággal mozduló szervezete erre az ütemre képtelen s fölötte a robjáló áradat hovatovább keresztülrohan, összecsap s eltemeti azt

a feltolakvó új érdekek, az erőszakos új elemek törtétese és a feledés iszapja. Az egyesület pedig szunyadván, álomszerű kábultságban várja sorsa jobbra fordulását, míg fölötte rohannak az idők.

Márciust írunk. A jégolvadás, a megmozdulás, a felszabadulás hónapjában kiáltunk ébresztőt passzív mozdulatlan-ságában nyugvó országos egyesületünknek: mozduljon meg, ocsudjon fel s lerázza korlátait és kötelekeit, mondja ki függetlenségét, újítsa meg alapjait, szervezete, mert különben el veszne az idők zajló forgatagában, a haladni akarók romlást jelentő szakadása pedig nem lesz elkerülhető.

Tanulságok.

Visszapillantás a múltra, hogy a jelent miképpen méltányolni tudjuk.

Midőn a boldog békevilágban, a lugosi erdőgazgatóságától — a mezőgazdasági közteljesítéssel való feladatás egyik füzésében — a diógyőri uradalomba kerültem, annakelőtte kezdtek a vágásra érett lomb-erdőket a természetes felújítás érdekében szakértően ritkítani, a többi állományt gyéríteni, áterdőlteni. Abban az időben szakszeretetről és szokásból, még társaságban is helyel-közrel fát vágunk, így mint fiatal daru, elég sok vitának voltam fültauja.

Beszélgettek a megtelepedett fiatalos felszabadításának tempójáról, pro és kontra folyt a vita a mérsékelt gyérítésekről, az erdei legeltetésről és még sok, aktuális témáról.

Akkor elgondoltam magamban, hogy ugyancsak hosszú idő fog eltelni, míg ezt a sok nyílt kérdést egyrészt közös nevezőre hozzák, másrészt építhető alapokra fektetik! Visszamelegszem, midőn a főhasználatra előtér erdőbe bizottságok szálltak ki s azon vitalkoztak, hogy embermagasságra felnőtt gyertyán-bükk fiatalos felszabadítása érdekében egy csapásra, vagy fokozatosan távolítsák-e el az anyáállományt.

Ily alkalommal önkéntelenül eszembe jutottak a lugosi kerületben díszlő vágható kora magyar tölgyesek kenderűsű tölgy-ujulatái, melyeket szemrebbetés nélkül a magaserdővel egyidejűleg kiirtottak, hogy ketes jövővík ugyancsak tölgyet ültessenek helyébe.

A két vélet jelent meg előttem. Egyik oldalról túlóltól óvása a természet adományának, a másik részről a természet aján-dékának teljes kikapcsolása.

A kiszálló bizottság néhány esetben hozzájárult az egyes fiatalos foltok teljes felszabadításához is. Ennek végrehajtása után meglepő kép tárult elénk, az összetört fiatalos még sebeit kötözgette, míg annak környéke gyűrűalakban — ameddig az oldalbevilágítás hatása elért — szemlatomást emelkedett. A tapasztalatlan felburdulva, most már a gyűrűt vágjuk tarta s így tovább menve, egész hegyoldalak és medencék e szisztema szerint újultak fel. Az ily felhasználási vágásokban 1916-ban kezdtek meg a faanyagokból a kitermelés után köziszánnal való azonnali kiközéltetését.

Pár évre reá már láttuk az óriási különbséget a kiközéltetést és pénzügyi okokból a fő mellett készletre maradt faanyag felhasználási vágások között. Mi az első esetben a téli manipuláció nyomai nyomtalanul eltűnnek, addig az utóbbi erdők még ma is hirdetik a kiszállítással kapcsolatos rongálásokat.

Abban az időben a közephegységi lomb-erdők kezelését a magashegységi erdőgazdaság mintájára rendezték be. Ez az elv az aláteljeződött erdők hosszú felszabadítási időszakában domborodott ki. Az 1914. évi kisebb tűlgy, majd az 1918. évi teljes bükk-makktermést követő néhány év az erdőgazdákat gondolkodóba ejtette. A túl sűrűn tartott vágásra érett állományokban a szépen kikélt cseprétek csakhamar pusztulásnak indultak.

Az tapasztalták, hogy erdő széléin, utak mellett, vagy ahol a záródás bizonyos oknál fogva megszakad, a csemetés több év múlva is vegetált, míg az erdő zömében még himrondó is alig akadt belőle. E jelenségből kiindulva kezdtek lanszrozni, hogy megsejtsünk hazánk számára klímájában más-más viselkednek a fajok, mint az állandóan páratelt magashegységi erdőben. Ennek, valamint az oldalvilágítás eredményéből Jesztrű tapasztalatoknak alapulvétele mellett, úgy vélem, hogy helyes nyomon vagyunk a természetes felújítás terén és ezt a nyomot az 1926. évi bőséges tűlgy-makktermést viselkedéséből levont következtetésekké még járhatóbbá tették és kiszélesítették.

A fák hizálására ne a tizenkettedik órában gondoljunk, hanem 50—60 éves állományok gyérítésénél már legynék figyelemmel a koronaképződésre, mert megfelelő vastagodást csak kiépített korona útján érhetünk el. A korona kifejődésének lehetővétele nemcsak a vastagodást, de egyben a természetes felújítás érdekét is szolgálja.

Amint a célkitűzés kettős, úgy az elért eredmények is egymás követelményeként folynak. Mint fentebb íleztam volt, a szakszerű természetes felújítással egyidejűleg indult meg a rendszeres gyérítési művelet is. Gyakran, de mérsékeltlen jelszó alapulvétele mellett — a fősly az utóbbin volt — az elhasználatra alkalmas erdőrészeket gyérítik kezdék.

A „mérsékeltlen” kifejezést általában úgy értelmezték, hogy tisztán csak az elnyomott és száradásnak induló egyedeket jelölték ki. Lomberdeink tetemes része a régi idők-ből meghagyott, elterelvényesedett, vénséges

vén s értékelen papéldányokkal: bőhőncökkel van megpékelve. Egyedül csak az elnyomott fák kiszedésével a bőhőncök környezetében lévő összes még életképes, de elnyomott anyag fejseje alá került. Visszamaradtak a bőhőncök és a köztük felgyűlő fűfacsoportok.

Az ily bőhőncök a két koru szálérdő jellegzetes képét viseli. Ennek óriási hátránya akkor tapasztalható, ha az erdő főhasználat alá kerül. A bőhőncök nagyobb részben már minőségükönél fogva épületi fára nem alkalmasak, a felnyergült állomány pedig nem üti meg a szerfemeretét.

Ez a gyérítési rendszer már meglehetősen nagy teret hódított, mikor az erdészeti vezető tizenötök az országos erdészeti egyésületben propagandát indítottak a különböző gyérítési módszerek, többek között a természetes gyérítés meghonosítása iránt. A természetes gyérítésnek bevezetése nagyobb küzdelmet váltott ki. A munkás — leg-többször akarattal — a bőhőncfák kitermelésével egész folyosót vágott az erdőben. Természetesen az ily jelenség csak újabb nehézséget szült, míg végül is a németeknél bevált koronalelővési eljárás a bőhőncök kitermelésénél gyökeres változást idézett elő.

Nem kellett 20—30 bőhőnc koronájánál többet lelőni, a munkások félve a konkurenciától, egy csapásra képesek voltak a kijelölt fát úgy dönteni, hogy az észrevehető károkat ne okozzon. Most már odaajutottunk, hogy a munkások maguk jelölik ki a lelvendő fagyvedeket, tartva a bekövetkezendő károktól.

A bőhőnchegységben még nem is oly régen az erdei legeltetés oly mérvet öltött, hogy az erdei csend csak komolpszóval volt elképzelhető. Ennek a mértékét nem ismerő erdei legeltetésnek gyászos következményeit jól ismerjük. Ezeknek elkerülésére kitűnően bevált az u. n. erdei koncentrált legelő, vagyis az erdőnek erre a célra megfelelő kis részletét fás vagy ligetes

legelővé alakítjuk át és az erdőre utalt legelő jószágot oda koncentrálnak.

Ezzel a tulajdonképeni erdőt a legeltetésől mentesítettük. Mikor a koncentrált legelő céljára kitűzött erdészeti átalakítás-hoz fogtunk, több legelőgazdasággal foglalkozó szakkönyvet átanulmányoztunk, azokból sok mindent megtudtunk, csak azt nem, hogy hol is van az a ideális határ, melynek az állva maradt fák a legelőt a szélől, napüstéstől meg védvécik, viszont a fű képződését és növést észrevehetőleg nem hátráltatják. Többször ritkítás és kísérletezés után végül magunktól jutottunk reá, hogy ez az eszményi állapot enyhe hajlású talajon, körülbelül az átlagos fagyasságnyi fa távolság mellett lehet.

Természetesen amint az erdő nő, ez az állapot ismét helyreállítandó lesz.

A koncentrált legelő bevezetésénél, az erdei legeltetés kérdése nyugodt pontra jutott. Ezt a nyugalmat méltányolni csak azok tudják igazán, akik hosszú éveken keresztül idejüket és idegüket nagyrészt az erdei kihágókkal való küzdelemben morszolták fel.

Nem lehet célo, hogy egy rövid cikk keretén belül az erdőgazdaság összes momentumaira rámutassak, csak a fontosabbakat ragadtam meg, mert úgy érzem, hogy mindezeknek felelevenítésével tartozom azoknak a deresedő fejű gyakorlati erdőgazdáknak, akik a közephegységi erdőgazdaság nagy lépésekkel előre haladó korszakában a gazdaság fejlesztése körül hatástanos közreműködtek.

Előbb-utóbb a jelenlegi posztóit át kell adni az utódoknak és ez alkalommal is reá óhajtok mutatni, hogy nekik sokkal könnyebb helyzetük lesz, mint a közvetlen elődöknek, mert ha nem is teljesen kész munkakadamon, de kitirasszított és építés alatt álló uton vihetik a magyar erdőgazdaság szerkezetét a remélt jobb jövőendő felé.

Lippóczy Béla.

Racionalizálás az erdészeti, faipari és fakereskedelemben.

Fazekas Ferenc jogász doktor-erdőmérnök jegyzetei.

(4-ik folytatás)

II. rész.

Aktuális erdőgazdasági problémák.

Az emberi munka mellett igavonó állati és gépi erők állanak az erdőgazdaság rendelkezésére.

Hogy a különféle természetű erdészeti munkák kivétel a lehető leggazdaságosabban eszközöltessek, valamint, hogy lenti munkaerők egymással is összhangban, racionálisan használtsanak fel, e célból nagyobb erdőgazdasági üzemeknél évente előbb rendszeres munkakivitelési tervek állítandók össze.

Azon elvi kérdés eldöntésénél, vajjon a szállítások, közelítések és egyéb erdei munkák az esetleg megfelelő keretek között

rendelkezésre álló fuvarosokkal, — vagy saját üzemben bonyolítottassanak-e le, — elsősorban is pontos kalkulációs számítások eredménye lehet irányadó. Figyelembe vehető azonban, hogy saját fogatok tartásának előnye az a bizonyosság, hogy a szállítási program tényleg be is tartható és hogy ezen tényt a vevő is sokszor szívesen honorálja magasabb ár adásával. A bérlet fogatokkal való megoldásnak jelentős előnye viszont akkor domborodik jól ki, ha konkurrencia lehetősége folytatódik és annak ügyes kihasználása útján a fuvarozási díjak a legmérsékletre nyomhatók le.

Az emberi és állati munkatelejesítmény összehasonlításánál találjuk, hogy átlagosan

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiteket lapunkban tegyék közzé!

65—80 kg. súlyú munkás 7—10 kg. erőteher és 0,8—1 m. sec. gyorsaság mellett teljesítménye kitesz 7—8 m. kg. sec. vagy löőrőben másodpercenként 0,09—0,106 P. S. löőről, ezzel szemben a 300—700 kg. nehéz lónak vizeszintes terepen 55—115 kg. erőteher és 0,9—1,2 m. sec. gyorsaság mellett, teljesítménye egyenlő 66—104 m. kg. sec. vagy másodpercenként a teljesítménye löőrőben 0,87—1,38 P. S.

A munkás ember átlagos teljesítménye tehát viszonylagosan is lényegesen csekélyebb, mint az igás állaté, sőt ez utóbbinak a teljesítménye rövidebb idő alatt, vagy kisebb utszakokon a normálisnak kétszeresére is még elég könnyen felfokozható.

Az állati erővel is véghezvethető munkáknál tehát az emberi munkát, — mint kevésbé gazdaságos — lehetőleg mellőzni kell.

Több állat összehozása esetén, — egymás kölcsönös akadályozása folytán — a vonórő átlagos csökkenése

2 vonó állatnál	2—7%
4 „ „	20—22%
8 „ „	50%

Hogy mennél racionálisabb teljesítményt érhesünk el, — ügyesen vezetett, jól összeszokott, egyenlően betanított és egyenlő munkaértékű állatokat kell összfogani, mert ilyeneknél az előbb említett százalékos veszteségek egy negyed részükig kisebbíthetők.

A kézi és az állati erő is mellőzendő akkor, ha éles kalkuláció után úgy találjuk, hogy a gépi erőnek üzemi és amortizációs együttes költségei kisebbek, mint a munkásokérek vagy fuvarozási díjak.

Az erdszétrélen, — vontató gépek kivül — szóba jöhetnek fadóntó-, fairozó és fűrészelő gépek. Hazánkban leg több helyen a rönk manipulálása is még mindig csak manuális munkával, fáradságos és időtrábló költséges kézi erővel történik, míg nyugati országokban e téren már jól bevált mechanikai megoldásokat láthatunk.

Talajmunkálatoknál, — utépítéseknel, faanyagok kiszállításánál, még hullámos erdei terepen is, jól beváltak, igen alacsony fekvő súlyponttal — hernyószerűen haladó tank-féle gépek. Statisztikai adatok szerint ezen gépek munkája, — amortizációval együtt — az igáslovak munkájának egy harmadába kerül csak, a gépnek a kiszolgálásához pedig egy ügyes erdmunkás is elegendő.

A gépek által elérhető eredmények illusztrálásul megemlíthetem, hogy egyes üzemek szerint pl. a rönkölő fűrés az kézi-munkával szemben 20-szoros teljesítményt is képes nyújtani.

Az emberi és állati munkáknak, valamint a gépi erőnek racionálisan történő kihasználása mellett nem kicsiny a jelentősége az egyéb erdsztréti eszközök és szerszámok tökéletes kivitele után elérhető eredményeknek sem.

Ísmét csak amerikai és németországi példákra kell hivatkoznom, amely országokban tudományos alapon konstruált és normalizált erdsztréti eszközök és szerszámok segítségével kétszeresére, sőt háromszorosára is emelték a teljesítményt.

A folyton emelkedő fejlettségű mezőgazdasági, továbbá a mindig szélesebb és szélesebb köröket felölő ipari foglalkozások az erdei munkások létszámát lassan, de állandóan apasztják. Ha azonban az erdő-

gazdasági eszközök és szerszámok nagyobb teljesítményei válnak a munkások részére is elérhetővé név a nagyobb kereseti lehetőségek, — és hozzá még kisebb fizikai fáradság árán, — ez esetben könnyebben és eredményesebben lehet majd gondoskodni az erdei munkások megfelelő utánpótlásáról is.

A racionalizált eszközökkel elért nagyobb teljesítő képesség jelentősége sokszor még előre nem várt esetekben is fokozott fontosságot nyerhet, így rovarokróknak, égések, szél- és hőterhelésekkel időben való feldolgozásai valószínűbbé válnak és ezáltal a mennyiségi és minőségi veszteségek is elkerülhetőbbek lesznek.

A szerszámok megújításán, tökéletessé tételén kívül miert van szükség azok normalizálására is?

Ha erdsztréti üzemek bizonyos célokra egyöntetűen a tudományosan legjobbnak talált szerszámokat vásárolják a sok mindenféle vegyes típusok helyett, ezzel a szerszámgyárosnak és kereskedőnek lehetővé teszik, hogy kisebb rakatéri készleteket tartson, viszont a gyáros vagy kereskedő ennek fejében olcsóbban tudja a bevált kitűnő normalizált egyöntetű típusokat forgalomba hozni. A normalizálás által tehát a legjobb szerszám viszonylag olcsón juthat a munkáshoz.

A fűrészlapok normalizálásánál a cél volt olyan szerszámok a konstruálása, amellyel a munkás a legcsekélyebb fáradság mellett mégis a lehető legmagasabb teljesítményt tudja elérni. Figyelemmel kellett lenni egyidejűleg arra is, hogy a munkásnak felváltva álló és döntőtt-törzseket, valamint sokszor különböző, kemény és lágy fákat is, kell ugyanazon szerszámmal fűrészelni.

A régi iskola szerint az erdei fűrészt kiválasztásánál elsősorban a fűrészfogak formájára, majd magának az egész fűrésznek külső alakjára kellett tekintettel lennünk. Lágy fákhöz természetesen más fogazású és elrendezésű fűrészpengék szolgáltak mint keményfákhöz és e két szélső csoport között is többféle típusok kerültek forgalomba.

A legújabbon végzett igen alapos kísérletekből megállapítást nyert, hogy a jól élesített és szakszerűen terpezelt vagy duzzasztott fűrészpengék legjobb teljesítménye szemponjtából nem az előbb említett kívánalmak a legfontosabbak, hanem elsősorban maga a penge anyaga.

Az erdei fűrészt-szerszám tehát a legnagyobb teljesítményt akkor szolgáltatja, ha sorrendben

- 1) a penge anyaga a legkiválóbb tégelyacélból, a gyártási titkokat képező elsőosztályú keményítési eljárásokkal készült,
- 2) ha a fűrészt állandó jól karbantartása kifogástalanul fogantatosítottatik,
- 3) ha a fűrészt és a penge technikáját a legjobb formátumú.

Ezek szerint a fogcsucs élessége és a terpezetés vagy duzzasztás kellő mértékben tartása a több teljesítményt második forrás. Legkönyebb a karbantartása az egyszerűsített háromszögletű fogazású pengéknek.

A legjobb terpezetés nagysága keményfánál a kétszerese, lágy fáknál a háromszoros a fűrészpenge vastagságának.

Még kell említenem itt azt is, miszerint a közönséges terpezett vasat a modern technika már teljesen tulhaladta és ügyes

kis készülék typpal tökéletesítette. Ennek használata mellett már nem kell a munkásoknak merev fafogó ujjakkal a fűrészfogak jól-szűz terpezésével (közben ki is törnek) vesződni, mert ezen említett modernebb segédeszközök mellett háromszoros gyorsasággal és csaknem matematikai pontossággal tudják a fűrészfogak szükséges elhelyezését elérni és ezáltal a fűrészt teljesítményét is fokozni. Függelenteni is lehet ezen eszközzel a terpezést sikeret a munkás ügyességétől vagy szemmértékétől.

Leszedhető fűrésznél alkalmazásánál a beszorult penge könnyebben kivethető, de a munkás saját erejét is jobban tudja kiimélni ilyen nyél typus mellett, mert kezeit azok természetes fekvése és nem férdett helyzetben használhatja.

Rossz erdei fűrészekkel csak egyharmada, vagy fele érhető el a racionalizált szerszámok teljesítményének.

A gyakorlati eredmények igazolták, miszerint a tudományosan végzett kísérletek után konstruált erdei fűrészt normál typusa minden tekintetben bevált.

Az erdei fejszéknek egyetlen typusra történő normalizálása már nem volt a fűrészekéhez hasonlóan keresztül vitelt. Ezen szerszámoknál nem voltak áthidalhatók azon eltérő igények, amelyek szerint — technikai okokból — más kitalálunk a keményfáfejszék és más formátumúak a lágy fákhöz használható fejszék.

Ha figyelembe vesszük, hogy a multban, sőt napjainkban is, még mintegy 20 különböző fejsze-typus van forgalomban, — ezen szerszámoknak két typusra történő leegyszerűsítése is már lényeges haladás jelent.

Keményfákhöz használando fejsze keresztmetszetben teltebb, erősebb és ékalaku, a fejsze lapja azonban keskenyebb, míg a puhafáfejszék lapja szélesebb, a fejsze teste azonban keresztmetszetében keskenyebb, vonkonyodó. Tudjuk, hogy a nagy ellenállású, szívós, kemény fába behatoló fejszénél, hogy annak veszélyes beszorulását lehetővé tegyék csökkentésük, az említett kitalálást jól nyújtott előnyökről nem mondhatunk le, viszont lágy fa feldolgozásánál a keskeny testű, széles lapú és ezeknél fogva nagyobb munkateljesítményű fejsze-typusokat is meg kell hagynunk.

Hasonlítsuk most össze egymással a kovácslás után készíttárral és a gyárilag előállított fejszék.

Ez utóbbiak előnye elsőrangú alapanyaguk. Nem törékeny, hanem keményített prima acélból készülnek egy darabból, míg a kovácslott fejszék rendszerint csak közepességű acélból, vaslemezek összehajlítása és kézi kovácslása után állítanak elő, miközben oldalfaik, jóllehet azoknak a fába való könnyebb behatolás céljából párhuzamosan egyenlő hajlítsuának kellene lenniök, nem sikerülnek úgy, mint a precíz technikaival készült gyári fejszék. A összekovácslás folytán a falak fel is szakadoznak és ezen fejszék élettartama is így rövidebb.

A kétféle normál typusú fejsze kitalálására, méreteire, súlyára vonatkozó legelőnyösebb adatokat hosszas kísérletek után szintén sikerült megállapítani és így a fejszéket is szabványosítani.

Racionális munkateljesítmény elérése céljából csekélynek látszó módosításoknak, újításoknak is jelentős szerepe van. Így

nem hanyagolható el azon kísérleti eredményeknek kihasználása sem, amelyek a nyélnek a fejszéhez való hozzáerősítéséről szólnak. A többnyire óvális alakúak bíró nyílásokban a nyél hamarosan megmagul, ezzel szemben egy háromszögletes formájú nyílásban, hátrafelé megnyúló fejszefok mellett, a nyél és fejsze összerősítése a legjobb megoldás.

A fejsze nyele a legtöbb vidéken a teljesítmény szempontjából igen hátrányos megoldás, nemcsak régi formája, hanem a fejszéhez való derékszögű elhelyezése folytán is. A használatos vastag nyelk mellett ugyanis a fejsze sulypontja a nyélére előre esik, míg vékony nyél használata mellett ezen sulypont egészen hátra, a fejsze fehéhez közelebbre esik, minek folytán a fejsze utjása lendületesebbé, a vágás pedig eredményesebb lesz. Nyél és fejsze derékszögű elhelyezése mellett a lesuhanó fejsze csak felülső hegyével szalad bele a fába, míg érde, tempószerű összehúzóerés esetén a fejsze éle teljes szélességében illetőleg teljes hosszúságában zuhan le a vágás helyére és hasonlíthatatlanul több teljesítményt ér el.

A nyél vége vastagított legyen, hogy a munkás kezéből való kicsúszás elkerültesse.

Mennél vékonyabb a nyél, természetesen annál szivósabb fából kell az készíteni. Legjobb a gyertyán vagy kőris fiatal tőhajtása, idősebb kőrisnél azonban már csak a szíjcsífa használható jól fel.

Helyszűke miatt nem foglalkozhatom itt az erdei munkások munkálatainál használatos egyéb szerszámok és eszközök, mint ásók, kapák, talicskák, etc. legelőnyösebbnek talált formáival. A művelt Nyugat-gazdag szakirodalomban megtalálhatja azonban bárki azon érdekes kísérletek eredményeit, amelyek ezen szerszámok racionális használatát tárgyalják.

Nem mehettek el azonban észrevétel nélkül azon tény mellett, miszerint a munkások megszokott szerszámaiktól nehezen térnek el. A példát mutató és a felvilágosító tevékenységnek azonban itt tág ter marad, különben az idevágó kísérletek megmutatják azt is, hogy a celszerűbb, racionálisabb új szerszámokhoz is rövid egy hét alatt elegendő hozzászoktak a munkások.

Nem várható azonban a munkásoktól az, hogyők képesek legyenek a legjobb szerszámok beszerzési helyeinek felkutatására és azok megvásárlására. Tudományos ismeretek, kísérleti eredmények hiányában, helyen nem lévő takarékosdásból, vagy a közvetítő kereskedő rábeszélésére ismét csak megszokott szerszámaikat vásárolnak.

Ismétlőjk azonban, hogy a munkások évtizedes megszokottságát, természetes konzervativizmusát is le lehet győzni, különösen ha a modern erdészeti szerszámokat tömegesen magunk szerzzük be a szakot akár ha olcsóbban, esetleg részletre is, mi adjuk ki fagvó munkáinknak.

Végül figyelembe, hogy az erdőgazdaság nyers bevételeinek ca 20–30%-át fizeti ki favágási és hasonlóan egyéb termelési költségekre. Ha azonban racionális erdészeti eszközök és szerszámok meghonosítása után a munkateljesítményt képesek vagyunk fokozni, ezáltal nemcsak erdei munkáink szolgáltatást, munkakedvét és élet standardját emeljük, hanem sikerül

egyidejűleg ezáltal még az előállítási, termelési költségeket is csökkenteni. Tegyük fel, hogy szerszámmal folytán és racionalizált ilyen üzem mellett ezen termelési költségek — egészen szerény eredményeket véve csak alapul — a fentivel szemben már csak 15–20%-ot teszik ki a bevételeknek, a szerszámok és eszközök megvásárlásával nyert ca 5–10%-os eredmény is, mint föbbletheszen jelentős sulyal esik a mindeneszes százelek több jövedelem elérésére néhez harcokat vivó erdőgazdasági üzem mérlegébe.

Folytatjuk.

Országos Erdősítési Nyugdíjintézményt!

Elhagyva társadalmat és a közösség nyelét, lemondva a város fényéről és kultúrájáról, elvonult a távoli vadonok csendjébe él, dolgozik ereje egész megfeszítésével. Munkássága nyomán virágzó erdő-kultúrát támadnak, a sívárság és pusztulás helyére értékek települnek, kezében a munka, lelkeben egy jobb jövő reménye éb. Müködése folytán a magyar erdőgazdaság bizavát halad a fejlődés reményeség útján.

A magyar erdősítési hivatalának magaslátán áll. A jövőért dolgozik, a jövő erdőit, a jövő boldog, gazdag Magyarországiért.

S mily anankonizmus! Ennek a közös ügyért, közös magyar jövőért küzd emberek egyénis jövője, öregkori megélhetése nincs biztosítva! Nincs törvény, nincs megfelelő intézmény, mely az erdősítésk agglori, rokkantsági és özevgyi biztosítást szabályozná.

A nyugdíjügy talán legelső helyen áll a magyar erdősítésk sok más, egyre egeelőbb és sulyosabb problémája között, melyek rendezésére és orvoslására várnak s melyeket egy erdősítési törvény hiánya termel ki.

A magángazdaságoknak, de a 17. §. alá tartozó erdőbirtokoknak jó részénél is az erdősítési nyugdíjügy rendezve vagy egyáltalán nincsen, vagy ha volt is valamelyes nyugdíjalapjuk, ezek a devalvált folytán, legtöbb esetben hadikölcsönökben megsemmisültek s az erdősítési nyugdíjügy ujra a rendezetlenség ósallapotába slyvedt vissza.

A nyugdíjvalorizáció keresztülvitele a legtöbb helyen késík, vagy nem megfelelő. Nagyon is érthető, hogy az egyébként is túlterhelt erdőbirtokosok nagyrésze tartózkodással viseltetik minden ilyen újítással szemben, mert abban elsősorban saját anyagi túlterhelését látja. De ha közelebről vizsgáljuk a kérdést, kivilágít, hogy az erdősítési nyugdíjügy megfelelő rendezése az erdőbirtokosokra nézve is csak előnyökkel járhat. A mai felvilágosodott korban már vitán felül álló tény, hogy komoly, céltudatos és odaadó munkát csak nyugodt, elégedett munkaerőktől lehet várni s nem lehet ezt megkövetelni ott, ahol a néhez gazdasági helyzet folytán ugyanis sulyosan terhelt erdősítésk még jövőjének sítét bizonytalansága is nyomja. E téren példát kell venni a nyugati államoktól, hol az erdősítési és gazdasítási nyugdíjügy egységesen és törvényhozásilag van már régóta szabályozva.

Még kell mozdulnia végre a magyar erdősítési társadalomnak ebben a rea nézve

oly fontos ügyben! Mozgalmat kell indítani, hogy ez az országgyűlés elé kerüljön s megvalósuljon az erdősítésk kötelező nyugdíjbiztosítása. Országos erdősítési nyugdíjintézményre van szükség, mely egy bizonyos korhatáron alóli minden egyes erdősítésk településre kötelezne. Ki kellene terjednie a nyugdíjbiztosításnak a betöltött szolgálati évekre, rokkantságra, özevgyi nyugdíjra és gyermeknevelésk segélyre. Bárhol töltött szolgálati évek az országos nyugdíjintézmény-nél beszámítandók volnának, hogy állásváltoztatás esetén is megmaradjon a folytonosság. A nyugdíjilletek terheit egyenlő részben az erdőbirtokosok és az erdősítésk között kellene megosztani. A belépésnek, a járulékkivételnek s a biztosítás egyéb módozatainak állami mintára kellene történnie. Az alapítzésekere országos állagok alapján sémákat lehetne felállítani, melyekbe a betöltött szolgálati évek száma szerint lennének az egyes erdősítésk besorozva. A teljes nyugdíj — mely a legmagasabb alapítzést teljes összességnek felel meg — 35 évi szolgálati érthetnek el a biztosítottak.

Testvérszoknak, a magyar gazdasítási közösség ugyanezen célért, az országos gazdasítási nyugdíjintézmény megteremtéséért már évek óta küzd. Az O. M. G. E. s a Magyar Gazdasítésk Országos Egyesülete ezt az ügyet teljesen magáévé tette s odáig vitte, hogy ma már az a gazdasításkról szóló 1900. évi XXVII. t.-c. módozítást szabályozó törvényjavaslattal kapcsolatban kidolgozva, készen áll. Csak rövid idő kérdése, hogy az országgyűlés által letárgyalva napvilágot lásson.

A magyar erdősítési társadalomnak még nem volna késő most megmozdulnia s e mozgalomhoz csatlakoznia. Az erdősítési nyugdíjkerést a gazdasítzettekkel közösen és egyöntetűen lehetne rendezni. A kidolgozott gazdasítzati törvényjavaslattal a kötelező nyugdíjbiztosításra vonatkozó részét kellene csak megfelelő kiegészítéssel ellátni s a javaslatot olyképen módozítni, hogy egy létesítendő országos nyugdíjintézmény egy a gazdasítzest, mint az erdősítésk kötelező nyugdíjbiztosítását egységesen oldja meg.

De evvel a kérdéssel kapcsolatban egyéb olyan problémák is merülnek fel, melyek a nyugdíjügy rendezésénél nem kevésbé aktuálisak és fontosak. Okleveles erdősítésk alkalmazása a 17. §. alá nem tartozó erdőbirtokok, erdősítési érdekképviselet és állásközvetítés erdősítésk fellogadásának, munkakörének, illetményének, felmondásának, végkiegítésének és más, igen sok rendezetlen kérdésk szabályozása. E gondolatokból önként következik a konkluzió: nem a lehelyesebb volna-e a készülő új erdőtörvény egy külön cikkelyének mindezen problémákat egységesen, az annyira hiányzó erdősítési törvény alakjában végre valahára rendezni?

A földmívelésügyi miniszter úr és az illetékes tényezők nagybecsű figyelmébe ajánlom ezen méltánylat érdemlő kérdéseket a magánerdősítésk nagy táborával hiszem s remélem, hogy az a törvényhozás után jógyökeres és végleges megoldást fognak nyerni.

L. Wittenberger Géza.

Egyesületi hírek.

A lapra szánt közlemények a jövőben *L. Wittenberger Géza urad. erdőmérnök Bükkszécre, u. p. Bogács* címre küldendők, az egyesület ügyeit érintő levelezések továbbra is *Tóth Bódog erdőmérnök, egyesületi titkár, Szentdomonkos, u. p. Bükkszenterzsebet* címre küldendők.

Nyugtartsuk az alábbi tagsági és lapelőfizetéseket:

1927. évre:

Szigethy Béla, Paráds 8 P
Nyáry Gyula, Miskolc 4 P

1928. évre:

Róth Gyula, Sopron 8 P
Tamás János, Tolcsva 8 P
Szigethy Béla, Paráds 8 P
Szy Dénes, Sajuhely 8 P
Szigethy Gyula, Kútfej 8 P
Nyáry Gyula, Miskolc 8 P
Ferenczy Ferenc, Füzessabony 6 P
L. Wittenberger Géza, Bükkszerc 8 P
Erdőgazgatóság, Győr 5 P

1929. évre:

Borhy György, Gyöngyös 8 P
Szeőts Béla, Mocsolyástelep 8 P
Br. Waldóth Kelemen, Tolcsva 8 P
M. kir. bányá- és erdőmérnöki főisk. Sopron 8 P
Velics Gyula, Diósgyőr 8 P
Kostialik János, Gődöllő 8 P
Tornay Gyula, Sajóvárfony 8 P
Szilvassy László, Edelény 8 P
M. kir. erdőőr- és vadőri iskola, Szeged 10 P
Dufek Pál, Kisterenye 8 P
Földváry Miksa, Kapsvár 8 P
Beniczky Elemér, Pétervására 8 P
Ferenc bajor kir. herceg erdőhivatala Sárvár 10 P
Erdőhivatal, Paráds 8 P

Kérjük t. tagtársainkat, hogy tagsági és előfizetési díjainkat mielőbb beküldeni szíveskedjenek.

Tagsági díj évente 6 pengő.

„Magyar Erdőgazda“ évi előfizetési díja:
tagok részére 2 pengő
nem tagok részére 10 „

A *Vadas Jász emléktábla-alap* folyószámláját ez évben is nyitva tartjuk s kérjük t. tagtársainkat, hogy nemeslelkű adományaikkal ezen alapot gyarapítani szívesek legyenek. Aldozunk mindnyájan nagynevű tanárunk kedves emlékének, hogy ragaszkodásunk és szeretetünk örök jelet mihamarabb felállíthassuk. Adományok a rendelkezés megjelölésével a *Magyar Áll. Hitelbank sátorajuhelyi fiókjához* küldendők. Ezen befizetéseket lapunkban nyugtázzuk.

Pályázati hirdetés.

Egyesületünk 400 pengőt tűzött ki a „Magyar Erdőgazda“ VII. évfolyamában megjelenő legjobb cikk jutalmazására avval a kikötéssel, hogy a jutalmazott programmal egy tanulmányt tenni s erről a lap hasábjain tanulmány keretében beszámolni. A jutalomban bárki részesülhet, kinek az 1929. évfolyamán önálló cikke jelent meg a „Magyar Erdőgazda“ -ban.

Innen-onnan.

— **Jacquin Miklós Józsefről**, főiskolánk első tanáráról a főiskola tanástermében felállított arcképének leleplezése alkalmából Fekete Zoltán főiskolai tanár, prorektor hosszabb beszédében emlékezett meg, melyet a most megjelent főiskolai évkönyv teljes egészében leközölt. Bizonyára nem lesz érdektelen, ha világhírvé első tanárunk életrajzának rövid összefoglalását alábbiakban közreadjuk:

Jacquin Miklós a hollandiai Leidenben született 1727-ben. Orvosi pályára lépett, érdeklődése azonban csakhamar a botanika felé fordult s e téren oly kiváló képességeit s sokoldalú ismereteket szerzett, minek révén méltán vonta magára a művelt világ érdeklődését. Ennek köszönhető a bécsi és schönbruni császári botanikuskerék telepítésével való megbízatás 1752-ben. E munkával kapcsolatban öt éven át tartózkodott Indiában, hogy ritka és értékes növények összegyűjtésével gazdagítsa a bécsi füvészkerteket. Visszatérte után a bécsi egyetemmel mint a növénykert igazgatója és a fémek kémiaiának előadója működött. Az analitikai kémiaiban tudását odáig fejlesztette, hogy kártársai öt korának legnagyobb kémikusai közt emlegetik. 1763-ban Mária Terézia királynőnek az akkor alapított selmehányai bányászati intézetbe a gyakorlati bányászati és a vegytan tanárává nevezte ki bányatanácsosi címmel. Tanári működését híres ásványgyűjteményének összeállításával, s az első selmeci kémiai laboratórium berendezésével kezdte meg. A kiváló férfiú 53 esztendőig, az 1769. évben a bécsi orvosi egyetemhez történt áthelyezését követően a selmehányai főiskolán. A bécsi egyetemen egészen 1797-ben történt nyugalmoba vonulásáig mint a kémia és botanika tanára működött. Egész életén a botanika iránti rajongása látszik meg, ez tűnik ki husznál több kötetre terjedő kiváló tudományos munkáiból, melyek kivétel nélkül a növénytanból merítik tárgyait. Jacquin nyugalmaztatása alkalmával érdemeinek elismeréséről bárói rangra emelték. 1817-ben halt meg. Emlékét a schönbrunni park örök szépségű növényei híven őrzik s becsüljük mindannyian, kik születésének 200-ik évfordulója után a főiskolán felállított arcképére feltekintünk.

— **Harminc évi házadómentesség.** Amint értesültünk, a M. kir. kir. pénzügyminiszter az újonnan építendő házakra 30 évi adómentesség kedvezményét kívánja éltelbepétni, miről az országgyűlés elé rövidesen törvényjavaslatot fog terjesztani. Ezen adómentesség a vidéken építendő házakra is ki fog terjedni s az építkezéseket feltétlenül nagy mértékben fogja elősegíteni. E törvénycikknek az erdőgazdaságra kettős haszna lesz, mely egyrészt az épületi fa iránti kereslet fellendülésében fog megnyilvánulni, másrészt a háború óta megakadt és sok helyütt már égetővé vált üzemű építkezéseket fogja megkönnyíteni.

— **Új erdészeti főiskola felállítását** tervezzi a csehszlovák kormány, mely a prágai német műegyetem keretében, mint annak egyik fakultása működik.

— **Gyümölcsöseinél téli kezeléséről** ismertetés jelent meg a M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium Növényvédelmi és

Növényforgalmi Irodájának kiadásában, melyet válszabélyeg ellenében díjmentesen küld meg az érdeklődőknek. Az utmutás magában foglalja mindazokat a tenneivalokat, melyeket házilag is könnyen elkészíthető s állami kísérletekkel beigazolható védőszerke alkalmazásával kell tennünk, hogy a kártévköz pusztításának elejét vegyünk s fánkánk bőséges és egészséges természet biztosítsunk. A rendkívüli kemény tél miatt a gyümölcsösökben várható károkalkulációk kapcsolatban ezen utmutató kétszeres aktualitással bír.

— **A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei.**

A Kamara új helyisége: Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2.
Budapesti Mérnöki Kamara 400/1929. sz.

HIRDETÉNY.

A m. kir. Belügyminiszter Úr a Kamara 1928. évi augusztus 1-i beadványára, melyben a községeknek levő kataszteri térképek betekintését, illetőleg másolatok igényének rendezését kérte, a következő körrendeletet adta ki:

A m. kir. Belügyminiszter 95.957/1928. V. B. m. számú körrendelet. Kataszteri térképek másolataiba való betekintés megengedése.

Valamennyi törvényhatóságnak.

A m. kir. Pénzügyminiszter Úr az 1901. évfolyamán intézkedett az iránt, hogy a részletes felmérésnek az „Állami földmérés“ (előbb Országos Kataszteri felmérés) szolgálati ág által való végrehajtása után az érdekelte községek a kataszteri térkép egy-egy másolat példányát díjmentesen láttassanak el, hogy így módon a földkataszteri munkálatoknak az 1885. évi XXII. t.c. értelmében való nyilvántartása megkönnyítessék, továbbá, hogy ez a térképmásolat az érdekelte földbirtokosoknak betekintés útján való tájékoztatás céljából rendelkezésére álljon.

A Budapesti Mérnöki Kamara hozzám intézett beadványából tudomásom szerzem arról, hogy a térképmásolatokba való betekintést az érdekelte birtokosok érdekében eljáró mérnöki kamarai tagok részére az illetékes városi és községi hatóságok megtagadják.

Mint hogy ez az eljárás nem felel meg a 33.468/1924. B. M. szám alatt kiadott iteni körrendelet (L. Belügyi Közlöny, 1924. évf. 1277. lapján) célzatának, ennél fogva felhívom alispán (polgármester) urat, intézkedjék aziránt, hogy az egyes birtokosok érdekében eljáró mérnöki kamarai tagok és a Mérnöki Kamaránál nyilvántartott jogosított földmérők kellő igazolás után a kataszteri térképekbe betekinthessenek.

Azokban a másolatok vagy kivonatok kiadására nézve a 33.468/1924. B. M. sz. alatt kiadott rendeletekben foglalt tilalom a mérnöki kamarai tagokkal szemben továbbra is érvényben marad.

Budapest, 1929. évi január hó 17-én.

A miniszter rendeletéből:

Blaha s. k. helyettes államtitkár.

A körrendeletben hivatkozott 33.468/1924. sz. rendelet megtiltja a városi, illetőleg községi szerveknek, hogy az ott előírt kataszteri térképekről másolatot kiadjanak, ille-

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Bükkszércs, u. p. Bogács, Borsod vm.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
L. Wittenberger Géza.

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

Heves vitában

méri össze szellemi erőit a magyar erdészeti élet két kiváló reprezentánsa az »Erdészeti kísérletek« hasábjain. A gyakorlati erdőgazdaság reális alapjain álló szakférfiu, az »erdőgazdaságunk érdekeit feltű, a töprengő erdészember«, s az erdőművelésen európai tekintélyű professzora, kísérletgyűnkny lelkes és tevékeny vezetője. Az erdészeti kísérleti állomás munkarendszeréről, ennek fejlesztéséről, a gyakorlati erdőgazdaság bekapcsolásáról szól a vita, sorakoznak fel az érvek, érdekes és tanulságos fejtegetések láncolatán át jutunk el a végső megállapításhoz, hogy kísérleti állomás eredményes munkálkodását főként a pénz hiánya és az általános részvétlenség akadályozza.

Nem kívánunk a vitába pro vagy contra beleszólni, de a levont tanulságok mellett nem mehettünk el szó nélkül! Egy kifosztott, megcsontított, gyűgyulatlan sebekből vérző ország gazdasági talpraállítása csak a legnagyobb takarékoság, lemondani tudás, minimalisra csökkentett igények s maximumig fokozott termelő munka mellett képzelhető el. Legnagyobb tőkénknek, a földnek termelőképességét kell legelső sorban emelnünk. Hogy az ebből kivethető haszon mennyire földögél marad a kulturáltabb államok földjövédelmének, arról a statisztika számadatai elég meggyőzően beszélnek. Hogy ehhez az elérhető maximumhoz eljuthassunk, szorgos kutatásra, kísérletezésre, sok embernek sok munkájára van szükség. Lehet-e, szabad-e megvonni a legmészebbben anyagi támogatást attól az intézettől, melynek végső célja az erdő, a föld, az ország jövédelmének fokozásához vezető leghelyesebb utak és módok felkutatása, gyakorlati téren való kipróbálása és alkalmazása? Sokezer holdas improduktív szikes területeink termővé tétele, kopáraink megjavítása, keveset jövédelmű, kigyérült tőke sárjereink átalakítása, az alföldiátságok helyes irányban való fokozása és még sok más nagy cél, meggyőző érv, melyekre önként kellene megnyílnia az államkasszának.

De nem lehet. Nincs pénz!

Hiányoznak a szükséges százazrek, melyek pedig csak morzási lennének azoknak a súlyos millióknak, melyek például egy képes jövőjű fűrdőhely kertes jövédelmű, de kolosszális grandiózus nagszállójának, vagy egy félbe maradt úttalra építkezésére oly könnyen adtak ki...

Másik megállapításunk még ennél is lesújtóbb. A kísérletgyűnkny munkával és némi áldozatokkal való támogatásától — néhány tiszteletreméltó kivételtől eltekintve — az erdőbirtokosság és a gyakorlati erdőtisztai kar távol tartja magát s tétlenül nézi annak vergődését. Hát van itt öntudatos munka? Van nemzeti eszme? Világít-e itt üstökösöként egyetlen, legelső jelszölként a cél: Magyarország feltámasztása? Egy kevéske munkát, egy kis önzetlen tevékenységet várna csupán a cél nagyserűségétől áthatott, lelkes vezető? S az erdőgazdák elfordulnak. Hallgatnak.

Lapunk más helyén röviden összefoglalva leközöltük mult évi fabehozatalunk megdöbbenő számadatait. Ezek beszélnek!

És míg a felkoczott idegenforgalom folytán a fővárosba tödülő külföldiek ámuló szemmel nézik a kivilágított Halászbástya s a szivárvány minden színt szögöző szölkökat tündéri látványosságát, — hazámra gondolok. Pató Pál urra, a sok ellenvéleményre, s sok vitára. É s fáj a lelkem. L. W. G.

Tavaszi hangulata

megújodás, fejlődés után való végy csendül ki Magyar Erdőgazdánk legutóbbi számanak vezércikkéből.

Becsületben megöregedett Országos Erdészeti Egyesületünk jövő sorsáról, megreformálásáról szól a cikk írja.

Evek óta érezzük, tudjuk, újabb benzelünk és irunk is róla, hogy tenni kell valamit abban az irányban, hogy az egyesület nehéz tepsedéséből életre keljen. Orvos van bőven, eszmék, gondolatok is teremnek, csak a konzilium hiányzik, mert sajnos, az orvosok két tábora oly nehezen akar egymáshoz közeledni és tanácskozni a gyógyítás helyes és biztos módjáról. Pedig valamennyiünket, akik az egyesület sorsáért agódnak, kétségek fognak el, hogy nem lesznek-e majd súlyos következményei ennek a huza-vonónak.

Az idézett vezércikk Fazekas Ferenc dr. cikkére hivatkozik, amely az erdőgazdasági érdekképveletekről azt állapítja meg, hogy van, de nincs, s amely az egyesület átszervezésének a szerinte célra vezető módját is megjelöli. Elpanaszolja, hogy az erdészeti érdekképveletek mai formájában illuzorikus, mert a magyar erdő birtokosai távol tartják magukat az egyesületi élettől. Csak arra nézve nem kapunk kikébbő határozott biztosítékokat, hogy mily eszközökkel lehetne az erdőbirtokosokat az erdészeti érdekkép-

viselet, vagy ha úgy tetszik, az erdészeti közeleti tevékenykedés munkájához aktív munkásokul megnyerni? Mert hisz' az erdőbirtokosok tagjai ma is úgy az Országos, mint Tiszajobpparti erdészeti egyesületeinknek, módjuk van tekintélyük súlyával az erdészeti közelet, az erdőgazdasági kérdések tárgyalásának s ezen kérdésekkkel szemben való állásfoglalások kialakulásának irányításában aktív részt venni s azokra befolyást gyakorolni. S ennek ellenére azt látjuk, hogy tiszteletre méltó kivételektől eltekintve, gyűléseinről távol maradnak, ügyeink iránt alig érdeklődnek, szavukat nem halljuk.

Tiszajobpparti egyesületünk gyűléseit nagyon tisztelt elnökünk évek óta azzal az enunciacióval nyitotta meg, hogy mélyen fájlalja azt, hogy egyesületi gyűléseinről ismét távol maradtak az erdőbirtokosok, — amíg végre ő is megunta azt, hogy az elnöki székből elhangzott szavai visszhangra nem találta.

Pedig azt is megállapíthatjuk, hogy lapunk igazán dicsegetre méltó propagandát fejtett ki ez irányban is és egyesületünkben oly pezsgő élet fejlődött ki, amínél kevés egyesület dicsekedhetik. S mind ezek az eszközök nem tudták megnyerni az erdőbirtokosokat oly mértékben, amint azt szeretnénk volna.

Mi igen örülnénk, ha ott látnók őket, ha érdekeik helyes megvilágításával a közfelfogást az általuk kívánt irányban befolyásolnák.

Különösen ma volna igen szükséges az, hogy az erdőbirtokosok és az erdőtiszték legjobb ügyekezettel törekednének úgy az egyesületi életen belül, mint azon kívül arra, hogy a magyar erdők és birtokosai anyagi helyzetét az okszerű használatok keretein belül, a természet legintenzívebb feldolgozása, s azok helyes értékesítése utján megjavítsák, amikor a túlkín elrabolt erdők gyűrdje s az azokban üzdött rabló erdőgazdálkodás megfajtással fenyegeti a magyar erdőgazdaságot.

Ehez azonban a magyar erdőgazdaság minden tevékenyözének együttes és egy uton haladó tevékenységére van szükség. Ép azért nem tudom osztani Fazekas dr.-nak abbeli elgondolását, hogy az egyesületi életbe rendi alapon nyugó fakultatív elkülönítést önját bevinni, mert az eszmék tisztulását és a helyes állásfoglalás lehetőségét nehezítenék meg az ilyen elkülönítések.

Helyes a szakosztályok létesítése, de csakis szakosztályok az ügyek előzetes tanulmányozására és feldolgozására, amire a közgyűlések ideje nincsen. Ezeket a szakosztályokat azonban — véleményem szerint — nem szabad külön erdőbirtokoi

és erdőtisztító tagozással szétválasztani, mert ez a megosztás a mainál rosszabb viszonyoknak válna okozójává.

A birtokosok számuk és érdekeiknek megfelelő számú képviselést feltélenül biztosítani kell, de ott kell a szakosztályokban lenniük a birtokosokkal együtt azoknak is, akiknek tapasztalataira és speciális szakképzettségére szükség van, az erdőtisztításhoz a feltételül ott kell lenniük a kormány érzései exponenseinek, hogy megtalálják a szakosztályok azt a helyes utat, amelyen a birtokosok érdekei, az egyetemes magyar társadalom érdekei és az állam erdőgazdálkodási rendszere együtt haladhatnak anélkül, hogy egymást zavarják.

Ez az együttműködés biztosítja azt a függetlenséget is, amelyet az említett vezércikk az egyesület s annak képviselője a titkár részére feltétlenül szükségesnek tart, mert ez a függetlenség a magyar erdőgazdaság reprezentánsainak egyetemes és egyöntetű, vagy legalább is többségi elhatározásainak tevékenyében gyökereznie kell.

A titkárnak, mint az egyesület tisztviselőjének a függetlensége egyébként igen relatív fogalom, mert az egyesület akaratának van alárendelve. Feltéve, ha megszűnik a jelenlegi szerelmezési állapot, hogy a titkár a kormányzatotól függő viszonyban van, abban az esetben, ha az erdőbirtokosok és az erdészeti kormányzat között nincs meg a fent vázolt összhang, bekövetkezhetik az a másik eset, hogy a titkár az erdőbirtokosok érdekeivel szemben kerülődő viszonyba, amely körülmény a másik oldalról épüget szerelmezhető, mint a jelenlegi helyzet az erdőbirtokosok részéről, csak — hogy idézzek a vezércikkéből — a bábshírh figurájának mozgató ereje változna meg a színorpadlason.

S vajon helyes és célravezető törekvés-e az érdekképviselőnek az államhatároltól való teljes elkiszáradása, úgy, hogy az egyesület életében az államhatárol szervek s azok exponensei abszolúte befolyást ne gyakorolhassanak?

Elutokd képzelné olyan esetet, amikor az erdőbirtokosok érdeke nem egyezik a nemzet egyetemes érdekeivel.

Idézek egy közelmulban megtörtént esetet, amely ugyan nem az erdő, hanem a mezőgazdaság köréből való, de bekövetkezhetik birtokosok nálunk is.

Egyik illusztris mezőgazdasági birtokosunk tiltakozott az ellen, hogy a nemzetünk nagy barátja, Rothermere lord által

* Az egyesületi titkár munkáját természetes, hogy az egyesület irányítja és magától értetődik, hogy az egyesületi élet alapszabályai szerint a többség fellegőnének megfelelően tartozik a titkár munkakörét ellátni.

Függ tehát, de egyedül az egyesületétől.

Az a törekvés, hogy az egyesületen kívül álló hatalmi tényezőktől az O. E. E. a maga exponensét függetlenül törekszik azonban még nem jelenti azt, hogy „az államhatároltól el akar szakadni”.

Hogy az egyesületi életen belül az erdészeti kormányzat a maga álláspontjának érvényét szerezzen, — annak semmi akadályja nincs, azonban utja csak egy van és pedig a többségen keresztül!

Minden oly megoldás, mely az egyesületi élet ezen normájának megkerülését célozza, helytelen!

(Szerkesztő.)

propagált hátrúkközítés még átmeneti állapotnak is elfogadtassék, mert ezzel a terület visszaszátalással nagy terjedelmű mezőgazdasági birtokok kerülnek vissza hozánk s ezzel a mezőgazdasági birtokok léte véleménye szerint — veszélyeztetve volna. Vajon egyezik-e ezen fellegő a nemzet egyetemének érdekeivel, s lemondanánk-e csak egy talpaltuyi magyar földről is, amelyet vissza lehetne szerezni?! Vajon nem kell-e, hogy ilyen kérdések megvitatásánál a kormányzat exponenseinek is szavuk legyen?!

Véleményem szerint az Országos Erdészeti Egyesületnek elsősorban és legfőképpen az erdőgazdaság érdekképviselői szervének kell lennie s csak másodsorban az erdőbirtokosok és erdőtisztítók érdekeit szolgáló alakulatnak. Mint ilyen nem követhet sem csak az egyik, sem csak a másik oldal érdekei által befolyásolt utakat, hanem mindkettővel együtt és egyetértőleg kell az erdőgazdaság ügyeinek előbbre vitelében dolgozni.

Reformokra szükség van, mert hatvan év fejlődésének az egyesület életében a kor szükségleteihez való idomulásban kifejezésre kell jutnia, de ezek a reformok ne rúkhodtassák meg a hatvan év alatt lerakott alapokat.

Tavaszi van, amely időszak már sok társadalmi és állami átalakulásnak volt az ideje. Voltak átalakulások, amelyekből a jólét fakadt, de voltak oly átalakulások is, amelyek a legszebb eszmékkel indultak el, és sajnos, nagyon szomorú utakra tévedtek. Vigyázzatok konzulok!

Radó Gábor.

Külföldi tanulmányutam.

Valamikor gimnazista diákkoromban nagy túrista voltam: a nyári vakációk alatt a Felvidék, Erdély és a Dunántúl hegyvidékein kívül az osztrák és a bajor Alpok jórészt is becsatangoltam.

Aztán jött a háború (ezzel kapcsolatban csak a galíciai határvidékek feneketlen sárgentereit látom), a forradalmak s az azt követő nyomorúságos évek; általában kerülve egy kis eldugott hevesmgyei faluban élhettem a mult emlékeiből; évek multak el, míg a csonka ország szük határai közt is egy-egy pár napos uton tavolabbi vidékekre is eljutottam.

Igy annál kedvesebb ajándékok, csendes és egyhangú falusi életben annál nagyobb változatosságot jelentett mult nyári 3 hetes külföldi tanulmányutam, melyet a Tiszajobparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének s a gr. Károlyi hitb. uradalom Zárköndnokságának a támogatásával volt módomban megtennem.

Eddigi gyakorlatomban azt tapasztaltam, hogy a fokozatos feljutó vágás — legalább is a nálunk alkalmazott formában — nem felel meg teljesen a célnak, mert a többékevésbé szabadon meglepült fiatalost a végvágszél kikerülő fatömeg kiszállásával alaposan tönkreteszük.

Régen érdekel már a kérdés, hogy a külföld erdőgazdasága hogyan igyekszik a

természetes feljutásnak ezt a nagy hátrányát kiküszöbölni s már előre elhatározta, hogy tanulmányutamon erre a kérdésre fogom keresni a feleletet.

Roth Gyula főiskolai tanár úrtól kérve erre nézve tanácsot, ő Délnémetország és Svájc erdőgazdaságainak felkeresését ajánlotta, ahol az új, egyenlően záródásbontással dolgozó feljutási eljárások kialakultak s ajánlásokkal látott el a külföldi kísérleti állomásokhoz.

Az ő ajánlásával indultam utakra, hogy először is a müncheni, majd a zürichi erdészeti kísérleti állomást felkeressem s ott kérjek részletesebb utitervet.

Mielőtt kötelezettségemnek megfelelvén, „tanulmány keretében” számolnék be az erdészeti szempontból is érdekel bíró tapasztalataimról, talán nem untatom a lap olvasóit, ha utamat s általános impresszióimat is röviden vázolom.

Hegyeshalonnál hagyja el a gyorsvonat az ideiglenes országhatárt, hogy még egy félóra hosszat robogjon megállás nélkül tovább, míg a Lajta partján eléri az osztrák földet.

Fájó érzéssel szemlélem a vasut ablakából a dúsan termő földeket, az elrabolót s Burgenlandnak csuólott áldott Kis-Alföldet s a pozsonyi várnak az északi látóhatár peremén elmosódva feltűnő romjait.

A bécsi Ostbahnhofi tölgybűzől kiszabadulva, régi ismerősként csatangolok az ősi császárúros utcáin. A Ring, a Graben környékén, a Rathaus pincejének habzó söre mellett azonban miutha hiába keresném a régi Bécszet. A világváros forgataga, a Graben elegáns publikuma fokozott mértékben a régi, de valami mégis hiányzik. Mikor még utóljára itt jártam, sarkantyupengés volt az egész város, a hatalmas monarchia legszebb uniformisai adták itt egymásnak talalkozót, keménylőpésben járt a várta a száz császárkor unokáinak kapujában s a Burg udvarán ezreke menő tömeg leste a parádés őrségváltást. Ennek már nyoma sincs sehol; hosszu figyelés után látok végre egy kardos, uniformis alakot — buzzög cipel egy jókora tejeskőcsögöt. Főlelmetes, derékgig metelen alakok javitják az utcák közvétét — lidércnyomásként a proletárvilág plakátjaira emlékeztetők — s a villamoskalauz nyugodt kedélyességgel veti le a nagy hőségben zubbonyt s ingujra gyűrűzőre osztja a jegyet — ez a mai Bécs képe.

Felkeresem az erdészeti főiskolát is, a „Hochschule für Bodenkultur“-t, hol osztrák pályafutásaink a mezőgazdálkál együtt végzik tanulmányait. A Türkenschantzpark előleki villáinak festői környezetében állnak a főiskola szép épületei. A délutáni órákban egy tanáregődetet sikerül találnom, lá igazán lekötelező szivességgel kalauzol. A gyűjteményekben nincs sok látnivaló s az ugyancsak kicsiny botanikusert is inkább a mezőgazdálkát szolgálja: a fák árnyékában is kalarábé és káposzta búslakodik.

Úgy mondják, hogy a mariábrünni erdészeti kísérleti állomáson van nagyobb botanikus kertjük, annak meglektítésére azon-

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánk érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

ban már nincs időm. Csak a vonat ablakából láttam másnap Mariabrunn környékén, a Wienerwaldnak szép erdőseit. A szemmel láthatóan gondolt kezelt erdőségeken azonban itt is, ott is népes kecskenyájak legelnek vígan — nagyobb dicsőségére a demokratikus népköztársaságnak.

Salzburg a következő állomásom: pár órány van, hogy régi emlékek után kutatva bejárjam a várost. A fellegvár kis vendéglőjében ebédelek; alattam szédítő mélységben az alomszerűen szép város s körülöttem Salzburg, Salzkammergut, Tirol és a Berchtesgadenland havasának felejthetetlen panorámája. 1914 nyarán töltöttem 6 hetet Salzburgban s most fájó emlékek töltnék elém a mozgósítás főrő napjából: Salzburg hercegei és tábori miséit pontifikál a dóm előtt s lobogó zászlók alatt, haragos zenevel indul a harcra a salzburgi háziereid. Az élénző tömeg között, de másnéven is képzeltük a háború végét szegény öcsémrel, ki azért az Asiatói hegyek tömegsírjában pihen.

Délután már München felé visz a gyors, s Reichenhall felől, a Bajor Alpok festői csoportjából régi ismerősként néz rám a Watzmann-csúcs büszke piramisa.

Münchenben 2 napot töltök. Meghajolva a Baedeker szigorú utasítása előtt, végignézem a két Pinakothek, a Glyptothek és a Képzőművészeti Akadémia értékes képmű és szoborgyűjteményeit, de engem mégis csak inkább a város és maga az élet érdekelt még a művészetek és gyűjtemények fővárosában is.

A fő útonalakok a nagyvárosok kozmopolita publikuma nyüzsgő, a nagy autóforgalomban lépten-nyomon a temérdek biciklista életéért aggódik az ember, míg versenytempóban kerekednek el előtte a veszedelmes rövid és még veszedelmesebb lohogó szoknyájú hölgyek, vagy szatyorral piacra siető terebélyes szakácsnék, sőt — horrendum dictu — még barnacsúcs barátok is, a Hofbräuhausban, a Volkskellerben azonban megtaláljuk a Fliegende Blätter nyársolgárait, vágdalképi, aprósapkás, kedélyesen nótázó diákokat is az Englischer Garten árnyékos padjain buzgó pletykálkodás körében a kávéházakban. A királyi Rezidenzben s Wittelsbachok Nymphenburg nevű nyári kastélyának gyönyörű parkjában pedig önkéntelenül is Erzsébet királyné emlékének hódol a magyar ember.

Münchenben főcélom természetesen az egyetem felkeresése volt. A nyilgyenes és hosszú Ludwigstrassét végigszerkeszve, végre a Siegestor mellett fedeztem fel az Jugoslavtából áthelyezett ősi egyetem épületét nem impozáns homlokzatú. A hatalmas épületmögében azonban hiába kerestem az erdészeti fakultást, míg végre felvilágosítanak, hogy az a hátulról front mellett, egy pár házzal odébb levő külön épületben van elhelyezve. Ezt sem lehet valami mulatságosnak nevezni.

Végre megtalálom az egyik aijtón *Fabrizius professzornak*, a bajor erdészeti kísérleti állomás vezetőjének a szakirodalmából jól ismert nevét. Az elképzelt öreg professzor helyett egy megfelelő fiatal külsejű, erejének teljében levő férfivel találom magam szemközt, ki végtelen szíveséggel fogad s örömmel áll rendelkezésemre, mikor Roth professzor úr ajánló soravalt tőle kérek programot további utamra.

Ajánlóleveleket, részletes utbaigazításokat ad, hosszasan beszélgetünk az újabb felújítási eljárásokról, a német és magyar erdészeti viszonyokról (mint újságot hallgatja csodálkozva a magyar erdőgazdaság oriai trianoni veszteségeit), megmutatja a gyűjteményeket s mikor elbucszom tőle, akkor látom meglepetve, hogy legalább 2 órát töltöttem együtt a német erdészeti tudomány e neves reprezentásával.

A müncheni erdészeti fakultáción ugyanaz az impresszió, mint a bécsin: feltűnően szegényesnek találom a selmeci főiskolához képest. Az egyesített erdőműveléstani és erdőhasználati gyűjtemény például megér egy terebans is az erdőművelést, erdőhasználatot, erdővédelmet ugyanaz a professzor: Fabricius adja elő s még a kísérleti állomást is vezeti. Mikor csodálkozásomat fejezem ki ezen, a professzor is elpanaszolja, hogy a mostohán dotált fakultáción 3 olyan tanszék lévén kénytelen betölteni, mely mind egyikükön egy-egy egész embert kívánna meg, még arra sincs ideje, hogy e három fontos erdészeti tudományágban az irodalmat kellő figyelemmel kísérje.

Különösen látszik a magyar ember előtt, hogy ilyen körülmények között miért tartanak fenn a németek annyi erdészeti fakultást, ahelyett hogy egyet-kettőt szervezzenek meg alapszabban. Valószínűleg ez is Németország politikai széttagoltságában leli magyarázatát, mint ahogy utazásom alatt több ízben csodálkozva tapasztaltam, hogy az egyes német államok (Bajorország, Baden, Württemberg, stb.) milyen komolyan külön országának tekintik.

Bicsut véve a szíves német professzor-tól, most már több bizalommal folytattam utamat, mert megvallom, hogy eddig különösen bizonytalan érzés volt számomra, hogy úgy vaktában, utiterv nélkül vágtam neki a nagyvilágnak.

Délután már észak felé visz a vasut a bajor síkságon keresztül. Szoklatlan látvány a szemnek a sík vidéken és az enyhe lejtésű dombokon, mezőgazdasági földek között üdén zöldelő lúczyfenyesek látni: az egyik táblában a sárguló buzakalászk hullámanak, közvetlen mellette párhólas fenyves, néhány méterrel odébb ismét a komló kúszik fel magas rúdaira — s ez a bizarr, tarka kép órákon keresztül kíséri a vonat mindkét oldalán. Tudom, hogy itt az Alpesek tövében mások az éghajlati viszonyok és mégis csodálkozva kérdezem magamban, hogy miért tartjuk mi a lúczyfnyt kizárólag a magas hegységék lábánál?

Jugoslavtánál kedves hazai ismerősként üdvözölöm a Dunát, melyűt a nyári alacsony vízállás mellett a furdózó gyerekeknek nélkül tétőg sem ér.

Eichstättben szakított meg az utamat s az állomásom már azzal a hírrel fogadnak, hogy az utánunk jövő vonat München alatt katasztrófa érte: temérdek ember sebesült meg, pusztult el az öszetört és kigyulladt wagonokban. Bizony tisztára véletlen volt, hogy én is nem azzal utaztam.

Eichstätt pár ezer lakosú bajos kis vidéki püspöki székhely, érintetlen közpokeri hangulattal, az utóbbi századokban talán ház sem épült benne. Az esti hangulatban róva a macskaköves utcákat, régi selmeci hangulatot kísértetek.

Másnap Scherg főerdőmester szíves kalauzolásával várt a pompás utakon

autóval a kincstári erdőbirtokot. A bükk-, lúczy- és jegenyeállományokban kizárólag az u. n. csoportos felújítással dolgoznak s a 2000 hektáros birtokból 100 éves forduló mellett mintegy 10,000 m³-nyi évi fatömeget kapnak. Pompásan karbant tartott, sűrű út-hálózat, a gondos állománypolásnak, a még gondosabb felújításnak, az erdő iránti szeretetnek a nyujai mindenfelé — ezekre azonban később fogok még visszatérni.

Ez a nap rettenetes hősege örök emlékezetes lesz számomra s mikor megindul velem a vonat Nürnberg felé, megváltásért üdvözöljük a hirtelen kerekedett záport és jégesőt.

Solnhofen állomásának látára a solnhofeni polók s Vitális professzor úrnak minden erdészeti szívében borzadtáljult keltő, közetekkel telt fiókjai derengnek fel emlékezetemben. S mivel éppen azzal délelőtt tapasztaltam először — további utam folyamán pedig több ízben is — hogy a német üzterternék egy geológiai térkép is szoros tartozéka s hogy az előzékenyen kalauzó német kolléga egy-egy új erdőrészelethez érve, legelőször is annak geológiai és talajviszonyait ismerteti kellő alaposággal (amiből én alig értek valamit) — kezdem belátni, hogy nem volt egészen igazunk, mikor a geológiai vizsgáknak sikerét mindnyáján az öreg Böck Jósikának adományoztunk 5 forintokra bairizoltuk. (Ennyitért árulta el a derek öreg szolgáló, hogy melyik fiókokat fogja a vizsgára kikészíteni s az azokban levő kódarabokat aztán az ó népszerű ismertetése nyomán tanulmányoztuk.) Talán az erdészeti talajtan nálunk is népszerű tudomány volna azóta, ha nekünk akkoriiban több eszéket van s valaki a Hibalka oldalán tanýzó balekoknak bebizonyítja, hogy az erdészembernek erre is égető szüksége van.

No, de a bánat késő — belélem már nem lesz geológus — térjünk vissza inkább Nürnbergbe.

A csépegek esőben az állomásoknál összes szállodákban egyébképpogotom (pedig van épen elég), míg végre borralók segítségével késő este egy magánházban hajtom le a fejem, bizonyosságul annak, hogy nyaranta micsoda hatalmas tömegek keresik fel ezt a páratlanul érdekes várost.

Tóth Bódog.

(Folytatjuk).

Egyesületi hírek.

A lapba szánt közlemények a jövőben *L. Wittenberger Géza urad. erdőmérnök Bükkszécre, u. p. Bogács* címre küldendők, az egyesület ügyeit érintő levelezések továbbra is *Tóth Bódog erdőmérnök, egyesületi titkár, Szentdomonkos, u. p. Bükkszenterszét* címre küldendők. . .

Ezévi vándorgyűlésünket

előreláthatólag május hó végén, vagy június hó elején tartjuk meg a „Felső- és Alsó-dunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesülettel együtt.

Az első nap Veszprémmegye Nagyvízsony község határában levő, néhai gróf Zichy Béla-féle uradalom erdőgazdaságát tekintjük meg; második napon Balatonfüreden tartjuk a közgyűlést és a szokásos vita-előadást.

Evvél a hivatalos program befejezést nyer. A résztvevők harmadnapon meglekinthetik a tihanyi apátságot, valamint a síotóki fürdőt.

A dátum pontos megjelölése nélkül közölhetjük már is, hogy: Budapestről reggel 7 ó. 35 perces gyorsvonattal indulunk Székesfehérváron és Jutasán át Ajkára. Még aznap estére érjük el Balatonfüredet, ahol megfelelő elszállásolás biztosítva van.

Pontos és részletes programot legközelebbi lapszámunkban fogunk adni.

* * *

Nyugtattuk az alábbi tagsági, lapelőfizetési díj befizetéseket:

1928. évre:

Székely Péter, Tiszzaigaz ... P. 4—

1929. évre:

Szoják Károly, Somlóvásárhely ... P. 8—

Tomasovszky Imre, Budapest ... P. 10—

Béky Albert, Debrecen ... P. 8—

Sopron szab. kir. város ... P. 10—

Nagy László, Eger ... P. 8—

Kérjük t. tagtársainkat, hogy tagsági és előfizetési díjaitak mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Tagsági díj évente 6 pengő.

„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díj:

tagok részére 2 pengő

nem tagok részére 10 „

Irodalmi szemle.

A Balaton környékének természeti emlékeit címmel most jelent meg Földváry Miksa miniszteri tanácsos tollából az „Erdészeti kísérletek” külön lenyomataként egy rendkívül érdekes, közérdekű munka. A fénypékekkel szépen illusztrált füzet bevezető részében szerző a természetvédelem szükségessége és fontos voltára mutat rá, s az ügy iránti meleg szeretettel tárja az olvasó elé a mai helyzetet, mely számos, egyáltalán nem nyújt kielégítő törvényes biztosítékot hazánk természeti emlékeinek fenntartása, s védelme érdekében. A természeti emlékek védelmére, fenntartására s új természeti emlékek létesítésére lehivatottabbnak az állami erdészettel látja a reményeknek ad kifejezést, hogy új erdőtörvényünk ezen fontos tevékenységet külföldön jól bevált példára ennek hatáskörébe neveztesen az erdészeti kísérleti állomás kezelése és felügyelete alá fogja utalni. Erelőleges vonásokkal festi alá a mű az emberi kapzsiságnak világszerte üzött eszelen természetrombolásait s a soha helyre nem hozható károk megakadályozására, sürgős közbelépésre és munkásságra szólítja fel az erre lehivatottabbakat, a világ egész erdész-köznökét, hogy végre komolyan foglalkozzanak ezzel a fontos ügygel.

Ezután nagy nemzetel kincseinknek, a Balatonnak egyes természeti emlékeit ismerteti külön, külön fejezetekben, gondos alapossgággal, érdekes történelmi kapcsolatok és természettudományi vonatkozásokkal át-szóva. A Badacsonyról emlékeik meg legelsősorban, Páraltan szépségű bazalt-oszlopainak megmentése érdekében nem elsőszóban száll síkra már a szerző,* s ismét

* Földváry Miksa: A Badacsonynak természeti emlékeit való fenntartása. »A természet« 1920. VI. szám.

Földváry Miksa: A Badacsonynak természeti emlékeit való fenntartása. »Turistaság és Alpinizmus« 1921. évf. 7. szám.

kifejti, hogy eltekintve esztétikai és kulturális szempontoktól, gazdasági érdekekből sem szabad a fejedelmet koránójától megfosztani. A további fejezetekben az *akaratnyi szilvát, Rabindranath Tagore balatonfüredi hársfáját, a kis Balatont, Tihanyt, a kétélyi törökgyorsfák, a balatoni bazalkapokat a ritka balatoni növényeket, a rendkívül méretű, koru, vagy egyéb érdekességi szelid gesztenye, tölgy, cser, bükk, hárs és különféle egyéb fákat, végül a Balátó csodálatos növény és állatvilágát ismerteti a tanulmány.*

Ezek közül különösen a kis Balaton megemlégetése s ennek, valamint a Balátó tónak természetvédelmi területként való fenntartására való lelkes törekvés azok, melyek a legnagyobb figyelmet érdemlik meg úgy az illetékes hatóságok, mint az érdekeltek részéről. De fel kell reá figyelnie az ország egész kultur-közönségének, hogy a nemes köcsög, a tavi rőzsa, az ősz zsonbék, s ezen rezervátumok egyedülállóan ritka többi növény és állatkincseire a biztos pusztulástól való megmentésére a tizenkettő órában megérkeztek a várva várt segítség.

Földváry Miksa értékes, ismertetések a következő szavakkal zárja: Nem fejezem be azt a munkát, melyet a nagy természet, s szívesem től magyar erdő és a mi gyönyörű Balatonunk természeti és nemzeti kincseinek felkutatása, megmentése és fenntartása érdekében magamra vállaltam. Mindnyájan, akik átvagyunk hatva a természet rajongó szeretetétől, nagy örömmel fogadjuk az a kijelentést, s reméljük, hogy nem sok idő múltán hazánk más vidékeinek természeti kincseit is hasonló élvezetes olvasmány keretében fogjuk Földváry tollából megismerhetni. Ez uton is felhívunk minden lelkes erdészembert és természetbarátot, hogy a felkutatás, és összegyűjtés fáradságos munkájában igyekezzenek neki segídeket nyujtani, hogy megfoglyakozott magyar kincseink közül egy se veszhessen el többé a kizsákmányoló emberi kapzsiság vandál pusztításai folytán.

Erdészeti Lexikon. Mai megcsönkített állapotunkban gondolni sem lehet arra, hogy a magyar közönségnek egy olyan erdészeti lexikon adjunk ki, melyet nemcsak a szakember, hanem az erdőbirtokos és az erdészet iránt érdeklődő hasszonall és élvezettel forgathatnának.

Nem marad tehát más hátra, mint ismét a gazdag német erdészeti irodalomhoz fordulni, mely annyira fejlett és tökéletes, hogy abból ez ideig nem csak mi merítettünk, hanem a többi országok is a német vívmányok után indulnak és a német tapasztalatokat értékesítik otthon.

Főként a nagyközönség és az erdészeti tudomány iránt mind melegebben érdeklődő erdőbirtokosaink vennék jó hasznát annak az erdészeti és csekélyebb részben vadászati enciklopedikus műnek, mely sorozatos füzetekben most fog megjelenni a berlini Paul Parey könyvkiadó cég kiadásában.

Ez ideig két füzet került a könyvpiacra az A. betűtől a D. betűig, a többi 4—6 heti időközökben 1—1/2 év alatt jelenik meg, mikor is 1200 oldalú meghaladó általános lexikon alakú két vastok kötetet fog alkotni a mű, mintegy 1000 ábrával és képpel.

Dr. Busse tharandti főiskolai professor szerkesztésében tizenkét neves egyetemi és főiskolai tanár bukkolódik a könyv minél tökéletesebb megírására úgy, hogy erdészettel kapcsolatos minden tudományág valamint az erdészeti tudomány és gyakorlat minden vívmánya megjelölhető benne.

A 12 füzetre tervezett „Forst lexikon” című munkára való előfizetést füzetenkint 4/80 márká előnyös árrban a kiadó céghez: Verlag Paul Parey Berlin S. W. 11. Hede-mann strasse 28. kel beküldeni. F. M.

Az Erdészeti kísérletek 1928. évi 4. száma gazdag tartalommal most jelent meg. A vastok füzet bevezetőjében »Harminc év« címen pillant vissza a szerkesztő arra az emberöltőre, melyet az E. k. jelen számával zárt le. 30 év küzdelem, számos kutató és tudományos munkásság után az erdészeti kísérleti állomásnak ezen tudományos folyóirata tartalommal és terjedelemben is oly nagy fejlődést mutatott, melynek folytán méltán illeli meg úgy a hazai, mint a külföldi szakkörök elismerése. E cikk felhívja az erdészeti és a vele rokon szakhoz tartozókat a lap erkölcsi és anyagi támogatására, hogy az erdészeti tudományos kutatások és kísérletek további fejlesztése lehetővé váljék. A füzet további tartalma Földváry Miksa: a Balaton környékének term. emlékei című fent ismertetett tanulmánya, melyet egész terjedelmében közöl le, dr. Varga Lajos: Vizsgálata az erdei mácsónya (Dipsacus silvester Huds.) vizgyűjtőinek biocénosisáról, dr. Stocker Ottó (Bremerhaven): Jegyzetek a magyar pusztai növények levegőnyílásainak nyáron való mozgásairól.

Biró Zoltán: Az erdészeti kísérletűgy és Roth Gyula: Az erdészeti kísérleti állomás munkarendszere című cikkei, továbbá intézeti és személyzeti ügyek ismertetése.

ZII.

VADÁSZAT*

Rovatvezető: Thiringer János.

A szalonka ivaráról.

Nálunk jóformán senkiesem törődik vele. „A szalonka itt csak átúgató vendég” — ez általában a rövid elintézésre a kérdésnek s a sneffitollak tucatja a vadászkalapon legfeljebb némi irigységet vált ki a lelkekől, de nem késztel különösebb meditációra. Arról pl. hogy nem egy vándorudmarok lett alkalmas helyen és körülmények között részben vagy teljesen állandóvá (fekete rigó, vörös vagy stb.) is hogy hazánkban is évente sok szalonka költ . . .

Ezzel nem mondtam azt, hogy bizonyos rendszabályok alkalmazásával néhány éven belül a szalonkaöltés is állandó vadat lehetne „nevelni.” Sőt nem osztom azoknak a német „Schonungs fanatiker”-eknek a nézetét sem, akik vadászati — szeptember és október hónapok kivételével — egész évre tilalmazni akarnak. Mert tagadhatatlan, hogy amíg a Földközi tenger partján élő lakosság az isteni gondviselés Mannaját látja a vonuló madarak farát, tetheletlen tömegeiben s amíg a legelőkelőbb olasz éttermekben is

* A »Vadászat« rovataiban közlömnek egy s rovattal kapcsolatos leveleket Thiringer János ferdőmérnök, Szentpéteri, Vasmege címre küldendők.

„különlegesség” az „uccelli piccoli”, addig hiába várjuk a legszeretebbet otthoni kímélet mellett is észrevehető gyarapodásukat. Itt csak általánosan kötelező, nemzetközi szerződések segíteneik.

De éppen ezeknek az utját egyengeti minden olyan törekvés, amely a venlő madár titokzatos életének egyes körülményeire igyekszik fényt deríteni a nagyszámu és lelkiismeretes megfigyelés eredményeivel.

Az erdei szalonka ügyét a német szakirodalom monográfiákban és a folyóiratok hasábjain állandóan napirenden tartja, Anglia, Oroszország szorgalmas gyűréssel szolgálja, nálunk csak hangulatos tárcacikkek írónak a huzás gyönyörűségeiről, vagy néha-néha meddő szócsaták kerekednek arról, hogy: hajtassunk is, vagy ne hajtassunk? De a költőhelyek még ma sincsenek számbavevő, holott minden évben sok szalonkafészket lehet találni még Dunántúl déli részén is és arról sem hallottam, hogy egy nagyszerűen sikerült hájtóvadász után a terültre hozott szalonka ivar szerinti megosztására lett volna kíváncsi valaki.

Pedig számos német statisztika szól arról, hogy a hajtásban lőtt példányoknak átlag fele tojó — néha még több is — bár tudjuk, hogy a faj keretén belül a kakasok száma 2–3-szor meghaladja a tyukokét...

Van egy nagyszerű magyar munka is a szalonkáról. Schenk Jakab kiváló ornithológus írta, címe: „Az erdei szalonka felvonulása Európában”, páratlan, két korszakalkotó tanulmány. És egyik nagyon súlyos megállapítása, melyet a tekintélyes gyűrési adatahalmaz igazol, hogy: „az erdei szalonka évről-évre visszatér régi fészkelő területére, illetőleg szülőhelyére.” Talán elég komoly érv a tavaszi hajtások ellen, ha az előbbi még kevés volna!

Ha a szalonkánál az ivarjelleg a tollazatban is kifejezésre jutna, úgyhogy az már első pillanatra is szembejönne, mint pl. a fácsnánál, a hajtás sem jelentené a várható szaporulat nagyobb veszedelmét, mert feltételezem, hogy minden tisztességes vadászember kímélné a tojókat. De éppen az ilyen ismertető jel hiánya is amellett szól, hogy tavasszal csak huzáson löjjük a szalonkát.

Közutomás ugyanis, hogy a huzó példányok nembebi havortartozása 90%-nyi biztonsággal mégis megállapítható. A tojó ritkában híz, legtöbbször egyedül és akkor alacsonypan repülve, majdnem mindig néman, legfeljebb piszegeve, de sohasem korrogva. Néha a kakas is néman jön (szélben és ősszel, amikor nem dűrög), de inkább korrogva, akkor is, ha egyedül híz.

Az egymást űző szalonkáról az u. n. „cvikk”-ről még ma is sokszor azt halljuk, hogy az elől repülő, vagyis űzött szalonka feltétlenül tojó. Ezt olyan szavahihető korrekte vadászok cáfolták meg, akik a Rügen-szigeti világhíres szalonkavonulási területen tanulmányozták a kérdést. Seckendorf báró pl. azt írja, hogy egyik szezonban hét ízben sikerült coup double-t lőnie s mind a 7 esetben mindhét szalonka kakas volt, ami megértsélt azt az állítást, hogy a „cvikk” legtöbbször az egymásra féltékeny kakasok kergetőzése. Hármak cvikk esetén a legelől repülő szalonka néha tojó, de arról is van sok adat, hogy mindahárom résztvevője kakas volt. A korrogás mindig biztos jel.

Aki tehát megelégszik azzal, hogy huzáson is csak az amúgy is nagyobb számban jövő korrogó példányokra lő, a néhány néman huzónak csak utánanéző jöszívvel örvendezve, az talán elszalaszt néha egy-egy kakast, de feltétlenül elkerüli, hogy tojó is huzáson az aggatójára...

A kérdés második része: a már elejtett példányok ivarának a megállapítása. Ami még post mortem is — hasznára válna a kedves gazdájának madárnak. Mert a vadját szerető lelkiismeret bizonyára levonná a levonandó konzekvenciákat, legalább — a jövőre nézve.

Ma már befejezett dolog, hogy pusztán a tollazat alapján a szalonka nemét meghatározni nem lehet. Az első evezőtől külső lobogóján látható hosszú világos sáv (melyről úgy tudták, hogy a kakasnál keskenyebb és sárgásba játszó) teljesen megbízhatatlan jel. Hasonlóképp nem állja meg a helyét az a kényelmes megkülönböztetés sem, hogy a kisebb, könnyebb szalonkák: kakasok; a nagyobbak, nehezebbek: tojók; ezt többszáz szalonkán végzett hosszúság- és súlymérés alapján már Hoffman dr. is megcáfolta.

És szaktársaim közül, úgy hiszem, kevesen tudják, hogy van egy jel mégis, amely boncolás nélkül is megmondja, hogy a kezünk között levő szalonka milyen ivaru. Ennek a felfedezése a frankfurti G. Caster érdeme, aki a madár mendecéjét határoló 2 fantsnak egymáshoz való fekvését vette vizsgálat alá.

A fantsoktól a szalonka altestén kívülről is jól kitapinthatók s ha végük nagyon összeér (kb. 7–15 $\frac{m}{m}$ -nyire), akkor kakasra vallanak, ha pedig a két fantsvétel között kb. egy $\frac{hüvelykujnyi}$ (20–25 $\frac{m}{m}$) hézag van, akkor tojóval van dolgunk.

Caster megállapítását számos német vadász boncolás után való pontos ivarvizsgálattal ellenőrizte, köztük olyan tekintélyes is, mint Berg báró — és tévedés sohasem fordul elő.

A vizsgálat nagyon egyszerű és fácsán, foglyon, vagy vadkacsákon, amelyeknél a tollazat semmi kétséget nem hagy fenn a madár nemét illetőleg, könnyen begyakorolható. Sőt, tekintettel a nagyon fontos következtésekre, minden egyes esetben feltétlenül elől volna végzendő!

Arra kérném tehát igen tisztelt szaktársaimat, hogy egy jobb jövő reményében szenteljenek némi figyelmet a fentebb említett szalonka-kérdéseknek és az elejtett példányokkal kapcsolatban jegyezzenek fel — legelőszérűben rovatosan — minden körülményt: az elejtés helyét, idejét, az időjárást, a szalonka repülési módját, hangnyilvánítását, egymást űző szalonkák, u. n. „cvikk” esetén a terültre hozott példány űző vagy űzött voltát és végül, ami a legfontosabb: a madár nemét.

Ezt azok, akik zsákmányukat a saját könyhájuknak juttatják, minden nehézség nélkül meghatározhatják a kisizgerelésnél (a két balalaku heréből, illetőleg a pefészek apró zsemcsés tartalmából, esetleg a fejlődő tojósköböl), akik pedig továbbadják, kísérleljék meg a Caster-féle eljárás.

Megjegyzem még, hogy az eladásra szánt daraboknál is elvégezhető a pozitív ivarvizsgálata egy rövid kis bemetszéssel, amely 2–3 óltéssel összevarrva, semmit sem ront a vad kereskedelmi értékén.

Ujabbban a nagyevű Krueder báró figyel-

meztet ismét egy tollazatbeli jelle: még pedig a szalonkának a szemtől és csőrőtől huzódó barna arc-sávjára, mely hol egyenes, hol tört vonal. Minthogy azonban még nagyon sok adatra lesz szükség, hogy ennek nem illegethessék való használhatósága eldöntésük, kérem minden jószándékot, a feljegyzésekben erre is kiterjeszkedni.

És nagyon hálás leszek minden szaktársamnak, aki megfigyeléseit velünk is közölni sziveskedik. (Sopron, Főiskola).

Mayer Zoltán.

Szaktársaink figyelmébe.

Az elmúlt rendkívül szigorú téli nemcsak nagy megpróbáltatás volt még a legdöngözött vadállományoknak is, hanem különböző eltolódásokat okozott a tartózkodási helyekben is. Így pl. tuzókot jelentettek Délsomogyból a Lajtahegységből, oly helyekről tehát, ahol nem szoktak előfordulni. Sopron város határában is hosszabb időn keresztül tartózkodott egy csapat, melyből egy kakas terültre is került.

Felkérem vadászársaimat, hogy a vad helyváltoztatása, az időjárással szemben való viselkedése körül szerzett tapasztalataikat, az ezekből levonható következtetésekre való tekintettel, velem közölni sziveskedjenek. Különösen fontos volna annak a megállapítása, hogy új keretei között a vad milyen hajlandóságot áruolt el az állandóan iránt, illetve megfigyelhető-e valahol, hogy a téli hidegell végéig megjelent vad tartósn megtelepszik.

Hasonlóan kérném az elhullott egyedeken végzett vizsgálat eredményét is velem közölni, annak a kiderítése céljából, hogy a nagy hidegell kapcsolatban mely körököztek idézték elő az elhullást, illetve hogy az mennyiben irandó a hideg terhére.

Roth Gyula
(Sopron, Főiskola).

Felhívás!

Csonka hazánkban, annak európai híré fővadászománya dacára, minddédig nélkülözük a nagyvadászának hasznos és hűségese kisérőjét: a *fajtsza vérebet*, melynek használata nemcsak egy külön élvezetet, de egyszerűsind hasznos is jelent a nagyvadászoknak! Ott, ahol az emberi tudomány földmúza a szolgálatot, a jó véreb van hivatal megmutatni a sebzett, vagy kimult vad rejteket, hogy az idejében megáltható legyen szenvedésőtől, illetőleg, hogy értékes trofeája, valamint hús is a vadásznak birtokába jussanak. Tehát nemcsak a nemes vadási gondolkodás, de a gyakorlati érzék is azt kívánja, hogy egy ilyen hűségese segítőtársra melőbb szert tegyünk! Az O. V. C. vérebosztályja belátva mondottaknak jelentőségét, alkalmat kíván nyújtani a magyar vadászoknak, részben, hogy megbízható kézből fajtsza hannoveri, vagy bajor helyi vérebet szerzhessenek a külföldről behozott tenyészállatok alamból, másrészt az országban lévő ezen fajtahoz tartozó ebeket törkönyvelve, illetve nyilvántartva, olyan nyilvános szándékok eméni *haza véreb-tenyészételek*, hogy az a külföldivel minden tekintetben fölvégye a versenyt.

Midőn kérjük a nagyvadász vadászókat, hogy tehetségülkészen mérten legyenek egy hasznos vérehek tulajdonosai, egyben kérjük a véreb-tulajdonosokat is, hogy csatlakozzanak mozgalmunkhoz!

Thara-Banbach István dr.
a vérebosztály elnöke

II. gróf Esterházy László
az O. V. C. elnöke

Megkeresésnek kérjük a vérebosztályt elnöknek címe: Budapest, VI., Andrássy-út 23. sz. küldeni.

Innen-onnan.

— **Bíró Zoltán az Orsz. Erdészeti Egyesület élén.** *Bund Károly* titkárnak egészségi okokból az O. E. E. hosszabb szabadságot adott. Az egyesület élénksége ezen időre a titkári és lapszerkesztői ügyek ellátására *Bíró Zoltán* ny. miniszteri tanácsos választmányi tagot kérte fel. Örömmel üdvözöljük gyakorlati erdőgazdaságunknak ezen általános elismert nagytudóst és kiforrott tapasztalatu szakfelfújást az O. E. E. kormányruja mellett. Reméljük és kívánjuk, hogy produktív koncepciója és erélyes organizáló képessége az O. E. E. sekélyes zátonyok közt lavírozó hajóját a *Haladasi* mélé és nyílt vizeire fogja vezetni.

— **50 éves találkozó.** *Nagy László* erdőtanácsos, érseki erdőfelügyelő Eger felkéri azon társait, kik a selmecbányai akadémiát 1879. évben végeztek, hogy az 50 éves találkozó előkészítése végett címüket vele mielőbb közöljék.

Midőn e felhívást nyilvánosságra hoztuk, igaz örömtűnknek adunk kifejezést a ritka szép évforduló alkalmából, melyet a Gondviselés mindannyján kedves, szeretett *La* bácsijának fiatalokat megszégyenítő erőben friss egészségben engedett megérni. Öszinte szívből gratulálva kívánjuk, hogy a természetnek ezen ajándékait és aranyos jó kedélyt még számos évig megőrizze.

— **Változások és kinevezések az erdőzeti szolgálat köréből.** *Tornyay Gyula* erdőtanácsosnak az égr érseki főkapitán egészségügyi okok miatt hosszabb ideig szülő szabadságot adott, melyet í. h. 1-ől vissz igénybe. *Tornyay Gyula* egyesületünknek egyik megalapítója volt s annak fejlesztése körül szerelt verhadhatatlan érdemeket. Visszavonulása, reméljük, nem fogja egyben a közügyektől való teljes visszalépését is jelenteni, sőt — több időhöz jutván — az eddigienél is nagyobb mértékben fog egyesületünk érdekeitől fáradozni. Az égr főkapitán erdőhivatal vezetésére *Vlaszaty Ödön* urad. erdőmérnök nyert ideiglenes megbízást, ki ez alkalmallal *főerdőmérnök* k nevezetett ki.

— **A társadalombiztosítás mily terhet jelent a magyar termelésre?** *Kovrig Béla* dr. egyetemi magántanár „*Szociális terhek*” címen tartott előadásában kimutatta, hogy a társadalombiztosítási teher az 1929. évben az üzemi alkalmazottak átlag-béréhez arányítva:

a betegség	5,90%
a baleseti	0,66%
az öregségi s rokkantsági biztosításnál	3,92%

10,40%

A *Lex Vass II.* alapján végrehajtott társadalombiztosítási reform tehát 35%-kal növelte az átlagos járulékerterhet, melyből 175% esik a munkaadóra.

110242 pengő évi átlagos munkabére 6772 P betegségi, 4440 P öregségi s rokkantsági biztosítási fejkvóta esik, ami a baleseti biztosítással együtt évi 11948 P-re emelkedik.

— **Fabehozatalunk az 1928. évben.** Az Országos Központi Statisztikai Hivatal nemrégiben adta ki az 1928. év külforalmát összefoglaló kimutatást, melynek a fa forgalmára vonatkozó kivonatát — össze-hasonlítva az 1927. évi behozattal — alábbiakban adjuk: (Tiztonnás wagonokban)

	Behozatalunk		1928-ban		
	1928	értéke millió P	1927	háttér keV.	
Tüzifa	169243	37.761	152840	16403	—
Bányafa	12075	5.249	11601	474	—
Lombfűrész	5031	3.246	3467	1564	—
Fenyőfűrész	23516	13.169	29404	—	5888
Lomb fűr. és bárdolt	3622	4.358	3457	165	—
Fenyő fűr. és bárdolt	72297	74.758	73551	—	1234
Karó	1444	0.916	1262	182	—
Zsindely	97	0.107	140	—	43
Talpfa	5856	4.992	4659	1197	—
Kőbánya	356	0.810	391	—	35
Bognárfa	110	0.147	156	—	46
Faszén	5159	3.802	4065	194	—

Összesen 148.705 millió pengő

Megdöbbenő számok ezek, melyek külkereskedelmi mérlegünk passzívitásának újabb növekedéséről beszélnek s főfü tehetlenség érzését kelтик a magyar lélekekben. Mit lehetne it tenni, hogy pénzünknek a külföldre özönését megsérkeljük? A tűzifa és faszénbehozatal okvetlenül megsérkelhető a hazán készletök fokozottabb vásárlása s barnaszeneink és vízirőlök elektromos energia alakjában való kihasználása által. A tűzifelőanyagok iránti igények általában túl magasak, a gyengébb minőségű tűzifa és faszén a termelőnél eladatlanul marad, nem bírja a versenyt a prima kvalitású külföldi áruval szemben. Pedig egy kudossá tett országunk, melynek legelső célja a gazdasági talpraállítás, meg kell tanulni feloldozni igényeit s beérni a gyengébb minőségűvel is, ha ezáltal egy-két millióval javíthat mérlegén. Könnyien kell a belöldi fakereskedelem adóterhet s védőmókkal és forgalmi adóval nehezíteni meg a külföldi la beözönését. Fokozni kell a termelést az elérhető maximumig, különösen a vasúti talpfa. A Máv.-nak talpfa vásárlásánál előnyt kell biztosítani a hazai árunak még akkor is, ha annak minősége némileg alatta marad a külföldinek. Meg kell tanulunk takarékoskodni minden kimenő filléren, igényeinket pedig megsérkelni, mely nélkül gazdasági helyzetünk javulását hiába várjuk.

— **Apácalepké katasztrófa** fenyegeti Csehszország és Morvaország északi vidékeit. Az eddigi bejelentések szerint egyes fenyőerdőkben a petecsoék hektáronként ezrelek borítják a törzseket. A csehszorgai szakkörökben ez a hir nagy aggodalmat kellett. Attól tartanak, hogy ha az időjárás a hernyók kifejülésének kedvez, megismétlődik az 1921—23. évi apácalepkéinvázió, mely alkalmallal a fenyőerdők ezen legnagyobb réme több, mint félmillió hektár erdőt támadott meg s 44.000 hektár teljesen elpusztított, ugy, hogy a kényszerdöntések fatömege a 14 millió köbmétert is meghaladta.

Szükségem volna 15.000 darab 2 méter hosszú hasított és hegyezett szőlőkaróra, azért kénék erre vonatkozó szíves ajánlatokat mennyiség és ár megjelöléssel.

Molnár Mihály Abaujszántó Jászay-ter 25.

Mindenféle lomb- és fenyőmagvakat, lomb- és fenyőcsemétét, diszfákat, sorfákat, gyümölcsfákat szállításra ajánl

KEINER REZSÓ Gödöllő okl. erdőmérnök

Erdőmérnök, az erdőgazdaság minden ágában járatos sok évi gyakorlati állást vagy ideiglenes alkalmazást keres. Megkeresés: GYAKOR-LOT-t jellegre a szerkesztőhöz küldendő be.

ÜZLETI HIREK.

Szárz tűzifában változatlanul nagy a kereslet. Szállításra készlet állg van. Szőlőkaroba dong-ban, kivասít talpfaiban — mint ideányekben — nagy a kereslet erősen tartott árak mellett.

1. Tüzifa ab feladó állomás:

Belöldi hasáb (szárz)	240—250 P
* vegyes	220—230 P
* dorong	210—220 P
* hántottfa (friss)	230—240 P
Romániai hasáb	236—246 P
Szolovszkói szárz hasáb ab határ	1310—1670 k
Jugoszláviai hasáb ab határ	255—280 P

2. Faszén ab feladó állomás:

Belöldi la	630—660 P
Belöldi IIa	600—620 P
Romániai ab határ állomás	660—680 P
Szlovák	3500—4200 cK

3. Múfa budapesti paritásában:

Tőlyg gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	45—55 P
Tőlyg gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél felebb	70—80 P
Tőlyg tornátrónk m ³ -je	100—120 P
Bükk gömbölyű 30 cm-től felfele	38—40 P
Köris	42—50 P
Juhar	48—52 P
Eger	25 cm. 30—34 P
Gyertyán	38—44 P
Akác	35—40 P
Nyár (gyufa-gyártásra)	26—28 P
fűrészárua	40—48 P

4. Fűrészáru budapesti paritásában:

Ia tőlyg fűrészáru	170—190 P
IIa	150—160 P
Parisi	230— P
Hosszfűrész	220— P
Rövidfűrész	160—190 P
Tőlyg boules	130—150 P
Quarter áru	176—200 P
Bükk gözöl, szeleztelen	98—105 P
Bükk gözöl, szeleztelt	100—115 P
Bükk gözletlen, szeleztelen	80—90 P
* hosszifűrész	105—110 P
* rövidfűrész (széles)	80—90 P
* rövidfűrész (keskeny)	70—75 P
Fenyő asztalosúru széles m ³ -e	115—125 P
* keskeny m ³ -e	105—110 P
Építőanyag széles m ³ -e	100—110 P
* keskeny	90—95 P
Léc, záríték	85—90 P

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Köris 15—25 cm. 10.000 kg	360—440 P
Szil 12—25	300—360 P
Akác 12—25	370—420 P

6. Fagyártnyóké ab feladó állomás:

Tőlyg bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2,0 m. hosszú	28—30 P
Tőlyg bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2,0 m.-en felül	30—32 P
Tőlyg telefonoszlop m ³ -e	42—44 P
Donga, csök telémgazlak m ³ -e	340—350 P
Kerétkály, bükk 22—24" h. 2,5—3" v. drb.-ja	024 P
Kálló drb.-ja	012 P
Kisvasút talpfa 1,1 m. h. drb.-ja	050—058 P
* 1,2	060—070 P
* 1,3	080—084 P
* 1,3 (profilizált)	110—120 P
2,6 m. h. közönszö talpfa talp. db.-ja	790 P
2,5	770 P
2,4	030 P
2,2	390 P
2,6	560 P
2,5	540 P
2,4	510 P
2,2	350 P
Máv.-szabványú tőlygváltótalpa m ³ -e	125— P
Nyírfárdó talpfa 4 m. h. felső átmériben 8—10 cm.	150—160 P
Tőlyg szőlőkaró db.-ja 1,8—2,0 m. h.	012—013 P

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	007 P
* kisméretű	005 P
* nagyméretű mészhomok	005 P
* kisméretű	004 P
Portland cement q-ja	590—630 P
Mész q-ja	360—380 P

Bükkmakkot, fenyőmagot, lombfamagot, gyümölcsamagot és ezek csemétét ajánl garántált előrendűk minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre

Közégy Fenyőmagpergető Kősegy, Vasmegey.

Árjegyzék ingyen! Árjegyzék ingyen!

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Bükkszerce, u. p. Bogács, Borsod vm.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
L. Wittenberger Géza.

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

Nyugat és Kelet

erdőgazdaságának lelkes közönsége nyújt egymásnak baráti jóbort a Balaton partján. Távolságok, völgyek zugából, városok forgatagából felkerekednek a zöldkabinok, a magyar erdő szellemi munkásai, hogy a mindennapi munka törte-téséből kikapcsolódva, közös, legfőbb céljuknak, az erdőgazdaság felvirágztatására ügyének egy-két napot áldozzanak.

Régi, szép idők boldog emlékei újulnak fel a lelkekben egymás viszontlátására. A régi Selmec... fenyőerdők büszke koszorúja... kincs Erdély — nagy, gazdag Magyarország... Beléndőben siralmas valóságával szomorú jelenünk, Trianon s minden, amit általa elvesztettünk.

De nem csupán veszteségeinket juttatja eszünkbe ez a találkozás, hanem nyereségeinket is. Azokat a kétségeltelen előnyöket, melyek a háború óta megindult erőteljesebb munkában, intenzívebb egyesületi életben, erdőgazdaságunk fejlődésében jutnak kifejezésre. Szegénységünk és önmagunkra utalt-ságunk megtanított megbecsülni és fejleszteni megmaradt erdőnket s a multban elhanyagolt és figyelemre alig méltított előhegyeségi erdőgazdaságok soha nem remélt fejlődésnek és értékgyarapodásnak indultak. Egymást is kezdjük jobban megérteni és megbecsülni, a vidéki erdészeti egyesületek megalakulása és újjászervezése után friss erővel pezsdült fel az egyesületi élet. A haladás szelleme kezd érvényre jutni, irányt, célt és fejlődést mutatva.

Ez a haladás a mi háborús nyereségünk. Ez a szellem, mely az önképzés, szorgalom és ambíció eszközeivel egymásután termi az új, haladni vágyó és fejlődésképes magyar erdészeti lelkes munkásait. Egyre nő a haladók tábora, egyre erőteljesebben döngeti a falat, mely évtizedeken át állta szilárdan a progressivitás hullámverését s akadályozta szakunk emelkedését, elvágya előle a szabad fejlődés útját.

Erdészettünk legfőbb vezetősége saját meggyőződésének igazságába vetett rendhíttelen hitével csirájában főtött el

minden egyéni véleményét, próbálkozást vagy tervet, melyet gyakran nem csupán fiatalos hűv és forrongás, hanem nagy szaktudás, hosszu tapasztalat és Istenadta zsenialitás igyekeztek felszínre vetni. Pedig az ellenvéleményeket megfontolással nélkül halgattatni el, legalább is oly súlyos tévedés és helytelen politika, mint az ellenkező szélsőség, az egyén teljes cselekvési szabadsága. A kettő között találgat meg a helyes utat, mely a múlt tapasztalataiból kiindulva s a modern kor szellemének megfelelően megkonstruált államhatalmi korlátások között halad s nemcsak szabályozza, de vezeti, segíti, támogatja, fejleszti és felvirágoztatja az erdőgazdaságot. Ez az új erdőtörvény egyik legfőbb feladata.

Balaton tanulóanyagunk és közgyűlésünk ismét őssze hoz bennünket. Lesz alkalmunk ismét szónyegre hozni és megvitatni az aktuális problémákat s leszögezni a legsürgősebb tennivalókat. Ez az összejövetelünk nagyobb sikerünet igérkezik megelőző tanulmányutainknál is, melyek pedig az ott elhang-

zott vitákkal, kiforrott és lezsegett megállapításaikkal legelőkelőbb eseményei voltak az elmúlt 10 év erdészeti életének. Most, midőn csaknem az egész trianoni ország erdészetszadalmá jön össze a Balatonnál, még nagyobb érdekoldésre és figyelemre számíthatunk. A törvényalkotás világi időben ennek az összejövetelnek hatványozott a jelentősége. A felvetett eszmék, problémák, kívánások és tervek a nemes vita tüzetben megfeszítve eljutnak majd az illetékes fórumokhoz, felkeltik ott a figyelmet s bizonyosan nagyobb sikerre vezetnek, mint az egyéni próbálkozások. Bízunk benne, hogy a közös kívánalmak, a haladás, a fejlődés szelleme a törvényben is kifejezésre fognak jutni.

Vegyünk részt mindnyájan a vándorközgyűlésben, kik letéteményesei, honfoglalói kell, hogy legyünk a magyar erdőgazdaság szebb jövőjének! A Bakyon hív, a Balaton vár, zöld tölgyfalombok és szőke hullámok szeliden sutogják élénk: »üdv az erdésznek!«

L. W. G.

A bükkfa jobb értékesítése és a bükkszerfa termelése.

Hatalmas erdőségeinknek ideiglenes elvesztése után az intenzívebb erdőgazdaság csonkaországunkban nehezen indult meg. Egyik oka volt ennek az, hogy a fősúly az elszakított területeken fekvő erdőgazdaságokon nyugodott. A kereskedelem is oda volt szokva s régi beszerzési helyeit nemcsak felkereste, hanem meg is tartotta elrablásuk után is. Ott a multban szakszerű és a tartamoság elveire alapított rendszeres erdőgazdaság folyt különösen a kincstári erdőkben. Óriási fakészletek maradtak ott vissza, melyek minőségére európai viszonylatban is első rendű s a világipia által keresett I oszt. anyagot bármilyen mennyiségben képesek szolgáltatni. Ott tehát a kereskedelem azt kevés fáradsággal tudja beszerezni.

Ezen erdőgazdaságok annak idején úgy igyekeztek berendezkedni, hogy szállítókat, vasutakat építse, patakoknak, folyóknak uszlatásra, tutajozásra való alkalmassá tételére által az anyagnak minél olcsóbb szállítását és az erdőségeknél minél nagyobb körzetben való feltárását biztosítsák.

Csonkaországunkban egyes magánuradalmakat s a kincstárnak egyik-másik erdőhivatalát kivéve, melyek jó szállító utakkal

voltak ellátva, intenzívebb erdőgazdaság nem volt.

Az összeomlás után nagy szaktudással és kellő gyakorlattal előről kellett kezdeni mindent. Az elhanyagolt erdőgazdaságok rendezohozása, a személyzetnek és munkásának; a piac igényeinek megfelelően való begyakorlása volt az első feladat.

E nélkül csak meddő kísérletezés maradt egy pár évig az, hogy a fakereskedelmet csonkaországunk faanyagá számára megnyerjük, illetve hogy érdeklődést felkeltjük.

Az első években a rontott erdőknek rendezohozatala érdekében a silány s a multban pusztulásra szánt anyagnak kibaszálása folytán a piac igényeit kielégíteni alig sikerült. Amíg az utóállamokkal a külkereskedelem rendezve nem volt, s így a behozatal lehetősége nem állott fenn, a belsőföldön termelt összes anyagok ennek dacára kiválóan értékesíthetőek voltak. Minden racionálisan gondolkodó uradalom igyekezett ezt az alkalmat megragadni s minden olyan anyagát, amely normális viszonyok között nem commerce áru, igyekezett értékesíteni, hogy ezzel a jövedelem fokozása mellett erdeit karba hozhassa. Ez az idő a megállapodott viszonyok mértékével viz-

gálva a kereskedelemben még nem volt normalisnak nevezhető.

Ezek az időkön túl, ma már olyan anyag kerül piacra minden faem és választékából, amely ha nem is veteledhetik a megszálott területekről behozott, első osztályú anyaggal, országos viszonylatban mégis kielégítő — ha nem is 100%-ban a fapiac kívánalmait.

Jelen alkalommal csak a bükk fának termelési és értékesítési viszonyait kívánok felgöngyölni, annak inkább, mivel ennek a fannak keresetése, értékesítési lehetősége emelkedő tendenciát mutat.

A bükköt eddig úgy ismertük, hogy tekintve a bútortiparban, hajlított áru és kerékgyártó iparban, valamint egyik-másik egyéb iparágban felhasználható kis mennyiségű szerszától — csak kitűnő tűzfát ad.

A technikának fejlődése, a konzerváló eljárások tökéletesedése, a telítések, pácolások megbízhatósága, olcsósága, a más fából készült bútork méretellen drágasága s a bútortipar fejlődése, vasuti talpívá telítés útján való alkalmazhatósága, a bükköt mint szerszát is bevezette nagy mennyiségben a piacra. Termelése a legnagyobb szakértelmet, gondosságot és felügyeletet kívánja meg.

A kereskedelemnek a bükkönkénti illetve szerszát illetőleg nagyok a kívánalmait.

Elsősorban az álgeszt jön tekintetbe. Ez rajtuk kívül álló körülmény, melynek mértékét befolyásolni a már meglévő és vágszakra érett állományainknál nem tudjuk. Szakszerű és idejében fogantatott s főleg gondosan készült víz tisztítások, gyéritések és ritkításokkal azonban kedvezően tudjuk befolyásolni legalább is ott, ahol nem a talajban rejlik az álgesztésedés egyik oka.

A termelésnél azonban helyes manipulációval el tudjuk érni azt, hogy a rönkönél a hoztossal ott állunk meg, ahol az álgeszt a megengedhető határon alul, vagy legalább is azon van. (39 cm. k. a-ig 35%, 40 cm-en felül 45%). Ez el is javíthat az anyag minőségét.

Azt ezért merem állítani, mert hála a természet berendezésének, az álgeszt nem mindig mutat feléledő növekedő tendenciát. Azt körülbelül tudjuk, hogy az álgeszt mi okozza. Sérülés, kétágúság, letört, benőtt ágak, galyak korhadása, ezek helyén bejutott csapadék, humifikáló baktériumok, fiatalok legeltetés, sovány, köves talaj stb. bár néha oly szeszélyesen fordul elő, hogy az embert gondolkodóba ejti. Vannak köves, sziklás helyek, amelyeken a legszebb fehér bükkfa terem s mely talajok, ahol minden törzs álgesztés és viszont. A hoztossalnak is innen kell kiindulni.

A letört ágakat sokszor a hegedési szövetek nem fedik be. Ezek folyton korhadnak s növelik és szinezik az álgesztet. A benőtt vastagabb ágak helyén duccok keletkeznek. A sérülések galyak helyén a benövéses forradás után „bajuszok”, „szajak” támadnak. Ahol vakduccok, sérülések, régi ággöcsök, dudorodások, „szajak, bajuszok” látszanak, ott van az álgesztésedés egyik eredő oka is.

Ezeket a helyeket, ha azokat kinyitjuk, megtaláljuk a fekete, vagy barna ághelyeket, amelyek a korhadásnak ezt a kezdetleges stádiumát idézik elő. Ezek a fekete vagy barna foltok egy bizonyos szög alatt a törzs középpontjába a belül futnak le.

Az ágak, galyak, sérülések korhadásának kevésbé vagy nagyon előrehaladott állapota befolyásolja tehát az álgeszt nagyságát is.

Megkülönböztetünk világosságra, sárga, világosbarna, barna, világoszürke, sötétzürke, világos fekete és feketés álgesztet. Alakra nézve pedig kóralaku, elliptikus, szabálytalan sokszögű és csillagos álgesztet.

Az álgeszt minden foka a bükkfa használhatóságát s ezzel együtt értékét is feltétlenül befolyásolja. Ha az álgeszt nem szélesebb, mint a forrni fejtőgép befogó pófái (13–14 cm.) akkor a forrnigártás szempontjából nem hiba. A bútorgyártásnál azonban feltétlenül hiba az álgeszt, mert gözölés után erősen elválik a szine az egészséges fától és az ilyen fa csak oly bútortrések gyártására alkalmas, amelyek nem láthatók. (Szekrények hátsó fala, fenéke, fiók fenekel stb.) Tehát mégis felhasználhatók az álgesztéses részek is a bútortiparban. Igen nagy hiba a csillagos, tehát nem kerek, hanem ujjasan elágazó álgeszt, mert ez az egészséges részeknek az álgesztés részekből való elválasztását nehezíti meg. A termelésnél tehát ezek szerint bírálandó el az álgeszt és ezek figyelembe vétele után osztályozandó.

A második főfőtétel az, hogy a törzs egyenes, hengeres, csavarodamentes legyen. Záródásban álló bükkökseinkben ez kevés gondot okoz a termelőnek. A hoztossalnál segítünk a görbéségen.

A harmadik követelmény, hogy ha kissé görbe is, lehetőleg egy irányban legyen görbe (s egészséges ággöcsök se legyenek rajta, vagy legfeljebb 2 m.-ként 1 db).

Ezen kívánalmak figyelembe vétele után lehet csak a hoztossal megkezdeni a ezeknél alapos szemrevétele után osztályozzuk aztán a rönkölt I. oszt., II. oszt., esetleg III. osztályunk. Az I. osztályú az ág és ággöcsmentes, egyenes, szépnövésű s a megengedett álgesztel bíró rönk.

A II. osztályba a kissé görbe, helyenként bajszos, a megengedettől nagyobb álgesztű, 2 m.-ként 1 egészséges ággöcsös bíró rönk, s — ha a kikötés megengedi — a vakgöccsel bíró erősen „bajuszos” rönk is ide tartozik, habár ez utóbbiak minden esetben hibásak. Tehát a hoztossalnál nagyon kell vigyázni.

A főcél természetesen az legyen, hogy minél több I. oszt. termeltessek. Arra törekedjünk, hogy a törzsnek első vastagabb részéből hozzuk ki az I. oszt. darabot, ha megfelel az előírásnak, mivel az ára a vastagági osztályú föléle haladva növekszik. Ide kell a szakértelem, a gyakorlat, mert ha ridevebb is lesz az a rönkö, de mint I. osztályú jóval értékesebb.

Fournirnak is a vastagabb darabok az alkalmasabbak, s ezeket fizetik jobban.

A döntésnél és hoztossalnál nagyon kell ügyelni, mert a bükk tulajdonsága, hogy erősen reped. Szabály a hegynek fel való döntés lenne, de ezt a nagy és nehéz lombkoronával bíró bükknél még a hadtűcsavarok alkalmazásával is nehéz elérni. Alacsony tuskóval, mélyen kell vágni, külső felén jó mélyen bealtítani, így a repedés a legtöbb esetben elkerülhető. Az alacsony tuskóval való termelésnél a legtöbb bükk vastag vége, alsó végáslapja nem lesz tetesztetés, mert a gyökfőterpeszes, bordázott, s bútucakkos felület mutat. Hacsak valami

korhadásos, lyukas vagy nagyon csunya terpeszes, bordázott, cakkos bútűfelület nem készlet arra, hogy az alsó végéből egy tékét (1 m. h. darab) levágjunk, soha se tegyünk meg, mert a gyakorlat azt mutatja, hogy azok a rönkök, melyeken a gyökfő, tehát az alsó tömör, úgynevezett „érettfa” rajta van, sohasem repednek meg, vagy legalább is csak a legtróbbak esetben. Ezt a részt a fának a kereskedelem is szereti, mert a tömör „érettfa”-rész szolgáltatja a legjobb préselt üleslemezeket.

A különben egészséges, de a megengedhető határig bordázott terpeszes, viharborda, viharléc, cakkos részeket nehéz baltával vagy bárdalal simára le kell faragtatni s ezáltal a rönk alsó végáslapja teljesen kifogástalan, sőt tetszetős, hengeres külsőt kap. Ungancsak simára faragandók le az egészséges ágak is.

A hoztossalnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy a fűrészlemez a fűrész két oldalával a rönk alá legyen támasztva, mert különben a lesoó rész behatásítja a másikat. A repedések, hasadások rögtön kapcsolódnak, hogy tovább ne terjedjenek. Erős hidegben jobban repednek a rönkök. Ezen körülményre azért tértem ki részletesebben, mert a repedés és hasadás nagyobb minőségű hiba, különösen furnirnál, mint az álgeszt, vagy göcsöség.

A visszamaradt vágzat után tűzfába dolgoztatunk fel, ami gondos termelés mellett nagyon szép piacképes, sőt első osztályú tűzfát szolgáltat.

Csonkországunk erdősejének egyik fő fajfaját (20%) a bükk képezi. Ha tehát gondos termeléssel a műfára alkalmas részt megmunkáljuk s azt, mint rönkök, műfát értékesítjük, kiszámíthatjuk magunknak, hogy értékben mennyit nőttek bükkökseink s okzerű járváldomással és értékesítéssel milyen jövedelmel tudunk biztosítani a tulajdonosoknak.

Vegyük csak azt tekintetbe, hogy amíg a tűzfá termelésnél a szállítási viszonyok szerint 4–7 pengős 40-árakat tudunk elérni 1 m³-ként, ami 6–10 P. tm.³-kénti 40-árak felel meg, addig a rönkök-termeléssel 33 P.-ig menő 40-árakat értünk el az idén a kinestrált erdőbirtokon.

Hogy a hazai szükséglet jórészt fedezni tudni hová erdősejünk bükkállomány, azért merem állítani, mert az I–II. és részben III. fordulószaki vágásterületek 70–100 éves elő- és 100–120 éves és ennél idősebb fahasználati jellegű állományok bükkökse gondos és céltudatos termelés mellett 30–40% fordulat (műfát) tudnának kiadni. Ezen fiatal fordulószakba sorolt bükkököt, tehát a 70–120 és ennél idősebb állományok; feltételezve azt, hogy azok legalább az utóbbi 10 év alatt szakszerű gondozásban, óvatossá, a hízalást elősegítő gyérités illetve ritkításban részesültek; vagy műfa százelékot adnak. Az a becslés tehát nem túlzott, hogy az ilyen állományok bükkmennyisége az összfaanyag 30–40%-ka kintegy. Az eddigi műfa kihazalt 51% volt. Azért ilyen alacsony, mert amíg egyrészt a ronított erdők rendezéséhez, elsősorban a műfára nem alkalmas anyag kiszédeszt irta elő, másrészt a kereskedelem máshonnan fedezte szükségletét, — a hazai bükkös kereslete nem volt, piacot nem talált.

Ma az értékesítésnek és jövedelmező-

ségnek olyan óriási perspektívája táru lenék, amit eddig remélni sem mertünk.

Ez eddig helyes lenne, de bajok vannak az értékesítés körül.

Először az, hogy a kereskedelem hozzá van szokva a megszálalt területek piacához. Jóformán azt sem tudják, hogy csonkora-szágunk mennyi bükk műfát tudna termelni.

Bükkünk sem az a szép havasvaskérgű, fehér fajú — legalább is nem mindenütt —, mint a Felvidék vagy Erdély bükkjei. Tehát minőségileg valamivel hátrább van mint az import bükk. Ezen bár segíteni nem lehet, de igyekeznünk szép és gondos manipulációval azt tetszetőssé tenni s a kihatásná-lára kijelölt törzsekől azokat a részeket kiválasztani és I. osztályunka minősíteni, amelyek a fenn leirt kívánalmaknak megfelelnek, akkor minőségileg is megközelítjük az import fát.

A második és esetleg harmadik osztályba, — ha ilyen is alakítunk — jön a megengedett hibákkal bíró anyag. A cél azonban mindig az legyen, hogy jóval nagyobb, 2—3 sőt többszörös töaráttal érjünk el, még a II. és III. oszt. rönkö anyagért is többet, mint a tüzifáért elérhető legmagasabb tóár.

Miután a bükk kéregben sokáig nem áll el, azért nemcsak nehéz, de kockázatos is a nagybani termelése addig, amíg az értékesítési módok biztosítva nincsenek.

Azoknak a termelőnek, akik bükk szerfájukat korán, tehát okt., novemberben már vesztü rakodóban tárolni tudják, fajla kereset lesz; akik erre képtelenek, azok leg-helyesebben akkor járnak el, ha előre adják el. Ez ugyan a törz rovására megy s minőségileg erős válogatásra számíthatnak, de mégsem lesznek kénytelenek a tüzifa tö-árával megelégedni.

A kereskedők állandóan azt hangoztatják, hogy a bükköt már aug., szeptemberben kellene piacra dojni, ami érthető is az ő szempontjukból, mert hiszen fűrészeik a nyári hónapokban Magyarországon — ahol fényű csak nagyon kis mennyiségben van, — nagy részben állnak. Ilyenkor tudnák legolcsóbban felfűrészelni s gözölni. Ez a nyári termelés azonban nagyon problematikus és semmi esetre sem jelentene előnyt a felszabadító és fűvágásokban annak árára, hogy legalább 20—30%-kal nagyobb árára lehetne elérni, mint dec. vagy januárban s 50%-kal nagyobbat mint február végén, márciusban vagy még később!

Ez azonban keresztülvétel nélkül azért, mert a nyári termelésnél, döntésnél, szállítással tönkretennék a fiatalosainkat. Ez a kár pedig nagyobb a remélt haszonnál. Másodszor azért, mert a nedvében termelt bükk legfeljebb 3—5 hétig állhat kéregben, aztán befűled.

Ha tehát valaki a nyári termelésnél a bükköt 3—5 héten belül nem tudja úgy leszállítani, hogy az 5 héten belül fel is legyen fűrészele, hozzá se kezdjen!

Ezt a befűledési határidőt ki lehet tolni azáltal, hogy csak ledöntjük a törzset, de szállítási nem hosztoztatjuk s a lombkoronát rajta hagyjuk, hogy a törzsben lévő nedvességét szívja fel s párologtassa el.

A befűledést azonban hosszú időre megakadályozni így sem tudjuk. Nem vezet célra sem a lombkorona huzamosabb rajta-hagyása, mert az a forró augusztusi melegben hamar fonyad és szárad, sem a törzs csipkézése vagy bevagdálása. Ez utóbbi két

eljárással tettem kísérletet s a rönköket egy egész nyáron kint hagytam a vágásban.

Az eredmény az volt, hogy a magas ászkokra helyezett rönköknél a szijfacs külső pereme megfűledt, elváltozott, a korhadás első stádiumába lépett, a belső rész, tehát a szijfacs belső geszt felőli része és a geszt megbarnult, de egészséges maradt.

A földön fekvőknél a földdel érintkező rész teljesen befűledt, a felső rész fenti elváltozást mutatta.

Előhasznált vágásokban a nyári termelés és szállítás keresztülvétel.

Célravezető lenne a fakesereskedelem szorosabb kontaktust felvenni a hazai termelési anyag értékesítése céljából.

Pontosan kellene nyilatkoztatnunk a fa-piac bükkészera felvevő képességét s tudni azt, hogy eddig évente mennyi volt a hazai termelési anyag. Propagálni azt, hogy bükkészera termelésű anyag minőség, mint mennyiség szempontjából egyre fokozódik s a hazai szükséglet nagyrészt fedezni tudja. A termelésről nekünk kell egyezni, hogy idejében piacra dobhassuk az anyagot s így a fakesereskedők ne legyenek kénytelenek szükségleteiket már jóelőre a külföldön lefedezni. Ezáltal azok, akik termelnek, de későn tudják csak kihozni anyagaikat, nem lennének többé kiszolgáltatva az árverési hiánknak. Legfontosabb volna azonban a **tarifaikérés rendezése!**

Hazai termelésű Anyagunk semmi védelembe nem részesül! Vasuti szállítási kedvezményt nem kap, de még tovább megyek, az import fát semmi várnem terheli. Miután pedig a kinti óriási fakészletek értékesítésénél a tóár nem játszik olyan fontos szerepet mint nálunk, ahol a viszonyok sok tekintetben nehezebbek, olcsóbban tudják adni az anyagot s az olcsóság mellett is nagyobb tóárat érnek el, mi által a mi erdőgazdaságaink napról-napra súlyosabb helyzetbe kerülnek. A tarifakérés megoldása már igen vajdas. Az eszmét egyesületünk ügybuzgó s pótolhatatlanul agilis alelnöke vetette fel s tartja állandóan szönyegen, éppen ezért — miután ez a kérdés jó kezekbe van létéve, — én nem kívánok ezzel itt foglalkozni.

Nem a szaktudásunk mulik tehát az, hogy nem tudjuk azt a célt, azt a jövedelmezőséget elérni, amit szervezkedéssel, helyes és igazságos vám- és tarifaipolitikával elérhetnénk!

Bemutatól, hogy az árak hogy alakultak ki az idei értékesítésnél, alább közlöm a miskolci m. kir. Erdőigazgatóság kincstári erdőbirtokain termelt és versenytárgyaláson (márciusban) eladott bükkészera tóárait.

Két minőségi osztály volt alakítva, I. és II. osztály.

Az I. oszt. áruindit elert tóárak:

30—39 cm. k. á. anyagért	átlagosan	23*10 P.
40—49 " " " "	"	28*20 "
50 és felül " " " "	"	33*50 "

A II. oszt. anyagért:

30—39 cm. k. á. anyagért	átlagosan	14 P.
40—49 " " " "	"	18 "
50 és felül " " " "	"	23 "
25—29 cm. " " " "	"	11 "

A felsorolt összegek tisztán az elert tó-árakat jelzik.

A kerükltség (termelés, szállítás, felvétel), kapocs értéke, máglyázás, erdei vasutra

való terhelés, Máv. kocsi-ba való átrakás, felvétel) m.³-ként átlag 11—14 P.-be kerül. Tóár kerükltség adja a megajánlott árat. Nem lesz talán érdeketlen, ha közlöm a tölgy építélt és gyertyánfa t.³-ért versenytárgyaláson ugyancsak márciusban elert tóárakat is.

Tölgynél:

25—29 cm.-ig menő anyagért	...	28*20 P.
30—39 " " " "	...	47*40 P.
40—49 " " " "	...	62*40 P.
50 és felül " " " "	...	68*40 P.

Gyertyánnál:

20—29 cm.-ig menő anyagért	...	13'—P.
30—39 " " " "	...	18*80 P.
40—49 " " " "	...	25*20 P.

A tölgy és gyertyánra vonatkozó tóárak kizárólag a parasznyi m. kir. erdőhávt kerületében termelt, de vasuti kocsi-ba berakva eladott anyagért értettek el.

Ha az értékesítési statisztikák figyelemmel vizsgáljuk, azt látjuk, hogy csak a vastag anyagért lehet magas tóárat elérni.

A kereskedelem a szép vastag anyagot keresi s azt meg is fizeti.

Schmötzer Gyula
m. kir. főerdőmérnök.

Külföldi tanulmánytut.

Folytatás.

Nürnberg meg is érdemli a turisták százezernek érdeklődését.

Mikszáth egyik kedves írásában egy öreg budai fiskális meghalva újra feltámad, az égi adminisztráció tévedése folytán azonban ugyanazon a helyen, ahol tegnap a guta megütötte — most a Zsigmond király korabeli Budán találja magát s álmélkodva nézi a vadidegen város tornyait, bástyáit, keskeny sikátorait.

Az öreg fiskálishoz hasonló érzése támad az embernek, mikor a nürnbergi nyüzgő pályaudvarról kilépvé széles, mély várakból felszökő hatalmas várfalak, kiszéleszt bástyák merednek eléje s a városba siető tömeget követve szinte csodálkozhat, hogy a várkapu öreg boltozata alatt nem állanak alabárdosok az útjába.

A hatalmas méretű bástyákon belül egy középkori város képe bontakozik ki a maga eredetiségében régei templomaival, meredek oromzata reneszans és ónémet házaival, hangulatos, zeguços sikátorával s fent a magasban a sziklacsúcsra épített s ma is lakható állapotban levő festői fellegvár teljesess a felejtethetetlen érdekes képet. Nürnberg felébe is őrzi jellegzetes eredetiségét s így házat építeni ma is csak a város képvél harmonizáló régi stílusokban szabad, azonban hiába, a majd 400,000 lakosu s idegenekölt nyüzgő nagyváros óriási auto- és villamosforgalma mégis csak a mellékutakba számúzik a feltérte ösztök közpéri hangulatot.

Az alkalmat felhasználva megnézem a világraszóló német nemzeti demonstrációk szánt Dürer kiállítását is, az elbirtokolt Ajthóssy-Dürer Albert magyar vonatkozásainak azonban nyomát sem találom sehol.

A Nürnberg-Stuttgarti vonalon tovább utazva Gaidorfnál szállók ki a demokratiá IV. osztályu kocsi-ból.

Rau erdőmestert nem találva otthon, csak egy ügyes fiatal erdőaltiszt kísérletében jártatom be Puckler-Limbürg gróf erdőbirtó-

kának egyik kerületét, melyet a neves Wagner a 90-es években kizárólag a szalad szegélyvadászra rendezett és s így a birtok az új felújítási eljárások klasszikus földje, bölcséje lett.

A gaidörfi terepen látva Wagner eredeti szegélyeit, jobban megérti, realitásabbnak találja az ember Wagner intencióját, mint a paradí Haluskás kezdő stádiumban levő kísérleti területén (tavalyi tanulmányi kirándulásunk alkalmával kerestük fel) — azonban erre is majd később térjünk vissza. Egyelőre annyit, hogy a pompás állomások, az áptolt állományok, a dróttal bekerített felújulások mind a szinte készterkedésig menő belterjes kezelésnek a nyomait mutatják. A cca 1400 hektáros birtok különben (lucénya 0,6, gyenyefenyő 0,2, bükk 0,2) 80 éves forduló mellett mintegy 8000 tm² évi hozadékok ad.

Egynapos gaidörfi tartózkodás után ismét utam vagyok Stuttgart felé.

A vasutépítési technika iránt érdeklődő ember számára igen érdekes látványt nyújt a mély talán fenékben épült Stuttgartban összefutó vasuti vonalak kiképzése, amint a környező magaslatookról más és más esettel ereszkednek le egymást keresztül-kasul szelve az egyes vonalak a pályaudvar szintjére, úgyhogy még közvetlen a pályaudvar előtt is különböző magasságokban fekszenek az egyes vágányok.

A túlságosan is modern stílusban épült pályaudvar és környéke azonban rossz benyomást kelt az utazóban, ki csak az imént hagyta ott Nürnberg poétikus falait. De a rossz impresszionák rövidesen vége, ha a régi belvárosban csak egy rövid sétát is teszünk, a gyönyörű és különös gonddal áptolt parkok láttára pedig úgy könyveljük el emlékezetünkben Würtemberg fővárosát, mint a kertek és parkok igazi hazáját.

A Stuttgart-Calw-Pforzheim közötti vasutvonalon ismét érdekes bizonyítéka, hogy Dél-németországi kelet-nyugati irányban haladó vasutvonalai milyen technikai nehézségeket küzdenek, amint az általában csak felé nyíló folyóvölgyek vizválasztóit egymásután kénytelenek megmászni. Calw állomásnál például fejlethetetlenül szép képet kap turista is, mérnök ember is egyaránt.

Hosszas bulizás után végre egy szent szállítású theater után érkezem meg a langensbrandi "Gasthof zum Ochsen"-ba. Itt már éreztökönként birtom bele, éreztökönként zók a württembergi kísérleti állomás asszisztens tanáznak a kis falusi szállóban. Rövidesen összeismerkedem a vidám társasággal s velük együtt kerem fel Eberhard földmőrest, kitől az Eberhard-féle erdőnyó évküvé a nevéi kapta.

Eredeti, jóvillás és gorma örök úr, fanatikus szerelme az erdőnek, a külső erdei munkának, de mélyesen megveti az íródat, az írásokat és a felsőbb hatóságokat. Ahogy én is átadtam ajánló leveletem, melyben mint a "Magyar Erdőgazda" szerkesztője vagyok aposztrofálva, megbotránkozva mutat rám: „Der Mann schreibt! Die vernichten die Wälder!” Talán van is valami igazsága.

Személyesen vezet végig erdején s mutatja be saját módszerét, az erdőnyó évküvé. Oly meggyőző erővel tudja bizonyítani előnyeit s a többi eljárás hátrányait, hogy végül az ember hajlandó azt fogadni el egyedül üdvözítőnek.

Minden szavából az erdő délelgető szeterét csendül ki s az oldalán túzóltó módjára lóg a jelzőtábla, mellyel apródmunkit (egész életét az erdőn tölti) személyesen jövel ki minden ledöntendő tárgyat.

Szinte sajnálom otthagyni Langensbrandot s ezt az eredeti, igazi erdőszembert.

Az 5 tanácsára postautóval szemkeresztül a Schwarzwald gyönyörű fenyveseit s az 5 óras autótúró módomban van tapasztalni, hogy az új felújítási eljárások Dél-németországnak már nem teóriák és kísérletek csupán, hanem azokat átvette a gyakorlat is.

Baden-Badenben egy világvízforrás képe bontakozik ki előttem s aztán a Rajna mentén délfele repít a gyors az új német-francia határon végig, míg végre Bésélél előri a svájci földet. Basel és Schaffhausen között minden fordulóval szebb és szebb lesz a legendás Rajna völgye, Schaffhausen pedig előbbünk táru a világhírű vizeses pompás panorámája. Valami megdöbbentő és lenyűgöző erjü energiát érez az ember a lezuhogó óriási víztömegben, melyet fel is használnak a vizeses tövébe épített elektromos művek.

A Schaffhausen és Zürich közötti lankás dombvidéki szántói egészen meglepik az embert, mikor Svájctól feltétlenül gecsereket és havasokat vár, sőt még Zürich környékét is alacsony hegységnek lehet minősíteni, a hosszukas alaku tö végében a két part lejtőire épített város egyike lehet Európa legkedvesebb városainak. Egyik része a legmodernebb, gazdag város képét mutatja s odébb ismét évszázados mult emlékei kísértének.

Elsősorban is a műgyetem erdőszeti fakultását s a kísérleti állomást kerem fel, hogy további utamhoz ismét programot kérjek. A nyári vakációban csak Burger asszisztens találom meg, kitől megtudom, hogy az oxfordi egyetem erdőszeti fakultása van itt éppen tanulmánytun s ajánlja, hogy hozzájuk csatlakozzam.

Érdekes nemzetközi társaságba csöppek bele: a hallgatók között a hatalmas britt birodalom összes gyarmatai képviselve vannak, köztük még egy indiai benszülött is s egy öreg kanadai erdőszetprofesszor. Rádásul még egy cseh erdőszetanár is hozánk csatlakozik s további utunkon a vezető asszisztens az angoloknak angoltul, nekünk pedig németül magyaráz. Így letünk a sors iróniaja folytán a cselák szomszéd meg én a német nyelvcsalád képviselői.

Az imponálóan szép erdőszeti fakultát és a kísérleti állomást tekintjük meg először (Szelmec azért ezzel is bátran felvehette a versenyt!), majd az Adlisbergen levő városi erdőbirtokra rándulunk ki, mely egyttal a kísérleti állomás munkaterülete is, hol igen érdekes kísérletek folynak az egyes fajták különböző származású s különböző talajon tenyésztett kisebb állományaival.

A gyakorlati erdőszetember azonban mégis érdekesebbnek találja másnap kirándulásunkon Winterthur város erdőbirtokát, hol megismerjük végre a sokat emlegetett „Felmetschlag"-ot, a szalaszt. Különös kép, amint a hol ritkább, hol sűrűbb örök erdő s fiatalos foltok látszólag minden rendszer nélkül változtatják egymást.

Zürichbe visszatérve, búcsút mondok a tarka, nemzetközi társaságnak, de egyttal

az erdőszeti tanulmányoknak is, hogy pár nap alatt mint turista járjam be az Alpesek birodalmát.

Luzern, a Vierwaldstätter tó, Interlaken világvízforrás, a Jungfrau, a Berner Oberland merész fogaskerekű vasutai és síklói, egy felejthetetlen autótúró 2000 méter magasságban a Grimsel és a Furea hágón keresztül a Rhone folyó gecszeréhez, a 14 km. hosszú Gotthard alagút s a minden képezelte felülmuló technikai bravurral épült Gotthard vasút spirálisan ereszkedő s alagutakban bujkáló pályája — mint egy tarka, gyönyörű álomkép vonulnak most el a szemem előtt.

Különös mély impressziókat él bennem, hogy a nagyvilág gazdagjainak e mesébe illő találkozóhelyén a nagyvilági luxus és pompa közepette milyen világ proletáriának érzi magát a lapos zsebu magyar ember, ki utja eleve a bécsi elvtársak között egyenesen arisztokrata érzelmeket vált magában feléledni. Kezdem sejtteni, hogy mi is az az Einstein-féle relativitás.

Zürichben értesülök, hogy az insbrucki vonalon elvett a felhőszakadás valami hidal s így Tirol helyett ismét München felé kell vennem az utam.

Szent Gallen kolostoránál, a Lech folyó rekettelyűzes partjainál rég porladó magyaroktól emlekezem, kik 1000 esztendővel ezelőtt csatagoltak itt előttem.

München, Salzburg maradnak el a hátam meggett s félig már itthon érzem magam, mikor Bécsbe érek.

Egyszerre valami türelmetlen sóvárgás fog el, hogy magyarok közt legyenek, magyar szót halljak. Sieve törtetek végig a pályaudvaron, hogy elérjem a budapesti gyorsat. Felkapaszkodva a vonatra, hirtelen honfitársaim tömegébe keveredem s az egész bécsi pályaudvar zeng a magyar szótól: „Mi az, hogy gemülich nyaraltam? Van Önnek egy fogalma, hogy lesz egy pesti uriember fogadva Svájcbán?” — hallom az egyik oldalról: „Mit mondjak magának? Voltam a Jungfrau tetején!” — üti meg a kérdő hangszly a fület a másik oldalról, Ahavszere örökké bolygó unokáinak ajkáról. A szemem könyvelábbad s keserves megismerés sulya alatt hajtóm meg külföldi bölcs tapasztalatokkal megmőtött fejem a magyar határon.

Tóth Bódog.

(Folytatjuk)

Bükkmakkot, fenyőmagot,

lombmakkot, gyümölcsmakkot és ezek cseméit

ajánl garantált elsőrendű minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre

Köszegi Fenyőmagpergető
Köszeg, Vas megye.

Árjegyzék ingyen! Árjegyzék ingyen!

Mindentéle lomb- és fenyőmagvakat,
lomb- és fenyőcseméket,
diszfákat, sorfákat, gyümölcscsákat
szállításra ajánl

KEINER REZSŐ **Gödöllő**
okl. erdőmérnök

Audiatur et altera pars.

Seneca a nagy római filozófus bizonyára kibővítene ezen mondsát a későbbi Tacitus mondsával: „**sine ira et studio**”, — ha most élné. Ez egyesített mondsát alkalmazva emelek tollat, mert úgy látom, hogy az erdészeti karban csaknem minden tudományos, vagy gyakorlati vita személyes lérré terelődik és gyakran éles személyeskedésé fajul. Emlékezzünk csak — nevek említése nélkül — az utolsó években az Erdészeti Lapokban megjelent, egyik-másik erdészeti ügyet, vagy tárgyat érintő szenvedélyes vitákra, melyek tele voltak csipkedésekkel, gúnyjal és föltényes lenézéssel.

Sajnos, most újában az Erdészeti Kísérletekben, ezen legmagasabb színvonalon álló kiadványunkban is, az Erdészeti Lapokban kezdődött vita folytatása és bevégzéseknél oly éles ellentétek szemeződnek ki, melyek cseppet sem alkalmasak a nagy és fontos cölökra irányuló ügynek jó szolgálatot tenni. Sőt láttatva azt, hogy erdészetiünk ki-magasló alakjai között megértés, összetartás és együttműködés helyett szakadékok támad, elriasztja a többi szakértésüket attól, hogy megfigyeléseiket és tapasztalataikat közrebocsássák, attól tartván, hogy a más véleményen lévők nekik esnek és irgalmatlanul lehengerlik őket.

Pedig vannak a kártársak közül sokan, kik nyíltan szemmel járnak az erdőben, tapasztalataikból egyik-másik irányban, — ha nem is mindig helytálló — következtetéseket levonnak, de az eszmék tisztázása szempontjából a legkisebb adat is szolgálatot tenne a nagyfontosságú kísérleti ügynek.

Az a tapasztalatom, hogy a napirenden lévő viszálykodások következményeként igen sokan, kik eddig a függő kérdésekben véleményüket és álláspontjukat közreadták, letelettek és lallapottak.

A régi hagyományos szeretet, összetartás, megértés és elnézéssel többre menének, mint a közlő vélemények, vagy adatok kegyetlen lekírtizáldásával, mert elsősorban fel kell léteznii, hogy minden lelkes erdész adatait, tapasztalatait és véleményeit jóhiszeműleg és az ügy iránti szeretetből közli és ezért nem szabad senkít bántó kritikával elkedveltetnii.

En, ki jóban, rosszban immár 50 éve az erdészeti karnak működő tagja vagyok, ki rajongója voltam és most is rajongója vagyok az erdészeti pályának, fájdalommal látom és érzem, hogy az erdészek közti hagyományos szeretet és összetartás köveszében van. Jelen soraimmal bántani senkit sem akarok, hanem ezt a kövesz szeretet és összetartást óhajlanám felleszenii és azért kérem erdészetiünknek egymással éles ellentétbe bonyolódott két bízkéségét, hogy — a többi kártársaknak példát mutalva — karöltve, megértéssel, szeretettel működjenek együtt az ügy érdekében és legyenek meggyőződve, hogy ezen együttműködés általánosan nagy örömet és megnyugvást fog kelteni körünkben.

Igy tehát: „**audiatur et altera pars, sed sine ira et studio**”

Nagy László.

A „Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete” folyó évi június hó 4-én délelőtti 10 órakor tartja KÖZGYŰLÉSÉT BALATONFÜREDEN az alábbi tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitót.
 2. Őszi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
 3. Számvizsgáló bizottság jelentése az 1928. évi zárszámadás felülvizsgálásáról.
 4. Ügyvezető alelnök, titkár, pénztáros jelentése.
 5. Tisztújítás.
 6. Indítványok, javaslatok.
- A közgyűlést egy órával előbb választmányi ülés előzi meg.

Egyesületi hírek.

A Lapa szánt közlemények a jövőben L. Wittenberger Géza urad. erdőmérnök Bükkszécs, u. p. Bogács címre küldendők, az egyesület ügyeit érintő levelezések továbbra is Tóth Bódog erdőmérnök, egyesületi titkár, Szentdomonkos, u. p. Bükkszenterszédet címre küldendők. **

A Vadszafec rovatba szánt közlemények s a rovattal kapcsolatos levelezések Thüringer János főerdőmérnök, Szentpéterfa, Vasmege címre intézendők. **

Tanulmányi kirándulásunk

s vándorgyűlésünk programját az alábbiakban ismerteltük:

Indulás Budapestről a Déli-vasut állomásról folyó évi június hó 3-án a reggelt 7 óra 35 perces gyorsvonattal Székesfehérvár-Julason át Ajkára, ahová 10 óra 53 percek érkezünk.

Innen a „Csingeri Bányatársulat” iparvasutján folytatjuk utunkat néhai gróf Zichy Béla nagyvadásznyi uradalmának erdejébe.

18 óra 28 percekor induló gyorsvonattal Veszprém-Jutas-Alsóörön át Balatonfüredre folytatjuk utunkat, ahová 21 óra 09 percek érkezünk.

Este társasvasóra. (Balatonfüreden egy napi teljes ellátás szobával együtt 10.— pengő).

4-én délelőtti 10 órakor tartjuk közgyűlésünket. (Tárgysorozattól lásd külön hirdetésben!)

12 órakor a „Felső- és Alsódómán-tuli Erdészeti és Vadászati Egyesületekkel” közös ülésben a szak-, illetve vitaelőadásokat tartjuk meg.

Közös ebéd után csoportok szerinti kirándulás a Balaton különböző helyeire. (Tihanyi hajókirándulási stb.)

Az esti vonatokkal a budapesti csatlakozásokat 21 óra 10 percek már el lehet érni.

A résztvenni szándékozókat (hölgyeket szívesen látjuk!) kérjük, hogy bejelentésükkel Onczay László erdőtanácsos, Sátoraljaújhely, postafiók 60. címre legkésőbb folyó hó 20-ig szíveskedjenek megtenni. **

Nyitjuk az alábbi tagsági, lapelőfizési díj bejelentéseket: 1929. évre:

Sánger Nándor, Szombathely ...	P 10—
Schmidt Gusztáv, Némethely ...	P 8—
Orszvth Mihály, Pálháza ...	P 8—
Bérczy László, Füzér ...	P 8—
Juriss József, Kemencepatak ...	P 8—
Kallivoda Andor, Kecskemét ...	P 10—

A Vadas Jenő emléktábla-alap folyószám-látját ez ében is nyitva tartjuk s kérjük t. tagtársainkat, hogy nemeselelki adományai-kkal ezen alapot gyarapítani szívesek legyenek. Áldozunk mindnyájan nagynevű tanárunk kedves emlékének, hogy ragaszkodásunk és szeretetünk örök jelét mihamarabb felállíthassuk. Adományok a rendelkezés megjelölésével a Magyar Áll. Hitebank Sátoraljaújhelyi fiókjához küldendők. Ezen befizetéseket lapunkban nyugtázzuk. **

Pályázati hirdetés.

Egyesületünk 400 pengőt tűzött ki a „Magyar Erdőgazda” VII. évfolyamában megjelenő legjobb cikk jutalmazására avval a kikötéssel, hogy a jutalmazott ezen összegből tartozik meghatározott programmal egy tanulmányt tenni s erről a lap hasábjain tanulmány keretében beszámolni. A jutalomban bárki részesülhet, kinek az 1929. év folyamán önlálta cikke jelenik meg a „Magyar Erdőgazda”-ban.

Innen-onnan.

— **Agancskiállítás.** A Nemzeti Vadászati Védőegylet a m. kir. mezőgazdasági muzeumban május hó 18-tól 28-ig agancsbumtatást rendez. Kiállítható minden olyan trofea, melynek viselőjét Csonkagazországon 1928-ik ében ejtették el. Ezenkívül kiállíthatók még a külföldről, vagy megszállott területekről eredő trofeák is, ezek azonban a versenyben részt nem vesznek.

— **A mifa egyfázisu forgalmi-adójára való áttérés közel áll a megvalósuláshoz** a Magyar FAKERESKEDŐK Országos Egyesülete és az Országos Erdészeti Egyesület együttes tevékenységének eredményeként a m. kir. pénzügyminiszterium már elkészítette a mifa és tízfia forgalmiadó váltságát most már egységesen szabályozó rendelkezlettervezetést s azt a földmivelségi és kereskedelemügyi miniszteriumoknak véleményezés végett megküldötte. A földmivelségi miniszter a rendelkezlettervezetet teljes egészében magáéva tette, csupán az adóváltság kulcsait találati túltagasaknak s ezeknek megfelelő szállítást indítványozta. — Ugyanezen értelemben a fent említett két egyesület külön-külön újabb felterjesztéssel fordult úgy a kereskedelemügyi, mint a pénzügyminiszteriumokhoz. Az adókulcsokat ugyanis a pénzügyminiszterium igen magasakra szabta meg. A rendelet kibocsátását hátráltatja az a körülmény is, hogy a gyárparosok egyik csoportja

a rendelet által érdekeit látja veszélyeztetve, emélfogva a Gy. O. Sz. utján ellenzéki álláspontot foglalt. A kiegyenlítő tárgyalások folynak s remélhető, hogy a közel jövőben megegyezés jő létre, mely után az összes fatermekék egyfajásu forgalmi adóját egységesen szabályozó rendelet hamarosan napvilágot fog látni. Reméljük, hogy az erdőgazdaságot legközelebről érdeklő adókulcsok az eddigieknél méltányosabbak lesznek s a fakereskedelem fellendülését fogják elősegíteni.

— **A Máv. tűzifa versenytárgyalása.** Fakereskedelmi körökben nagy feltűnést keltett a Máv. 12,000 vagon tűzifára hirdetett versenytárgyalásának eredménye. Ez a versenytárgyalás ugyanis igen nagy hatással szokott lenni minden esztendőben a tűzifapiacra s az árak kialakulását illetően jelentékeny szerepet játszik. Az ajánlattevők csekély számából, az elért magasabb árból s abból, hogy a kiírt mennyiség felül alig 50%-os túljáratat történt, az a következtetés vonható le, hogy tűzifában még mindig igen nagy a hiány, ami valószínűleg az árak további emelkedésére fog vezetni. A megvásárolt tűzifa körülbelül felérésben hazai, felérésben külföldi termelésű.

— **Erdősítési pályázat.** A földmivelésügyi miniszter az Alföldön az 1926. és 1927. évek folyamán sikerrel létesített közérdekű gazdasági és tanya-fásítások, továbbá az ország hegyvidékein és dombvidékein elterülő kopár és vízmosásos területeken, valamint az Alföld szikes és futóhomokos területein és árterein az 1926. és 1927. évek folyamán sikerrel teljesített közérdekű erdősítések jutalmazására pályázatot hirdetett és mind a három kategóriában három-három, összesen kilenc díjat bocsátott versenyre. Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítást az erdősítés helyére illetékes m. kir. erdőgazgatóság nyújt.

— **Országos mezőgazdasági és ipari kiállítás Kaposvárott.** A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület most ünnepli 70 éves fennállásának évtordulóját s ezzel kapcsolatban augusztus hó 24-től szepetember 2-ig rendez gazdasági és ipari kiállítást és vásárt rendez Kaposvárott. A kiállítás élén az egyesület elnöke: *sandri Somssich Miklós* v. b. t. t. és *gróf Janovich-Bésán József* ügyvezető elnök állnak. A kiállítás egyes csoportjai a következők lesznek: mezőgazdaság (melynek alcsoportjaként fog szerepelni az erdészeti és vadászati), gyárparip és kézműipar. A kiállítás erdészeti csoportja kérelemmel fordult a dunántúli erdőbirtokosokhoz, felhívva azokat a rendkívül tanulságos és szemléltető kiállításba való részvételre. A rendezéshez külön erdészeti pavilon felállítását tervezi, melyben az erdőgazdaságok által kiállítandó minden az erdészeti és va-

dászati körébe vágó tárgy elhelyezést nyerne. A nagy sikert ígérő kiállítással szemben máris rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. *Levelezések a „Kaposvári kiállítás erdészeti csoportja” Kaposvár, Erdőgazgatóság címre küldendők.*

— **A „Magyar Ornithológusok Szövetsége” megszervezése.** A M. O. Sz. csonka hazánkat hat kerületre (főközkör: debreceni, gödöllői, győri, kaposvári, miskolci és szegedi erdőgazgatóság) osztotta fel, mely kerületek tartják fenn az összeköttetést a M. O. Sz. központjával.

E kerületi tisztviselői kar alatt állanak az eddig megalakult és még megalakítandó kerületek, amelyek a kerületek után kapcsolódnak be a MOSZ központjába. Minden körzet (város, mezőváros, községés stb.) élén áll a körzet elnöke, aki tisztikárát a körzet tagjai közül választás után alkotja meg. A kerület élén a kerületi elnök és az ügyvezető-alelnök (az illető erdőgazgatóság vezetője) áll. A kerületi elnökök a kerületek elnökei, tisztikárát a kerületek tisztikára választja.

Az első madárvédelmi nagygyűlés a két pünkösdi ünnepen Kaposvárot lesz megtartva. Részvételre a központi elnökségnél (Budapest, I. Budakeszi-út 63.) jelentendő be. A nagygyűlés programját a M. O. Sz. tagjaival közölni fogja. Ezuton is felhívjuk t. szakértésainket és olvasóinkat, hogy anyagokkal és erkölcsiekkel töltek telhetőleg támogassák a M. O. Sz.-t, lépjenek tagjaink sorába, fejtsenek ki érdekében saját körökben propagandát. Az erdészeti első-sorban van arra hivatala, hogy hazánkat a madárvédelem nemes törekvéseit elterjessze és sikerre vigye. A tagdíj évi 1 P. és a „Köcsög” előfizetési díja évi 5 P., melyek „Magyar Ornithológusok Szövetsége Budapest” címre 42,026. sz. postakártyapénztári csekkzámlára fizethetők be.

— **A Budapesti Mérnöki Kamara közleménye.** 2526—1929. sz. **Értesítés.** A Budapesti Mérnöki Kamara I. foku tagdíj-megállapító bizottsága a kamarai tagokra 1929. évre előírányzott tagdíjak ellen be-nyújtott felszámolókat a Kamara hivatalos helyiségében (VIII. Scitovszky-tér 2. sz.) az alábbi napokon d. u. 5 órától kezdve nyilvános tárgyalás alá veszi, és pedig:

május 6-án a gépészmérnökök,
" 8-án a vegyészmérnökök,
" 13-án A—K a mérnökök,
" 14-én L—Z a mérnökök,
" 16-án az erdőmérnökök,
" 21-én a bányamérnökök,
" 22-én az építész mérnökök
felszólalásait.

Budapest, 1929. évi április hó 23-án.

Budapesti Mérnöki Kamara.

ÜZLETI HIREK.

A tűzifa ára emelkedett, ami részint a készletek hiányára, részint a kartelekre vezethető vissza. 8—10 hónapos fa ma százaz-nak van minősítve, de a korá ősi vágása fű a piacra kerül. Az idényikében (szőlőkor, donga, kivásut talpa) változatlanul jó a kereslet. Fenyő fűrészáru is drágult.

1. Tűzifa ab feladói állomás:

Belföldi hasáb (száraz)	250—260 P.
• vegyes	230—240 P.
• donga	220—230 P.
• hántottfa	240—250 P.
Friss fa	220—230 P.
Romániai hasáb	240—265 P.
Szlovenczoki száraz hasáb ab határ 1350—1700 cK.	
Jugoszláviai hasáb ab határ	255—280 P.

2. Faszén ab feladói állomás:

Belföldi Ia	630—660 P.
Belföldi IIa	600—620 P.
Romániai ab határ állomás	660—680 P.
Szlovák	3500—4200 cK.

3. Műfa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	30—38 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél felebb	50—56 P.
Tölgy tommortörz m ³ -je	100—120 P.
Bükk gömbölyű 30 cm-től feljéle	28—36 P.
Körös	40—48 P.
Juhar	45—50 P.
Eger	30—32 P.
Qyertyán	30—32 P.
Akác	30—34 P.
Nyár (gyufa-gyártásra)	20—26 P.
• fűrészáru	32—38 P.

4. Fűrészáru budapesti paritásában:

Ilye fűrészáru	170—190 P.
IIa	150—160 P.
Párisi	230—
Hosszfűrész	220—
Rövidfűrész	160—190 P.
Tölgy boules	130—150 P.
Quartier áru	176—200 P.
Bükk gözölt, szélezetlen	95—105 P.
• szelvény	100—115 P.
Bükk gözöltlen, szélezetlen	80—90 P.
• hosszifűrész	105—110 P.
• rövidfűrész (széles)	80—90 P.
• (keskeny)	70—75 P.
Fenyő asztalosfalú széles m ³ -e	130—140 P.
• keskeny m ³ -e	120—130 P.
Építőanyag széles m ³ -e	95—110 P.
• keskeny	85—95 P.
Léc, zárlék	90—98 P.

5. Bogrnáfa ab feladói állomás:

Körös 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25	300—360 P.
Akác 12—25	370—420 P.

6. Fagyártmányok ab feladói állomás:

Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm, 2,0 m. hossz	28—30 P.
Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm, 2,0 m. en felel	30—32 P.
Tölgy telephonszlop m ³ -e	42—44 P.
Donga, góci telephalyában	350—360 P.
Keréktálp, bükk 22—24" h. 2,5—3" v. drb-ja	024 P.
Küllő drb-ja	012 P.
Kivásut talpa 1,1 m. h. drb-ja	050—058 P.
• 1,2	060—070 P.
• 1,3	080—084 P.
• 1,3 (profilírozott)	110—120 P.
2,6 m. h. közösen töltgyfalpa db-ja	790 P.
2,5	770 P.
2,4	680 P.
2,2	390 P.
2,6	560 P.
2,5	540 P.
2,4	500 P.
2,2	350 P.
Máv.-szabványú tölgyváltótalpa m ³ -e	125—
Nyírfarúd drb-ja 4 m. h. feiső átmérőben 8—10 cm	150—160 P.
Tölgy szőlőkor db-ja 1,8—2,0 m. h.	013—014 P.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	007 P.
• kis méretű	005 P.
• nagyméretű mészhomok	005 P.
• kis méretű	004 P.
Portland-cement q-ja	500—630 P.
Mész q-ja	360—380 P.

Erdőmérnök,

az erdőgazdaság minden ágában járatos sok évi gyakorlati, állást vagy ideiglenes alkalmazást keres. Megteresesek GYAKORLOTT" jellegre a szerkesztőhöz küldendők be.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Bükkzsére, u. p. Bogács, Borsod vm.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
L. Wittenberger Géza.

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

A tölgy

hatalmas testére rászakadt a vihar, koronáját megcsavarta s óriás, izmos karokként légbe meredő ágait gyufaszálak gyanánt tördelte darabokra. Romboló villámok dübörögve csaptak dacoló törzsére, a világkatakizma mindent elseprő haragja az erős, büszke faóriásból percek alatt csak üszökös csonkot hagyott meg.

Egy ág maradt csupán, mely kiállta a vihar pusztítását, melyet bár szörnyen megtépázva, meghagyott az orkán vad szeszélye. Pár tépett lombu galy a romhalmaz hegyén meredő árva ágon hirdette csak a gyökerekben s a csonka törzsben megmaradt életet.

Es a hatalmas gyökérzet minden erejét ebbe az egy ágba küldte, a lassan izmosodó galyakon új lombkorona fejlődése indult meg.

De jött a viharnál alattomosabb ellenség. A csonka törzs gyögyulatan sebein keresztül beférkőzte magát az őrlő szu s az ellenálló képességében meggyöngyített ág lassan sinylődni kezdett. A levelek fonnyadó sárgulásán, a hajtások elernyedésén egyre jobban meglátszott a belső betegség.

De ime, az érintetlen, hatalmas gyökerekről új, egészséges, izmos hajtások törnek a föld fölé. Az elpusztíthatatlan sarjadzó erők hihetetlen gyors növekedésben hajtja az új sarjakat egyre feljebb és feljebb. Az ép, rugalmas hajtások könnyen birkóznak meg a támadó szelekkel, csakhamar elérik a régi fa magasságát, körülverszik, mintha csak védemézni akarnák a beteg törzset. Az egyre izmosodó fiatal sarjak gyorsan erősödnek, a régi fából új fa lesz. Ugyanazon a gyökéren, ugyanaból a talajból ugyanaz a fa válik: erős, nemes, koránas tölgy, mely ha három külön erős törzsről is, de büszkén hordozza hatalmas lombzatát, él, fejlődik, virágzik és terem!

Igy hallottuk a sikerült allegóriát a balatonfüredi bankett egyik nagyhatású beszédében s átértztük annak igazságát. Az új sarjak: a három magyar vidéki erdészeti egyesület fient a magasban egymásbaboruló, virágzó lombkoronával egyesült hatalmas, élő és fejlődő egészsé s széles, sötét egészséges leveletével körülveszi és elfodá a régi fa beteg testét, csenevész lombjait.

De elveszett-e a régi tölgy? Elpusztult-e benne az élet? Reménytelen-e a jövő?

Nem! Hiszen az új és régi fa ugyanaz!

Ősi talaj, ősi gyökér, de új erők, új, gyors fejlődés, új, széles utak, beláthatatlan perspektívák... Nem, nem pusztult el, hajt, zöldlöd, virágzik és terem a büszke tölgy, — a magyar erdészeti egyesületi élet!

L. W. G.

Gyérítéseinél külkereskedelmi mérlegünk szempontjából

Lippóczy Béla m. kir. erdőtanácsos előadása a balatonfüredi együttes előadó gyűlésen.

A mai közgazdákat és mindazokat, akik szégyéni hazánk sorsát szívükön viselik, külkereskedelmi mérlegünk foglalkoztatja.

A magyar erdőgazdát e sulyos kérdés felette érdekli, mert a 300 millió pengő évi passzívumból ép a fele, vagyis 150 millió pengő erdeink elvesztésének természetes következménye.

Ugy vélem, nemcsak én, de minden igaz magyar erdőgazda keresi azt a kiutat, melylyel a mai nehéz gazdasági helyzetben, bizonyos mértékben javulást érhetnek el. Sokan voltak, akik Rothermere lord első megnyilatkozása után, már Pozsonyban, Kassán, Kolozsvárt képzelték magukat.

Es úgy látszik annak a nagy államférfinak lesz igaza, aki előre megjelölte, hogy keserves küzdelemmel eltöltött korszakra lesz szükség, hogy Magyarország csillaga ismét felragyogjon.

Kitartóan, nem csüggedve, hisz hasznalattal beérre kell dolgoznia a magyar erdőgazdák százainak, hogy azt az évi 170 ezer vagyon behozott tízfutát, egy pár ezer tonnellal redukálni képesek legyenek.

Urain!

En előttem az a cirka egy millió katasztrofális föld magyar erdő áll, amit szálerdőgazdaságban kezelnek. Nyugodt lelkiismerettel állítom, hogy annak egyszázadrészen hosszú idő óta odaadással sáfárokodom.

Sohasem történt meg velem, hogy a zöld asztal mellett elgondolt hipotéziseket az erdőre akartam kényszeríteni, hanem minden egyes tapasztalatomat, megfigyelésemet az erdőből, a gyakorlatból merítettem és meríteni fogom.

Hosszu, s gyakori erdei kirándulásom alatt érelődött meg bennem az a tudat, hogy a magyar erdőgazda minden pénzé váltható eredményét a főhasználatból remél.

S a többi erdő, — sokszor kényelemszeretettel, a vágások szaporításától félve, máskor az utak hiánya miatt — figyelmen kívül hagyja és nem foglalkozik vele oly mértékben, ahogy azt a magyar erdőgazdaság érdeke megkívánja.

Midőn lomberdeink főhasználatra kerülnek s a szer- és tűzfifa viszonylagos mérlegét összeállítjuk, mondhatom, nagyon szomorú eredményre jutunk, mert abban a főhasználati vágásban temérdek oly fa áll, a minek már nagyon régen nem volt ott helye.

tult el, hajt, zöldlöd, virágzik és terem a büszke tölgy, — a magyar erdészeti egyesületi élet!

L. W. G.

Ennek illusztrálására kísérjük figyelemmel ama 300 ezer kat. hold bükk és gertyán szálerdő keletkezését, a mi vitán felül természetes uton jött létre. Azt hiszem abban nem mindnyaján igazat adnak, hogy a természetes ujulat zöme egy időben, míg egy bizonyos része különböző, a nagy maktkermet megelőző korszakban keletkeztek.

Midőn a természetes ujulat teljes felszabadítás alá kerül, rendszerint az előbb betelepült kimagasló fácskák szenvednek leg-többet a kimanipulálás révén. Ezek mind-egyike már egy-egy defektussal indul el a hosszú utra.

Erős gyökérzetük folytán, a levegő szabad elvezetésben fejlődésnek indulnak és az egész állományban sajnos, vezerszerpek jutnak.

Nevezükk ezeket a fákat böhöncöknek.

A jelenlegi kép idővel csak annyiban változik, hogy lassanként mintha kétkorunak látszó szálerdő alakulna ki, ami a kimagasló böhöncökből és azok közé ékelte felnyerguló faegyedekből áll.

S később egy harmadik kaszt is keletkezik azokból az elnyomott, de még életképes fákból, amit a böhöncök maguk alá gyúrnak.

Most fordítsuk az idő kerekét pár évre vissza.

Tegyük fel azt a legjobb esetet, hogy a szálerdő gyérítés alá került. A bevett sablon szerint halálra ítéltük az elnyomott anyagot és visszahagytuk a kimagasló és felnyergult fákat tekintet nélkül, hogy azok szerfára alkalmasának látszottak vagy sem. Ha az előhasználat többször fogantatosítottuk, a kikerülő faegyedek mindig a közbe ékeltekből rekrutálódtak, mert a böhöncök egyre több és több fát vettek uralmuk alá.

Végül elérkeztünk a főhasználathoz. S bekövetkezik a nagy kiabrándulás, mert a vastag anyag nagyobb része műfára nem vált alkalmassá, sőt a tűzfatermelők is elkerülgetik, a közbeékelte faegyedek pedig nem ütük meg a megkívánt mértéket.

S a bükkös összes szerfa kihozatala nagyjátlagban 10—20%-ig mozog. Ha nem is teljesen ez, de nagyon hasonló az állapot a természetes uton létrejött tölgyesekben is.

Ugy vélem, az előadottak után arra az állapontra helyezkedhetünk, hogy gyérítéseinél nem csupán az elnyomott anyagra

szoritkozunk, de elsősorban és mielőbb termeljük ki a böhöncöket, ha nem is egyszerre, de fokozatosan s csak azután kezdjük a rendszeres gyériteések lebonyolításához.

Erre nézve legyen szabad az eddigi eredményekre hivatkoznom. Előjörőben azonban meg kell emlékeznem az erdészeti főiskola illusztris professzorairól, akik a büki gyakorlati alkalmával — velünk együtt jelöltek, felkeresve bennünket munkánk színhelyén s egy új alkalommal mutatunk rá, a szablonos gyériteések őriási hátrányaira s a természetes gyériteések sűrűs alkalmazására. Ennek folyamányaként a következő évben 30 éves 09 sűrűségű bükk gyertyán állományt vettem kezelés alá mintegy 150 k. holdon. Az erdőt részletesen bejárva kijelöltem a böhöncök felét.

Kitermelés után kataszteri holdanként átlag 15 m³ tűzfát kaptunk. Dr. Schwappach fatömeg táblái szerint azon a területen egy drb fának sem szabadna állania, a valószínűleg pedig az erdőt képző állomány sűrűsétől áll, alig észlelhető folytonosságú hiányokkal.

Eme állítomást igazolhatja a füzéri uradalom tisztikara, akiknek az egész manipulációt bemutattam. S ekkor adta Onczay barátom azt a kitűnő eszmét, miután panasztárgyává tettem a böhöncök kitermelésénél a munkások indolenciája folytán előálló károkat, hogy a terebélyes koronákat löjjük le. Ennek hatása alatt a ránkvetkező évben 80 éves bükkerdőben a böhöncök kétharmad részét lekaszoltuk. Holdanként 28—40 ürm.³ tűzfát kitermelte.

Az előállított folytonosságú hiányok nem a jelölés hibájából, hanem a munkások rosszhiszeműségéből keletkeztek. A teljes zárdáshoz sokott szemünkkel alig mertünk az erdőszelre nézni. S 1928-ban a kérdéses erdőt tüzelesen bejártam s arra az elhatározásra jutottam, hogy azt ismét gyéritek el. 1929. év telen kitermeltem k. holdanként 33 ürm.³ tűzfát, vagyis az előbbi vással egyetemben maximálisan 73 ürm.³ S ha szerencsém volna azt az erdőszelzetet Önöknek bemutatnom, megvagyok róla győződve, hogy az lenne az óhajuk, hogy azt rövidesen újra gyéritek. 1925. évben 30 éves bükkgyertyánost vettem kezelés alá. Cirka 160 k. holdon kivágtuk a böhöncök felét. K. holdanként 23 ürm.³ tűzfát termelve.

Mielőtt eljöttöm volna, futólagos becslést végeztem a fennmaradt böhöncökben s átlagosan 20 ürm.³ re taxáltam azt k. holdanként. Vagyis abban a 30 éves erdőben 43 ürm.³ tűzfata termelhető k. holdanként. Ha a fatömeget összehasonlítjuk Schwappach fatömeg táblájával, már ott egy drb. fának sem szabadna állania, ezzel szemben kifogástalan sima kéregű 08 sűrűségű erdőt találunk. Ezt igazolhatják a füzéri uradalom itt lévő tisztviselői, akiknek egész manipulációt bemutattam. S ekkor adta Onczay barátom azt a kitűnő eszmét, miután panasztárgyává tettem, a böhöncök kitermelésénél a munkások indolenciája folytán előálló károkat, hogy a terebélyes koronákat löjjük le.

Az ebből áll, hogy a munkás mászóvas segítségével a korona alá kuszok. Ott ícsfuróval a fa 2/3 részéig befur és a lyukba paxitot helyez.

Azóla egy paxit patron, gyujtósínór és

gyutacs segítségével a nagyon terebélyes és félelmetes koronát egyszerűen leljük. A korona közvetlen a törzs mellé esik, károsítás nélkül.

Munkáim félve a konkurenciától, megtanulták a fát úgy dönteni, hogy évenként már alig 30—40 drb fa kerül levélés alá.

Ez évben 250 k. hold 70 éves 08 sűrűségű bükk gyertyán állományban tisztára csak a böhöncöket jelöltük mintegy fele részben. Kataszteri holdanként 18—22 m³ anyagot, vagyis átlagosan 20 m³-t termelve.

Összesen 5030 m³ vegyes tűzfát állítottunk elő, ami ürm.³-re átszámítva holdanként 30 ürm.³ tűzfát tesz ki, amit tömeltet 6 pengő 13 fillérré adtuk el.

Még a legkonzervatívabb erdőgazdák is megengedik azt a feltevést, hogy ezekből az erdőből minden 10 évben visszamenőleg 10 ürm.³ előhasználati fatömeget kitermelhetek. Vagyis a 100 év lefolyása alatt k. holdanként 100 ürm.³-t előhasználtuk éppen a legrealisabb alapon is az erdőből eltávolíthatok, ami 300 ezer bükk-gyertyán és 200 ezer cser, vagyis cirka 500.000 k. holdon évenként 500.000 ürm.³-t, 25 ezer vagyon tűzfát jelent.

Nézetem szerint a gyériteési műveletet a saját, az erdő és külkereskedelmi mérlegünk érdekében okvetlen végre kell hajtálnunk, ha pillanatnyilag egy fillér haszonnal sem járna.

És pedig azért, mert az erdőben visszamaradt anyag nekünk és utódainknak most már főleg műtársa fog kamatozni.

Az erdőtálat erejét nem böhöncökre pazaroljuk, hanem rendes szalderó nevelésre használjuk fel megfelelő egészséges utódok biztosításával a végül 25.000 vagyon tűzfata ára bent marad az országban.

Tölgy bányafa behozatalunk 26.500 m³-t tesz ki. Ezzel szemben 300 ezer k. hold tölgy szalderónk áll.

Mitűn a tölgy bányafát 9 cm. vastagságtól és 75 cm. hosszúságtól értékesíteni lehet, feltételezhető, hogy rendszeres gyériteések esetén évenként egy tized m³, 100 év alatt 10 m³ bányafára alkalmas anyag is előhasználat képpen holdanként kitermelhető volna.

Uraim! A munka és erdőszerelet, mi mindnyájunkban természetszerűleg meg van, fordítsuk a vázolt irányban kereskedelmi mérlegünk feljavítására. Csak több levegőt annak az erdőnek és levegőt a gyakorlati erdőgazdának, mert ő tudja igazán, hogy mely értékek vannak abban az erdőben felhasználva, mit lehet abból kizozni.

Külföldi tanulmánytam.

(Folytatás.)

Akaratlanul is hosszúra nyúlt útleírásom után végre hozzá kell fognom, hogy szorosabban erdészeti szempontból szerzett impressziómról is beszámoljak.

Hála Roth és Fabricius professzorok ügyes útírtvének, személyesen is sok mindent sikerült látnom, állandóan külföldi kollégákkal érintkezve, még több kérdésről sikerült általánosabban tájékozódnom, mégis szándékosan használok az „impresszió” szót, mert hiszen 3 hét alatt több 1000 km.-t futva végig, tulságosan nagy vakmerőség volna dogmazszerűen rakni papírra felületes tapasztalataimat.

Beszámoltam már róla, hogy a svájci erdőket angol kollégákkal jártam be; bámulattal adóztam közben egy öreg kanadai professzornak, ki egy matrózpipával az agyarán egy font sterlingért meg nem szólt volna, hanem éjél-nappal szorgalmasan jegyzett hatalmas noteszbe. Én bizony ezt elmulasztottam megtenni s inkább az emberi agyvelő szerkezetére bízom magam, mely a lényegét mindig elraktározza — s így adatok tömegével most sem szolgálatok.

Mint már közléményem elején jeleztem, azokra az eljárásokra voltam kíváncsi, melyekkel a német erdészek arra törekcsenek, hogy a természetes uton alátelepült fiatalosokat a végvágás faanyagának kitermelésénél és közléményem felől, sokszor igen jelentékeny károsításoktól megkíméljék.

Nem szándékozom tehát a tarvárgás és fokozatos felújító vágás előnyeit-hátrányait bírálgatni, hanem azt kereseim csupán, hogy ha már a fokozatos felújítást választjuk, hogyan vihetjük azt a mainál praktikusabb formában keresztül. Mert hogy a tarvárgás felett sem lehet egyszerűen páciát törni, mutatja az, hogy Északnémetországban még most is szelében divik, míg Délnémetország erdészete egészen a kertészekdő belterjesítés felé orientálódik. Így aztán Észak és Dél erdészete erős elvi harban áll egymással.

A tanulmányozandó kérdések megjelölt útírtver szerint megtett uton folyamán a Wagner-féle szalderó szegélyvágást, a Gayer-féle csoportos felújító vágást, az Eberhard-féle ernyős ékvágást és a szalderóvágást (Femelschlag) ismertem meg legalább is felületesen eredeti kialakulásuknak klasszikus földjén.

Előre bocsátom, hogy ezek az eljárások mind fenyeskesken alakultak ki, melyekben a lombállományok csak alárendeltebb szerepet játszanak. Délnémetországi klímája is más: az Alpok lejtőin hűvösebb, csapadékban dušabb az időjárás, mint nálunk, ami azonban a tengerszintfeletti magasságot illeti, teljesen megfelel a mi viszonyainknak: az általam bejárt gyönyörű helyesnek pl. mind csupán 300—600 m. magasságban fekszenek. Így feltétlenül további kísérletek kérdése még ugyan, hogy hazai lombdőséginkben ezek az eljárások hogyan módosítandók, azonban egyáltalán nem lehetetlen s már elve elvetendő ötlet, hogy a bennük rejlő gondolatot idehaza is megpróbáljuk értékesíteni.

A felsorolt eljárások közül már előre is kirekesztem a szalderóvágást; ami agórá a felújítást illeti, igen szer eredményeket látam vele előlri, Wenterthúr város (Sváj) erdejében, a fiatalos megkíméléséhez azonban véleményem szerint egyáltalán nem visz bennünket közelebb — most pedig ez érdekel.

Maradna tehát a szegély-, csoportos- és ékvágás, melyeknek elgondolása a megfelelő felújításnak a megteremtésén kívül mindig a már megletelepült fiatalosnak a károsításoktól való lehető megkímélését kereli.

Keressük meg először is a három eljárás közös jellemvonását, szembeállítva a mi felújító vágásunkkal.

Hogyan is megy nálunk az a bizonyos fokozatos felújítás?

Előttünk van a terep: a még érintetlen öreg erdő (a félfordulósági vágástérület) a legtöbb esetben a rétegvonalak irányában

hosszu, a lejtő irányában jóval keskenyebb hegyoldalon fekszik. A régi jó recept szerint megkezdjük most a munkát mondjuk a jobb szárnyon s gerinctől völgyfenéig jelölve ki a nyílásokat, előkészítünk akkora területet, mely az évi fátomegkijadja. A második évben így haladunk tovább balkézlel s mondjuk a 3. évben végére is érünk a vágásterületet jelentő hegyoldalra. A 4. évben ismét a jobbszárnyon kezdjük a vetővágást s az 5. és 6. évben be is fejezzük.

Minden szempontot felretéve *tehát egyetlen bontjuk meg a záródást az egész vágásterületen, az egész hegyoldalban, gerinctől le egészen a völgyfenéig.* Feltételezem a kedvezőbb esetet, hogy a 6. év végére az egész hegyoldalban egyetlenesen szép, sűrű alatelepülést kapunk.

Most jön azonban a végvágás! A megtelepült fiatalost már maga a természetes is elegendő öszezterli, a nagyobb kárt azonban a közelítés okozza, akár szeléken, kézi szánon, akár más módon is történjen. Fent a gerinc tájékán még nincs hiba, egy-két méter fa lehuzása még nem a világ, az alább fekvő részekben azonban már mindig több és több fa közelítettik keresztül, az alsó vágásszegélyen pedig már teljesen tönkretesz mindent az egész hegyoldal oda összpontosuló faanyag.

Ha 1—2 év múlva néznünk meg egy ilyen vágásterületet, a kép a következő: a hegyoldal felső szakaszán a fiatalos kifogástalanul szép, lefelé haladva azonban fokozatosan gyengébb, hiányosabb, a legalsó szakaszon pedig már alig találunk gyomfán és dudván kívül egyebet, hol már a póllás is igen nehéz.

Eljárásunkban, az *egyetlenes záródásbontásban* tehát hiba van s ennek az orvoslását keresik az újabb, *egyenlőtlen záródásbontással dolgozó módszerek, melyeknek mindnek az a közös alapgondolata, hogy kisebb kiritkított lékeket vág be a zárt dőlományba s azok faanyagát a még meg nem bontott, tehát még fel nem újult területeken későbbes nélkül közelíti le.*

Ezt az alapgondolatot aztán az egyes eljárások más és más módon viszik keresztül.

A legmerevebb, a legsablonosabb a *Wagner szálós szegélyvágása* (Blendersaumschlag); Puckler—Limburg gróf gaidorfi (Würtemberg) birtokán láttam, hol még maga Wagner rendezte erre a vágásmódra az egész birtokot, mely egyáltalában észak-déli irányban haladó enyhe lejtésű hegyhát két oldalán fekszik.

Wagner kelet-nyugati irányban egymástól meghatározott távolságokra egyeneseket tűzött ki. Ezekből az egyenesektől, mint támadási vonalról kiindulva halad *mindig déli irányban* a záródásbontás s azután a szükséghez képest a felszabadítás. A záródásbontás északi szegélye, a támadási vonal mindig egyenes marad, a folyton déléllé hátráló másik szegély pedig öblös, kiscipkéztes. Így az egyes öblökben megtelepülő fiatalos úgy a dél, mint a kelet és nyugat felől jövő nap sugarakkal szemben megfelelő védelmet talál s aztán a tovább folytatott záródásbontással és felszabadítással később annyi világosságot bocshatunk rá, amennyit legmegfelelőbbnek találunk. A fák mindig a támadás irányában, tehát déléllé döntendők s így megkíméljük a hátunk

megett már megtelepedett fiatalost. A kiszállítás mindig mindig a szegélyekkel párhuzamosan, tehát kelet, vagy nyugat felé történik a sávok közötti még fel nem újult területen.

Megjegyzem, hogy Wagner módszerénél az említett irányok betartása alapvető szabály, mert felette fontosnak tartja a beárnyékolás biztosítását, Gaidoriban meg is szépen a dolog, mert a szegélyek iránya történetesen egybeesik a lejtő, tehát a természetes közelítés irányával s így nincs különösebb akadálya a szegélyek közötti értentelen sávon való közelítésnek. Tényleg Gaidoriban imponáló is az egész rendszer, de aki tavalyi kirándulásunkon a parádi Halkusában látta a szkatgott terepet átszelő mértani vonalakat, bizony csodálhatta a lejtőt.

Róth Gyula parádi kísérletei éppen azt óhajtanák kideríteni, hogy a Wagner-féle szegélyeket mennyiben lehet a kelet-nyugati irányt feladva, a terephez simítani s így az egész eljárás gyakorlati alkalmazásának lehetőségét biztosítani.

Gayer csoportos felújítása (Horst- und Grunpenweise Verjüngung) már szabadabb keretek között mozog; a vágásterületet körökkel halózta be, olyanformán mint az erdőbecséselnél használt köröspróbáknál. Ezeknek a köröknek a középpontjából, mint géocpontokból indul meg aztán sugárirányban kifelé a záródásbontás, majd a felszabadítás. A záródást éveken keresztül oly mértékben bontjuk meg mind jobban és jobban s a köröket is úgy tájtítjuk, ahogy a megtelepülő fiatalos megkívánja és megengedi, míg végül a kezdetben egymástól bizonyos távolságra levő körök összeérnek, egybefolyanak s kész az egész terület felújítása.

Természetes, hogy a köröket nem szükséges szabályos hálózatban helyezni el, sőt legelőnyösebb a záródásbontás géocpontjait olyan helyeket választani ki, ahol már alatelepülés taláható.

A fiatalosnak a károsítástól való védelmét itt azáltal biztosítjuk, hogy a halálraírt fát mindig sugárirányban kifelé döntjük, úgyhogy a feldolgozás a körön kívül, még fel nem újult területen történik s ugyancsak az egyes körök közötti értentelen területen folyik a közelítés is.

Kérdés volna azonban, hogy nem gázoljuk-e le ismét a fiatalost, mikor az egyes körök összeérnek? Ez a kérdés a parádi Halkusában szintén kétséges maradt előtünk s a lényegyet magam is csak a bajorországi Eichstättban értem meg, hol Scherg főerdőmester az egyes csoportokat mindig a magaslatoikon, a gerincek tájékán fejezti ki s mire az alantabb fekvő részek évek múlva munkába kerülnek, már alig van felettük faanyag, melyet ezeken a részekben kell keresztül vontatni s így a károsítás minimálisra korlátozódik.

Eberhard ernyős ékvágása (Schirmkeilschlag) szakít legjobban a sablonokkal, égtájakkal, a fiatalosnak árnyékolással való túlzott dédelgetésével és sarkalatos elvnek mondja ki, hogy a *közelítés természetes iránya, tehát a lejtő iránya a döntő s a záródásbontással mindig felülről lefelé kell haladni.* A záródás megbontását a gerinceken kezdi meg s bizonyos távolságokra egymástól onnan bocsát le ékeket a hegyoldalba, melyeknek csúcsa mindig a lejtő irá-

nyába mutat. Az ékek területén folytatja először vastosabban, majd erőteljesebben a záródásbontást, később pedig szélesíti az ékeket s egyuttal a lejtő irányában hajtja lefelé, miközben az ékek szabálytalan szegélyeit hivatottak a beárnyékolást biztosítani.

Az ék területén kijelölt fák mindig lefelé s az ékből kissé kifelé döntendők, úgyhogy az ékben megtelepült fiatalosban sem a feldolgozás, sem a közelítés különösebb kárt nem okozhat. Az évek során át folyton szélesedő s lefelé haladó ékek idővel az egész hegyoldalt elfoglalják s az öreg erdő helyét lassan nem tört, hibátlan fiatalos váltja fel.

Óriási előnye ennek az eljárásnak az előbbi kettővel szemben, hogy a közelítés mindig a maga természetes irányában, tehát lefelé történhetik s nem kell erőszakolni annak a lejtő irányából való elterítését, ami a gyakorlatban szinte lehetetlenség. Hátránya viszont, hogy nem számol elegendő a nap káros hatásával, a szelődötlen veszélyével s a lefelé döntött fának esetleges megérülésével. Áll azonban Eberhard főerdőmesterrel járta be a langendriani erdeket, annak ezek az agályai is tökéletesen eloszlanak.

Annnyit kell még hozzátennem csupán, hogy lapos hegyhátakon, hol a közelítés irányát magunk választhatjuk meg, az ék csúcását a veszélyes szél irányába, tehát általában nyugat felé fordítja Eberhard s az éket dél felé szélesíti, mint Wagner a szelődítésnél.

Ez volna annak a három, egyetlenlően záródásbontással dolgozó felújító vágásnak a lényege dióhéjban, melyeket módomban volt odakint tanulmányozni.

Az előbbieken vakmerően megállapítottam, hogy a mi fokozatos felújító vágásunk nem felel meg a célnak, mert a végén össze-törjük vele az éveken át epedve várt alatelepülést. Súlyos kötelességként híramlik most rá, hogy a lekrizált helyébe valami jó módoszt ajánljak.

De melyiket a három megtárgyalt közül? Fogaskérdés ez, mert ahány érdekeszemberrel odakint beszéltem, az mind a maga eljárását dicsérette, a többit pedig lecsépülte. A magyar erdők egészséges levegőjére volt itthon szokásom, míg megérttem, hogy mind-egyik német kollégának igaza volt, mert hiszen lényegében mindegyik ugyanazt csinálta, akár hosszú sávot, akár körök, akár ékeket vágott is bele az erdejébe, t. i. valamely egyénit keresett, ami a helyzetnek legjobban megfelel.

Így utam leszűrt végso tapasztalataiként azt ajánlhatnám, hogy a három leirt módszerből a gondolatot felhasználva, de minden sablont felretéve, ki-ki egy negyediket csináljon magának, egy olyat t. i., amelyik a terepnek, a körülményeknek s a saját gondolkodásamódiának legjobban megfelel.

A fő, hogy szavitsunk a kényelmes egyetlenes záródásbontással, amellyel egy erőderészlet során az iródból egy szóval elintézhető, hanem helyette kint éljünk az erdőben, jelzőtábláink az oldalunkon, mint Eberhard, ismerjük az erdőt, ismerjük a terepet mint a tenyerünk, tudjuk előre, hogy minden ledöntött fa anyaga merre kívánkozik lefelé a legközelebbi útra s akkor önként fog adótni a saját egyéni módszerünk, amelyel feltétlenül fent a gerincek és

oldalatak hosszában fogjuk megkezdeni a záródás megbontását s akár szegélyekkel, akár körökkel, akár ékekkal – ha úgy tesszük, akár hiperbóákkal is haladunk lefelé, a vadást lehetőség szerint úgy fogjuk vezetni, hogy mire az alantabb fekvő részek feljújása is megindul, akkorra már ne legyen a felső részekben olyan faanyagunk, melyeket mélyebben fekvő fiatalosokon kell keresztülvontatnunk.

Ez mindenesetre gondot és fokozott munkát kíván, de az erdő megér minden fáradságot.

Tóth Bódog.

Egyesületi hírek.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések s a lapba szánt közlemények *L. Wittenberger Géza* érdemérmők, egyesületi tükkről *Bükk-zsércs, u. p. Bogács* címre küldendők.

A »Vadászat« rovatba szánt közlemények s a rovatall kapcsolatos levelezések *Thüringer János főerdőmérnök, Szentpéterfa, Vasmege* címre intézendők.

Nyugtadjuk az alábbi tag- és lapdíj befizetéseket:

1928. évre:

Cserneczy Károly, Putnok	8 P.
Mérnöki Kamara, Budapest	10 „
Egri Főkapitány, Eger	8 „
Dr. Fehér Dániel, Sopron	8 „
Dr. Saád Andor, Diósgyőr	8 „
Fenyőmagpergetőgyár, Kőszeg	10 „
Lábos Elek, Bátor	8 „
Urbanek Jenő, Sirok	8 „
Horváth Károly, Vallus	10 „
Kalocsai Főkapitány, Dusnok	8 „

1929. évre:

Bárány K. Etele, Baja	8 P.
Fischer József, Nyírbátor	8 „
Csajka Bőske, Sárospatak	8 „
Dr. Asztalos Kálmán, Erdőbénye	8 „
Farkas Jenő, Réde	8 „
Gr. Andrásy Sándor erdőhivatala, Letenye	10 „
Csóka József, Cserépfalu	8 „
vitész Borsay Ferenc, Mezőhegyes	8 „
Mérnöki Kamara, Budapest	8 „
Egri Főkapitány, Eger	8 „
Gr. Eszterházy F. erdőhív., Tata	8 „
Urads. Erdészeti, Buják	10 „
Br. Waldbot Frigyes, Saujhely	8 „
Kolba Robert, Diósgyőr	8 „
Bizony Ferenc, Nagybatony	8 „
Gr. Andrásy Gyula urad., Mád	8 „
Dr. Fehér Dániel, Sopron	8 „
Magy. Erdőbirt. Faért. Rt. Bpest	2 „
Dr. Saád Andor, Diósgyőr	8 „
Rusz János, Fertőszentmiklós	10 „
de Pottere Gerard, Budapest	8 „
Közégyi Fenyőmagpergetőgyár	10 „
Wächter Gyula, Kőszeg	8 „
Király Lajos, Szilvásvárad	8 „
Weinert Tivadar, Paráđ	8 „
Pfeiffer Gyula, Bpest	8 „
Biró Zoltán, Bpest	100 „
Perlaky Elemér, Eger	8 „
Vaszary Antal, Kemence	10 „
Gr. Zichy Béla urad., Nagyvácszony	10 „
Lábos Elek, Bátor	8 „
Nagy Jenő, Saujhely	8 „
Horváth Károly, Vallus	10 „

M. kir. Ércbánya, Reesk	8 P
Keiner Rezső, Gödöllő	8 „
Kuttassi Béla, Kaposvár	10 „
Gr. Wenckheim József, Nagyoroszi	8 „
Czillinger János, Bpest	8 „
Mayer Zoltán, Sopron	8 „
Roth Gyula, Sopron	8 „
Lenchécs Endre, Vitka	8 „
Fekete Zoltán, Sopron	8 „
Ujváry Géza, Dusnok	8 „
Kalocsai Főkapitány, Dusnok	8 „
Büchalla Jenő, F.-komlós	8 „
Gösswein Lajos, Pálháza	8 „

A Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének Balatonfüreden tartott vándorgyűlése s a Felsődnánutli Erdészeti és Vadászati Egyesülettel és Déludánutli Erdészeti és Vadászati Egyesülettel együttesen tartott tanulmányi kirándulása és előadó ülése.

Egyesületünk krónikája ismét egy díszes fejezettel gazdagodott, melyben örömmel jejezzük fel a balatonvidéki tanulmányi kirándulás és vándorgyűlés rendkívüli sikerét. Hála a szerencsés gondolatnak, mely a három vidéki egyesület közös programmal hozta össze, az érdeklődés oly intenzív s a résztvevők száma oly szokatlanul nagy volt, melyre az erdészeti egyesületek életében nem igen van példa. A csanakország minden részéről összereseglettek az erdészeti társadalom tagjai, sokan feleségeikkel és vendégeikkel jöttek el, s a résztvevők tábora valóban az ország egész erdészeti egyesítette egy selmeci tradíciókban összeforralt hatalmas családja. A tanulmányi kiránduláson mintegy 130–140-en vettek részt, míg a balatonfüredi banketten a családtagokkal és vendégekkel a résztvevők száma 183-ra emelkedett.

A földművelésügyi minisztérium képviselőjében *Papp Béla* miniszteri tanácsos, az *Orsz. Erdészeti Egyesület* és a *Budapesti Mérnöki Kamara* részéről *Biró Zoltán* ny. miniszteri tanácsos jelentek meg, a *M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolát* pedig *Fekete Zoltán* prorektor és *Roth Gyula* főiskolai tanárok képviselték.

A Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének tagjai a nagy távolság dacára szép számban vettek részt a vándorgyűlésen. Névsoruk a következők: *Waldbot Kelemen báró, Bartha Dezső, Biro Zoltán, Czillinger János, Csajka Bőske, Csóka József, Csörghe Ilus, Dókus József, Farkas Jenő és neje, Fekete Zoltán, Fischer József, Földváry Miksa és neje, Fritsch Antal, Galambos Gáspár és neje, Juriss József, Kallivoda Andor, Keiner Rezső, Lippóczy Béla, Lukács Károly és neje, Mayer Zoltán, Nagy László, Nagy Dezső, Nagy Zoltán és neje, Nádasagy Richard, Neményi Ferenc és neje, Onczay László, Osztrócluczky Tibor és neje, Oszváth Mihály, Radó Gábor, Roth Gyula, Surjánzsky Kálmán, Schudich Nándor, Schmotzer Gyula, Szolák Károly, Urbanek Jenő, Vághó Lajos, Wächter Gyula és Wittenberger Géza.*

A kirándulás.

Junius 3-án, hétfőn reggel a Déli Vasút budai pályaudvarán jökevdű kis csoport

gyülekezik. Napbarított arcu, utra kész társaság: a tiszajobbpartiak. A kis csoport egyre nő, s az öröm hangjait újonnanak fel minden újabb érkező látásra. Csakhamar vonatba szállva néhány perc múlva már a Duna, majd a Velencei tó hajjai mellett repüti őket a gyorsvonat. Veszprémben a dunántúliaknak egy csoportja csatlakozik, az ajkai állomáson pedig már nagy tábor várja a messziről érkezettek. Élénkség, öröm derül az arconak, melyek sok évi távollét után újra egymásra ismernek. Néhány perc s elmosódik az elrohant filiszterévek ezer gondja, baja, selmeciek, testvérek, barátok vagynak mindnyáján újra.

Az állomáson a gróf Zichy Béla-fele hitbizományi uradalom erdőgazdaságának vezetője: *Horváth Miklós* urad. főerdőmérnök fogadja és üdvözlő az érkezőket.

Köhögye indul meg velünk a bányatársulat nyílt tehervonatja felfelé a szép Csin-gervölgyön. A szénbányatelephez érve olajmotoros keskeny nyomtávú szerelvény vár reánk, s ezen folytatjuk utunkat élénk beszélgetés közben s gyönyörködve a festői tájban. Majd lekapcsolják a gépeket s az egyre nagyobb emelkedési pályán lovakkal vontatják egyre feljebb a közben a kirándulás céljához: a gróf Zichy uradalom kabhegyi erdőbirtokához érkezelt erdőzárszártságot. Rövid tációt tartva megtekintünk egy legelessel elrontott erdőterületet s az azon újabban telepített sikerült erdősítések. Majd folytatva utunkat egy fokozatos feljutás alatt álló előkészített bükk szalérdőbe érünk, hol az erdőgondnokságot vezető *Horváth Miklós* főerdőmérnök ismerteti az uradalomnál szokásban lévő felújítási és kihasználási módokat. Közben az óramutató kérelhetetlenül halad körforgásában s minden arc felderít, midőn a vasút végállomásához érve kibontakozik a szépen elkészített lombsort, előtűnnek a hivatog fehér asztalok, gőzölög bográcsok, s megjelennek a frissen csapott sörrel telte poharak. A kitűnő ebéd után gyaloglásra indul a társaság, fel a Kabhegy közeli csúcsára, honnan végiglátni csaknem az egész társulat s lebilincselően szép panoráma látol a kirándulók szeméi elé. Az ajkai némulnak a természet fenséges alkotásának látásra, a kalapok leszőnek a fejeikről s felharsan a legszebb magyar imádság, a Hymnus örökszép dallama, visszhangozva járja be a völgyeket s mint távoli Istenhozzád vész el a magyar tenger tündöklő tükre irányában.

Fent a tében töbkek felkérésére a vendéglétezt résztvevő *Laczkó Desző* tankerületi főgazdát, ismert neví kiváló geológusunk ismerteti röviden a Dunántúli geológiai viszonyait. Elvezetett előadásában feleleveníti előtűnnek a Balaton, a Bakony s a Balatonai Felvidék keletkezésének, kialakulásának történetét. De az idő rohan, sietni kell, hogy a balatonfüredi vonatot elérjük, friss tempóban indul visszafelé a társaság s néhány perc múlva már csatogva zakatolnak a görpályai vaszkerek lefelé a Csin-gervölgy és Ajka irányában.

A vonatot szerencsésen elérve s abban elhelyezkedve csoportok alakulnak. Itt a látottakat s a vele összefüggő szakkérdéseket vitatják a különböző felfogások szem-szögből, amott előkerült a tarokkártya, pagátulimó, trakk, kontra, rekontra pattog a jökevdű ajkai, kontra, még lassan lehajlik az

est szürke fátyla s a vonat zakatolva robot a csodás Balatonpart párák homályában Fűred felé.

Megérkezés, elszállásolás. Példás rendezés, simán megy minden. Majd társasvacsora következik a nagyszülő értémének nyitott teraszán. Kedves, vidám hangulatban az éjféli utáni órákig marad együtt a szép asszonyokkal, bájos leányokkal kísérelt társaság. Közben kezdetét veszi a tánc s a fiatalok gyűltségen csak a beköszöntő hajnal vet véget.

Egyesületünk közgyűlése.

Mánap reggel a korán kelők motoros kirándulást tettek a közeli Tihanyba s gyönyörködtek a Balaton reggeli színpompájában és a tihanyi templom s kolostor remek barokk emlékeiben.

10 órakor a balatonfüredi fűrdő termeiben a három egyesület külön-külön közgyűlést tartott, melyeket választmányi gyűlések előztek meg.

A Tiszajobparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének közgyűlése a fentebb felsorolt tagok közül mintegy 32-en vettek részt. A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Waldbott Kelemen báró elnök a gyűlést megnyitja s afelelti örömeinek ad kifejezést, hogy ez alkalommal először jött össze a három vidéki erdészeti egyesület közös programmal egy tanulmányi kirándulás és vándorgyűlés keretében. Kiemeli ennek az összejövetelnek erdészeti szempontból való igen nagy jelentőségét s örömmel üdvözi a M. Kir. Földmívelésügyi Ministerium képviselőjében megjelent *Papp Béla* minisiteri tanácsost, az *Orsz. Erdészeti Egyesület* és a Budapesti Mérnöki Kamara részéről kiküldött *Bíró Zoltán* ny. minisiteri tanácsost és a M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola képviselőjében megjelent *Fekete Zoltán* prorektort és *Roth Gyula* főiskolai tanárát, valamint az összes megjelenteket. Meleg hírlával emlékezik meg a Felső-dunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesületről s annak lelkes ügyvezetőjéről, *Véssy Mihály* erdőgazdáról, akik a vándorközgyűlés és tanulmányi kirándulás rendezésének nehez munkáját magukra vállalták. Kifejti, hogy a közös, vállalt munkában mily nagy erő rejlik, ez a sikernek titka s gazdasági érdekeinknek csakis egyesületi, közös munkával tudunk érvényt szerezni.

Reámutat arra, hogy ezen együttes vándorgyűlést által milyen nagy lépéssel jutottunk előre s kéri a közgyűlést, hatalmazza fel az elnökséget, hogy a Felső-dunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesületnek, ki ezt a sikerült együttes vándorgyűléstünket lehetővé tette s azt oly kitünően megrendezte, egyesületünk hálás köszönetét töltsön meg. Javasolja, hogy az említett egyesületnek, valamint a Déléndunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesületnek jegyzőkönyvét köszönettel szavazzunk, aminek a közgyűlés egyhangúlag hozzájárul.

Ezután elnök felhatalmazást kér arra, hogy egyesületünk szeretett vendőként, *gróf Károlyi László Öngyerméltóságát* a közgyűlés alkalmával távirattal üdvözölhesse, amit a közgyűlés egyhangúlag megad.

Elnök megnyitja beszéde után a titkár távollétében *Dókus József* pénztáros olvassa fel a múlt gyűlés jegyzőkönyvét, melynek

hitelesítésére elnök *Roth Gyula* és *Neményi Ferenc* tagokat kéri fel.

Majd *Nádaskay Richard* olvassa fel a számvizsgáló bizottság jelentését, mely szerint az egyesület pénztárkönyvét az ahhoz mellékelt okmányok alapján tételenként megvizsgálta s azt teljesen rendezbenlőnek találta. Ennek alapján a pénztárosnak a szokásos felmentvény megadását javasolja, amit elnök határozatnak nyilvánít.

Onczay László ügyvezető-alelnök megemlékezik arról, hogy a parádi vándorgyűlésünk alkalmával jelentését az erdőfennértársi, tehát alapvető törvényünk sürgetésével kezdte meg s reámutat arra, hogy e hiányunk mellett egy év múltán ha lehadtunk el szótlanul s hanguloyozza, hogy a törvényt az érdekeltek bevonása mellett kell mielőbb tolt alá hozni. Tudomása szerint annak előkészítési munkái közelebb fejezés előtt állanak és ha ez évben nem is, de a jövő év elején az érdekeltségek él fog kerülni letárgyalás véget. Az O. E. E. felkérésére *Bíró Zoltán* tagtársunk or törvényi korszerű és alapvető elveit a magyar erdőgazdasági igényeinek megfelelően a szombathelyi vándorgyűlésen körvonalozta.

Evel azonban nem tettünk meg mindent. Ha a tervezet megjelenik, munkába kell állnunk, mert magunkra vessünk, ha kellő felkészültség nélkül — a magyar erdőgazdaság érdekeit szemelőtt tartó — álláspontunknak nem fogunk tudni érvényt szerezni.

Szomoruan számol be arról, hogy azok a kormányzati intézkedések, melyeket a belföldi termelés védelmében in concreto megjelöltünk, még mindig késnek. A vámkülföldi bejövő fa vámmal való megadóztatásával ugyáztik az illető körök már nem foglalkoznak. A belföldi tűzifa még mindig nélkülözi azt a kedvezményt, amit a vele rokontermésű tolt belföldi szén a vasuti szállítással már régóta megkapott. Ellenkezőleg. A gömbfa kiviteli illetékének veszedme fenyegeti az erdőbirtokosságot, ami ha életbe lép, termelésünk teljes kiszolgáltatását jelenti.

Szomoruan kell megállapítani, hogy a hivatottak és illetékesek a magyar erdőgazdaság politikai kérdései felett csodolatos meg nem értéssel sikkának át. Lehet-e csodálkozni, hogy külkereskedelmi mérlegünk folytonosan romlik, amikor semmit sem tesszünk oly irányban, hogy a készletek okcsinhasználatával azon valamelyest segítünk. Hogy fábán hiányunk van, az elvitathatatlan. De semmi szükség sincs, hogy a behozatali díj mérvét legyen. A faállománytöke অপasztása nélkül tolttást is tudunk termelni és a fogyasztókat — megfelelő intézkedésekkel — a belföldi fa fogyasztására rá lehet szoktatni.

Ezek után egy e tárgyólt bizonyos fogik távoles, de erdészeti politikai irányításunk hiányát igazoló jelenségre hívja fel a figyelmet. Az utóállamokkal a magyar tulajdonban lévő erdőbirtokok kisajátítása ügyében évek óta áll a harc. A legrendszeresebben dolgozó csehek 53. sz. kormányrendelettel az erdők értékének megállapítására egy oly táblázatot állították össze, melynek alapján a legjobb erdők becserétekként alig jónk hi holdankint 100—150 pengő. Folyik a per a nemzetközi bíróságok előtt, de a kártalanítás alapvető részének, a tabelláknak lehetetlen összeállítását — mely a kétszer kéltő négyet csúfolja meg — magyar részről még

szóvá sem tették. Pedig mi sem volna könnyebb, mint az, hogy szakértőknek a semleges államok szakértőivel együttesen bizonyítások ezen tabellák összeállításának tendenciózus voltát, Birtokait után oly csekély alamszámraólt, fognak jutni a magyar erdőbirtokosok, hogy hotovább foghatják a kolduobot. Nemcsak a sokat szidott békeszerződés, de magunk is okai leszünk ennek.

Jelentésének toltbó részében alelnök bejelenti, hogy a bírálóbizottság a „Magyar Erdőgazda” 1928. évi legjobb cikkének, a „Magyar erdőgazdasági érdekvételek” című cikklet minősítette. Ennek alapján a 400— pengős jutalmat szerzőjének: *Dr. Fazekas Ferenc* urnak javasolja kiadni, mihez a közgyűlés egyhangúlag hozzájárul.

Végül bejelenti, hogy a kereskedelmi minisiter egyesületünk azon kérését, hogy lapszerkesztőnk vasuti szabadjegyet kapjon, teljesítette. Sajnos, a jegyet az engedélyezés dacára még mindig nem kaptuk meg.

Alelnök beszámolója után *Tóth Bódog* titkár távollétében *L. Wittenberger Géza* olvassa fel a titkári jelentést, amely szerint az egyesületből való kilépést jelentette *Fülöp Zoltán* erdőmérnök. A választmány javaslatára előterjeszti, hogy

Bíró Zoltán ny. minisiteri tanácsos Budapest alapító tagul,

Csóka József erdőmérnök Cserépfalu, *Dr. Kérszly Barna ügyvéd* Miskolc, *Lannert György* a *M. Nemzeti Bank főnöke* Miskolc és

Véssy Ferenc vezérigazgató Budapest rendes tagul felvétesse, mihez a közgyűlés egyhangúlag hozzájárul, s mit ehnk határozatnak nyilvánít. Örvendetesen izmoszó egyesületünk az ujonnan felvettekkel így 189 tagú számlát (1 vendők, 1 tisztelbeli, 17 alapító és 170 rendes tagul).

A titkári jelentés tudomásulvétele után *Dókus József* pénztáros teszi meg jelentését, miből kiitünik, hogy az egyesület jelenlegi készpénzvágyona 2029/22 pengő. A folyó évi belizetések rendes mederben folynak, melyekkel a múlt évi hátraleköt is lassan beérkeznek. Mai napig a folyó évi tagsági díjaknak mintegy 50%-a nyert már kiegyenlítés. A Vadas Jenő emléktábla-alap vágyona 338/30 pengő.

Pénztáros jelentésének tudomásulvétele után elnök a tárgysorozat következő pontjaként a tisztújításra tér rá. Bejelenti, hogy a választmányi tagok sorából sorsolást utján kiestek: *Béky Albert*, *Gössens Lajos*, *Köllő Pal*, *Osztlermann Ernő* és *Maiolt Nándor* báró. A kilépő választmányi tagok helyébe elnök javaslatára a közgyűlés egyhangúlag *Béky Albert*, *Czillinger János*, *Szepessy Arthur* és *Tóth Bódog* tagokat választja meg.

Elnök bejelenti, hogy *Tóth Bódog* titkári és *Kachelmann Ottó* ellenőri tiszttségükrol lemondtak. A titkár lemondása már a megelőző közgyűlésen bejelentett. Javasolja, hogy titkárrá *L. Wittenberger Géza* egyesületi tag, a Magyar Erdőgazda szerkesztője, ellenőrré pedig *Szy Dénes* egyesületi tag választassanak meg, amit a közgyűlés magáéva tesz, s elnök határozatnak nyilvánít.

Tóbt tárgy nem lévén, evvel a tulajdonképeni közgyűlés véget ér, s következik az indítvány és javaslatok, melyek közül az első lenne *Roth Gyula* főiskolai tanár

előadása az *Alföldjárásról*, mely azonban az idő rövidsége miatt a legközelebbi közgyűlésre halasztott el.

Nádaskay Richard felszólalását annak közérdekű volta miatt elnök a közös gyűlés plénuma elé utalja. (Lásd a közös gyűlés leírását)

Végül *Neményi Ferenc* egyesületi tag jeleníti, hogy a vezetése alatt álló *Egri Horád* és *Fadrugyár Rt.* a Magyar Erdőgazdában megjelenő cikkeik jutalmazására 150 pengőt ajánl fel, amit a közgyűlés hálával és köszönettel veszt tudomásul.

Ezután elnök az ülést bezárja s megköszönve a megjelentek érdeklődését, felhívja figyelmüket a három egyesületnek a furdó diszterben néhány perc múlva kezdődő együttes előadói ülésre.

A közös előadó ülés.

Egyesületünk közgyűlésével egyidőben a furdó más teremben befűződének a testvéregyesületek közgyűlései is, s az összes résztvevők átvonulnak a közös ülés termébe, ahol *Véssy Mihály* m. kir. főerdőtanácsos erdőgazgató, a Felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület ügyvezetője lép az elnöki asztalhoz, s mond bevezető szavakat az előadó üléshez. Nagy örömmel üdvözi a megjelenteket s azon reményének ad kifejezést, hogy ez a szépen megindult együttműködés a jövőben is meg fog maradni s előrevizsi hazánk erdőgazdaságát a fejlődés útján. Majd felkéri *Waldobtt Kelemen* bárót a közös előadó ülés vezetésére.

Báró Waldobtt Kelemen megnyitói beszéde.

Balatonfüredi erdészeti tanulmányunk különös jelentőséggel bír, mert talán először történt meg, hogy három vidéki erdészeti egyesület részben nagy távolságról ideesetve, — közös szellemi munkára és eszmészerésre találtak össze. Emeli ennek jelentőségét az, hogy anyaejegyesületünk, az Országos Erdészeti Egyesület is képviseltette magát s képviseltette magát az erdőmérnöki főiskola és a budapesti mérnöki kamara is igen illusztris tagok által és hogy tisztelettel üdvözölhetjük a M. Kir. Földmívelésügyi Ministerium hivatalos kiküldötjét is.

Igaz örömmel állapítom meg ezt az eseményt, mely — mondhatjuk — majdnem egy országos erdészeti kongresszus jellegével bír, mert előjélt látom benne annak, hogy kialakul az annyira kívánatos egyelőrt és kollektívus együttműködés az ország erdészeti érdeklődőinek köztélén belül. És erre, tisztelt uraim, okvetlenül szükségünk van! Nekünk erős, egyöntetű szervezettel kell, hogy közös érdekeinket sikerrel megvédehesdük s elérhessük közös, nagy erdőgazdasági céljainkat. A szervezkedés főként abban áll, hogy saját egyéni akaratunkat és divergáló, alárendelt magánérdekeinket önként alárendeljük a közös, nagy célnak, és pedig csak úgy lehetséges, ha mindenki egyéni szabadság rovására bizonyos lemondó áldozatot hoz. Vízont ebben az önfegyelmében rejlik éppen az erő és a siker titka! És most legynék egyszer egészen ösztönök önmagunkkal szemben s be kell lát-

nunk, hogy az utolsó években e téren is történtek hibák, a félreértések és egyéni összetűzések sorozata zavarta meg az erdészeti érdeklődés harmonikus egységét és ez nem használt ügyünknek! Ennek véget kell vetni s erős a hitem, hogy utban van az erők összeforrása. Adja Isten, hogy jelenlegi, országos jelleggel bíró összejövetelünk végleges fordulópontot jelentsen a kölcsönös bizalom helyreállítására és az **egységés erdészeti front** megalkotására!

A Tiszazopparti Vármegyei Erdészeti Egyesülete saját kebelén belül évek óta dolgozik és mondhatjuk, nem minden siker nélkül, — az erdészeti érdeklődés megszervezését és összeforrásátán. Működését saját körzetének egyes vidékei az évente rendezett tanulmányutakat alkalmával felkereste és megszervezte, azért kívánt az idén itt, a szép Balaton partján a dunántúli erdészeti egyesületekkel egybegyűlni, hogy egy lépéssel tovább haladva, a felvidékiek megismerkedjenek dunántúli bajtársaikkal és közeledjenek egymáshoz szívből és mentálisan az egységés erdészeti front kiépítésének érdekében.

Ösztöne köszönettel tartozom a két dunántúli egyesületnek, hogy oly szívesen karoltak fel eszménket s hálás köszönettel mondom agilis és nagyrészt vezetőnek, hogy magukra vállalták a rendezés fáradságát, nehéz munkáját és így lehetővé tették ezen nagyjelentőségű összejövetel megvalósítását, amelyről mindegyikünk a legszebb emlékeket viszi el magával s mely emlékekből remélhetőleg értékes gyűjtemény is fogunk majd teremni!

Ezt remélve és így értelemben nyitom meg a balatonfüredi együttes erdészeti közgyűlést.

Az előadások.

Az előző megnyitói után *Roth Gyula* főiskolai tanár lép a pódiumra, s *»Tapszatalatok a főiskola tanulmányi vadászterületről«* című értekes előadásában ismerteti a főiskola soproni vadászterületének történetét s annak fejlesztését. Ezen előadás annyival is inkább nagyrétektű, mert ez az első eset, hogy szaküléseink keretében vadászati tárgy előadás hangzik el. Pedig nemcsak kívánatos, hanem egyenesen szükséges, hogy több figyelmet szenteljünk a vadászat kérdéseinek. Kívánatos volna, hogy egy gyűléstink tárgyszózatára lenné tűzve a kérdés; míg jelent a magyar erdőgazdaságnak a vadászati, s mi az oka annak, hogy annyira elhanyagolt, szinte kiküszöböltük ezt hivatalos tárgyalásainkból és irodalmunkból, s mit kell tennünk, hogy egyrészt visszazerezzük az ezen a téren minket megillető vezetőszerepet, másrészt a magyar erdőgazdaság keretében megadjuk a vadásznak azt a méltánylást, amely megilleti.

Ezek után az előadó ráter az előadás tulajdonképeni tárgyára, a főiskola tanulmányi vadászterületének, s avval kapcsolatos néhány tapasztalatának ismertetésére. Az értekes előadását lapunk legközelebbi számában részletesebben fogunk foglalkozni.

Elnök megköszöni *Roth Gyulának* értékes és tanulságos előadását, s felkéri *Nádaskay Richard* m. kir. főerdőszakmántanócsot, hogy a tárgyszorozat következő pontjaként szereplő indítványát adja elő.

Nádaskay Richard a magyar erdészeti és vadászati állisztek szociális és gazdasági helyzetét ismerteti s megvilágítja azoknak nehéz helyzetét. Rámutat a multibani szervezőtelenségre s az e téren történt mulasztásokra. Az állisztek szervezkedésére igen fontosnak és helyesnek tartja, mert ezáltal az erdőliszti karnak a kivánatos sorozat kapcsolat és a helyes irányban való vezetés lehetősége meg van adva, míg az állisztek nagy tábora magára hagyva, szervezetenél, igen könnyen helytelen és veszedelmes áramlatok könnyű prédiájul eshetel volna. Ismerteti a nehézségeket, melyeknek árn a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete 1926-ban megalkotta s azt az áldásos tevékenységet, melyet már azóta is kifejtelt. Az első két év szervezkedésével telt el. Ezen idő alatt sikerült szorosabb kapcsolatot teremteni az erdőliszti karral s az erdőgazdaságokkal. Különösen *»Az Erdő«* című lapjuk meglehetősen és elterjesztése által. Megalkotta a temelkezési alap, s a nyugdíjegyesület megalakulása is folyamatosan van. Az egyesület a lap útján hathatos segítséget nyújt az állisztesek és kínált terén, gondoskodik a továbbképzésről, s helyes irányú olvasmányt nyújt olvasóinak. Ma már az egyesületnek 1200-nál több tagja és 4000 pengő vagonya van. Sok hasznos és közérdekű célra áldozott már vagyonából az egyesület, melyek közül kiemelni *Tomasovszky Imre* művének: *Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói* című munkának kiadását.

Majd ráter arra, hogy az erdőliszti karral részéről a támogatásnak és megértésnek hiányát kell tapasztalásnak s igen sok helyen még ma is tárgyalkodásban és mellőzésben részesülnek. Eseteli az állisztesek általában igen nyomorúságos helyzetét, ismerteti, hogy sok helyen milyen megfélhési nehézségekkel kénytelenek küzdeni, illetelmények, nyugdíjuk mennyire rendezetlenek. Felkéri az egyesületilek vezetőségét felhívja a szaktársak figyelmét, hogy foglalkozzanak a magyar állisztesek sémrelével s karolják fel annak érdekeit. Saját körökben igyekezzenek az állisztek helyzetén javítani, egyesületüknek pedig támogatásuk által biztosítanak fejlődési lehetőségeket.

Waldobtt Kelemen báró elnök a résztvevőknek figyelmébe ajánlja az elhangzottakat s kéri az egyesületeket, hogy az állisztek ismerteltét ügyét saját kebelükben különböző tárgyalják fel, majd *Lippözy Béla* m. kir. erdőtanácsosnak adja át a szót, ki *»Oyértésűnk külkereskedelmi mértékűk szempontjából«* címmel tart igen sikerült s felteüntetű kelű előadást, melyet lapunk más helyén teljes egészében közölőitünk.

Elnök köszönetet mondva az értekes előadásért, az esetleges indítványok megfételére szólítja fel a résztvevőket.

Fekete Zoltán prorektor, főiskolai tanár a főiskolán felállított múzeum ügyében emelkedik szóhára. Előadja, hogy a főiskola egy oly múzeum meglermentésé határozta el, melyben összegyűjtendő lesz minden olyan adat, tárgy, jegyzet és könyv, mely a főiskola fejlődésével áll összefüggésben. Első és legértékesebb darabként sikerült megszerezni *Wilken Henrik Dávidának*, a főiskola első erdészeti tanárának egykoru jegyzetét, melyek az akkori erdészeti tudományoknak meglepő felteütségetű tanusoknak. Ilyen és ehhez hasonló múzeális értékű tár-

gyakra van a muzeumnak szüksége, s felkéri a jelentőket, hogy a birtokukban lévő régi könyveket, jegyzeteket, levelezéseket, arc- és csoporképeket, okiratokat stb. bocssák a főiskola rendelkezésére. De nemcsak ezeket, hanem régi ifjúsági emlékeket, burschkönyveket, válaiteket és minden adatot szívesen fogadnak, mely a főiskola, az oktatás és ifjúsági élet múltjával vonatkozásban áll. Felkéri az egyesületeket, hogy támogatásuk által legyenek a főiskolának segítségére.

Végül *Vitéz Rhédey László* hívja fel a figyelmet arra, hogy azoknak a hős szaktársainknak és főiskolásainknak emléke, kik a haza iránti kötelességüket leghehivben teljesítették, s életüket áldozták érte, még mindig nincsen megörökítve, s kéri a kollégáikat, indítsanak mozgalmat a háborúban el-esett erdész kollégák emlékművének felállítására.

Fekete Zoltán főiskolai tanár helyesbítése után, mely szerint a főiskola háborús hősei iránti kegyeletét már két évvel ezelőtől egy szép emléktáblával róta le, — elnök felhívja az indítványtevőt, ismeresse a helyet, ahova ő az emlékmű felállítását elgondolta, s a módot, mellyel a szükséges anyagokat összegyűjtését helyesnek látja.

Vitéz Rhédey László a mű felállítására az Orsz. Erdészeti Egyesület székfűzát, a költészet előteremtését illetőleg pedig egy országos gyűjtés megindítását javasolja, melyre ha minden kolléga csak egy pengőt, s minden hold érd — csak egy fillért áldozna, — ami senkit sem terhelne meg észrevehetően — a szükséges összeg könnyen összejönne.

Elnök az ügyet az egyes egyesületek figyelmébe ajánlja s felhívja azokat, hogy saját úlséiken foglalkozzanak vele. Több tárgy nem lévén, az együttes ülést berekeszt, megköszönve a megjelentek érdeklődését.

A bankett

a nagyszálló áteremének terraszán igen szép külsőségek között folyik le az ebéd keretében. Egymást érik a pohárköszöntők s a részvevők kelkesen éltetik a kormányzó ur Ófömlétségét, a földmívelésügyi miniszterium és a főiskola kiküldötteit, Waldholt Kelemen bárót, a legteljesebb magyar erdőbirtokost, az érdemdu rendezőket s a megjelent kedves hölgyeket. Majd az erdőhymusz szárfaló melódijára után vég nótázás veszi kezdetét, aminek csak a delüáni elutazás sürgető közlése vet véget.

Szétjeloszlik a kedves társaság, kit erre, kit arra repít a vonat s hajó. Lelkében két felejthetetlen nap emlékével s abban a reményben mond mindenki búcsút egymásnak s a csodás Balatonnak, hogy az az összetartás és megértés, ami mostani együttműködésünk olya sikeressé tette, ezután állandóvá váljék s a magyar erdőgazdaság a közös érdekek tudatában összeforvva fog haladni a fejlődés virágos útján.

Hálával és elismeréssel adózunk azoknak, akik számunkra ezt a szép tanulmányi kirándulást lehetővé tették s a rendezés nehéz feladatát oly sikeresen oldották meg. Elsősorban: *Véssy Mihály* erdőgazdát, *Földvály Miksa* erdőgazdát, *Horváth Miklós* és *Óstrolzay Tibor* főerdőmérnök urat illeti az elismerés s nekik e helyen is köszönetünket fejezzük ki.

A fővárosi sajtó

is megemlékezett a közös erdészeti vádorgyűlésről s a nagyobb napilapok az elismerés hangján méltatták annak erdészeti szempontból való nagy jelentőségét.

Irodalmi Szemle.

Az erdő és lakói.

Már régen, vagy talán még sohasem volt a kezemen egy olyan, illetve ahhoz hasonló könyv, mint *Paul Vetterli »Wald und Wild«* című műve. A korábbi bankünk után ismertté vált svájci cég, Orell Füssli Zürich adta ki s mind a szerző, mind a kiadó olyan munkát végzett, melynél természetvédelmi szempontból maradandóbbal, a tudomány szempontjából értékesebbet nem sokat jeygethet fel a könyvkiadás története.

A szöveg költői nyelvezete, a leírások bübűjos hangulata megragadja az olvasót; a világot járt Kuhnert gyönyörű festményeinek nem kevésbé becsekese, mint a csodás fényképfelvételek, melyekből 384 darab díszíti a könyvet. A leszálló sas képén szinte rezegni látjuk a hatalmas szárnyak minden tollát; a dürgő fadjakak fényképe a hajnali világosság gyenge fényét tekintve, valóban meglepő; az éneklő madarak a legkülönbözőbb helyzetekben és alakban sorakoznak egymás mellé; az óvatos róka, a fürgé mókus, a menyét és höröcsög, öz, nyúl, szarvas egymásután szinte elárasztanak bennünket, hogy belekélb a fejünk és bámullattal adózunk annak a rengeteg fáradságnak. agyafurt ügyességnek, férfias kitartásnak és hihetetlen türelemnek, mely ezeket a remek fényképfelvételeket létrehozta.

A szépséges nagy természet minden barátja szívből örömet fog találni ebben a könyvben, mely elvezet a titokzatos, susogó erdőbe, a madárdalos, napfényes ligetbe, a vadvírágos, illatos rétre, az ingoványos, lápi világba, fel a sasok zord birodalmába, le a csacsogó, csörgedező patak mellé. Ez a díszmű, mely gyönyörködtetve tanít és nemes vágyakat ébreszt, izléses egész vászonköztesben a kiadó Orell Füssli zürichi cég németországi képviselőténél: Müller und Kiepenheuer kiadónál Potsdam, Viktória-strasse 36. kapható. F. M.

Európa ragadozó madarai.

Bennünket is közelebbről érdeklő hatalmas munka fejeződött be a napokban és került a könyvpiaçra, nevezetesen Dr. F. Engelmann »Die Raubvögel Europas« című műve, melyet I. Neumann neudami cég adott ki. A ragadozó madarak általános természetrajzán és részletes leírásán kívül a szerző tekintélyes részt szentel a solymászás történelmének és ismertetésének, mely nemcsak tanulságos, hanem hangulatos kellő és szórakoztató is.

A természetbarát és vadász sok újat tud meg belőle a levegő urairól és utóbbinak nagy szüksége is van egy ilyen könyvre, mely tanít és megszerettet a meggálónál igyekszik a sokszor embertelen és haszontalan pusztításokat.

A 830 oldalra terjedő 500-nál több szép képpel díszített vaskos könyv I. Neumann könyvkiadó vállalatnál (Berlin S. W. 11. Anhaltstrasse 7.) kapható. F. M.

Az „Erdészeti Kísérletek”

1929. évi 1. száma különösen gazdag tartalommal jelent meg. A vaskos füzetben a következő nagyrétű tanulmányok sorakoznak fel: *Dr. Fohér Dénes: Vizsgálatok az erdőtáji biológiai tevékenységének időszaki változásairól. Magyar Pál: Szikes látszó kísérletek a püspökáldányi telepen. Dr. Stocker Ottó: (Bremerhaven) Vizsgálatok különböző termőhelyen nőtt növények vízhiányának nagyságáról, végül Roth Gyula és Schmolzer Gyula: A ritkítási növedékről, melyek közül a gyakorlati erdőgazdaság szempontjából különösen Magyar Pál, Roth és Schmolzer munkái bírnak nagy értékkel.*

Innen-onnan.

— A MÁV. tüzfizbeszerzési feltételeinek megváltoztatását s új versenytárgyalás kiírását kérte a hazai termelések érdekében az Országos Erdészeti Egyesület a m. kir. kereskedelmiügyi miniszterhez intézett beadványában. Az államvasut, mely az országnek legnagyobb tüzfiz fogyasztója, évről-évre előnyben részesíti a külföldi eredetű tüzfizt a belföldi termékessel szemben. Ennek a sérelemnek orvoslására irányul az O. E. E. kérelme, melyben kifogás tárgyává tette a tüzfizszükségletnek a versenytárgyalásra való kiírását, hogy a magyar erdőgazdaság s szállítókai a saját részére biztosíthassa, de még a beérkező ajánlatok összehasonlítására sem, az árak ugyanis nem a rendelkezést, hanem a feladó állomásra vannak vonatkoztatva s az átszámlítás csak hosszadalmas és bonyolult művelet árán lehetséges. Sérelem a kiírás módja s a formaili adó szempontjából is, az importált fa formaili adóját ugyanis a címzett köteles leróni, míg a belföldi termelés forgalmiját a termelő fizeti. Ezeken kívül a belföldi termelésű tüzfiznek a külföldivel szemben tarifáís és más olyan hátrányai is forogtak fenn, melyek mind az eddigi eljárás tarthatatlanságát bizonyítják.

Örömmel vesszük tudomásul az O. E. E. nek a változt sérelemek megszüntetésére irányuló tevékenységét s reméljük, hogy az eredményei is fog járn.

— Változások az erdészeti szolgálat köréből. A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Ivanich Ferenc* miniszteri tanácsosá hú és hasznos szolgálatának teljes elismerése mellett 1929. évi május hó végével végleges nyugalomba helyezte.

A Kormányzó Úr Ó fömlétsége a m. kir. honvédelmi miniszter előterjesztésére *Sándor Béla* m. kir. honvédkincstári főerdőmérnököt, a m. kir. erdészeti tisztviselők állomány-csoportjában, m. kir. honvédkincstári erdőtanácsosá előléptette.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter az erdészeti kísérleti állomás püspökáldányi szikkiserületi telepének az 1927—1928. években volt helyi vezetőjét: *Galambos József* m. kir. s.-erdőmérnököt s szolgálatát alól felmentette s őt a békéscsaba m. kir. erdőhivatal vezetésével bizta meg; helyébe pedig *Vitéz Turó Elemér* m. kir. s.-erdőmérnököt nevezte ki.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Worshütz Frigyes* okl. erdőmérnököt, aki hosszabb időn keresztül részben a nancyi École nationale des Eaux et Forêts-en, részben a párisi Sorbonne-on speciális tanulmányokat

folytatott, ideiglenes szolgálattételre a m. kir. erdészeti kísérleti állomáshoz osztotta be.

— **Tomasovszky Imre ny. miniszteri tanácsos a Közgazdasági Egyetem meghívott szakelőadója.** A kir. magy. egyetemi közgazdaságtudományi kar **Tomasovszky Imre ny. miniszteri tanácsost,** a soproni m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolán az »Érdekesebb tengerentúli és exotikus fák« és »A bányafa« c. kollegiumok és a Budapesti Kereskedelmi Akadémia fakeskeszleit szakfolyómatának előadóját, az »Erdészettan« c. tantárgy előadására meghívta.

— **Szent Imre Kollegium Sopronban.** A Selmecbányáról menekülni kényszerült ősi bánya- és erdőmérnöki főiskola menekült talált Sopronban. Intézményei lassankint mind otthont találtak. Csak a fiúk maradtak sokáig otthontalanok. Széjjelszóra a város riedel hónapos szobáiban nem volt egy meleg baráti kéz, amely feljék nyuljon, sőt még annak a lehetősége is hiányzott, hogy a hagyományos selmeci összetartozás és barátság kifejezésre jusson.

Ezen a hiányokon segített a Szent Imre Internátus Egyesület, amikor minden nyári vidéki várost megelőzve, Sopronban kollegiumot létesített.

A kollegium összegyűlt a családból kikerülő fiúkat és ebben a szép palotában, amelyben a növendékeknek a testi és szellemi fejlődés lehetőségei mind rendelkezésre állanak, megemertni velük a diákok meg lehet otthonál. Lakás- és kosztadónak tülfenyleg feladatának érzi a kollegium, hogy a magyar nemzet és társadalom számára vállalkozási alapon álló, komoly tudású, urf jellemű férfinemzedéket neveljen.

A felvételtől folyamodni akarók számára bővebb tájékoztatást kérésre szívesen küld az igazgatóság; Sopron, Szent Imre kollegium. Telefon 540. A felvételi kérvényeket lehetőleg június végéig kell beadni.

— **Az erdei magvak származásának garantálása.** A magyar kir. erdészeti kísérleti állomás a hozzá érkezett többrendbeli kérdésre közli, hogy az állomás illetékes felelőse mellett ólomplombájával garantálja az erdei fagyvágak származását, de ez a garancia csak a lezárt és ólomplombával ellátott zsákokra vagy egyéb tartályokra vonatkozik. A zsákok felbontásával, illetőleg azok tartalmának kis mértékben való eladásával a garancia megszűnik. Az állomás garanciája csak a származáshelyre vonatkozik, sem az anyafolyomány minőségét, sem a mag csírázó-képességét nem érinti.

— **A Nemzeti Vadászati Védélyvető vadásztrófea kiállítása** május hó 18-tól 28-ig gyönyörködtette a látogató közönséget a mezőgazdasági muzeumban. Kevés, de igen kiváló minőségű anyag került kiállításra, melyhez hasonló jószág gyűjteményét a hazai kiállítások eddigéig még alig mutattak fel. Az I. díjat a gróf **Festetics Kristóf által Vitorlagon** (Somogy megye) lőtt bika 14-es agancsa kapta, melynek súlya 117 kg, agancsszára 117 cm. Ezenkívül még 21 szarvasagancs, 25 őzagancs, 4 dámlapát és 8 vadkanjagyr került díjazásra.

— **A nemzetközi fakongresszus Pozsonyban** lesz megtartva augusztus 30–31-én az alábbi programmal: 1. Fakeskeszdelmi és földszeli szökövényok egységítése. 2. A közvetítési ügy. 3. Szakértőrendezés ügye a kiföldön kifözösított őr dolgában

és ily szervek nemzetközi szabályozása, 4. Választott bíróságok a nemzetközi fakeskeszkelemben. 5. Nemzetközi uni alapítása.

— **A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei.**

Budapesti Mérnöki Kamara. 3168/1929.

HIRDETMÉNY.

Abban a fellebbezésben, hogy a Kamara f. évi rendes közgyűlése június hó 30-án avagy határozatképtelenség esetén július hó 4-én megtartható lesz, felhívjuk a Kamara tagjait, hogy a közgyűléshez intézendő eselleges önálló indítványukat június hó 1-én déli 12 óráig a Kamara titkárához írásban benyújtsák sziveskedjének.

Budapest, 1929. évi május hó 21-én.*

Thoma s. k. titkár.

* Közzétételre a Budapesti Közlöny 1929. évi május hó 22-i 114. számában.

ÜZLETI HIREK.

Az árak változtalanok. Tüzfűtőlap kissé megecsesültek.

1. Tüzfűtő ab feladó állomás:

Belföldi hasáb (fűtészárz)	250—260 Ft.
« vegyes «	230—240 Ft.
« díorgong «	220—230 Ft.
« hántottifa «	240—250 Ft.
Frisz fa. «	220—230 Ft.
Romániai hasáb	240—265 Ft.
Szlovenszoki száraz hasáb ab határ	1350—1700 Ft.
Jugoszláviai hasáb ab határ	235—280 Ft.

2. Faszén ab feladó állomás:

Belföldi Ia «	630—660 Ft.
Belföldi IIa «	600—620 Ft.
Romániai ab határ állomás «	660—680 Ft.
Szlovák «	3500—4200 Ft.

3. Műfa budapesti paritásban:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	30—38 Ft.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél jelebb «	50—56 Ft.
Tölgy fourmöröki m ³ -je «	100—120 Ft.
Bükk gömbölyű 30 cm-től feléle «	28—36 Ft.
Körös «	40—48 Ft.
Juhar «	45—50 Ft.
« 25 cm. «	30—32 Ft.
Gyertyán «	30—32 Ft.
Akác «	30—34 Ft.
Nyár « (gyuta-gyártásra) «	20—26 Ft.
« fűtészárura «	32—38 Ft.

4. Fűrészdaru budapesti paritásban:

Ia tölgy fűrészdaru «	170—190 Ft.
IIa «	150—160 Ft.
Párisi «	220—
Hosszírész «	230—
Rövidírész «	160—190 Ft.
Tölgy boules «	130—150 Ft.
Quartier árú «	176—200 Ft.
Bükk gözölt, szelzeletlen «	95—105 Ft.
« szelzelet «	100—115 Ft.
Bükk gözöltelen, szelzeletlen «	80—90 Ft.
« hosszírész «	105—110 Ft.
« rövidírész (széles) «	80—90 Ft.
« (keskeny) «	70—75 Ft.
Fenyő asztalosárú széles m ³ -e «	130—140 Ft.
« keskeny m ³ -e «	120—130 Ft.
Építőanyag széles m ³ -e «	95—110 Ft.
« keskeny «	85—95 Ft.
Léc, zártek «	90—98 Ft.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Körös 15—25 cm, 10,000 kg.	360—440 Ft.
Szik 12—25 «	300—360 Ft.
Ákác 12—25 «	370—420 Ft.

6. Fagyártmányok ab feladó állomás:

Tölgy banya m ³ -je 13—20 cm, 2.0 m. hossz. «	28—30 Ft.
Tölgy banya m ³ -je 13—20 cm, 2.0 m.-en felül «	30—32 Ft.
Tölgy telephonszög m ³ -e «	42—44 Ft.
Donga, gönci telemlgyában «	350—360 Ft.
Kerékalt, bükk 22—24 ¹ h. 2.5—3 ¹ v. drb.-ja «	024 Ft.

Kálló drb.-ja «	012 Ft.	
Kisvasuti talpa 1.1 m. h. drb.-ja «	050—058 Ft.	
« 1.2 «	060—070 Ft.	
« 1.3 «	080—084 Ft.	
« 1.3 (profilírozott) «	110—120 Ft.	
2.6 m. h. közbelső tölgytalpa db.-ja «	7.90 Ft.	
2.5 «	7.70 Ft.	
2.4 «	6.50 Ft.	
2.2 «	3.90 Ft.	
2.6 «	bükktalpa «	5.60 Ft.
2.5 «	5.40 Ft.	
2.4 «	5.00 Ft.	
2.2 «	3.50 Ft.	
Műv.-szabványú tölgyváltótalpa m ³ -e	125—	
Nyírtárd drb.-ja 4 m. h. felső átmenően 8—10 cm. «	150—160 Ft.	
Tölgy szőlőkaró db.-ja 1.8—2.0 m. h. «	013—014 Ft.	

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja «	007 Ft.
« kisméretű «	005 Ft.
« nagyméretű mészhomok «	005 Ft.
« kisméretű «	004 Ft.
Portland cement q.-ja «	5.90—6.30 Ft.
Mész q.-ja «	3.60—3.80 Ft.

Pályázati hirdetés erdőőri állásra.

Bács-Bodrog vármegye közg. bizottsága gazdasági albizottságának 1929. évi 119. számú határozata értelmében pályázatot hirdetek a Vaskut községben üresedésben lévő járási erdőőri állásra.

Az állás javadalmazása a következő:

1. Évi fizetés	1104 Ft. — f.
2. Évi lakbér	200 Ft. — f.
3. Évi utazási átalány	80 Ft. — f.
4. Évi családi pótlék családtagonként	134 Ft. 40 f.
5. Évi irodai átalány	16 Ft. — f.

Felhívom a pályázni szándékozót, hogy I. keresztelel, 2. erdőőri szaksziga bizonyítvánnyal, 3. hatóságí orvosi, 4. erkölcsi, 5. családi állapotukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt és kelkőképen bélyegzett kérvényeket Bács-Bodrog vármegye közg. bizottságának, gazdasági albizottságához címezve Bajan, megyeháza I. emelet, 6. szám alatt legkésőbb 1929. évi július hó 4-ig nyújtsák be.

Az állással 1929. évtől kezdődőleg a létesítést alvó járási nyugdíjalapból folyósítandó nyugdíjogosultság jár.

A kinevezendő erdőőri állását a kinevezés kézhezvételétől számított 15 napon belül tartozik elfoglalni és egy évi kifogástalan szolgálat után lesz véglegesítve, mely egy esztendőbe a vármegyei járási erdőőri szervezetnél ideiglenes napibéres erdőőri állásban esetleg már eltöltött idő be fog számíttatni.

Baja, 1929. április 28.

Bajai m. kir. erdőfelügyelő.

Pályázati hirdetés.

Egyesületünk 400 pengét tűzött ki a „Magyar Erdőgazda” VII. évfolyamában megjelenő legjobb cikk jutalmazására avval a kikötéssel, hogy a jutalmazás ezen összegből tartozik meghatározott programmal egy tanulmányt tenni s erről a lap hasábjain tanulmány keretében beszámolni. A jutalomban bárki részesülhet, kinek az 1929. évfolyam önálló cikke jelenik meg a „Magyar Erdőgazda”-ban.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Bükkszécs, u. p. Bogács, Borsod vm.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoralfajhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
L. Wittenberger Géza.

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

A „Magyar Erdész”

régi évfolyamaiban lapozgatók. Elsárgult lapok régi, szép időkről, nagy, gazdag hazáról, boldog emberekről beszélnek. Székely és Illés ungvári nyomdájának fényes, finom papírján, szép, gömbölyű betűiből megelevenedik előttem egy régi, boldog, csodálatos világ.

Mennyi erdő, mennyi munka, mily nemes harc, mily fényes tudás és törhetetlen szorgalom!

Frissen, cikázva születtek az eszmék, pazar bőségben folynak, ömlenek egymásból a gondolatok, cikket cikk követ, az erdészársadalom minden tollforgató tagja lelkes akarással óhajta kivenni megillető részét a közös célokért folyó küzdelemből. Egy-egy probléma körül valóságos szóháború indul meg s a lelkes írórdára ösztöne rajongása, szeretete és odaadása kísér győzelemig a harcot. A »Magyar Erdész« bátran és nyíltan küzd, eredményt eredményre halmoz s háta mögött áll mint erős, aktív, együtt dolgozó és együtt lelkesedő hatalmas tábor a fél ország erdészársadalma.

Sok, sok apróbb és nagyobb munkán akad meg a szemem. Tudományos buvárkodások, szakbeli megfigyelések, erdőművelési, használati, rendezési, védelmi, technológiai, vadászati és szász más tárgyú dolgozat, hír, kérdés, tárcsa, vers, vadászati cikk, karc, fénykép sorozatok gazdag bőséggel egymás mellett s beszél, egy régi, jobb világ öntudatos érdekeiről, kik dolgoztak és maradtandó alkottak, küzdöttek és diadalmaszkodtak.

És ma?

Csend van. Mintha meghalt volna minden. Mintha nem volnának magyar erdészek, nem volna erdő, fa, vad és virág, nem volna fényes tudás, tapasztalat és kritika, — mintha egy átok bilincse nehezede a szájakra és tollakra, mindenki hallgat, mindenki vár, mindenki siet, fáradoz, nem ér rá, nem jut hozzá, tul van halmozva... Csend van. A magyar erdészet berkeiben halgatnak a muzsák, míg körülöttünk rohan az áradat, futnak és zakatolnak az idő kerekei s legázolják, aki nem tud lépést tartani.

Elgondolkozom. Mi volt az, ami negyedszázaddal ezelőtt lelkesített, munkára, szellemi tevékenységre inspirált? Kétségtelenül a haza és a szak iránti szeretet! De hiszen ez ma sem hiányzik! Mi késztetett szólásra hajdan? A bajok, problémák, sebek és eszmék.

Mert a magyarnak mindig, — akkor is — voltak bajai! De mik ezek a mi mostani bajunkhoz képest?

Voltak problémák is — de mik ezek a mai kiáltó kérdésekhez hasonlítva?

Voltak sebek. — Mik ezek Trianon mellett?

És hol marad minden más eszme, Magyarország gazdasági talpraállításának gondolata mögött?

Magyar erdészek, ébredjétek! Álljatok harcba mindnyájan, dolgozzatok, szólaltok meg, irjatok és alkossatok! Mert soha nem volt nagyobb szüksége ennek a hazának lelkes szívekre, dolgos kezekre és vállvetve küzdő bátor harcosokra,

mint mai csonkaságunk, kifosztottságunk, nyomorúságunk idején!...

•••

Lapozgatom a »Magyar Erdész«.
1909. augusztus. Husz év előtt Gyászkereset lap, fájdalmas emlék. Egy ledőlő oszlop, tragikus véget ért nagyság, — **Imecsalvi Imecs Béla** halt meg, lapunk megalapítója, főszerkesztője, lelke! Ragyogó tehetség, hatalmas alkotó erő, önzetlen munkában keresztülküzdött — sajnos — időelőtt deréka tört élet.

Gondolatban elszállok az apátfalvi sírhoz. Zöld cserfalombból, friss erdei virágból koszorút fonok egy korhadó keresztre.
L. W. G.

Erdészeti törvényhozásunk fejlődése és az új erdőtörvény.

Írta: **Dr. Hoffmann Gyula.**

Nem csak most, midőn a még mindig érvényben tartott háborus rendeletek nagyobb súllyal nehezedenek az erdők birtokosaira, de az előtt is általános volt a panasza egy a nagy, mint a kisebb erdőbirtokosoknál, az erdők szabad használatát korlátozó rendelkezések miatt.

Hisz, hogy egyebet ne említsék, a kihazárnál erdők záros határidőn belüli felújításáról azelőtt is tételes törvény rendelkezett s bizony a megszorult birtokos, aki érdekének fatermését, szokás szerint árán alul eladta, elkeseredve látta, hogy a vételár nagy részét felemészti a felújítás költségei.

Igy vált általánossá azok részén, kikre a törvény súlya nehezedett, a magánjogok sérelme miatti méltatlankodás s így alakult ki azok között, kik ezen jelenséget tudományos oldalról vizsgálták, az a nézet, hogy „az erdőgazdaság századokkal áll hátrább, a hasonló jellegű mezőgazdaság mögött, minthogy sok olyan társadalmi és politikai intézmény illik még reája, melyből a mezőgazdaság már régén kibontakozott.”

Mindenesetre a mezőgazdaság és erdő közti viszony felett érdemes gondolkodni. A mezőgazdaság mindenkor szívesen vonta érdekkörébe az erdőt s természetzetűen rendtele alá érdekeinek.

Amíg azonban az erdei hasznóvételek a mezőgazdaság javára estek, viszont ez, az erdőért áldozatot hozni már hajlandó nem volt. Legális keretek között még tán rendelkezni lett volna a dolog, de sajnos, a mezőgazdaság érdekében igénybe vett igen sok erdei hasznóvétel, az erdő tagadhatatlan romlásával is járt.

Ez a jelenség napjainkig állandósult, ugy

annyira, hogy a gazda a legritkább helyen áll ma is az erdészrel barátságban. A nemzetgyogyon gyarapodását szolgáló két testvér-gazdaság között, az erdő a mostoha gyermek!

Szinte piros vonalként húzódik végig erdészeti törvényhozásunk történetén a kínos törekvés: miként lehetne a két ellenfeles érdekét összeegyeztetni.

Lehet-e csodálni, hogy a sok kompromisszum félrendszeralkotó eredményezett, lehet-e csodálni, hogy a sok kompromisszummal az elérni szándékolt cél kompromittatott?

Kétségtelen, hogy az erdőgazdaság mint ilyen, fiatalabb testvére a mezőgazdaságnak, tagadhatatlan, hogy addig amíg szántóföldjével, réttjével, szőlőjevel mindenki szabadon rendelkezik, ugyanazt erdejéről már nem állíthatjuk. De vajon mit szólóink hozzá, ha egy elmergesedett gazdasági kérdés esetén (ami sajnos, a mi időnkben nem is olyan elképzelhetetlen s példánként sem kell ép Oroszorszáig menni), a gazdák elmulasztásának vetni, vagy a vetést zöldjében letételeknek, vagy végül a természet otthon állatjainak feleletének, — mert hisz szabadságukban áll —! A válasz nyilvánvaló! Tehát inkább ott a hiba, hogy az ember nem tud élni a szabadsággal.

Erdészeti törvényhozásunk története hazánkban is ugyanazt mutatja, amit nyugaton: amíg bővebben van az erdő, nincs korlátja a használatnak, szinte inkább baj, mint érték... A szükség vezetett nálunk is az erdő megbecsülésére.

Hazánkban az erdő értéke mindiárt a királyság elején jelentkezik. Általában a

király tulajdonában vannak, habár a megszálló törzsek is használják, a használat mindazáltal elsősorban az évé. A királyi haszonvételei könyvelven „regálét” az aranybulla 22. cikke szünteti meg, azon kijelentésével, hogy: „törzseink ne legyeljenek a szabad emberek erdeiben, a birtokosok akaratára emelre!”

Az erdő hasznának adományozása már első királyaink alapító levelében sűrűn szerepel. A falvak lakossága részére már akkoriban külön erdők voltak kiválasztva. Természetes, hogy akkoriban még nem a fahasználat, hanem a vadászaton kívül a legeltetés, különösképen a makkoltatás szolgáltatott feltét jövedelmet.

A sót a Tiszán, a Szamoson, meg a Maroson utajafok szállították. Hogy a határmenti erdőkől épületi fát is sűrűn szállították, bizonyítja I. Géza királyunknak, a garamszentbenedeki apátság részére 1075-ben kiállított adománylevele, amely már érdemesnek tartja, a Garamon szállított fának vámját az apátság részére biztosítani.

A határmenti rengetéke, nagy részt a ma is meglévő vármegyéknek megfelelő beosztásban, a megye ispánok gondozására voltak bízva, s jövedelmek 2/3 részben a királyt s 1/3 részben a megye-ispánt illeték. A megye-ispánok, az írástudomány hiányában, pecsétfükkelt adtak engedélyt az erdők használatára. A határmenti erdők elsősorban az ország védelmére szolgáltak, amennyiben a hágókban és szorosokon át az országba vezető utakat, külső támadás veszélye esetén az utak mentén fekvő erdők fáját a szorosokba döntvén, eltorlaszolták.

A király jogbányái közt, az erdő övök már e időben mint külön szervezet szerepelnek. Ezeknek nyomai még ma is feltalálhatók. A gyetvai, mótyovai paraszt, tán még ma cseh-szlovákiában is büszke rá, hogy ősei Mátyás királynak voltak vadászai.

A fával való takarékoskodás szükségese, az ország belsejében, nálunk a tatárjárás idején jelentkezik. Királyaink ha engedélyezték is fahasználatot a királyi erdőkben, a kihalzált fával való kereskedést már tiltalmazzák. Már csak a szárazsa a jobbgyökök. A közös erdőből meghatározott részt kapnak a jogosultak. A fa értékek emelkedését idézték elő a különböző fejlődő iparágak. A kohók rengeteg faszennet, a timárók kerskerget fogyasztottak, a magyar gubas híres kiviteli cikkünk volt.

De nem csak az erdei haszonvételekről, hanem mesterségek erdő telepítéséről, „emberi kézzel vetett magból keletkezett” erdőről van már 1262. évből írott bizonyágunk, ami kultúrflóránknak ékes tanúsága.

Erdőt illető első országgyűlési végzésünk, amiről tudomásul bírunk, 1096-ban kelt. A tarcali országgyűlésen, Kálmán királyunk az egyházaknak adományozott erdő háborítatlan birtokát biztosítja. Érdemesek országgyűlési határozat azonban, az aranybulla említett kivétel nélkül, csak 400 évvel későbbi időben 1486-ban — (amit Werbőczy harmas könyve 1514-ből származóan megismétel) — adott ki az erdők országos becsüjéről a végre, hogy az erdőkorsítás és vadászati visszalélek megtorlásánál, zsinórmértékül szolgáljon. II. Ulászló királyunk 1504. évi 18. dekrétuma a parasztokat tiltja el a vadászattól és madarástól.

Zsigmond királyunk idejében a 15. szá-

zad elején kezdtek a bányák és kohók faszükségletére a királyi erdőkből vágásokat kijelölni. Ellenőrizni kezdték, hogy a kijelölt vágások fája ki is termeltessek. A használt vágások feltérítését betiltották. Sőt a bányászat szükségleteinek kiszolgáltatását az idegen tulajdonba jutott erdőkből is biztosították. Az ország sorsának balfordulásával, mindezekből sok maradt írott malaszt s így még rohamosabb lett az erdő pusztulása. A király tekintélye lestüllyedt, a főurat hatalmosodása nem ismert határt. Hogy a török elleni szakadatlan védekezés költségeit fedezhessék, zálogba adták a királyi haszonvételeket. Jöttek a Thurzók és a Függek! Mindenütt csak vágás, sehol felújítás, ellenben szertelen kecskelegeltetés. Természetes, hogy az ilyen rendszeresen használatát meg az ország északi részében kimeríthetlenné hitt erdőfőket is megtámadta, úgy, hogy a veszélyeztetett bányaművek védelme komolyabb erdőrendészeti intézkedések életbe léptetését tette halaszthatatlanná.

A mohácsi vést után a megmaradt ország két részre szakadt. Az északi részek Habsburg Ferdinánd uralma alá kerültek. Az első intézkedések, amelyek alkalmasak lettek volna utját vágni a további pusztításnak, az ő uralma kezdetéhez fűződnek. Az elzsongított bányavárosokat és ezzel természetesen az erdőket visszavetve, azokat a bányászat és bányapolgárok kizárólagos céljaira rezelváltá, a bányákat házilag műveltette s az egésznek igazgatását az alsó ausztriai kamarára bízta. Ugyancsak az ő 1546. évi XIII. dekrétuma, a szénegyeteket is felment a közterhek viselésétől. Tiltalmazták a vágások legeltetését, különösen a kecskéket igyekeztek az erdőfől távolartani, azonban nem sok eredménnyel, mert sem a zálogbirtokos főurak, sem a polgárság az üdös intézkedéseknek engedelmeskedni nem akart.

1565-ben Miksa király „Constitutio” cím alatt az ősi halastati rendtartás nyomán a bányavárosokra kötelező erdő rendtartást adott ki, melyben egyebek közt a vágások rendszeres kijelölését, a vágások teljes kizárásának ellenőrzését, a felújítás biztosítására egészséges magfák visszahagyását rendeli el. Meghatározta a vágások megkezdésének és befejezésének idejét, eltiltotta a kecskelegeltetést s végül rendelkezéseinek végrehajtását már szakemberekre s röviddel előbb odarendelt osztrák erdészekre bízta.

A kamarai erdő rendtartását az erdő értékek növekedésével, a közbirtokossági és városi erdő használatának rendezése követte. Erdélyben a századok, már 1546-ban intézkednek az erdőbeni hatalmasodások megtorlása iránt. Ugyanez időben a székegy falutörvények is kezdik szabályozni az erdők használatát. A magyar udvari kamara alatt álló Kassa és Rozsnyó város 1563-ban, Nagybánya 1592-ben, Debrecen és Máramarosziget, 1642. illetőleg 1652-ben alkottak meg erdőrendtartásukat. A komposzesztorátusok — közbirtokosságok — elég gyakori szabályrendeletei között, legérdekesebb az ungvármegyei cisserieki 1569-ből származó egyezség, amelyben közösen választott erdőbírájukat, a sajátmaguk által elkövetett szabálytalanságok megtorlására is felhatalmazták, amivel elvben, az erdőrendészeti áthágási esetek el-

bírására nyújtottak először példát. Magát a központi hatalmat azonban a kérdés alig érdekelte, Werbőczy harmas könyve csak az erdőkorok megbecslése és megtorlására tartalmaz intézkedést, de már a mindezeket végrehajtó hatóságok megjelölés elmulasztja. Ezen hiányt majd 200 év múlva, az 1715. évi XCIV. t.-c. pótolta, az erdőkorostások feletti bíráskodást a vármegye alispánjának hatáskörébe utalva. Szinte természetesen, hogy a török hódoltság alatt s a közvetlen ezután időkkben a legközelebbel elbelevágó dolgokkal volt az ország elfoglalva. Így az erdő kérdése ismét teljesen háttérbe szorult, amíg azt a parancsolt szükség újra előtérbe nem helyezte.

Amint a mohácsi vést előtti időben északon és nyugaton a kohók érdekei tették az erdő védelmét szükségessé, a törökök kiűzése után a folytatolagos védekezés, a határok megerősítése vetett gátat az erdő pusztulásának. Így lett Keleten és Délen a bécsi udvari főhaditanács az erdő érdekeinek védelmezője. Délmagyarországon a törökök elvonulása után rengeteg uratlan vagyon, nagy részben erdő maradt vissza, amit a főhaditanács, hadianyagként kezelte s a határok védelmére rendelt rengeteg védm, sánc, palánk felépítésére és karbantartására fordított. Ezen erdők később a felállított székegy, román és szerb határőrezdek tizei és épületi faszükségletének fedezésére és biztosítására felosztották. Ez utóbbiak kezelésére 1742-ben a temesi bányásági erdőhivatal állítottott fel. Így a kezelés szakértői kezre, a végrehajtás pedig, tréfát nem ismerő katonák kezébe került, aminek üdös hatása különösen a felújításoknál mutatkozott.

Következményeiben fontossá lett kuriózum, hogy az akkor keresett kiviteli cikket képezett hamuszír főzésével járó rettenetes erdőpusztításnak, — habár a hamuszírtermelés fokozását a kancellária utasítására a helytartótanács ajánlotta a törvényhatóságoknak — ugyancsak az udvari főhaditanács állotta utját. Miután azonban ez a jogaik korlátozására rendkívül féltékeny erdőbirtokos uradalmakat is érintette, a magyar udvari kancelláriának az udvari főhaditanács 1754-ben tartott együttes ülése megállapította, hogy az erdők használatának mikénti szabályozására egy általános erdőrendtartás életbe léptetésére van szükség.

Ennek megalkotása céljából a helytartótanács az összes törvényhatóságok felhívta, mondanak véleményt, minő szabályokat kellene életbe léptetni az erdő megővására?

Ez volt a magyar állam első általános erdőgazdasági intézkedése, melyel az erdő gondozását az országos közügyek magaslatára emelte. Történt pedig ez Mária Terézia királyunk korában.

A törvényhatóságokól beérkezett vélemények azok viszonyokhoz mérten különbözők. Legnagyobb részben a fahány megszűntetésére gyorsan növe nemek ültetését javasolták. A fűzfalételek a helytartótanács rendelkezésére az egész országra kiterjedt, ső Skopecz Ferenc, Pestváros jegyzője, már 1762-ben az akácia ültetését ajánlotta. Maga az országos erdőrendtartás ügye azonban nem haladt előre. Miután a nemesség jogainak némi korlátozásáról lett volna szó, úgy a helytartótanács, mint a

vármegyék természetszerűleg idegenkedtek tőle. Az uralkodónak azonban elhatározott szándéka volt az urberiség rendezése, amely a jobbgyókok faizási jogának szükségszerű biztosítása következtében elválaszthatatlan kapcsolatban állott az erdők ügyével. A helytartómatócsok az osztrák erdőrendtartás kihirdetését kívánta, mi ellen viszont a helytartótanács demonstrált: hogy azt a földterület jogok sérelme nélkül ki nem hirdetheti; mire a főltség a magyar viszonyoknak megfelelő erdőrendtartás előterjesztését követelte.

Hosszú iratváltás után 1770-ben királyi rendelettel adott ki a törvényhatóságoknak az országos erdőrendtartás, amelynek azonban jóakaró, oktató hangját legkevésbé sem lehetett parancsnak tekinteni, de akkori közjógunak, valamint a birtokviszonyok s a jogaira féltékeny nemesség miatt erősebb hangot alkalmazni nem lehetett. Az új erdőrendtartás kedvező hatása leginkább a városi közönségknél mutatkozott, amelyeknél egyidejűleg az erdők felmérése s ezzel kapcsolatban a rendes vágású gazdaság vezetése is elrendelődött.

Erdélyben még lasabban haladt előre az erdőrendtartás ügye, ugyanis ott L. József a magyar erdőrendtartás csak 1781-ben tette kötelezővé. Így az erdők öncélú volta, közgazdasági értéke lassan köztudattá vált, annak rendezése elől többé a törvényhozás sem zárkózhatott el.

Úgy a magyar, mint az erdélyi országgyűlés rendi jellegűl fogva, inkább az idegen személyek jogtalan támadása ellen kívánt az erdőnek biztosítást nyújtani, mintsem az osztrák erdőgazdaság követelményeit szorgalmazni volna a birtokok szabad rendelkezési jogával szemben. Pedig a dolog fontosságával már a tekintetes karok és rendek is tisztában voltak. Az 1790. évi LVII. t.c. »De silvarum devastationis proventu« — az erdőpusztítás megakadályozásáról — szól. A sokat ígérő cím alatt, eltekintve a benne kijelentett nagy súlyú ígéréttől, hogy »addig, míg ezen dolgokról külön törvény alkotásával gondoskodva lesz« elől kurtán a vitássá lett birtokjogú erdős erdők a zárlatvételek lehetőségével védi a pusztulástól, 1791-ben országgyűlési bizottságot küldtek ki az előmonkálakat elvégzésére, így jött létre az 1807. XXI. t.c. »De conservandis silvarum« az erdők fenntartásáról. Nem kevesebb reményt nyújtó cím alatt, ugyanazon tárgyban intézkedett. A törvény szövege azonban oly előreladást szakadtat árul el, hogy szinte sajnálva, a késői olvasó, hogy az erdők összessége helyett talpraesett meghatározásait miért pazarolja a közösen levő elenyésző csekély vitás erdőterületre. Meglepő, hogy már »tulvágrásról, ártalmas időben foganatosított használatról, s irtásról« is tud oly helyen, amely másnémi használatra nem alkalmas: »minőlfogva letaroltatván használhatatlanná válik« mondja a törvény.

A legteljes kérdésének rendezését is megkísérelti, természetesen csak óvatosan, nehogy a tilalom továbbtartson mint a vágások a marha szája alól kinőnek, sőt a 7. §-ban a kecsekk tartásának megtiltását is engedélyezi, de csak ott, ahol azokat a törvényhatóság az erdőre károsnak itéli.

Végül igen érdekes még a törvény 19-ik, utolsó szakasza, amely a már arányosított, de még közös használatban levő erdőkben

az egyes felújítás alatt álló arányrészek elkerítését a fiatalos védelmére megengedi ugyan, de csak akkor, ha ezáltal a többi jogosult legelgetési jogának gyakorlásában gátlóva nem lesz.

Ugyanígy nem jellegű az 1807. évi XX. t.c., amely a futóhomok erősítésén utján való megkötéséről rendelkezik, de megint csak úgy, ha az erősítés céljából való terület kihatással a közösbirtokok legelgetési joga nem háborítatik.

Erdőgazdaságunk ügykezelésének egyességét nagyon előmozdította a kormány, hogy 1809-ben az országát négy erdőfelügyelői kerületre osztotta: Buda, Kassa, Temesvár és Nagyszombat székhellyel. Felhatalmazta egyidejűleg az ezek élén álló főerdőfelügyelőket, hogy a hozzájuk forduló birtokokkal szaktanácsai is elláthassák. Hatóságok alá rendeltek az összes kamarái és városi erdőket. Nem különben az üresedésben levő egyházi javadalmak erdeit is, elrendelvény egyuttal, hogy minden az utóbbiakban megállapított kar értékét, az illető javadalmas hagyatékához meg kell téríteni.

1817-ben kelt királyi rendelet értelmében magasabb erdészeti hivatalokban csak magasabb erdészeti képzettséggel bíró egyének alkalmazhatók.

A 48-as nagy idők reformvágya, a törvényhozásnak az erdőgazdaság iránti tartozását is elismerte, midőn az 1848. évi X. t.c. 8. §-ában egy önálló erdőtervény megalkotását megígérte. Az ígért bevaltását a szabadságharc és ennek vérbelefúszása tette lehetetlenné.

A lethargiába merült nemzet leigázó abszolutizmus gazdasági pántesintől a jószándékok, céltudatosságok, s a maradóan hatást eltagadni nem lehet. Ezidőből származik az ország kataszteri felmérése, az első teleknyom rendtartásunk, az 1854. évben kiadott »urbéri nyilat parancs« s a mi tárgykörünket legközelebből érinti, az osztrák általános erdőtervény 1857-ben Magyarországon történt kihirdetése.

A osztrák erdőtervény a bajok orvoslását nem hozta meg, mert az ezer sebből vérző nemzet állapotát kizárta a nyugodt gazdálkodást. Pedig hát ha valaha, úgy különösen a visszaállított alkotmány első éveiben lett volna rá szükség, hogy törvényes gátja legyen az erdők pusztulásának! Az urbéri járulékok hiányát úgy a nagy, mint az apróbb nemesi birtokosság megrezete. Gazdaságaikat teljesen újra kellett berendezni, a hozzávaló tőke pedig hiányzott. Bizony nem lehet csodálni, hogy úgy a nagy, mint az addig elég jól szituált középbirtokok az urbéri teherből megszabadult erdejé fájának eladásával igyekezett bajain segíteni, Bedő Albert szerint az ilyen adás-vételnél csak a vásár borralója jutott a birtokoknak.

Földesurai példáját nem egy volt urbéres birtokosság követve, faizási jogosultsága helyébe állt tulajdonába jutott erdejének elkotyavéltásával, egyenkénti felszámolásával, sőt kiirtásával. Ennek a gazdálkodásnak az 1871. évi LIII. t.c. 32. §-a vetett véget.

(Folytatjuk.)

Tagsági díj évente 6 pengő.
„Magyar Erdőgazda”-évi előfizetési díja:
 tagok részére 2 pengő
 nem tagok részére 10 „

Egyesületi hírek.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések s a lapba szánt közlemények L. Wittenberger Géza erdőmérnök, egyesületi titkár Bükkszécs, u. p. Bogács címre küldendők.

..

A »Vadászok« rovathoz szánt közlemények s a rovattal kapcsolatos levelezések Thüringer János főerdőmérnök, Szentpéterfa, Vas megye címre intézendők.

..

Nyugtadjuk az alábbi tag- és lapdíj befizetéseket:

1927. évre:

Mihalovich Sándor, Lenti 8 P
 id. gr. Mailáth József, Révleányvár 2 P

1928. évre:

Szecskey Dezső, Zalaegerszeg 8 P
 Lesenyi Ferenc, Sopron 10 P
 Mihalovich Sándor, Lenti 8 P
 id. gr. Mailáth József, Révleányvár 2 P
 Fülöp Zoltán, Miskolc 8 P
 Osterlam Ernő, Budapest 8 P
 Nagy Dezső, Miskolc 8 P

1929. évre:

Jákó Endre, Kisbér 8 P
 Szighyó Béla, Pará 8 P
 Bell Miklós, Mátraderecske 10 P
 Soós Károly, Miskolc 8 P
 Szell József, Sauhely 8 P
 Czura Géza, Telkibánya 8 P
 Szecskey Dezső, Zalaegerszeg 8 P
 Mileosevic Artur, Szt.-Domokos 8 P
 Vaitzik Emil, Miskolc 8 P
 Modrovich Ferenc, Sopron 8 P
 Berényi Péter, Miskolc 8 P
 Fodor Sándor, Telkibánya 8 P
 Mihalovich Sándor, Lenti 8 P
 id. gr. Mailáth József, Révleányvár 2 P
 Huszár Pál, Miskolc 8 P
 Schvarcz Gyula, Zsuzta 8 P
 Galambos Gáspár, Pará 8 P
 M. Ált. Hittelbank, Sauhely 10 P
 Gróf Károlyi László, Budapest 8 P
 Gróf Károlyi István, Budapest 8 P
 Gróf Károlyi titkár hiv., Budapest 8 P
 Oncaj László, Vilyipuzsta 8 P
 Tóth Bédő, Szentdomonkos 8 P
 Dr. Weiss Leó, Zürich 10 P
 Bartha Dezső, Pusztaavacs 8 P
 Terstyánszky Dezső, Felsőtárkány 8 P
 M. Erdőbirtokokos Győri fetelepe 5 P
 „ Székesfehérvári „ 5 P
 „ „ Nagykanizsai „ 5 P
 „ „ Budapesti „ 5 P
 Dr. Hoffman Gyula, Szombathely 10 P
 Fisch József, Diósgyőr 8 P
 Somogyi Sándor, Budakeszi 8 P
 Borovszki Pál, Pétervárad 8 P
 Nagy Dezső, Miskolc 8 P
 Holdampf Gyula, Boldogkőváralja 8 P
 Br. Waldboth Kelemen urad., Tolcsva 8 P
 Papp István, Pará 8 P
 Wittenberger Géza, Bükkszécs 8 P
 Köllő Pál, Terpes 8 P
 Dr. Finkler László, Pálháza 8 P
 Kaltenbach Ferenc, Szerencs 8 P
 Sklensky Ferenc, Sopron 8 P

Pályázati hirdetmény.

Egyesületünk 400 pengőt tűzött ki a „Magyar Erdőgazda” VII. évfolyamában megjelenő legjobb cikk jutalmására avval a kikötéssel, hogy a jutalmazott ezen összegből tartozik meghatározott programmal egy tanulmánytatt tenni s erről a lap hasábjain tanulmány keretében beszámolni. A jutalomban bárki részesülhet, kinek az 1929. év folyamán önálló cikke jelenik meg a „Magyar Erdőgazda”-ban.

Irodalmi Szemle.

Technikai fejlődésünk története

című hatalmas munkában ismerteti a Magyar Mérnök és Építész Egylet a magyar technika fejlődésének utolsó hatvan évét. A legkiválóbb szakemberek szolgálta meg lapjain a mű s így nemcsak a laikust érdekli, de a szakközvető igényeit is teljesen kielégíti. A technika minden ágának, így a malomiparnak, mezőgazdasági gépiparnak, az alagsóvezésnek és öntözésnek, sőt a halászatnak is több oldalal szentel a szerkesztőség, csupán az erdőmérnök munkaköré az erdőgazdaság fejlődése s jelenlegi nagy fontossága nem kapott helyet a könyvben! Négy rövid oldalon ifj. Gaul Károly sorolja fel azt a sokoldalú technikai tevékenységet, amit a fa ipari feldolgozása nyújt. Találón fejt ki a fa fontosságát, amikor írja, hogy „a fa ma — a kohómérnöki szakma kivételével — a mérnökség valamennyi ágát foglalkoztatja.”

Csodálkozunk, hogy a Magyar Mérnök és Építész Egylet tagjaiból alakult szerkesztőbizottság igazán nagy körültekintéssel végzett munkájából miképpen maradt ki éppen az erdőgazdaság és a vele kapcsolatos technikának hivatott szakemberek által való ismertetése? Az a mérnöki szak, amely a réa nehezű aggasztó gazdasági helyzet dacára lelkesen végzi alkotó munkáját, hogy a csonka haza katasztrófális fahányát a nehéz klimatikus és talajviszonyok között némileg enyhíthesse — legkevésbé sem érdemli meg a mellőzést. Ime ismét egy példa arra, hogy még a leghivatottabb szakörökben is mennyire nem ismernek bennünket s mily kevéssé méltadják az erdőmérnöki kar tevékenységét.

E hiánya dacára is a könyv minden figyelmet megérdemel s mérnökembernek tanulságos, érdekes és értékes olvasmány.

K. F.

Mezőgazdasági Számtartás

című új folyóirat első száma jelent meg az „Adó és Könyvvitel” kiadásában. Az erdőgazdaságot is körülörlő érdeklő havi szemle a mezőgazdaság és erdőgazdaság megoldására való problémáival kapcsolatban ismerteti fogja a modern számtartást, adózást és üzemi berendezéseket, melyek a többtermeles és racionalizálás terén ma kiváló fontossággal bírnak. Állandóan figyelemmel kísérni, közli és ismerteti az a tárgyba való törvényeket és rendeleteket s a gyakorlati élel különböző eseteiben példálkál és útmutatással szolgál. Az első szám gazdag tartalmából kiemeljük dr. Miklóss Gézát pénzügyi tanácsosnak Az erdőbirtokok jövődelmadája című értekes cikkét.

A lap szerkesztője Vargha László hites könyvszakértő, ismert közgazdasági szakíró. Előfizetés eszközölhető a szerkesztőnél (Budapest 54.) 20 P. évi előfizetési díj ellenében.

L. W.

Innen-onnan.

— Erdészeti kísérletügyi világkongresszus Stockholm. Az erdészeti kísérleti állomások nemzetközi uniója harmincöt nemzet részvételével most tartotta meg a habóru óta első gyűlését Stockholm-ban. Az utolsó ilyen összejevetel 1910-ben, tehát csaknem 20 év előtt volt. Ily hosszú időnek kellett eltelnie, míg a habóru és az utána következő zavaros idők elmúltával a kísérletügyi fejlődésnek ezen újabb fontos állomását eljuthatott. Szánál több résztvevővel nyitott meg a gyűlés, mely diszelnöküül a svéd miniszterelőkölt választotta meg. Az elhangzott számos érdekes előadás között dr. Fehér Dánielnek, főiskolánk hírneves tanárának tanulmánya általános felütést kellett. A magyar erdészetet Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos, az erdészeti főosztály főnöke, Roth Gyula főiskolai tanár, a m. kir. erdészeti kísérleti állomás vezetője és dr. Fehér Dániel képviselték.

Tudomány szempontból minden tekintetben a legnagyobb sikerrel járt az összejevetel, amelyen szorosabba fűzték a nemzetközi unió szervezetét s megállapítottak abban, hogy az adminisztrációt ezentul Stockholmól intézik, főtitkárává pedig Sven Petrin svéd állami erdész, az erdészeti kísérleti intézet volt főasszisztensét választották. Az unió határozata értelmében a legközelebbi kongresszust Franciaországban 1932-ben, az utána következők pedig 1935-ben Magyarországon tartják.

Elismerésre méltó, örvendetes dolog, hogy csonka hazánk megbénitottsága és szegénysége mellett is számottevően veszi ki a részét az erdészeti általános kísérletügyi fejlesztésből s hogy ezen a világgűlésen végre is oly impozánsan képviseltette magát s szerzett dicsőséget a magyar névnek s megbecsülést a magyar erdészet munkájának.

Erdésztűnknek igen nagy hasznára válne, ha a résztvevő tapasztalataikat s a hallottakat a szaksajtó útján a hazai erdészeti körökkel is megismertetnék.

— Kaán Károly ny. földmívelésügyi államtitkár kiténtetése a Magyar Tudomány Akadémián. Egyesületünk tiszteletbeli tagját, Kaán Károly ny. államtitkár rendkívül szép kiténtetés érte. A Magyar Tudomány Akadémia az illusztris író a kiadásában megjelent, a Nagy Magyar Alföldről szóló kiváló közgazdasági tanulmányáért a báró Kornfeld Zsigmond-fele díjjal jutalmazta. Igaz örömmel gratulálunk ehhez a szép sikerhez és kívánjuk, hogy gazdaságpolitikánk kiváló tollu, nagy tudású és csodálatos munkaképességű szakírója további érdekes irói munkálkodása által önmagának és a magyar erdészetnek újabb dicsőséget szerezzen!

— 50 éves találkozó. A selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiát 1879. évben vették meg, hogy 3-án tartották meg 50 éves találkozójukat Budapesten, a Carlton szálloda éttermében. A találkozót a belvárosi plébánia-templomban csendes mise előzte meg, után közös ebéd, este

pedig társas összejevetel következett, melyen a jubilásokon kívül még számos vendég is résztvett. Kedves és megható volt az ősz bajtársak találkozása a régi, szép selmeczi emlékek felidézése s az elhunytak elbucuztatása... Félészázad után 24-en maradtak életben a végzetkekből, a többi vev diák má a boldogok álmát alussza... Többen a megszállott területeken lakó jubilások közül, kik személyesen megjelenni nem tudtak, távirattal és levélben üdvözölték az egybegyűlteket. A szép ünnepség — minek összehívása és megrendezése Nagy László egri érseki erdőfelügyelő érdeme — kellemes, vidám hangulatban ért véget. Öszinte szívből gratulálva kívánjuk, adjon Isten dereshajó jubiláns kollégáinknak még számos boldog, békés, vidám esztendő!

— A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszervelet Orsz. Egyesületének zalai vándorgyűlése. A M. E. O. Sz. ezévi vándorgyűlést a zalamegyei Lentben tartotta meg több, mint 100 tag részvételével mellett. A szépen sikerült vándorgyűlés keretében elhangzott előadás és beszámoló a magyar erdészeti és vadászati alisztek egyesületének élénk és hasznos tevékenységéről s rohamos fejlődéséről tanuskodnak. Az egyesület lelkes vezetőinek minden reményük megvan hozzá, hogy kitartó munkájuk eredményeként bajtársi, önszolgáló és jóléti intézményeik hovatovább megismosodnak s egyre szélesebb körben fogják kifejteni hasznos működésüket.

— A műfa egyházisú forgalmi adója ügyében — mint értesülünk — kereskedelemügyi miniszter új a hazai faerdekeltek nézve kedvező értelemben foglalt állást s rövid idő kérdése, hogy a tervezet — a kívánt változtatásokkal — rendezel erejére fog emelkedni.

— A M. Á. V. tűzfűza beszerzése. A M. Á. V. tűzfűza versenytárgyalására beérkezett ajánlatok felett megtörtént a döntés, 62% a hazai termelés részesült előnyben e csak 38% külföldi eredetű fa kőfittelt le aszakra az alföldi területekre, melyek az erdélyi erdőségek közelében vannak s hova más eredetű fa csak lényegesen nagyobb szállítási költségek árán juthatna el. A rendkívül tartós és kemény tűz következtében megapadt száraz tűzfűza készletek miatt éppen csak annyi fanyenyiség került megajánlásra, hogy a M. Á. V. igazgatósága szükségletét biztosítani tudta s így egyrészt ez évben válogatásra jóformán lehetőség sem volt meg, másrészt a fizetett árak a megelőző évek beszerzéseivel szemben emelkedést mutatnak.

— Megjelent az új közszállítási szabályzat. Julius 10-én 121,000. K. M. szám alatt megjelent az új közszállítási szabályzat, mely október 1-én lép életbe. Bár az új szabályzat az eddigi rendszerrel szemben kétségtelen előnyöket biztosít a hazai termelés és kereskedelem számára, illetékes körökben mégis elégedetlenség váltott ki, mert a külföldi versennyel szemben nem védi meg kellőképpen a hazai érdekeket. A importált fa megvámolása, a forgalmi adónak a külföldi eladóra való hárítása s a hazai termelés számára az egyéni sürgetelt tarifakedvezmények megadása biztosíthatnának csupán teljes védelmet a belöldi termelés és kereskedelem érdekeinek a közszállításiakat illetőleg is.

VADÁSZAT.

Rovatvezető: **Thüringer János** főerdőmérnök
Szentpéterfa, Vas megye.

Tapasztalatok a főiskola tanulmányi tapasztalatairól.

Irta és a balatonfűzfői vándorgyűlésen előadta: **Roth Gyula** főisk. tanár.

Alig tévedek, ha azt állítom, hogy ez az első eset, hogy hazánk erdészeti közgyűlésének programján a vadásztórról szóló előadás szerepeljen, sőt mi több, hogy ilyen tárgyú előadás tartására a szakközönység köréből jött legyen a felszólítás, pedig nemcsak kívánatos, hanem egyenesen szükséges, hogy több figyelmet szenteljünk a vadászat kérdéseinek és ne csak előadás tárgyát képezze ez itt, hanem széles medrű vita és megfárgyalás alá kerüljön ez a kérdés körében. Nagyon kívánatosnak tartom, hogy egyik gyűlés tárgysorozatára legyen tűzve az a kérdés: »Mit jelent a magyar erdőgazdaságnak a vadászat; mit az oka annak, hogy annyira elhanyagoltuk, szinte kiküszöböltük ezt hivatalos tárgyalásainkból és irodalmunkból; mit kell tennünk, hogy egyrészt visszazsúzzuk az ezen a téren minket megillető vezető szerepet és másrészt a magyar erdőgazdaság keretében megadjuk a vadászatnak az egész vonalon azt a méltánylást, amely megilleti azt.

A Tiszajobparti Vármegyék Erdészeti Egyesületére az érdelem, hogy folyóiratában elsőnek külön rovatot nyitott a vadászatnak, ezzel joggal szerzett, de egyuttal költőességet is vállalt az iránt, hogy tovább is menjen ezen az úton, ha ebben támogatja a másik két vidéki egyesület is, kezdeményezésével remélhetőleg eléri azt is, hogy az újra ebből Országos Erdészeti Egyesület is nyíljon és határozottan állást foglaljon a vadászat mellett és hivatalos folyóiratában ne csak rovatot nyisson annak, hanem a cimlapján is kifejezetten hirdesse azt, hogy a magyar erdőgazdaságba a vadászat beletartozik.

Hízen odáig jutottunk vol, hogy az okl. erdőmérnök, technikai képzettségének magas ormárról sajnálattal nézett le a vadászó szakfákra, akikben »büchsenpannert, jágerlelőt, az pedig nem magyar embernek való foglalkozás, nincs is számára magyar név.

A főiskolán is egy időben csak kevés megbecsülés jutott vol ennek a tárgykörnek, a pénzgyűléssterületnek, ahol a szakoktatás számára az anyagi erőnek folydogálását szabályozzák, még ma sem tudtam elismertetni azt, hogy a vadászat nem csupán sport és szórakozás, léha időöltés, hanem integráns része a magyar erdőgazdaságnak és nagyon fontos tényezője a magyar közgazdaságnak, amelynek oktatása ép oly fontos, mint bármi más tárgyé, tehát azt anyagilag is dotálni kell, ezért ma anyagilag nagyon rosszull állunk.

Nem akarok tovább menni ebben az irányban, hisz remélhetőleg lesz még alkalomunk ennek behatóbb megvitatására, ma tisztán csak a főiskola tanulmányi vadásztüreléről és avval kapcsolatban egyénnégy tapasztalatomról akarok beszámolni.

A főiskola mai székhelyén eleinte siralmas volt a vadászat helyzete. A szovjet urak adtak vol tanulmányi vadásztüreltet, de egyuttal megkövülték, hogy onnan híst is kell szállítani a szociális paradicsomba és mert ez nem történt meg, rövid úton el is akarták

megint venni, amiben csak a történelem folyása akadályozta meg őket. 1922-ben Sopron város vezetőinek, különösen Zűgn Nándor erdőmesternek támogatása hozzásegítette a főiskolát mai tanulmányi vadásztüreltézhez, de vadat, sajnos ez a jóindulat nem hozható, mert az az egész kerek 6000 k. holdon csak régi emlékekben kísértett. Egy-két szarvas még megmenekült a brennbergi bányászlevátságak drótkadályai közül, de a fajdnak, az özneik és fájdnak mai igazán csak elhunyt árnyékaiból legtek a terület felett. A nyúlra és foglyra pedig talán elég, ha elmondom, hogy 1921-ben 17 puskás egy napra tervezett társas vadászaton délig egy lövést adott le, amire abbahagyták a céltalan barangolást.

Nem is volt nagyon ajánlatos, hogy mutalkozzék egy-egy darab vad, mert dróthurok, az azután vol bőven. Olyan féktelen hurkolás folyt a területen, hogy szinte az ember biztonságát is veszélyeztette. Neheztelte a helyzelet, hogy a főiskolának nem vol vadőre sem; miután a főiskola átvette a területet, többen hevesen támadtak engemet, mint a terület gondozóját, hogy a főiskola kezén ezülik a vadászat teljesen, ami szarvas bevéved a főiskola területére, az onnan már ki nem kerül, mert hurokban marad. Nehéz munka árán sikerült lefékezem a vadászást, igaz, hogy ebből szerepem miatt a sulyos tesli sérülés vádjával kerültem a bíróság elé, dehá a vidék vérbeli hurkolót keztyűs kézzel nem lehetett volna lefékezni. A bíróság egyébiránt sehogysem akarta elismerni a felkesztett erdőlisztnak azt a törvényileg kimondott jogát, amelyet a csendőrről, a rendőrről és a csempészeket üldöző vámmórel szemben minden nehézség nélkül elismer. A magam részéről viszont éppen erre fektettem a sulyt és a jövőben sem fogok letenni arról a meggyőződésemről, hogy a törvény azért adott nekünk fegyverviselési jogot, hogy szükség esetén fegyverrel szerezünk érvenyt a magyar állam törvényeinek és a magyar kormány rendeléseinek.

Ma már jobba a helyzet, mert három vadőre van a főiskolának, de ma is csak nehezen és csak állandó és fáradhatatlan utánjárással tudjuk féken tartani az orvadászatot, amely kevés kivétellel a legocsmányabb módon, hurokban folyik.

A vadásztüreltetünk három részre kell osztanom, melyek között lényeges különbségek vannak, bár az egész terület végig erdő és hegyes-völgyes terep és mind a három egyezik abban, hogy kiránduló és turisták, erdei termékek jogos és jogtalan termelői és gyűjtői, bányászok és csempészek, valamint a belterjes erdőgazdaság munkásai, favágói és munkásai élénk idegenforgalmat hoznak az erdőbe. Apróvad csak a peripheriának van, a terület legnagyobb része csak nagyvadra alkalmas. Legelső részé, az ágfalvi erdő, közülük a legjobb, de sajnos oly háromszögletű képez, amelynek csak az alapja kb. 4 km. hosszú vonalban ér össze saját területtel, a másik két oldala idegen területtel határos és ép ott van megadva leginkább a szarvas kiváltásának — ezzel együtt oltnaraszalásának — lehetősége, ahol egyébiránt a legkedvezőbbek volnának a viszonyok.

Középső része a brennbergbányai terület, ennek legcsekélyebb az értéke, mert az oltlévő szétszórt bányatelepek, a munkásoknak éjjel-nappal való járása-kelése, a megengedett és tilos legeletés, hóvirág, gyöngyvirág,

cyklámen és egyéb virág, gomba, eper, mána, szeder, lomb, fű, galy, guzs stb. szedése és lopása itt oly mértékű, hogy ezen a területen számottevő vadállomány sohasem lesz. A legelső területnek a katonai lövőde felé első része apró vadra nagyon alkalmas, bár kiterjedése csekély, ezen a területen vol 1921-ben a már említett vadnékülő vadászat, 1927. évben pedig már elértük az apró vadállományban oly létszámát, amely az adott helyzetben csak alig, a fájdnak csak mesterséges tenyésztéssel lesz fokozható.

A kerek 200 k. szántó és rétet és 380 k. h. erdő magában foglaló részen két napon át tartott vadászaton összesen 150 drb. nyul és 48 fájdnakas vol eddig a legjobb eredmény, ebből a nyúl területre esett 96 drb. nyul, az erdőre 54 drb. nyul és 48 kakas.

Nagyon sok a bajunk a kőborkutyákkal, különösen a farkaskutyákkal és azoknak változatos kereszteddéséi hitetlen kárt okoznak. A farkaskutyá legjobb uton van ahhoz, hogy országos csapásd váliék.

Legfontosabb vadunk a szarvas, amely kb. 40—50 év óta szerepel Sopron környékén. Felűnő, hogy a szarvas mennyire el tud tűnni az erdőben! Dacára annak, hogy a létszám már elég nagy, mégis a szarvas aránylag nagyon ritkán kerül az ember szemé elé. Más vadásztürelten a szarvas reggel és este, napnyugta előtt és napkelté után óráig meglehet figyelni. A mi erdőnkben ez kb. lehetetlen, mert nappal szarvas csak ritkán lehet látni, így pld. az elmuló bógés alkalmával közel 8 héten keresztül majdnem minden nap este és reggel jártam a területet, 4 holdvilágos éjjelt teljesen kint is töltöttem a szabad természet felé öln és 6 ízben majdnem az egész napon át is kint jártam, mégis összesen csak hatszor találkoztam bikkal, érve ezalatt oly találkozást, amely lehetővé lövése is lehetségesebb lett volna; tehennel gyakrabban találkoztam ugyan, de összesen a kerek 100 alkalomból ezekkel is 16-szor vol megfelelő találkozásom. Az azonban gyakran esett meg, hogy a sőtöbten nagyon közel elemek mellettem a szarvasok, de olyankor, hogy a sőtötség miatt még azt sem állapíthatam meg, hogy melyik a bika, melyik a tehén! Ugy vélem, a sok zavarásra, járás-kelése révén a szarvas avval, hogy kevés este, jóval sőtötedés után lép ki a nyitlabb területekre és korá hajnalban, még virradat előtt már visszavált. A legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hogy az ember nappal is találkozzék szarvasal és arról, hogy a bikká minőségét már évközben megállapíthatassuk, csak igen szűk keretek között lehet szó.

Járásukat egyes időszakokban teljesen megváltoztatják, amélük, hogy ennek okát tudnám találni. Így régebben a Freiwald-Kökény-árok tája mindig jó böghöly volt, onnan és a Zsilip-árokából szólnak legelső feljegyzéseim. Három év óta azonban a Freiwaldban böggő bika nincs, néha megszólat egyegy, de csak átváltó bika volt, mert nem maradt meg és csapata sem járt ott. Az előző években a Nagyzuhatag-völgy omladós oldala kedvenc helyük volt nappal is, mult évben csak keresztlí jártak rajta, de csak ritkán állottak meg benne.

Tanulmányos a szarvasok agancsfeljedése. Rendesen kétféle tyusorról beszélnek vadászaink, nevezetesen a rossz hánsgáj tyusorról és a jó hegyesgáj (stájer) tyusorról. Bizonyos

alapja van ennek a megkülönböztetésnek, de nem oly értelemben, hogy a Hanság sik területén nem fejlődhetnek szép agancs és hogy a hegységben nem létezik silány.

A hansági szarvasnak ismert gyenge fejlődése kétségeléstlen az óriási túlszaporodásnak volt az eredménye és jelenleg, mivel már évek hosszabb sora óta erőlyes létszámcsökkenés volt a Hanságban, már fel is javult az agancs minősége. A hegyvidéken, Sopron közelebbi és távolabbi környékén a Hansághoz hasonló gázd szarvasállomány egyelőre sincsen, ebben látom okát annak, hogy a hegységi szarvas általában jobb, mint a hansági. A fejlődés sajátosságait szemlélően mutatja a gyűjteményemben levő 2 drb. agancs, az egyik fiatal 8-as bikáé, amely kizsigerelevé és agancs nélkül 128 kg-ot nyomott, ez a bikát Burgenlandban sebeztek meg nagyon csunya lövéssel, nálunk hullott el. Az agancsnak fejlődése, alakja, ágainak mérete arra mutat, hogy ennek a bikának vészleülettét jól tulajdonságú voltak és ha tovább élhetett volna, remek agancsot fejleszthetett volna. Ez vétek volt meglőni! A másik ellenben, amelyik kétségeléstlen sokkal súlyosabb volt és fizetkesség vitte fel, időben csak 98 kg-ot nyomott, agancsfejlődése arra mutat, hogy a vészleülettét rossz tulajdonságok miatt jól agancsot soha nem rakott volna fel. Ezt ki kellett lőni! Mivel mind a két bika ugyanazon a területen élt, a táplálkozási viszonyok és egyéb életkörülmények is azonosak voltak, tisztán csak az örökített tulajdonságok, illetve tehetségnek tulajdonítható a kétféle fejlődés, sérülésnek vagy betegségnek nyomát — már t. i. a lövésen kívül — egy bikán sem lehetett találni.

Régebbi agancsok és egy 1927-ből származó közel 8 kg-os, szép fizetkesség, amelynek gazdája 220 kg-ot nyomott elősúlyban, továbbá egy ideje hullott agancs azt mutatja, hogy lehetne az itteni erdőben kapitalis agancsokat termelni, de ehhez nagyobb területre tervezett céltudatos kimélt és gondos selejtezés kellene, a meg nincs meg ennek lehetősége a szomszédok miatt, mert bár a főiskola területén ma sem szabad 10-en a földi bikát lőni, illetve csak akkor, ha valami baj van vele, a szomszédokat erre rábírnem tudtam. Ha pedig nem engedik a szarvas megvélni, kapitalis agancsot nem rakhát, akármilyen jól a hajlandósága erre.

Áttértek az öze, erdeink erre a legkedvesebb csülkös vadjára. Érdekes az öznek terfoglalása, illetve szaporodása. Törökvesém az volt, hogy az özet az öszi területen szaporított el, a felső területet a szarvasnak szántam. A valóságban azonban, dacára annak, hogy az öszi területre eddig már 7 drb. özet telepíttem is, a szaporodás mégis a felső területen alakult kedvezőbben, bár ott tanýázik a szarvas is és sokan mondják, hogy a szarvas és az özet nem lehet együtt tartani.

Általánosságban azonban az állomány gyorsan emelkedik, mint a szarvas, hogy a főiskola területén mégis lassabb volt az őz szaporodása, mint a szarvasé, főképpen a kőborkutyák munkájának eredménye. Számtalvó szaporodás csak a legutolsó években mutatkozik. Az utóbbi években ugyanis a soproni Hubertus vadászati védőegységlet

kezdeményezésére hatóságaink szigorító intézkedéseket léptettek életbe, ami kapcsolatban az erőlyes földözéssel tőrthető viszonyokat teremtett. A kőborkutyák szigorú földözése sok személyi kellemetlenséggel járt, mert sok ember volt, aki kutyát tartott úgy a városban, mint különösen a falvakon, de nagyon kevés ember volt és van, aki tőrődnek is a kutyával; kivéve, hogy minden kutyatulajdonos jogot formál ahhoz, hogy az ő kutyájának egyéni szabadságát senki korlátozni ne merje. Nem nézi, hogy vajjon költ-e fácn, vagy van-e apró nyul vagy őz-gida, a kutyáját erdön-mezőn szabadon engedni csatlagnóli, a hosszalúbu farkaskutyák még a félvész gídat is könnyen fogják el, Ott, ahol kevesebb a kutyá, ott az őz száporodik, ahol ellenben sürűben akad, a legeberebb őrés dacára is nehezen halad a szaporodás.

Pedig van a Zsiliip-árok erdőszeiben egy őszután, amelyik oly komolyan vette kötelezést, hogy 1927-ben 3-at, 1928-ban pedig 4-et elejt. Igazán kár, hogy ezekre nem terjeszthető a sok gyermek jutalmazása.

Az öze nélt is feltűnő, hogy a bak mennyire óvatos és mennyire eltűnik az erdőben. Általánosságban őzekkel gyakrabban találkozunk, mint a szarvasokkal, de jóformán csak sutákkal. Fejlegzésem szerint 1928-ban 42-szer találkoztam őzekkel, de őszesen csak 4-szer került a szemem elé elfogadható bak és a 4 eset közül is csak 2-szer lett volna lehetőséggem arra, hogy lövést is adhassek rá.

(Folytatjuk)

ÜZLETI HIREK.

Az árak általában változtalanok. A túzifapáncs a szokásos nyári üzletelenség után lassú énkülélt mutatkozik, a kereskedők kezdik szükségleteiket lefedezni.

1. Túzifa ab feladó állomás:

Belföldi hasáb (félszázr)	250—260 P.
« vegyes	230—240 P.
« dorong	220—230 P.
« hántottfa	240—250 P.
Friss fa...	220—230 P.
Romániai hasáb	240—265 P.
Szlovenszki száraz hasáb ab határ	1350—1700 Ck.
Jugoszláviai hasáb ab határ	255—280 P.

2. Faszén ab feladó állomás:

Belföldi la	630—660 P.
Belföldi 1la	600—620 P.
Romániai ab határ állomás	660—680 P.
Szlovák	3500—4200 Ck.

3. Múfa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	30—38 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél felebbe	50—56 P.
Tölgy fourmtrómk m ³ -je	100—120 P.
Bükök gömböfa 30 cm-től felebbe	26—36 P.
Kőrös	40—48 P.
Juhar	45—50 P.
Eger	30—32 P.
Gyertyán	30—32 P.
Ákác	30—34 P.
Nyár (gyula-gyártásra)	20—26 P.
« fűrészsűrura	32—38 P.

4. Fűrészdru budapesti paritásában:

la tölgy fűrészdru	170—190 P.
1la	150—160 P.
Párisi	230— P.
Hosszírte	220— P.

Rövídírte	160—190 P.
Tölgy boules	130—150 P.
Quartier áru	176—200 P.
Bükök gözöli, szeleztelen	95—105 P.
« szeleztelt	100—115 P.
Bükök gözöleten, szeleztelen	80—90 P.
« hosszírte	105—110 P.
« rövídírte (széles)	80—90 P.
« (keskeny)	70—75 P.
Fenyő asztalosmú széles m ³ -e	130—140 P.
« keskeny m ³ -e	120—130 P.
Építvány széles m ³ -e	95—110 P.
« keskeny	85—95 P.
Lét, zárte	90—98 P.

5. Bogrnárfa ab feladó állomás:

Szél 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Kőrös 12—25	300—360 P.
Ákác 12—25	370—420 P.

6. Gágrtyánok ab feladó állomás:

Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2,0 m. hossz	28—30 P.
Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2,0 m-en felte	30—32 P.
Tölgy telefonoszlop m ³ -e	42—44 P.
Donga, gönci telemlágyiba	350—360 P.
Kerátpal, bük 22—24" h. 25—3" v. drb.-ja	024 P.
Küllő drb.-ja	012 P.
Kisvasutú talpa 1.1 m. h. drb.-ja	050—058 P.
« 1.2	060—070 P.
« 1.3	080—084 P.
« 1.3 (profilrozott)	110—120 P.
2,6 m. h. közbenső tölgytalpa db.-ja	790 P.
2,5	770 P.
2,4	650 P.
2,2	390 P.
2,6	560 P.
2,5	540 P.
2,4	500 P.
2,2	350 P.
Máv-szabványú tölgyváltotalpa m ³ -e	125— P.
Nyírtárú drb.-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	150—160 P.
Tölgy szőlőkarú db.-ja 1,8—2,0 m. h.	0130—0134 P.

7. Építési anyag, ab raktár:

Téglá nagyméretű darabja	007 P.
« kisméretű	005 P.
« nagyméretű mészhomok	005 P.
« kisméretű	004 P.
Portland cement q.-ja	590—630 P.
Mész q.-ja	360—380 P.

NYOMTATVÁNYOK

KÖNYVEK FOLYÓIRATOK
NÉVJEGYEK MEGHÍVÓK
ELJEGYZÉSIKARTYÁK
GYÁSZJELENTÉSEK
KERESKEDELMI ÉS
GAZDASÁGI NYOMTATVÁNYOK
FALRAGASZOK
LAKADALMI ÉRTESETÉSEK

legszebb kivitelben
a Keresztény Sajtó
nyomdájában
Vörösmarty-u. I. sz.
alatt megrendelhetők

Valódi arany TÖLTŐTOLLAK
a Keresztény Sajtóban kaphatók!
Nagy választék. Olcsó ár.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Bükkszécs, u. p. Bogács, Borsod vm.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat Könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
L. Wittenberger Géza.

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

A magyar erdőgazdaság állami irányítása s felügyelete

nagy és súlyos feladat. Megérdemli, hogy vele kissé foglalkozunk.

Most, hogy az elvesztettek helyett új erdők kell telepíteniünk és nevelniünk, ez a feladat jelentőségében csak nőtt.

A magyar erdőgazdaságnak soha nagyobb szüksége hivatott vezetőkre és alapos felkészültségű szakemberekre nem volt, mint most.

Sajnos, a feladat előtt álló magyar erdőmérnökök éppen azt az erdőt veszítették el, amely a gyakorlati továbbképzést tette számukra lehetővé. A kétmillió katasztrális holdnyi állami erdő alig 90,000-re olvadt le és abból is a közel felét kitevő gödöllői koronauradalom a maga különleges rendeltetésénél fogva az erdőgazdasági gyakorlati ismeretek szerzése szempontjából teljes értékű nem bír.

Mint minden gazdasági pályánál, ugy az erdőszetnél is, a főiskolán szerzett elméleti tudásra a gyakorlat teszi fel a koronát. Talán ez egyetlen pályán sem bír oly fontossággal, mint éppen a miénkénél, ahol oly sokoldalú feladat elé lesznük állítva és ahol a gazdálkodás eredménye a maga tanulságaival csak hosszú évek múltán jelentkezik.

E tétel igazsága nem vitatható.

És mégis ma azt látjuk, hogy a főiskoláról egyenest a miniszteriumba, erdőgazdálkodáshoz kerülnek a diplomát nyert fiatal erdőmérnökök is, hogy erdőt, erdőgazdaságot nem láttak.

Ugyanez a helyzet az állami erdőhivataloknál és állami erdőfelügyelőségeknél, ahol a fiatal generáció szintén ugy jut már vezető állásba, hogy erdőgazdasági szolgálatot nem teljesített.

Úgyebben a minisztériális és erdőfelügyeleti beosztásnak minimálisan 8 évi külső, azaz gyakorlati szolgálat volt az előfeltétele; addig pedig a fiatal kollégákat az erdőrendezésnéél, az építészetnél s a gondnoki szolgálat minden ágában megfogtatták s azok kerültek aztán az élre, akik ezen külső szolgálatban tanuléjat adtak rátermettségüknek és hivatottságuknak.

Ma pedig az állami erdőtisztnek csak egy kis töredéke jut abba a szerencsés helyzetbe, hogy az erdőgazdasági szolgálat inas éveit az erdőben töltheti, azaz, hogy az operációs asztalhoz még mint tanuló illeszthető hozzá.

Súlyos veszedelmet rejt az magában, hogy az állami erdőtisztikar gyakorlat nélkül jog operálni a magyar erdőgaz-

daság operációs asztalán, mert azt bizony nemcsak a beteg, hanem az operátor is meg fogja színelni. Pedig a magyar erdőgazdaság állami irányítására nagy feladatok várnak és azt csak tekintélyben intakt és a helyzet magaslátán álló vezetőkkel és tisztikaral lehet megoldani.

Azért iródtak e sorok, hogy a sokak előtt észrevélen, de kihatásában fontos eltolódásra felhívják a figyelmet.

••

Ha korlátoztak is a lehetőségek és kevesebb is a gyakorlat bázisul szolgáló erdők, mégis keresni kell a kiutat.

Hogy a változott viszonyok konzekvenciáját a legfelsőbb helyen levonták s a fiatal generáció gyakorlati továbbképzését illetőleg keresték volna a meg-

oldást, sajnos, eleddig nem vettük észre

A kincstári birtokok belterjesebb üzemi erdőhivatalainál, ahol tanulni lehetne, egyedül van a vezetőtisz, pedig 3-4 fiatalembert nyerhetne mellette kiképzést.

Itt a takarékoságnak helye nincs, evvel argumentálni nem lehet.

De bővíthető is a gyakorlatszerzés köre, mert a nagyobb s hasonlóképpen belterjes üzemi magánerdőgazdaságok, az állami fizetésű erdőmérnököket, egykét évi gyakorlatra szivesen vennék, hiszen az ingyenes munkaerő mindenütt jól jön.

Szóval, ha a bajt észrevettük, meg lehet rá találni az orvoságot.

A diagnózishoz befejezésül legyen szabad még azt is hozzátennem, hogy a megbízatásoknál mindig a tudás, a rátermettség — szóval a szolgálat érdéke — lehet egyedül a döntő, ami mellett minden más szempont töröljön el!

O. L.

Erdészeti törvényhozásunk fejlődése és az új erdőtörvény.

irta: Dr. Hoffmann Gyula.

II. befejező közlemény.

Az alkotmány helyreállítása után, kiváló szakérteű felkesz gárdája fogott hozzá a törvényelőkészítés munkájához. Ezek széleslelkű tudásának, majd 10 évi fáradhatlan munkájának s bizony sok alkudozásának eredménye az 1880. évi július hó 1-én életbe lépett 1879. évi XXXI. t.-c.: a magyar erdőtörvény.

Az 1879. évi XXXI. t.-cikket a háború előtti Magyarországra szabták. Életbelepte idején a 14 millió holdat meghaladta az ország erdőterületének kiterjedése, intézkedései ehhez vannak mérve. Jellemző mindjárt az első szakasz, amely kimondja, hogy az erdők használatát és kezelését mások jogainak épségben tartásával csak a törvényben meghatározott intézkedések korlátozzák. Ezzel az ország erdőterületének tekintélyes részét, nevezetesen azon magántulajdonban levő erdöket, melyeknek talaját másnemű mezőgazdasági művelésre állandóan alkalmasnak gondolták, használat és kezelés tekintetében korlátozás nélkül birtokosainak szabadságára hagyták. Ez a tény teszi érthetővé, hogy a törvény tárgyának az erdőknek szabot meghatározását nem tartalmazza, aminthogy adózás szempontjából pl. az 1870. évi VII. t.-c. 10. §-a az erdöket meghatározta.

A törvény legfontosabb általános erdőfenntartási intézkedései, a helyrehozatlan

körök elhárítását célozzák. Meghatározott helyeken a köz érdekében véderdők kijelölését rendeli s azoknak letarolását, — oly erdöknél pedig, melyeknek eltávolításával a futóhomok terjedésének ut nyitának, vagy amelynek talaja másnemű mezőgazdasági művelésre állandóan nem alkalmas, — kiírtást tilalmazza. Mert a véderdők letarolásából, az irtások folytán lemosott talajokból, a közre származó közismert károkat helyreállítani lehetetlen.

Már az első paragrafus tartalma is kompromisszumra mutat, még élénkebb példája ennek a 4. §, midőn a takszative felsorolt másnemű gazdasági művelési ágak közül a legelőt kihagyja, anélkül viszont, hogy az ilyen helyeken felvő erdök bizonyos esetbeni legeltetését expressis verbis megtiltandó. Az 5. §-ból is hiányzik a kellő határozottság, hol a kivágott erdő 6 év alatti felújítását rendeli el.

A jogi személyek birtokában levő erdők kezelése tekintetében már nincs az erdők közötti különbség téve, mert a törvény a jogi személyeknek azon erreire is kiterjed, amelyeket a nem korlátozt forgalomban szabadon hagyott. A törvénynek kérdéses 17. §-a a kérdéses erdöknél a földművelési miniszter által jóváhagyott gazdasági üzemszertv szerinti kezelését kötelezően elrendeli, miután a korlátozt forgalmu ingatlanok rendeltetésének betöltéséhez szükséges, hogy

a vagyon állaga biztosítással s mindkét csak a vagyon jövedelme szolgálja azt a célt, amelynek elérésére rendelve lett. Ha a vagyon erdő, természetserű, hogy annak jövedelme, a mindenkor növedék részesítendő a törvény védelmében. A legnagyobb növedék pedig csak a használatok szakzerű vezetése, valamint a felújításoknak időrendben való kifogástalan teljesítése mellett biztosítható. Erre szolgál a felsőbb hatóság által jóváhagyott gazdasági üzemterv. Miután pedig a gazdasági üzemterv intézkedéseinek végrehajtása csak szakértők kezében lehet biztosítva, a törvény 21, illetőleg 22. paragrafusai a korlátozott forgalmu erdő birtokosait szakértők erdőtiszták és szakképzett védszemélyzet alkalmazására kötelezik. A törvény végrehajtásának az előbb említett kategóriákhoz tartozó apróbb erdők birtokosainál jelentkező nehézségek, akik anyagi erő hiányában már csak nehezen, sokszor csak színelg, gyakran egyáltalán nem tudnak eleget tenni, úgy az üzemterv elkészítése, mint a szakképzett erdőtiszták alkalmazása tekintetében a törvény rendelkezésének. Eleintén a vármegyék létesítettek szervezettek a területükön érdekelt erdőbirtokosokból és szerződéses alapon alkalmaztak részükre előbb nagyán, később állami szakértőket. Az új előállított helyzet bizonytalanságából származó következményekért azonban a felelősséget, sem a birtokosok, sem a törvényhatóságok, sőt maga az állam sem vállalhatta, miért is a kérdés törvényhozásilag kellett rendezni, aminek a községi és némely más erdők állami kezeléséről szóló 1898. évi XIX. t.c. lett az eredménye. Hasonló okok hozták létre előbb a volt Naszdó vidéki községi erdők egyesített kezelésére vonatkozó 1890. évi XIX. törvényekket.

Erdőtörvényünk sarkalatos intézménye a királyi erdőfelügyelők rendszeresítése volt. A törvény végrehajtása az ő vállalkura volt helyezve, ők voltak egyrészt kerültekükben a kormány bizalmi emberei, másrészt a törvényhatóságok szakértői. Nekik kellett kellő helyismeretekkel rendelkezni s a közvetlen intézkedésre is ők voltak felhatalmazva. Különleges minősítésüket is a hozzájuk fűződő várakozás indokolta. Hosszu időn át volt ez az intézmény elismert a törvény sikeres végrehajtásának biztosítója. Sajnos, az intézmény követelmények szaporodásával lépéstartó fejlesztésben egyáltalában nem részesült, aminek természetesen káros következményei is jelentek. A királyi erdőfelügyelők intézményét az 1923. évi XVIII. t.c. szüntette meg, kimondván, hogy: „az erdők fenntartásához új erdők telepítéséhez, valamint az okszerű erdőgazdaság biztosításához és általában az állam erdőfelügyeleti jogának gyakorlásához fűződő erdőgazdasági érdekek szolgáltat: alsófokon a m. kir. erdőhivatal, középsőfokon a m. kir. erdőgazdászok, s felsőfokon a m. kir. földmívelési miniszter látják el.” Ez a teljesen uszterben elgondolt adminisztráció bevezetni szándékolt törvény, szinte magában látszott hordozni az új erdőtervny eljövetele megígérteit, amely várakozás sajnos, máig teljesedésbe nem ment. Ugyanez a törvény az 1898. évi XIX. törvény alapján szervezett adminisztrációt is átalakította, úgy, hogy ezen törvényből csak egyesenes az állami kezelésre vonatkozó szakaszok, valamint a

közbirtokeosságok stb. vagyonkezelésének rendezésére vonatkozó rész maradt érvényben.

A mindkább homlokterbe nyomuló szociális problémák következtében, az 1900. évi XXVII. t-cikkel az erdei munkások jogviszonyai is rendezettek.

Az erdőgazdászról szóló törvényekkel egyidőben jelentek meg a törvénytarban az 1923. évi XIX. t.c. az alföldi fásításról, a XX. t.c. az országos erdei alapról, a XXI. t.c. az erdőbirtok hitelről szóló csekélyebb jelentőségű törvények. Az 1923. évi XX. t-cikkel, az erdővásárlási alapról szóló 1884. évi XXVI. t.c. lett hatályon kívül helyezve.

Nem szorul bizonyításra, hogy erdőgazdasági vonatkozásu törvényeinknek gerince az 1879. évi XXXI. t.c. életbelpésének innen-onnan 50 éve. A mindennapi élet szabályozására szánt az időbeli törvényeink közül kevés van már életben, s azokon is, amelyek még élnek erősen érzik az elévülés. Ki tagadná, hogy elévült ez is? A hozzá fűződő várakozások nem váltak valóra, érvénye alatt erdeink állománya nemcsak hogy alaposan megfogott, de a meglévő állomány állapota sem kifogástalan.

Az új törvénytervezésnek munkája, mintegy 20 éve megindult már, mikor jött a háború minden borzalmánál rettenesebb béke, amely az ország majd 13 millió csk. holdnyi erdőjét meghagyott kettőt. A megmaradt erdőknek a békebeli 64%-kal szemben, csak alig fele áll üzemterv szerinti gazdaság kötelezettsége alatt s talajminőség tekintetében, az erdőterület 30%-án nem követeli a törvény feltételül az erdő fenntartását.

Ezekkel a statisztikai teherfétélekkel számolva kell megindulnia az új törvény tervezésének.

Itt mered elénk a kérdés: milyen legyen az új erdőtervny?

A körülmenyek megalkotására nem kedvezők!

Az élni akarás, a csonka ország gazdaságának minden terén jelentkezik, csak az érzészet terén alig... Eléssétségünk legkirívóbb tanujelme, hogy a fórumon még érdeképvisellel sem rendelkezünk. A közhangulat is ellenünk van, enyhén szólva nem vagyunk rokonszenvesek... Ma minden gazdaságtól, a rendesnél is többet várnak, mi pedig tudjuk, hogy egyenlegünk nemleges, inkább befektetésre van szükségünk.

De bármily sötét legyen a horizont feltételünk, igazságunkat ki kell harcolnunk, hogy megmenthessük azt a 2 millió hold erdőt, amit Trianon meghagyott határaink között s amelyre az országnak elegendetlen szüksége van.

Erdőtörvényünk végrehajtása során, fészadatos gyakorlat tanúsítja, hogy az erdők talajminőség szerinti osztályozása, az erdőfenntartást nem biztosítja; egy részt, mert kivethetlen, másrészt, mert ellenőrizhetlen tág teret nyit az egyéni véleménynek.

Ezt a különben is idegenből kölcsönözött teóritát, tervezett új törvényünkbeli hazai viszonyainknak s nemzetünk egyesenes jellemének megfelelő olyan elvvel kell kiküszöbölünk, amely amellet, hogy az elért szándékot cél hiánytalanul tartalmazza, megalkuvásra, vagy félremagyarázásra se

ad alkalmat: *Erdőterületen csak erdőgazdaság folytatható!*

Tehát se mezőgazdaság, sem állattenyésztés, hanem kifejezetten erdőgazdaság.

Az így fellátított elvből önként következnek, hogy: meghatározva az erdő fogalmát, a törvény sáncai közé kell vennünk minden erdőt; bárki legyen is s álljon bármilyen talajon! Miután könnyebb a megelvet megartani, mint újat telepíteni, ma meglévő erdeink fenntartásáról s jó karba helyezéséről kell elsősorban gondoskodnunk. E végből elvileg kifejezetten minden erdőirtás tilalmazandó. Az erdő ezen jellege a felekkönyvben feljegyzendő. A legeltes, mint az erdőfenntartással össze nem egyeztetendő, úgy az erdő talajára, mint az erdő állományára káros használat, az igénybevehető használatokból kifejezetten kizárandó. A legelő erdők, vagy fáslelők, nem különben a vadászat céljaira létesített remesek mint a mezőgazdasági érdekkörébe tartozók, odaautlandók.

Kivétel nélkül minden erdőre ki kell mondani a tervszerű gazdálkodás kötelezettségét. A használati terv részletessége álljon arányban az erdő kiterjedésével. A használati terv az erdőbirtokos érdekeit szolgálja, s attól a hatósági jóváhagyás csak az esetben tagadható meg, ha rendelkezési az erdőgazdaság, illetőleg erdőfenntartás elveivel ellentételek. A törvény követelje meg az erdőhatárok biztosítását, az időszakonként igénybevehető használatok és felújítások előírását. A felújítás nyomon kövesse a használatot. Tiltsa meg a törvény az újabb használat igénybevetelét, amíg az előző felújítás, teljesen fogantatva nincsen. Országos érdekin, hogy az erdő évről-évre, tartamos bizonyosságal meghozzák azt a fatermést, ami rajtuk termelhető. Ennek pedig „sine qua non“-ja, hogy elérjük a szabályos korlokozatot és fákészlet. Viszont pedig erve csak úgy lehet kilátásunk, ha a törvény szabja meg, hogy mily kiterjedésű erdők, mily fokban kötelezessenek szakértő erdőmérnök alkalmazására. Ha a törvény biztosítja a hatóságok állami ellenőrzést, ezzel egyáltalán mentesíteti a törpe és kis birtokos a szakértői kezelés gondjaitól.

Indokolt esetekben a törvény biztosítson adókedvezményt a tulterhel birtokosnak.

A birtokos elaprózódása nem kedvező az erdőgazdaságra, mindazáltal igazságtalan lenne a részletek megosztásának, az ugynevezett parcellázásnak teljes kizárása: határozta meg tehát a törvény, hogy mely esetekre kell azt korlátozni. Hasonló égra, ha valamely erdőterület más művelési ágra való átváltoztatásának szüksége merül fel., az élettal szőlomunka kell, gondoskodjon ennek a megoldásáról is a törvényhozó. A sok pozitívum közé vegyítsünk egy kis negatívumot is; okavodjék a törvény a vagyonfelügyeleti beavatkozás erőszakolástól! Mire ma a magánosok által költött fahasználati szerződéses hatósági jóváhagyása szolgálhat példát.

Az autonóm szervezetek kebelében alakult közigazgatási bizottságok, két független mezőgazdászól és két erdőgazdászból álló gazdasági albizottsága, ideális fórum, az elsőfoku erdőrendészeti hatóság hatáskörének betöltésére. A másodfoku hatóság már bíruklándó, az ügyek természeté szerint. Az erdőrendészeti áthágások, átszállí-

tások és más vagyoni érdekű ügyek a közigazgatási bíróság, a tisztán gazdasági, illetőleg kezelésszerű pedig a földművelésügyi miniszter hatáskörébe volnának utalandók.

Három fórumra nincs szükségünk!

Az állami adminisztrációt tegyük egyszerűvé, olcsóvá és könnyen hozzáférhetővé. Legyünk előzetesek... még a színet is kerüljük a zaklatásnak.

Tegyük különbséget a funkciók között! Az ellenőrzés állami feladat, viselje költéséit az állam, viszont az erdőkezelés költéséit az erdőnek kell viselnie abban a mértékben, amint azt igénybe veszi.

Mindenestre súlyos feladatok megoldását várjuk az új erdőteremtőtől. Évek mulasztásai, csak évek szorgos munkájával pótolhatjuk. Gazdaságainkat tovább a régi maradi szinten nem tarthatjuk... vezetőiknek ki kell venni részüket a felelősségből, a gazdaságok eredményeire. A befektetések gyümölcsözésének belátható időn belül kell megindulnia... Produkálni kell, a talajoknak megfelelő faanyag előállítását. Így aztán az erdőgazdánk vállaltat munkája s az új törvény célutató végrehajtásával eljutunk oda, hogy erdeink oly jövedelmet szolgáltatnak, amelyet senki a jég el nem verhet, sem az aszály, sem a fagy tönkre nem tehet, akkor hitelképes lesz az erdőnk s úgy, mint Németországban, vagy a szomszédos Ausztriában, nálunk is lesz az erdőnek becselete!

Egyesületi hírek.

Az egyesületi ügyeit érintő levelezések s a lapba szánt közlemények *L. Wittenberger Géza erdőmérnök, egyesületi titkár Bükkszéczér, u. p. Bogács* címre küldendők.

A *Vadászat* rovatba szánt közlemények s a rovattal kapcsolatos levelezések *Thüringer János főerdőmérnök, Szentpétery, Vas megye* címre intézendők.

Tagsági díj évente 6 pengő.

„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja: tagok részére 2 pengő
nem tagok részére 10 pengő

Nyugtadjuk az alábbi tag- és lapdíj befizetéseket:

1927. évre:

Dr. Fazekas Ferenc, Újpest 8 P

1928. évre:

Dr. Fazekas Ferenc, Újpest 8 P

Szantóvich Géza, Miskolc 8 P

Nagy József, Miskolc 4 P

1929. évre:

Gr. Károlyi Imre erdőhív., Telkibánya 10 P

Dr. Fazekas Ferenc, Újpest 8 P

Palla Zoltán, Sütész 8 P

Nagy József, Miskolc 8 P

Pályázati hirdetés.

Egyesületünk 400 pengőt tűzött ki a „Magyar Erdőgazda” VII. évfolyamában megjelent legjobb cikk jutalmazására avval a kikötéssel, hogy a jutalmazott eszen összegből tartozik meghatározott programmal egy tanulmányutat tenni s erről a lap hasábjain tanulmány keretében beszámolni. A jutalomban bárki részesülhet, kinek az 1929. évfolyamán önálló cikke jelenik meg a „Magyar Erdőgazda”-ban.

Irodalmi Szemle.

Madártani és madárvédelmi irodalom.

Most, amikor a madártan társadalmi uton való népszerűsítésének s a madárvédelem széles néprétegek között való terjesztésének nagy és nemes munkája megindult és a magyar erdőszet a maga alapos felkészültségével és önzetlen lelkesedésével ebben a nemes mozgalomban hathatósan közreműködik, az érdeklődők közül már számszerűen különböző kérdésekkel halmozta el engem a teendők illetőleg és olyan irodalmi művek után kutattak, melyekből a szívük mily szunyado madárszerelét ápolására ösztönzést és a madár védelmére gyakorlati utmutást meríthetnének.

Magam is az idevonatkozó irodalomnak állandó figyelemmel-kísérését és gondos tanulmányozását feltétlenül szükségesnek tartom, mert az írásban lefektetett tapasztalatok oktaják a kezdőt, buzdítják a haladót és sok értékes adatot szolgáltatnak a képzett ornithológusnak is.

Magyarország a német mellett az elsők között munkálkodott az ornithologia terén a multban is, amit a nagy német klasszikus, *Berlpsch báró „Der gesamte Vogelschutz”* című híres könyvében hódolattal elismer és azt írja, hogy „Die älteste ist die Vogelschutzstation der Ungarischen Ornithologischen Zentrale, Sitz Budapest.” Más helyen pedig a következőképpen nyilatkozik: „Der bekannte ungarische Ornithologe, Herr von Chernel, nach dem Tode von Otto Herman, meinem alten väterlichen Freunde, Präsident der Ungarischen Ornithologischen Zentrale, mein steter liebenwürdiger Begleiter und Führer. Leider ist dieser vorzügliche Mann in Frühjahr 1922 auch verstorben. Für unsere Wissenschaft viel zu früh. Ehre seinem Andenken!”

Ennek a három névnek: *Chernel István-nak, Herman Ottónak és Berlpsch bárónak* emléksévével már meg is neveztem azt a három férfit, kik utörök voltak az ornithologia terén, kik korszakalkotó működéset fejtettek ki s kik úgyszólván egész életüket ennek az egy célnak szentelték.

Chernel Istvánnak a Földmívelésügyi Miniszterium kiadásában megjelent három kötetes műve valószínűleg költemény, melynek finom, magyaros, költői nyelvezete, a benne lefektetett nagy tudás és gazdag tapasztalat épügy kelt csodálatot, mint a mily lenyűgöző az a mélységes, igaz szeretet, amely azt a gyönyörű nagy munkát áthatja.

Herman Ottónak hatalmas irodalmi működéseiből csak egyet „A madarak hasznáról és káráról” című népszerű könyvet ragadom ki, mely ugyancsak a Földmívelésügyi Miniszterium kiadásában jelent meg, sajnos azonban már teljesen elogyott.

A m. kir. madártani intézet Budapesti, II, Herman Ottó-út 15. lólyóiratát az „Aquila” évfolyamainak egész sorozata gazdag tárháza a magyar ornithologusok évtizedes komoly munkásságának.

A fentebb már említett Hans Freiherr von Berlpschnek „Der gesamte Vogelschutz” című s a híres neudaimi könyvkiadó cég I. Neumann (Berlin S. W. Anhalt strasse 7.) által kiadott nagyszerű munkája az idén immár tizenkettedik kiadását érte meg, melyet németből eddig francia, olasz, svéd,

oros, finn és hollandus nyelve fordítottak le. Kívánatos volna, hogy a nálunk most megindult lelkes madárvédelmi törekvésű ápolására valaki ezt a kitűnő művet magyar nyelvre is lefordítaná.

Berlpsch a maga ornithológiai élettörténetének elmondása kapcsán igen érdekesen írja le azt, hogy külföldi, főként délemerikai utján tett megfigyelései során mikép jutott a fészkelést előidéző lehetőségek gondolatára és hosszú évek egyéb kutatásai és tapasztalatai alapján hogyan szerkesztette meg a célnak leginkább megfelelő mesterséges fészkekötveket; végül érdekesen esetelezi, hogy az őserdő össze-vissza kuszált és természetes ernyőt alkotó lombkoronájának mennyezete milyen kézzelgőhathó módon tárta elje a teli madáretelre sikerit biztosító védelem módjait.

Ilyen tapasztalatok, kutatások és megfigyelések alapján írta meg a madárvédelemről szóló nagy munkáját, mely minden igaz madárbarátunk legjobb kézikönyve.

Idők folyamán, az erdő- és mezőgazdaságnak tisztán és kizárólag a jövedelem biztosítása végett indított akciója eredményeként megváltozott a táj képe, eltűnt a feleslegesnek, sőt károsnak mondott fásor, bokor, cserje s helyet engedtek a pillanynyi haszonra való botor törekvés előidézte riték ürességeknek.

Nálunk a helyzet meg nem ilyen aggasztó, de éppen azért itt az ideje a közbelépésnek, nehogy azok az állapotok következzenek be, melyeket „Hecken- und Randpflanzen” című könyvejkéjében *H. Schmidt* ír le (Verlag L. Neumann, Neudamm) s melyek a madárvilág kipusztulását idézték elő. Szerinte minden elhagyott homok- és kavicsbányát, agyaggödört, mezőgazdaságilag nem művelt kisebb-nagyobb üres foltot, dűlőutakat mentén különböző bokrokkal, cserjékkel kell meglepíteni; fásorokat, pászkaták, facsoportokat létesíteni, melyek a száritó szelek erejét megtörik; az elszaporodott káros rovarokat pusztító madaraknak fészkelő és védő helyet nyújtanak és az üressé, ridegké telt tájnak visszaadja barátságos meggihetségét és kedves báját. Ugyanezen okokból nem szabad az erdő faállomány alá természetes uton meglepült cserjéket és bokrokat, az erdő szélét természetes védőpalástként övező sűrű bozótot sem kivágni és eltávolítani; szükségesnek tartja továbbá, hogy a tartvárosos gazdálkodás helyébe a magról való természetes felújulás lépjen, mely egyelőre mellett a madárvilág létfeltételét is a legjobban biztosítja.

Az állat életébe való szerető bemélyülés, a természet minden megnyilatkozásának komoly kutatása, s természetben folyó létrel való röngyeltlen küzdelemnek nem ritkán nyers és rideg leírása jellemzi *G. von Studnitz*-nak „Was ich sah” című lelkiismeretes gondolat és meleg szívvel megírt kis könyvét. Nemcsak sokat lehet belőle tanulni, nemcsak kellemes szórakozást nyújt az olvasása, hanem a nagy természet, különösen a madárvilág iránti szeretet erősödése követi nyomon ennek a könyvnek érdeklődő forgatását.

Ehhez hasonló, de kizárólag a madarakról szóló mű *Gustáv Wolff*-nak „Vögel am Nest” című könyve, mely mint azt címe is elárulja, a madarat az ő szemében és életének legszebb korszakában, a családalapítás idején mutatja be. A nagy türe-

lemmel szerzett tapasztalatok alapján és mélyégszerű szeretettel megírt szöveget 110 fényképpel díszíti, melyeket az tudja igazán értékelni, ki maga is megpróbálkozott élő állatok fotográfálásával.

Kizárólag a ragadozó madarakkal foglalkozik az a hatalmas munka, mely a fenti két művel együtt a közeli múltban hagyta el a sajtót és mely ugyancsak a közismert I. Neumann neudammii cég áldozatkészségét dicséri. A ragadozó madarak első és teljes monográfiáját írta meg dr. F. Engelmann „Die Raubvögel Europas” cím alatt, mely a ragadozó madarak általános természetrajzán és részletes leírásán kívül a solymászatról is megemlékezik.

Nagyon helyes, sőt kiválóan is volt ennek a könyvnek a kiadása, mert a ragadozó madarak legelőbbé, mint azt dr. Nagy Jenő a Magyar Ornithológusok Szövetségének kaposvári nagygyűlésén megállapította, ma már nálunk is természeti emlék s így azok megismerése és kímélése elengedhetetlenül szükséges.

Ezt fejtegeti igen érdekesen Friedrich von Lucanus „Naturdenkmäler aus der Vogelwelt” című műveiben (Hugo Bermühler Verlag, Berlin, Lichterfelde), melyben az eszelen pusztítások ostorozza és Hubert Schonger-hez hasonlóan (Aul Islands Vogelbergen, Verlag I. Neumann, Neudamm) keserűen parentálja el többek között a nagy alkát, továbbá a többi már kihalt madarakat, melyek pedig főként a távoli kontinenseken tömémentelen számban éltek és mégis sikerült az emberi kápiságának vagy romboló végének azokat a föld színéről kipusztítani.

A teljes kipusztulás elkerülése végett felsorolja azokat a fajokat, melyek már ritkábbak és így mint természeti emlékek feltétlen kíméletben részesítendők. Ilyenek a nálunk is már elég gyéren található fekete gólya, holló, a sasok, solymok, héjak, a búbos banka, jégmadár, uhu, bagyok és a különböző vízi madarak. Mint a legelőbb hasonló tartalmú német könyvet, úgy Lucanus művét is, számos szép fénykép díszíti. Megjegyzem, hogy az élő állatok fényképezése terén a németek igen szép eredményeket értek el.

E tekintetben szinte egyedül álló a világtérroldalomban és valószínűleg csodás anyagot tár bűmlő szemünk elé a „Die Vögel Mitteleuropas” című három kötetes munka, melyen dr. Heinrich Oszkár és felesége egy életen át dolgozott. A madarakat életük minden fejlődési állapotában, minden megnyilatkozásában figyelték és írták le olyan vonzón és érdekesen, hogy madárbarát lesz az az olvasó is, kit a mi kedves madaraink eddig egyáltalán nem érdekeltek. Mind a külső kiállítással, mind a 3000 darabot meghaladó pompás képanyagból a kiadó cég, Hugo Bermühler, Berlin-Lichterfelde valóban értékeset és maradandót alkotott.

A kezdő madárbarát igen jó hasznát fogja venni Csöregy Títusnak, a m. kir. madártani intézet igazgatójának a Földművelésügyi Minisztérium által kiadott, de teljesen elfogyott „Madárvédelem a kertben” című munkájának, melyet az illusztris szerző újabb átdolgozott és mely a m. kir. Madártani Intézet kiadványaként most harmadik bővített kiadásában kerül az érdeklődők kezébe.

Mindezekben kívül szívesen láfolt kedves tanácsadója minden madárbarátnak a Magyar Ornithológusok Szövetségének hivatalos lapja, a „Köcsag” is (Budapest, I., Budakeszi-út 63.) F. M.

G. F. Morosov: Die Lehre vom Waide.

Oroszból németre fordította J. és H. Ruoff, München és Buchhold, Eberswalde, Kiadta K. Rubner (Neudamm; J. Neumann 1928.) Füzve 21 R. M., vászonkötésben 24 R. M.

A német szakirodalom szükségességét tartotta, hogy a nagy orosz tudós legkivalóbb munkáját az oroszul nem értők számára is közkincsé tegye. Morosovban együtt találjuk a széles látókörű és alapos képzettségű természettudóst, a biológust, a növénygeográfust, az idő-évérig érzésként a született pedagógust, aki a legnagyobb könnyedséggel, szinte észrevétlenül a leggyorszerűbb eszközökkel vezeti be olvasóját az egészen elemi életmegnyilvánulásoktól fokozatosan a legbonnyolultabb biológiai kérdések fejtegetésébe. Munkájának jellemző karaktere, hogy az erőt, mint növény-szociológiai-biológiai jelenséget fogja fel. A könyv négy részre oszlik. Első rész: Bevezetés az erdő biológiájába. Második rész: Az erdei fafaj biológiája. A fajok erdőműveléstani tulajdonságainak ismertetése. Harmadik rész: Az állományok biológiája. Az állományok erdőműveléstani tulajdonságainak ismertetése. Negyedik rész: Az állománytípusok biológiája. Az erdőt alkotó tényezők összehasonlító tárgyalása. Az erdő dinamikája és szisztematikája.

Amint látjuk, az erdőművelés elméleti, természettudományi alapkérdéseivel foglalkozik behatóan, amelyek ismeretén kell felépülnie a gyakorlati erdőművelésnek.

A hatalmas felkészültséggel és vonzónan megírt, rendkívül tanulságos könyvet minden szakembertnek örömmel ajánljuk.

... F. M.

Dr. H. Krieger: Die Messung der wirtschaftlichen Leistungsfähigkeit des Waldes.

I. Neumann—Neudamm kiadása. 1929. Melléklettel külön tokban számtalan táblázat. 260 oldal. Ára 28 R. M.

A szerző maga mondja értékes könyvének bevezető részében, hogy ez a munka az első lépés abban az irányban, hogy az erdőértékmérés inkább gazdasági szempontból tárgyalásos. Ebből a nézőpontból vizsgálva tárgyát, különböző új módszereket ismertet és a műhöz fáradságos számítások eredményeül kapott táblázatos kimutatásokat mellékel. F. M.

Keresztek középfokú erdőgazdasági szakiskolát végzett, lehetőleg nőtlen, intelligens, erélyes, megbízható egyén, ki nemcsak erdészeti és vadászati ügyekben, de irodai tekintetben is kellő jártassággal bír, október hó 1-i, esetleg későbbi belépésre. A nagy vad tenyésztésében és vadászatban járatos előnyben. Sajátkezűleg ír pályázatot, melyek vissza nem küldetnek, kellően felszerelve bizonyítvány másolatokkal: gróf Festetics Kristóf Uradalma Központi Hivatala címre küldendő Szigetvár. Postafiók 1. szám.

Innen-onnan.

— **Helyreigazítás.** Lapunk augusztusi számában megkezdődött Roth Gyula főiskolai tanár balatonfüredi előadásának közlése, melynek címbe érdelemzavaró sajtóhiba csúszott be. A közlény helyes címe: *Tapasztalatok a főiskola tanulmányi vadászterületéről.* A hibáért a szerző és olvasóink szíves elnézését kérjük.

— **Halálózás.** Somogyi Sándor m. kir. s. erdőmérnök, egyesületünk rendes tagja, ki a miskolci m. kir. erdőgazgatóság kerületében teljesített szolgálatot, hosszas szenvedés után a budakeszi tüdőbeteg szanatóriumban meghalt. Kezgyelettől örizzük emlékét.

— **Az O. E. E. 1929. évi rendes közgyűlése** előreláthatóan I. hó végén, esetleg október elején Parádón fogja megtartani. Részletes programot és meghívót az E. L. legközelebbi száma ad.

— **Béky Albert búcsúzója.** Béky Albert miniszteri tanácsos, debreceni erdőgazgató, egyesületünk választmányi tagját saját kérelmére történt nyugalmiba vonulása alkalmával szeg külsőségek között megtartott, meleg ünnepek keretében búcsúztatta el a debreceni erdőgazgatóság tisztikara. Az „Angol királynó” szálló külön tereben családtagjaikkal együtt jelentek meg tiszteletére a ragaszkodó szeretetükkel vették őt körül. Az érdemekben gazdag, kiválóan képzett, nagytudású szakférfi és ismert szakíró munkásságát Kovácsy Kálmán főerdőtanácsos méltatta meleg szavakkal.

Ismerjük Béky Albertet, nagy értékeinknek egyik leglelesebbikét s midőn neki, mint nagyrabecsült közhivatalnoknak nyugalmiba vonulása alkalmából is szíves búcsút mondtunk, egyben hiszünk, hogy egyesületünk és lapunk nem fogja elhagyni, sőt munkában megedzett egyéniségének a nyugalm derűs békéje csak impulzussal fog szolgálni, hogy a magyar erdészet igaz ügyéért továbbra is áldásos tevékenységet fejtson ki s tapasztalatainak és tudásának gazdag forrásából ezután is még sokat meríthetünk.

— **A pozsonyi nemzetközi fakonferencia** lefolyásának és határozatainak ismertetését helyszükre miatt lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

— **A kaposvári országos kiállítás erdészeti csoportjának ismertetése.** A Somogyi-egyesületi Gazdasági Egyesület 70 éves fennállása alkalmával országos mezőgazdasági és ipari kiállítást és vásárt rendezett Kaposváron 1929. évi augusztus hó 24-től szeptember hó 2-ig, hogy bemutassa a somogyi és déldunántúli őstermelők és iparosok munkáját és előmozdítsa az okserű gazdálkodás előbbrejutását. Mint az őstermelés egyik fontos ága, az erdészet is bekapcsolódott a kiállításba, hogy ismertesse az ország és különösen Dunántúli erdőgazdaságát és bemutassa erdőbirtokainak termékeit.

A kiállítás erdészeti csoportjának előkeül Földváry Miksa miniszteri tanácsos, m. kir. erdőgazgató kértek fel, a csoportfőkard pedig Haracsi Lajos m. kir. s. erdőmérnök lett. Ők szervezték és készítettek elő a csoport kiállítását és végezték a rendezés munkáját is, melyben a kaposvári m. kir. erdőgazgatóság személyzetének minden

tagja hatáskörben közreműködött. A nagyobb anyagot kiállítókat tárgyaikat maguk rendezték el.

Az erdészeti csoport anyaga külön pavilonban volt elhelyezve, melyet maga a csoport építtetett az erdőbirtokosok némes áldozatkészsége folytán egybeépült pénzből. Az első tér szerint az erdészeti és vadászati csoport kiállítása a kaposvári református egyházközség kulturaházában lett volna. Azonban erős propagandában sikerült az erdészt külön pavilonjainak felépítésére szükséges összeget (kb. 6000 P.) Deledánfalva erdőbirtokosainak adományaiából összegyűjteni. Fogadják érte az erdészeti csoport hálás köszönetét.

A pavilon 10×8 m. belterületű rovtól kérges gerendafalú épület, körülötte minden oldalon 2 m. széles nyílt, de fedett galériával, a tető közlőderé festett faszindelyű fedve, mind a négy oldalon kiképzett homlokzati oromzattal, melyeken kiemelkedő fehér erdei nyírfalécscsékéből készült felirás hirdeti a csoport nevét: ERDÉSZET.

A csoport kiállítására nagy mennyiségű anyag gyűlt össze. Nemcsak a pavilon belsejében a falak és asztalok voltak tele a különféle erdészeti vonatkozású fényképekkel, grafikonokkal, madártani anyaggal, modellekkel, fémzsetekkel, gombagyűjteménnyel stb., hanem a külső falakat a galérián is különböző erdei faágtrágyák, képek és madárvédelmi eszközök díszítették. A pavilon körüli szabad területet pedig érdekes és tanulságos fabetégek és fatörzsek, fűrészarok rakásai és valóságos miniatűr csemetkékertek tették változatosabbá, mely csoportokat fény- és lombsuhángok foltjai tarkították.

A kiállítást gróf Bethlen István miniszterelnök nyitotta meg augusztus hó 24-én d. u. fél 4 órakor. Az ünneplés megnyitáson jelen volt József főherceg is. Mindketten kíséretükkel megtekintették az erdészeti pavillont is. A földművelésügyi miniszteriumból Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos, erdőfőosztályfőnök, az Erdészeti Egyesületől báró Inkey Pál alelnök, a soproni főiskoláról Fekete Zoltán prektorok voltak jelen a megnyitáson. A miskolci m. kir. erdőgazdagságot Vető Gyula m. kir. erdőtanácsos képviselte.

Az erdészeti kiállítás anyagát 30 erdőbirtokos, erdőfőnök, faiparos és magkereskedő állította ki.

A bírálóbizottság, melynek elnöke Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos, erdészeti főosztályfőnök, tagjai Fás Gyula ny. miniszteri tanácsos, Furman Antal ny. erdőgazdász és dr. Lovassy Sándor m. kir. gazd. főtanácsos, ny. gazd. akad. igazgató, jegyzője pedig Haraci Lajos m. kir. s. erdőmérnök voltak, augusztus hó 24-én délelőtt végzete el működését. A bírálóbizottság egyhangúlag *aranyéremmel* a következőket tüntette ki:

1. Lessey Ferenc főiskolai tanár erdőgazdasági politikai irodalmi munkásságáért és az erdőterületek kiállításának munkásságáért; 2. Magyar Pál m. kir. erdőmérnököt a gyökérvizsgálatok és szikfásítások tárgyában végzett tudományos és irodalmi munkásságáért és a kiállított tudományos dolgozatokért;

3. Raáb Gyula városi főerdőmérnököt gombamodelgyűjteményért;

4. Seemann György uradalmi erdőmér-

nököt modelleiről és egyéb tárgyairól;

5. Kühnel Márton fészkekodugyárost madárvédelmi eszközeiért;

6. Földváry Miksa miniszteri tanácsos, m. kir. erdőgazdát az egész erdészeti kiállítás megrendezéséért.

Ezenkívül a bírálóbizottság 5 kiállított ezüstéremmel, 1-et bronzéremmel és 22 kiállított elismerő és közreműködői oklevéllel tüntetett ki.

Ugy a szak-, mint a laikus közönség teljes meglepődéssel változott megtekintés után az erdészt pavilonjából kielégítő a látottakat- és tanultakat. A kiállítás erdészeti csoportja pedig reméli, hogy munkájáért az lesz a legnagyobb jutalom, ha az ERDÉSZET-ét látogató közönséget közelebb hozza az erdőgazdaság megismeréséhez, az erdei termékek értékeléséhez, valamint az erdő nagy szeretetéhez, amelyre úgy gazdasági, mint kulturális viszonylatban nagy szükségünk van.

VADÁSZAT.

Rovatvezető: Thüringer János főerdőmérnök
Semtprefektus, Vas megye.

Tapasztalatok a fősikola tanulmányi vadászterületéről.

Írta és a balatonfüredi vándorgyűlésen előadta:

Roth Gyula fősikolatanár.

II. Bevezető közlemény.

Erdőnk legjobb vadja a muflon! Az 1928-ik év január havában 4 db muflon, gróf Károlyi László nagylelkű ajándékát, amelyről itt újra hírlás közönelnet monok a kegyelmes urnak és Onczay László erdőtanácsos urnak, bocsátottam ki a soproni erdőre. Természetes, hogy a legnagyobb érdeklődéssel vártam, mikép fog az új vad beletárlani az itteni viszonyokba annál is inkább, mert a telepítéshez nem használható az ilyen esetekben előirt u. n. szokatlan, hanem közvetlenül a nyílt erdőbe kellett az új vadat bocsátanom abban bízva, hogy a viszonyok jól meg kell, hogy feleljenek a muflon igényeinek. A megfigyelés aránylag könnyű volt, mert ehhez hasonló vad nincs a környéken, azonban csak a lombhullóknál erdőben; amint kiveledezték a fák, a muflonok úgy eltűntek, mintha a föld nyelne volna el őket és csak nagy ritkán akadtam rájuk vagy kaptam hír róluk, hogy a lankadók reménység végkép el ne apadjon.

Az elmúlt télen azonban mind a négy darabot megtaláltam ugyanott, ahol kibocsátottam, sőt nagyon sűrűn kaptam jelentéseket róluk; amióta zöln az erdő, ismét eltűntek.

Elhelyezkedésük, mozgásuk sok érdekeset mutatott. A kibocsátás után együtt maradtak mind a négyen kb. 8 napig, ezután a kőselektől barangoltak. Kaptam jelentést róla a herkei, Burgenlandból a récényi, lakompaki, nádasdi és a lépefalvi területeiről, osztrák lapok is hoztak hírt. Bejárta kb. 20—25 km-nyi területet. Végül megállapodott, mint jól nevelt koshoz állik, ott, ahol a professzor is tanymány szokott, az ágfalvi vadászak közelében. Hónapokon át tanýzott ott és hol a lépefalvi, hol az ágfalvi mezőkre lépett ki, látni azonban csak ritkán láttuk. A juhok közül 2, anya és gyermeke, megmaradt ott, ahol kibocsátottuk, a harmadik követte a kosnak rossz példáját és szintén elment kóborolni. Ezt a nyáron egy ízben reggel 7/3-k-or együtt találtam a kossal az ágfalvi Ház-oldalban. Szeptemberben azután a kos onnan eltűnt és hetekig nem kaptam hírt róla, egyszerre feltűnt jérékelt együtt a kibocsátás helyén, ami azért érdekes, mert ez a hely legnyolabban kb. 8—10 km-nyire esik a kos nyári tanýjától és közbe esik

a nagy kiterjedésű bányatelep. Már agódtam volt, hogy miképen fog visszatárlani a kos a jérékéhez, utóbb meggyőződésem arról, hogy bántulatos a tájékozódó képessége és 8—10 km-es utvonalon sűrűn és otthonosan mozog. Hídeg idők jártak akkor, úgy látszik ezre a kos, hogy átnyúl a ósz, bizonyára gondoltá, jó lesz az aszonyok után nézni, hátha már hajlandóságát éreznek. Azonban még korán jött, erre bántában visszament legénytanýjára és október 21-én d. e. 1/210 órakor jelentkezett nálam a vadászok előtt. Ez elmúlt télen nagyon gyakran láttuk a muflonokat, a nagy hó aránylag kis helyre szorította őket, ahol a juhok általános tanýzattak, pontosan a kibocsátás helye körül. A kos azonban télen a nagy hó dacára is gyakran elment a régi legénytanýjára.

Pl. december 29-én látta a kost és két jérékét Mayer Zoltán a Kecsepkatakban, január 1-én a kost egyedül látni a vadóról az ágfalvi Borshegyen, de 10 óra a kos már megint a jérékétől volt a Kecsepkatak vágásában, ahol 14-én is látták.

Február elején reggel a kos az ágfalvi részében járt, ugyanazon a napon 11 órakor már a Kecsepkatakban volt (kb. 7 km. légtávolság!) 3-án a kos már megint Ágfalva volt (mind a két helyen tetting, a lucernát szivesen vette, a szénát azonban csak fekvőhelyül használta). 11-én a kos együtt volt a legfalibab — most 2 éves — jérékével a Kecsepkatakban, március 16-án már ismét a nyári tanýjánál volt, ott van most is! A jérékéről újabb biztos hírt nem kaptam. Sajnos, szaporodás most évben nem volt. Onczay barátom azt állította, hogy a két idősebb jérék nemtegyeljes állapotban volt, amikor jöttek, de vagy tévedett vagy elpusztult a bárány. Ettől eltekintve a telepítés eddigi eredménye biztató, amiért folytatni fogom.

A legérdekesebb vadunk a sikeftajd, amely tudommal a mai hazánkban csak a fősikola területén fordul elő, néha a községi lórtónk is, ennek azonban nagy része le van kaptalva. A soproni erdőben a sikeftajd ujabb betelepülés és kétértelmező a nagyszabású fenýőtelepítés révén vándorolt be az osztrák hegyekből. A legelső fajdot, egy tyukot, az édes apám lölte tévedésből 1885-ben, addig a fátörő nem tudott megismerni. Azóta hon jobban a hol kevésbé jól szaporodott, volt eset, hogy több darab is esett egy-egy dűrgés idején. 1922-ben, amikor a területet átvettem, sikeftajdunk nem volt. 1924-ben azonban eldőlt az erdő bizonyomára.

Azóta már némileg felgyarapodott az állomány és alkalmat ad a megfigyelésre. Ennél a vadnál is érdekes, hogy mennyire el tud tűnni. Nyáron és még télen friss hóban is nehezen tudtam nyomára akadni, bár ismertem tartózkodási helyüket, úgy, hogy már átöltözöttem, hogy ismét eltűntek. A dűrgő helyek megállapítása nem volt könnyű dolog és két évig is, 1924-ben és 25-ben hiába kerestem azokat, pedig tudtam, hogy fajtáruk van, azt is, hogy hol! Négy évvel ezelőt kaptuk meg az első dűrgő kakast, azóta a dűrgést ismétlenül és gondosan megfigyeltem, hol fán, hol a földön folyt le. Egy ízben másfél óra hosszat kb. 100 lépéssel oly remek földi dűrgést láttam, amilyenben csak Erdélyben volt részem. Más alkalommal a dűrgő kossa a földön kb. 20 lépésre közel jött hozzám. A dűrgő helyek pontos bejárása, amiért az irodalomban sokszor olvastunk, a mi kakasainkra nem kötelező. Megfigyeltük, hogy pár napig fényleg ugyanazon a helyen — bár ritkán ugyan — azután a fán — dűrgő, de azután ellép, úgy, hogy akárhámszor napokig is kell keresnünk, ami újra megtaláljuk. Egy ízben kb. 15 km-nyire lejjebb kaptam meg egy új dűrgőt kakast a Disznóórtok aljában. Másik esetben viszont a kakas ugyanazon a fán dűrgőt, dacára annak, hogy előző napon épen a dűrgő fa közvetlen közelében reggeltől estig folyt a farakodás, az utolsó szekér már öreg este ment ki öríási kiabálás és káromkodás kíséretében.

A dűrgő fákat állandóan figyelemmel kísérem, de még egyetleneget esetet sem tudok, hogy ugyanazon a fán dűrgött volna a követező évben is a kakas, bár annak környékén folyt a dűrgés.

A folyó évben a dűrgés nagyon későn indult meg, nagyon rövid ideig tartott és rendetlenül folyt. Egyszer sem dűrgött a kakas azon a fán, amelyre este berépült és nagyon korán szállt le a földre, majdnem mindig más és más helyre, úgyhogy minden reggel újra meg kellett keresni a kakast, ami a sürűségeben kissé kellemetlen feladat.

Térjünk át a fátára. A fátának beletelipítését — azt kell mondanom beletelipítését, mert a régi, különben is gyenge állományból még egy toll sem maradt meg — valószínű nehézségekbe ütközteti. Az első esztendőben erdő-újraélőadáson nagytekűsége révén és szaktársaim hathatós támogatásával 26 drb. fácánt bocsátottam ki a katonai lövedő körüli részen és pedig 6 kakast és 20 tyukot, majdnem mind torquatus. Úgy számítottam, hogy a felénk, 10 drb. tyuknak, sikerüljön fog a költés és fejenként vagy 5—6 csibét csak felnevelnek; a létszám tehát vagy 50—60 darabbal fog szaporodni. A számítás azonban sehol sem töltött be, a betelepített fátáknak — dacára az etetőnek — elköboroltak, az egyik családról tudom, hogy a kb. 3 km.-nyire lévő Muck messzelátó alatt telepedett meg, a többi ugylászik, a szomszéd területek állományát gyarapította. Az egyik tyukocska — amint az a tyukokkal néha megesk — nagyon szelid és kézies létszám, mert az erdőből behurcolkodott a Csenger-utca egyik kertjébe, onnan átvittu nyulát — még lázba, amelynek telejéről Török Béla kollégáknak — egyből fogó eszüké hiján — kis fiának lepkehálójaival akarta elfogni. De annyira a tyukocska még sem állott kötélnél, tovább repült a Deák-terti környékén. Amint így az utcára került, természetesen egészen elzúllott és elveszett. A telepítés eredménye az első év lezárásával bizony nagyon alatta maradt reményeimnek. Még a következő esztendőben is, amikor újra 21 darabot bocsátottam ki, a szaporulat nem volt valami fényes és csak lassan emelkedett a létszám, a már említett eredményre.

A mesterséges fácafénytésztét eddig még nem tudtam megvalósítani, mert nem volt sem alkalmas helyem, sem megfelelő segítséggem, sem elegendő költségem, amiért eddig próbálkozásaim megnektek. Ez év őszén kap a főiskola az OFB: telele részben csemeketerlet, ahol a mesterséges fácafénytésztét is be fogom rendezni, egyuttal egyebk szarvány vadnak honosításával is fogok kísérletezni.

Még a vadászat aprópréznél, a nyulról is megemlíkezem, különösen azért, mert már 4 éve évről-évre sajátságos betegségeket észleltem. Más területeken is feltűnt, hogy a nyulak egy része a háján sötét színű, mintha fekete nyereg volna a hátra felé. Két évvel ezelőtt elküldöttem több ízben ehalult beteg nyulát az állatorvosi főiskolához, jármay professzor urhoz. É állapította meg, hogy az egyik beküldött nyulnál Symptocaulus commutatus névű szőrfergő látaéta meg a lélegző szerveket, ebből tüdőgyulladás fejlődött, ez okozta a halálát. A fekete nyeregre vonatkozólag pedig megállapította, hogy a nyul bőrgyulladásban szenvedett, aminek okát nem tudta megtalálni. Ennek nyomán hullik a szőr, az új szőrnek pedig a helyi ingerek következtében fokozott vérkeringés miatt erősebb a festődése, innen a sötét, gyakran a fekete szín. A nyeregnek megjelenése tehát már a gyógyulási jelzi. Én magam régebben a Tuberculosis caseosa névű betegséget állapítottam meg, melynek jellemzője, hogy a has és lágyék táján borsó nagyságú pörseknék lépnek fel, melyek belseje sárga színű, daraszéri anyaggal van kitöltve.

Folytonos emlékedés után 1927-ben a nyulállományunk már nagyon jó volt, a mult évben csökkent, a főiskola területén az előző évnek 60%-át értük el, a környékbeli más területeken gyakran csak 40%-ig jutottak,

jelöltek annak, hogy mily nagy mértékben függ az állomány az időjárásról. Kedvezőtlen időjárás még a legjobban gondozott területeken is nagyon csökkent a létszámot. Ezzel kapcsolatban feleltem, hogy az elmúlt két nyul nagy hana nem okozott nagyobb bajt a főiskola területén. Az elhullás a normális keleteken belül maradt úgy az apró, mint a nagy vadnál. A fácánt és foglyot már ósziól fogva etettük, a nyulakat és a csülkök vadat a nagy hó beálltával. Nem akarok ezuttal kitérni az etetés és teletelés kérdésére, amely tárgyban kértem volt adatokat a kollega uraktól. Nagyon kevés választ kaptam eddig, de viszont nagyon érdekes és értékes adatokat, amiért itt is kérem Önöket, Uram, közöljék velem írásban az elmúlt télen, illetve azelőtt is gyűjtött tapasztalataikat.

Feleltem még azt is, hogy a szomszák a legrejtélyesebb madaraknak, a f. évben új talányokat adott megoldásra. Felűnő későn jötték és amik a dunántúli híres szalonaköz helyekről jórformán csak gyenge vagy közepes huzasokról hallottunk, Sopron környékén régen látott jó huzásból nem részünk és főiskolánk területén csak huzasón — hajítás tavasszal ki van zárva — 72 drb. szalonka esett. A szalonka néha költi a mi vidékünkön, ez évben is tudok egy fészekéről, amelyet a város egyik erdőre, Schwarzor József figyelt meg, Breuer György ornithológusunk meg is gyűrtözte.

A huzást illetőleg közel feleltek az a magyarázat, hogy a délib vidéken a későn érkező szalonak gyorsan vonultak végük, ellenben a hegyek tövében megnektek a magas hegység őrsái főfogmei miatt.

Utolsóként még feleltem a császármadarról. Igem szeretem ezt a nagyon érdekes vadat, melynek hívalással való vadászatait kíváncsian étekelem, állandóan tenni, de sajnos, eddig komoly eredmény nélkül. 1—2 drb. mutatózik az erdőben, sőt több darabot álló fészekéről is van tudomásom, de számottevő állomány nem tud fejlődni. Úgy sejtem, hogy a bogyós cserjék hiánya gátolja megmaradását. A császármadár nem elégzik meg rüggyel, szemmel és rovarokkal, hanem szüksége van különféle bokrok termésére. Ezeket a bokrokat pedig a modern erdőgazdaság oly mértékben számítja az erdőből, hogy a császármadár elszaporodásának ezzel a nem lehátó gátat veteli. Csak ezzel tudom megmagyarázni, hogy a legnagyobb kímélet és a ragadozóknak állandó pusztítása dacára is a császármadár csak fel-fel bukkanó látogatója marad erdőnknek, de elszaporodása nem sikerült.

Fentiekben röviden beszámoltam azokról a megfigyelésekről, amelyekre a főiskola erdeje eddig alkalmat nyujtott, szeretném a telepítést folytítani és mindazt a vadat honosítani, amely az adott viszonyok között megtud élni.

Tízteleltek kérem szaktársaimat, sziveskedjenek ebben támogatni, különösen forráskot megnevezni, ahonnan egyes vadfajok: vadnyulak, fészektöltés vagy egyebet, miután és támadat lehetőleg kedvezményes árral beszerezhetnek, mert úgy szeretném kialakítani a főiskola vadgazdaságát a nehéz anyagi viszonyok dacára, hogy az a magyar erdőgazdaságnak büszkeségét képezhesse.

Slavoniai és hazai

tyúgmakkot, csermakkot

szállít minden mennyiségben és rendeléseket kér

Köszegi Fenyőmagpergető Köszeg.

Valódi arany TÖLTŐTÖLLAK
A Keresztény Sajjtóban kaphatók!
Nagy választék. Olcsó ár.

ÜZLETI HIREK.

Tüztűzban emelkedő árak mellett élénk az értéklődés. Más fa, mint az 1928—29. évi döntési, nincs is a piacon. További áremelkedés várható októberre. Ugyanez áll a faszénre is. Bükkfűrészáruban — főként a szegélyezett árruban — lanyhaság mutatkozik.

1. Tüztűz ab feladó állomás:

Belföldi haszáb	260—270 P.
vegyes	240—250 P.
dorong	230—235 P.
hántották	250—270 P.
Romániai haszáb	245—265 P.
Szlovenszki haszáb ab határ	1375—1750 P.
Jugoszláv haszáb ab határ	25—280 P.

2. Faszén ab feladó állomás:

Belföldi Ia	800—830 P.
Belföldi IIa	750—780 P.
Romániai ab határ állomás	840—850 P.
Szlovák	790—850 P.

3. Műfa budapesti paritásban:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	30—38 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm. mé felebb	50—56 P.
Tölgy fourmíronk m ³ -je	100—120 P.
Bükk gömbfa 30 cm-től felfelé	28—36 P.
Kéris	40—48 P.
Juhar	45—50 P.
Éger	25 cm. 30—32 P.
Cyertyán	30—32 P.
Ákác	30—34 P.
Nyár (gyufa-gyártásra)	20—26 P.
fűrészárura	32—38 P.

4. Fűrészára budapesti paritásban:

Ia tölgy fűrészára	170—190 P.
IIa	150—160 P.
Párisi	230 P.
Hosszfűrész	200 P.
Rövidfűrész	160—190 P.
Tölgy boules	130—150 P.
Quartier ír	170—200 P.
Bükk gözölt, szélezetlen	95—105 P.
szélezett	100—115 P.
Bükk gözöltlen, szélezetlen	80—90 P.
hosszfűrész	105—110 P.
rövidfűrész (széles)	80—90 P.
keskeny	70—75 P.
Fenyő asztalosra széles m ³ -e	130—140 P.
keskeny m ³ -e	120—130 P.
Építanyag széles m ³ -e	95—110 P.
keskeny	85—95 P.
Léc, záróle	90—98 P.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Kéris 15—25 cm, 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25	300—360 P.
Ákác 12—25	370—420 P.

6. Fagyártyomok ab feladó állomás:

Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2,0 m. hossz	28—30 P.
Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2,0 m.-en felül	30—32 P.
Tölgy telefonoszlop m ³ -e	42—44 P.
Donga, gönci telemlégyában	350—360 P.
Keréktalp, búk 22—24" h. 2,5—3" v. drb.-ja	024 P.
Küllő drb.-ja	012 P.
Kisvasuti talpa 1,1 m. h. drb.-ja	050—058 P.
1,2	060—070 P.
1,3	080—084 P.
1,3 (profilírozott)	110—120 P.
2,6 m. h. közbenő tyúgtalpa db.-ja	790 P.
2,5	770 P.
2,4	650 P.
2,2	390 P.
bükkfáltalpa	560 P.
2,5	500 P.
2,4	500 P.
2,3	350 P.
Máv.-szabványú tyúgváltótalpa m ³ -e	125 P.
Nyírfaidr. ab 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	150—160 P.
Tölgy szőlőkar ab db.-ja 1,8—2,0 m. h.	013—014 P.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	007 P.
kisméretű	005 P.
nagyméretű mészhomok	005 P.
kisméretű	004 P.
Portland cement q.-ja	590—630 P.
Mész q.-ja	360—380 P.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Blikkzsérc, u. p. Bogács, Borsod vm.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
L. Wittenberger Géza.

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

Őszi szél

bontogatja Parádón a zászlót, mely oly soká csüggött ernyedten alá. Az Országos Erdészeti Egyesület színei ismét magasán lobogva hirdetik, hogy a nagy alvó felébredt, a kábult álmot kiderítő szölte szeméből, megrázkódtott, felemelkedett s új munkára, új küzdelemre indult.

Örömmel üdvözöljük ezt a megmozdulást, a kitűzött gazdag programot, melyben a magyar erdőgazdaság minden hiánya, baja, vágya és akarása van összefoglalva s nagy várakozással tekintünk Parád felé.

És némi büszkeséggel.

Mert amit a parádi program összefoglal, azért mi már régóta küzdünk. Egyesületünk elsőnek hozta felszínre ezeket a kérdéseket, adott diagnózist és kerestett orvoslást a bajokra, ostromolta az illetékes fórumokat s folytatott propagandát, hogy a magyar erdőgazdaságot felrúzza átkos ernyedtségéből.

Örömmel látjuk, hogy munkánk nem volt hiábavaló, az O. E. E. megmozdult és a cselekvés útjára lépett.

Köszöntjük az új zászlóbontást és azokat a lelkes férfiakat, kik ezt a zászlót — mire a magyar erdőgazdaság léte vagy nem léte van írva — magasra emelik. A vezetőket, kikben a magyar haza és erdő lángoló szeretete s a haladás világarámlata felgyújtották a lelkesedés lángját s az éle állva felrúzták az erdőgazdaságot és a télségéből a tettek küzdőterére vitték. Ezekben a vezetőkhöz gyökerezik a mi hitünk és bizalmunk, tőlük várjuk ügyünk jobbrafordulását s ha ezt sikerre viszik, őket illi az első elismerés.

És most, midőn végre a cselekvés pályaterére indul a magyar országos egyesület, midőn egy szépen kidolgozott program végrehajtásához ér el, mindenkihez, kinek a magyar erdő sorsa a szíven függ, erdőbirtokoshoz és állam-erdészhez, erdőtiszthez, politikushoz és üzletemberhez fordulunk szavunkkal.

Amint a nemzetek sorsa, boldogulása a polgárok hazaszeretetében, hitében és egységiségben gyökerezdik, úgy tapon a magyar erdőgazdaság sorsa szorosan erdőgazdánk egységiségéhez. A világtörténelem nagy színjátékának egyik leghatalmasabb tanulsága, hogy a népek egymással elleni küzdelemben csak azok a nemzetek tudtak megállni és felülemelkedni, melyeknek lelkében üstökös-lángként világít egy hit, egy akarat, egy öncél: a haza mindenként előtt. Ennek az egy ócinak élni, érte küzdeni, ennek

alárendelni minden más érdeket, — ez a titka a nemzetek nagyságának.

És így van ez kicsinyben mivelünk is. Ha nem volna meg a mi saját egyetlen, szent öncélunk, ha ez nem égne, nem világítana fátylaként mindnyájunk lelkében, tartós sikert, haladást, virágzást hiába várnánk! De ez a nagy cél szerencsére megvan, itt ég minden erdész lelkében, hiszen magyarok vagyunk, a világ legegységesebb, tegegrajongóbb sovíniszitja, a magyar rög imádói, az erdő szerelmesei. Két kézzel szórta a Teremtő talentumait erre a maroknyi fajra, erőt, szellemi fölényt, zseniálitást oltott belé s akár a Bánát acélos buzáját, vagy Tokaj nemes borát, úgy termi a magyar föld a ragyogó tehetségeket.

Mi hiányzik hát, hogy mégis vergődés a sorsunk, hogy nincs fejlődés, nincs előrelépés, s a világrengetés óta ma is romok közt vegetálunk, nem épülünk, nem virágzunk, nem termünk gyümölcsöket?

Kimondom nyíltan: az akarat hiányzik!

Az akarat, mivel mindent, mindent egyetlen öncélunknak, az erdőgazdaság felemelésének és felvirágztatásának tudjunk alárendelni. Az akarat, mely leggyűrjőn bennünk minden más, önérdéket, hűségöt, kényelmet, politikai és osztályellentétet, rang- és felfogásbeli differenciát, amely lenyesse a széthúzás feltörekvő hajtásait, melyek mint ék furakodnak magyar és magyar közé. Az akarat, mivel minden fizikai és szellemi tőkénket, — áldozatkészségünket csak úgy, mint munkánkat és tehetségünket — össze kell hogy hordjuk, mint a hangya. Ez az akarat hiányzott belőlünk máig, ezért forgácsoltuk el szaféle erőnket, ezért nem tudtunk közös tábortáborra tömörülve váll váll mellett zúdosni a közös célért.

Éppen ezért bír a hazai erdőgazdaságra beláthatatlan jelentőséggel az O. E. E. azon lépése, mely a vidéki egyesületekkel való együttműködés megteremtését a szervezőbizottság első programpontjává állította. Az egy célért, közös munkára való akarat ezen megnyilvánulása bizalommal tölt el bennünket.

A Mátra ormán leng a zászló, megnyílnak a parádi tábor kapui, tanácskozásra, eszmecserésre, munkára hívogatják az erdő hiveit. Elhangzanak a megnyitói szavak, megkezdődnek a szakosztály-ülések, szönyegre kerülnek mindnyájunk nagy, közös problémái, törvény, szakoktatás, kísérletügy, adó, vám, tarifa, erdőtisztítási kérdés és annyi más. Midőn

ez alkotó munkába kapcsolódnak, tegeynük félre minden egyéb kérdést, lebegjen felettünk tisztán, intak magaságban ragyogva az egy cél, forrjunk össze annak törhetetlen akarárában!

Az erdőbirtokosság lássa be, hogy elsősorban az ő érdekéről, de mérhetően nagy országos érdekről is van szó, tekintélyének, rangjának piederstálján állva, de az egységés frontba kapcsolódva szerezenek érvényt ezeknek az érdekeknek. Államerdészeti kar, erdőtiszték, egyesületek reprezentánsai egyesüljenek mind közös akaratban egységés fellépéssel álljanak ki a fórumokra, s emeljék ki a magyar erdészélet az érdemtelen mellőzött homályából. Mind ösztözen, — mily hatalmas tábor! — együtt küzdve, együtt cselekedve, egy akarással teremtsük meg azokat a kereteket, melyek közt haladva az erdőgazdaság nagyobba, erősebbé, értékezőbbé, porig roszadt hazánk talpraállításának egyik legnagyobb faktorává válik.

Csak akarnunk kell!

L. W. G.

Magánerdőgazdaság és többtermelés.

Régóta figyelem a jelenséget és keresem az okait. Hogy a magyar magánerdőgazdaság miért gunnyaszt szürke Hamupipóke-sorban és nagyon kevés kivétellel, sem gazdasági jelentőségében, sem etikai sulyban nem foglalja el azt a helyet, amely hivatottságánál fogva megilletné. Különösen most, amikor a megmaradt értékek felismerése, megbecsülése és racionális kamatoztatása mindnyájunknak egyforma kötelessége.

„Korszerűtlen emlékedések!” — mondhatná Nietschével a M. E. olvasói közül legelőreteresebb hajtásait ismeri a maga szűkebb hazájából és nem jart még a szép Dunántulon. Ebben az istenáldotta provinciában, amely a mai 1.171,980 hektárnyi összes erdőterületnek felét mondhatja magának s természet, szociális és közlekedési viszonyai alapján erdőgazdasági életünkben vezető szerepe volna hivata.

Dunántul a nagybirtokok földje, szét-darabolt kisebb erdőterületeket alig találai, ellenben sok, többezer halás szabadforrású erdőgazdaságot, amelyeknek vezetése ujabban okleveles erdőmérnökök kezében van. És mégis, szinte hitetlen az a — hogy enyhén fejezzem ki magamat — konzervatívizmus, amellyel itt oly gyakran találkozunk.

A Tisza jobbpartján ez évben jártam először, amit ott láttam, annyira kivétel volt az iltthon tapasztalt esetek nagy többségével szemben, mint ahogy bizonyára nem egy dunántúli specialitás új és — alig érhető annak, aki a Bükkből vagy Hegyköz-ből látogat el hozzánk.

Pedig „a régi jó idők” meglehetősen mögöttünk vannak már. Ma jövedelmét vár az erdejétől még a legbővebb pénzű birtokos is, nemcsak kapitis ágancsokat s ezért, néha szel presszióra, sokszor jószántából is, erdőmérnöki alkalmas a cseh jáger helyett. Amivel — valljuk be őszintén — a maga részéről körülbelül eleget is tett a kívánalmaknak.

Sajnálatos kivételek persze itt is akadnak. Amikor az erdőfisz fizetése nem sokkal több, mint a hajdani Büchsenpanner-é, vagy amikor — s ez még elég gyakori eset — az erdőgondnok mindenben alá van rendezve a mezőgazdaság vezetőjének.

Nagyjában azonban a magánerdőfisztek számanak emelkedéséből és kedvezőbb anyagi helyzetéből a végzett munka megbecsülésére kell következtetnünk, aminek viszont — a fentebb említett konzervatívizmussal ellentétben — általánosabb, közgazdasági eredményekben kellene kifejezésre jutnia.

A magam 6 esztendei praksisából közvetlen közelről éreztem és láttam a privát szolgálat lehíthatatlannak nehezségeit, mégis azt kell mondanom, hogy a fenálló hiányok okait nemcsak rajtuk kívül álló körülményekben kell keresni.

Mert ha már a birtokos megértette a szak tudás szolgálatbaállításának szükségességét, az alkalmazatlanul mulik, hogy ne csak fizetett ellenséget ne lásson többé benne, hanem mint a gazdaság legjövendelműző személyi bekeletését tudja értékelni. A köites munkán és hűségben felül ambíció és szeretet fűz a gondjaira bizott erdőhöz.

Hogy a birtokosnak sokszor egészen különleges, a gazdaság érdekeivel össz nem egyeztethető kívánásai vannak? Ma már ez sem lehet olyan mumus, mint valamikor, hiszen a fenálló törvényes rendelkezések biztos támaszai a gondnoknak, eltekintve attól, hogy azokat birtokosaink is ismerik és respektálják, sőt hogy ilyen sokszor ösztönre ragaszkodással buzgólkodnak az erdő érdekei mellett. . .

Ami pedig ezen belül van . . . Istenem! A magánpraxisz itt nem sokban különbözik a községgalattól, mert emitt is vannak nehéz, sőt igen nehéz helyzetek főnök és alárendelt között.

Mint ahogy a magán szolgálatban is ismertem nem egy kollégát, akinek minden sikerült. Az egyezség a favágókkal, az értékesítés, a karácsonyi nagy nyultráf és a kenyéradó nagybecsülésének csatlalan elnyerése.

Pedig tessék elhinni, sokszor csekély-geken mulik a dolog. És aki pl. lenézi a vadászatot, annak *nem szabad* olyan helyen szolgálatba állnia, ahol erre nagy súlyt fektetnek.

Az ilyen egyéni nehezségek nem egy „állhatós” kartársunkat tettek keserűszájúvá és nem egy birtokost bizalmatlanná egész szakunkkal szemben.

Ami pedig még sajnálatremelőbb körülmény. Mert hiszen a magyar erdőgazdaság egyetemének és vele az erdőmérnöki kar

ethikai érdekeinek szolgálata a privát gazdaság keretén belül is a törvény betartásán felül a hivatalos órán túl kezdődik. Amikor az üzem megszóktott zavartalanúsága nem minden célok legátavolabbika, hanem csak egy folytonos és fellelé felvő jelenség kiinduló pontja.

Racionalizálás és többletermelés pusztá szolamok maradnak mindaddig, amíg megelégszünk a napi adminisztrációs penzum elvégzésével és nem áldozunk valamit a pihenés idejéből tudatosan, következetesen és örömmel a teljesebb holnapért.

Nem a tudományos kutatásba való aktív bekapcsolódásra gondolok, mert ez különleges lelki dispozióció kíván és külföldön sem vezetett célhoz. Itt elegendő az érdeklődésnek egy bizonyos termékeny mértéke, amely figyelemmel kísér minden új eredményt és felveszi belőle mindazt, ami az adott viszonyok között gyakorlatilag használható.

Jól tudom azt is, hogy amikor 10,000 hold van egyetlen ember kezén, a hivatalos órák hajnalról éjféltálig tartanak s hogy nem lehet egy üzemet belterjesebbé tenni, ha a jövedelemből semmit sem kap vissza. De itt is csak az segíthet egyedül, akire az üzem vezetése bízva van. Türellemmel, kitartással és elsősorban szorgalmas, okos gazdasági politikával. A napi átlagon felül befektetett energia a gazdasági teljesítőképességét növeli, az anyagi előny pedig mindig az a pozitívum, amelyre a bizalom vára a legbiztosabban építtetik.

A kezdet sokszor nehéz és néha tekervényes az út, amely a megértéshez vezet. De aki szereti a gondjaira bizott erdőt s nemcsak a mindennapi kenyér keretét látja benne, hanem egy kis kari becsületet és egy darabka Magyarországot, az szívesen áldoz érte valamit — a megszóktott környezetből.

Mayer Zoltán.

Racionalizálás az erdészet, faipar és fakereskedelemmel.

Fazekas Ferenc jogászdoktor-erdőmérnök jegyzetei.

(5-ik folytatás.)

II. rész.

Aktuális erdőgazdasági problémák.

Erdei vágástörmégek legértékesebb része a rönkök, míg legkevesebbe becsült választékokat a hulladékok képezik.

Racionális kihasználásra törekvő erdőgazda akár rönkfák, akár hulladékfák termelésénél egyaránt igyekszik az elérhető legnagyobb haszongazdálkodást biztosítani. Természetesen ugyanugy vonatkozik ezen törekvés az említett két választék közé sorolható összes erdei választék termelésére, sőt értékesítésére is.

Erdei választékok ezen legrentabilissabb kitermelése a legszebb, leghálásabb, de egyben a legnehezebb feladatok egyike elé állítja a gazdaság erdőgazdát. Ismétlem, hogy ez azon terrenum, ahonnan a hón óhajtott többlet haszon még viszonylag a legdusabban bányászható ki.

Fában gazdag országból váltunk — Trianon óta — fában szegény országá. Régi fabőségünk idejéből azonban megmaradt itt-ott az a hajlandóság, hogy egyékek között — helytelenül — nem sok jelentőséget tulajdonítunk a hulladékok értékesítése problémájának sem. Pedig ezen hulladékok megfelelőbb értékesítése sok helyen kívánalom program. Változott viszonyainknál fogva már nem térhetünk ki az ilyen csekély jelentőségűnek tetsző kérdések gazdaságosabb megoldása elől, nem hanyagolható el tehát az összes hulladékok hiánytalanul teljes értékesítése sem.

Az ideális erdőgazdálkodás legszebb terméke, az elsőosztályú rönkfa már csak kevés termelhető ki megmaradt aránylag silány minőségű erdeinkből, — és ez a kevés is — méreteinél, minőségénél fogva, kevés kivételtől eltekintve, csak mérsekeltebb igények kielégítésére alkalmas. Ebből azonban nem szabad azt következtetnünk, hogy annak kitermelésénél ezért kisebb gondossággal is eljárhatunk. Sőt ellenkező-

leg. Az amugy is minimális készletek mellett az ezek termelésénél előtértek kicsiny hibák is már jelentős mértékben tudják befolyásolni a legnagyobb haszon gazdálkodás eredményeit.

Vonatkozásban állanak az itt mondottak különösen a legértékesebb u. n. rönkök szakszerűen gondos kimunkálásával, valamint azok folytatólagos manipulálásával. Ez utóbbi példakkal is megvilágítom.

Tudjuk, hogy termelésük után a rönkök nem kerülnek azonnal tét alá, mint aratás után a rokon mezőgazdasági termékek — hanem kénszerűen vagyunk azokkal még egyedeig — elszállításukig, sőt később a rönktételek is, feldolgozásukig, a szabadban tárolni és így a váltakozó természeti behatásoknak kitenni. Ilyen káros és hozzá még egymást támogató behatások a napfény és az eső. Nap következtében keletkeznek az ismert naprepedések, utána, közben is, az esővíz behatol a repedésekbe és a szintén így ismert gombásodás segítségével likkezi a fa szöveteit.

Hogy tehát ezen légköri uton keletkező minőségű károsítóknak is elejét vegyük, védelmükbe kell venni a rönköket, már amennyiben ez módunkban van.

Azokban épen ezen szükségzerű védekezést kell, hogy szolgálja a helyesen lebonyolított rönk manipulálás egész folyamata.

Anélkül, hogy ezen kérdéseknak a részleteibe itt közelebbről is belebocsátkoznánk, csak megemlítem, hogy nagy jelentőséget tulajdonítok elsősorban is a kiszállítások megfelelő időben és terszerűen történő lebonyolításának. Fontos részletkérdésnek tartom továbbá a kéréggel kapcsolatos helyes manipulációsakat is. Tudjuk, hogy befülledés ellen, — rovarokár ellen etc. — mennyiben fontos a kérégek egészen vagy részben lehántása. Viszont tudnunk kell ugyanezkor azt is, hogy a különféle

repedések megállítására a rönköket egy ideig esetenként mégis kéregben kell hagyni, sőt pl. az igen értékes és kényes exotikus fornér rönköknél ugyanezen célból a vágáslapokat még külön bemészeli, befesteni vagy papírral leragasztani is szokásos.

Már most, hogy kéregben hagyjuk-e a rönköket és ha igen, meddig vagy milyen mértékig (félkéreg, angol kéreg, spirális vagy foltos lekéregzés), továbbá, hogy mely fajfajtáknál vagy vastagságoknál milyen védekezési módszereket alkalmazunk: ezen kérdéseknek ezerszeretely helyes elbírálása részben elméleti, de főként gyakorlati ismeretekben alapuló szakszerű gondosság mellett történhetik meg.

A fa kérget és külső szövetét rontó sápnok és hasonló éles vasszerszámokhoz helyet használjunk a gömbák emeléséhez, huzásához, továbbításához, fel- és lerakásához mindig csak fából való emelő rudakat (rígli fákát) és görögöket. A hegyes vassal ellátott eszközök ugyanis melyen a fa testébe mennek, rontják a fa minőségét és elő is segítik annak gyorsabb romlását. Viz meg a lyukakba, körkörösül megkezdődik a sérülés helyén a műszaki fának vöröses-barnás színeződése, amely azután revesedésbe, gombásodásba megy át. Sokszor a külsőleg jól kinéző, egészségesnek látszó ilyen rönköből felvágás után mégis csak egészen olcsó oldalt anyag kerül ki. Azonkívül a vas bele is törhetik a fába és felvágásnál tönkretesz a fűrész.

A magas rönkfa árak mellett vév joggal kívánja meg, hogy rendes árú adassék át neki, nem pedig sápnokkal átlukított felületű nyersanyag, amely az ismertett módon a kizsárolt roszabb teszi, az elérhető rönk árát pedig hátrányosan befolyásolja.

Egészen jelentéktelennek látszó ilyen s ezekhez hasonló korrigálások, aprólékosággal menő gondosságok mellett a legrendkívülisb választékokra feldolgozott vágás-tömegek értékesítésénél is az előzőekben tárgyalt módokon tehát folytatolag még előállhat egy további pluszként jelentkező többlet haszon.

Alig szorul bővebb magyarázatra, hogy a jóvedelem mindennemű felfokozását mennyire szívesen látják nemcsak az erdőtulajdonos urak, de a nemzeti vagyongondos mindennél fontosabb problémáját aggodva figyelő nemzetgazdák is.

Egészen természetes tehát, hogy az igazi vérbeli erdőgazda egyetlen fillér jóvedelmet sem enged el, ha felteve ösztönjé a nemzeti sérelme nélkül — valahonnan még kiérteselhető az.

Reasszumálom a mondottakat: a vágások szakszerű feldolgozása, továbbá a kitermeléssel párhuzamos jóvedelemzőségi számítások, majd az értékesítés érdekes problémájának sokfélesége, mindezen kérdések kiapadtatlan forrásul szolgálhatnak a racionális haszon gazdálkodást állandóan fejleszteni ösztönző és kalkulálni is tudó modern erdőgazda kezében.

Azomban, — ha a termelési és értékesítési problémák ténylegesen is első osztályú feladatok maradnak, — nem szabad megfeledkeznünk az erdőgazdaság egyéb megoldandó specialitásairól sem.

Ilyenekül említhet mindjárt többet is: az erdőgazdasági hitel kérdését, az időgazdaságos teljes kihasználását, a tipizá-

lást, megfelelő könyvelési sitemák bevezetését, a hiányzó erdőgazdasági propaganda megteremtését, országos termelési statisztikák felleltetését, erdőtűz biztosításokat etc, etc.

Sajnos, csaknem terra incognita erdőgazdasági politikánk fegyvertárában ezek mindegyike.

A mai kor a gazdasági kérdések megfelelő megoldásához igyekszik akkumulálni rendelkezésre álló csaknem egész energia készletét. Maguk az egyes gazdasági ágak is létükért vívott ezen igazságtalan harcban csatasorba állítják a fejlődés összes eddigi eredményeit. Még inkább nem nézhetik tétlenül az egyes gazdasági individuúmok a felettük is elrohant időt és bizonyára erdőgazdánknak is nem egyszer volt alkalmuk látni, érezni, hogy erdőgazdasági napi politikánknak restanciái vannak.

Külön tanulmány keretében kíváncznék egész erdőgazdasági fejlődésünk modern mozgató rugójaként nélkülözhetetlen propaganda teljes hiánya, vagy verszégény volta, épen úgy, mint az erdőgazdasági hitel kérdésének hasonló megoldatlansága.

Ki ne látná be, hogy termelési és fogyasztási statisztikák nélkül erdőgazdaság és fakereskedelem, e két testvér helyzeti energiáját sohasem használhatja ki teljes mértékben.

Az sem lehet vitás, miszerint megfelelő könyvelési hiánya esetén az erdőgazdaság sem képes minden pillanatban számot adni a vágások termelvényeivel való gazdálkodás eredményeiről, sem az erdészeti üzem rentabilitásának mértékéről.

Propaganda hiányunkat pedig élénken illusztrálja, de egyben a világm fényével is megvilágítja, — egyebek között — az állami költségvetés beruházási teteleiből az erdészetinek juttatott hihetetlenül sovány morzsácska.

Az erdőgazdasági hitel kérdése, továbbá az erdészeti üzem idővesztéségei, mindkét ezen tárgy fontosságuknál fogva, külön részletesebb kis kitérésre is ösztönöznek.

Mindannyian tudjuk, hogy racionalizált üzemből elsősorban is töké kell. És, ha a megfelelő töké rendelkezésre nem állása már a multban is kerékkötője volt sok-sok fejlődési processusnak, racionalizált üzemek idején a tökéhiányt egyenesen katasztrófalássa válhat.

Átépítésekhez, új berendezésekhez, modern beruházásokhoz, ha azok bármennyire is kiifjósodnának, elsősorban is töké kell felhajtani.

Ezen tökének a megszerzése a multban még akkor is nehézséget okozott az erdőgazdának, amikor a töké arányilag még olcsó volt.

Az európai pénziacsnál történt fundamentális változások óta azonban a töké már drága is, sőt tuldrága.

Az erdőgazdasági hitel kérdésének megoldását a pénz megráglulása ha meg is nehezíti, még sem teszi azt lehetetlenné.

A hitelszerzésnek ugyanis legnagyobb akadályá az, ha nem kielégítően a nyujtott biztosítékok, a fedezetek.

Az erdőbirtok azonban, mint reális érték, hatalmas bizsít jelent és kétségtelenül magas hitelképességnek kellene, hogy megfeleljen.

És mert az erdőgazdaságnak hosszulejárata és olcsó hitre van szüksége, a hi-

telszerzést ezért nem konjunkturális alapokra kellene itt fektetni. Nem elég tehát, hogy bizonyos jóvedelemzőségi kiállítás a va befeleltetők tökének, fedezet szempontjából a hangsúlyt inkább a talaj és egyéb ingatlanok, majd az erdő (előfakészlet) és a vágások (kitermel fakészletek) évenként visszatérő állandó értékére kellene helyezni.

Az erdőt tehát a pénzüvial előtti is méltóvá kell tenni a tartamos hitrele, magát az erdőgazdaságot pedig ezáltal tartós hitelképességre kell felcassifikálni.

Külön is kiemelem, hogy ezen kérdés szertem csak intézményes uton víthető valamelyest is kielégítő megoldás felé. A kormányzatnak nélkülözhetetlen erkölcsi és anyagi támogatása pedig csakis az egész szakmának hatalmas összefogása után volna remélhető. Igaz viszont, hogy az esetleges siker erdőgazdaságunk fejlődését egyszerre ugrrászertten mozdítaná elő.

A racionalizálás kapcsolatban — végezetül — szintén részletesebben emlékezem még meg az idővesztéseség kiküszöbölésének problémájáról. Egyike ez ugyanis az erdőgazdaságra és faforgalomra nehezítő főlös terhek legnagyobbikának.

Az idő a fagazdaságnak eddig figyelemre is alig méltottat, mégis fontos tényezője. Erdőgazdaságaink — kevés kivételtől eltekintve — még mindig a megszokott évfuzides régi tempót tartják; — egy mondjuk husz év előlívvel szemben — ma sincs e téren sok különbség.

Emlékeznünk csak pl. a termelés lassu elhuzódására, vagy a közleltetés, a kiszállás kényelmes tempójára. Pedig mennél jobban kitölödnek ezen munklatok, annál teresebb azok finanszírozása.

A németeknek már ide vonatkozóan is vannak meglepő és érdekes megállapításra jutottak, nevezetesen, hogy vágástól (döntéstől) a kész árú vagy választék árának inkasszója (az eladási ár teljes lefektetéséig) a manipuláció tartamát lényegesen meg lehet rövidíteni. Szerintük erdőgazdaság, ipar, kereskedelem főágazatokon át a fánál 30 százalékos időmegtakarítás is elérhető és ennek eredménye, hogy ennek megfelelően ilyen mértékben csökken ezen termelési ágának pénzügyi megterhelése. Cca 30/0-ol válhat tehát esetenként mobilabbá az egész gazdálkodás.

Az ismertett pénzügyi nehézségek korszakában ezen jelentős eredmény mellett tényleg nem lehet közömbösen csak úgy egyszerűen tva haladni.

Gondolkodásuk és megfelelő cselekvésre kell, hogy készteszen ezen eredmény háznak is minden komoly erdőgazdát.

(Folytatjuk.)

Pályázati hirdetésny,

Egyesületünk 400 pengőt tűzött ki a „Magyar Erdőgazda” VII. évfolyamának megjelenő legjobb cikk jutalmazására avval a kikötéssel, hogy a jutalmazott ezen összegből tartozik meghatározott programmal egy tanulmányt tenni s erről a lap hasábjain tanulmány keretében beszámolni. A jutalomban bárki részesülhet, kinek az 1929. évfolyam önálló cikke jelenik meg a „Magyar Erdőgazda”-ban.

Az a darabka kenyér.

Sajnos, hogy így van, de tagadhatatlan tény, hogy mai csonka hazánkban sok ezeren vannak, akiknek nem jut az étlet adó kenyérből még az a darabka sem, ami szükséges a létfontartásához.

Szomorú, hogy ez csak azoknak fáj igazán, akiknek ez a darabka kenyér jelenti az életet. A sors kegyelmeinek, akiknek bőségben van mindenük, nem fájhat a más nyomora, hiszen sohasem éreztek meg azt közvetlenül önmagukon. Nem tudják, hogy mit tesz nyomorogni, mert nem kell soha semmiről lemondaniuk s nem tudják mi az, ha az embernek hiányzik a mindennapi betevő falatja.

Hogy ez így tényleg lehetséges, hogy tényleg vannak sokan, igen sokan, akik a legrettenetesebben nélkülözni kénytelenek még a legszükségesebbet is, azt a megélhetést nyújtó darabka kenyeret, ezt ők, akik nem próbálták soha, egyszerűen nem tudják megérteni, ezért — s ez a legszomorúbb — közömbösen sikklanak el a mások fájdalmas súlyos helyzetén. (Tisztelet az igen kevés kivételnek).

Igen jól tudjuk, hogy a mai válságos helyzet, amely az általános nyomorok okozója, nem az egyes egyének bűne, hanem az áldatlan világháború, az annál is átkosabb kommunizmus és az általános világgazdasági harc következménye, amely a világháborúnak elmaradhatatlan következménye kellett, hogy legyen.

Egyszerű paraszti észjárással is könnyen megállapítható tény az, hogy amint a nyolc évtől tartott világgégés alatt az emberiség anyagi javakban, „vagyonban, értékekben elpusztította, azt valahonnan, valahogyan pótolnia kell. Az, hogy ez a pótlás nem egy-két év, de egész emberöltő évtizedek, keserves nélkülözésekkel teli, fáradságos munkájába fog kerülni, arra a háború felidezői és azok a tömegek, akik annak idején oly nagy lelkesedéssel éltették a háborút, aligha gondoltak. Azonban mindez nem mentesíti a ma jómódban élőköt az alól a kötelezettség alól, hogy ott, ahol az tőlük függ és módjukban áll, ez áldatlan helyzet áldozatainak nyomorán tőlük telhetően ne enyhítsenek és szenvedő embertársaiknak segítő kezét ne bújtsanak.

Különösen kötelessége ez mindazoknak, akik a köz szolgálatában állva, megfelelő hatalommal is fel vannak ruházva és a tekintetben, hogy a hatáskörükbe tartozó nélkülöző embertársaik helyzetén megfelelő módon segítenek-e, könnyítik-e vagy sem, felelősséggel is tartoznak.

Nem is szólva az ily irányú egyéni lelkiismereti felelősség érzetétől, amely ugyancsak parancsolásig kell, hogy késztesse a hatalommal rendelkezőt arra, hogy ahol teheti, segítsen a segítségére szorulóknak.

Mindenzen gondolatokat és megállapításainkat annak a sok hozánk érkezett levélnek a kapcsán irtuk meg, amelyekből általános és jogos panaszként olvassuk azt az igen sajnálatos tényt, hogy a magán-erdőgazdaságokban a szakiskolát végzett és szakvizsgát tett, kiváló szakképzettséggel rendelkező erdőőrök nem tudnak elhelyezkedést találni és igen sokan vannak több gyermekek családapák, akik évek óta szakmabeli állás nélkül a legnagyobb nyomorban sanyúlócsk családjaikkal s a minden-

napi betevő falatjátuk sem tudják megszerezni.

Ha ennek a sajnálatos helyzetnek okait keressük, megdöbbenve kell megállapítanunk, hogy ennek egyik legfőbb oka az, hogy a magán-erdőgazdaságok vezetői, saját jól felgöttört szakmabeli érdekeiknek teljes figyelmén kívül hagyásával, tévesen gondoltak takarékosággal szempontok által vezetettel, mellőzik a szakképzett egyének alkalmazását s ott, ahol az erdőgazdaságnak éppen megfelelő szakutadsás nélküli egyén évtizedekre menő károkat okozhat, ennek dacára is a megüresedett helyekre tudatlan, minden szakképzettség nélküli egyéneket alkalmaznak. Ezért azután napszámok töltik be a szakképesítést igénylő helyeket és a szakképzett egyének állatalanul nyomorogni kénytelenek, vagy a legjobb esetben napszámok munkával kénytelenek tetgeni életüket.

Mindez a pillanatnyi haszonért, a látszólag olcsóbb munkaerő kedvéért, no meg a helytelenül alkalmazott protektió miatt is. Arra, hogy a minden szakutadsás nélküli egyén a szakször csak évtizedek multával vagy egyáltalán soha helyre nem hozható kárt okozhat és hogy az ily módon okozott kár összességében a munkabér és ellátásnál látszólag mutaközó megtakarítást messze felülmúlja és végeredményben magának az erdőgazdaságnak veszteséget okozza, ezzel ugylánks az illető vezetők nem számolnak.

De nem számolnak azzal az ugyancsak helytelen eljárásukkal okozott társadalmi és szociális kárral sem, amely abban nyilvánul meg, hogy a huzamosabb ideig nem a szakmájában alkalmazott egyén, szakképesítése dacára is idővel elefejtji, elvesztzi a kellő gyakorlati hiánya miatt szakszűsését s ezzel úgy az illető egyén, mint pedig az egyetemes erdőgazdálkodás veszt vissza nem szereshető komoly értéket.

Például: tudomásomra jutott, hogy az egyik uradalomban a birtokos egy szakképzett egyént megtett kompetenztónak s így éveken át más sem tett, mint az uradalmon átfolyó folyón szállított ide-oda a kompon átelőloket. Az eredménye ennek az, hogy az illető fiatalember elefejtette idővel amit tanult s nem szereshetően szakmájában megfelelő gyakorlatot és erőll bizonyonyitványt, állásváltotatás esetén, éppen ezért már nem tudott szakmájában megfelelő elhelyezkedést találni, mert bárhová pályázott, visszautasították azzal, hogy hiányos éveken át csak kompot kezel, tehát nem ért az erdészethez.

Hogy az illető egyént ily módon ért és egész életére kiható károsodásért az őt nem megfelelő helyen alkalmazó birtokos erkölcsileg felelős, ki gondol erre?!

De maradjunk annál a darabka kenyérnél.

Nem tartjuk helyesnek és megengedhetőnek azt, hogy többnyire a kellő szakterlelem hiánya és ebből folyólag a tévesen alkalmazott takarékosággal címén az erdőbirtokosok és erdőgazdaságok vezetői a megüresedett erdőalistszi állásokra minden szakképzettség nélküli, sőt irni, olvasni sem mindig tudó egyszerű napszámokat, nem ritkán volt fiataljajokat, vadorzókat alkalmazzanak akkor, amikor a szakképzett egyének állás nélkül kénytelenek éppen emiatt nyomorogni s az általános erdőgaz-

dasági érdekek is parancsolóan követelik a szakképzettek alkalmazását.

Ha az iparban, a kereskedelemben és minden más szakmában a saját érdekeit szakterlelem hiánya miatt fel nem ismert munkaadóit kényszeríteni lehet arra, hogy a szakmájában csak szakmabeli szakképzett egyént alkalmazzon, miért ne volna ez ugyanígy lehetséges a magán-erdőgazdaságoknál is?!

Ezen túrhetetlen helyzetnek nem utolsó sorban oka az is, hogy az egyes magán-uradalomban az erdőgazdaság a mezőgazdaságnak van alárendelve, annak mint egyé a függvényét képezi s az erdőgazdaság vezetése nem szakképzett erdész, de gazdasz, gazdasági intéző kezében van.

Közudomású tény, hogy a mezőgazdasági érdekek szakször ellentétesek az erdőgazdaság érdekeivel (pld. a legeltetés fiatalosban) s hogy ily esetekben az erdőgazdasági érdekek háttérbe szorításával a gazdasági intéző a mezőgazdaság javára dönt s az erdő sorsa természetesen a mostoha gyermek sorsa (hogy a káros faktierlemelésekről ne is beszéljünk). Ily körülmények között azután könnyen érthető, ha az intéző a szakképzett erdőalistszi helyett — a kinek szakutadsása az ő szempontjából csak terhes akadály — inkább képesítést nélküli egyént alkalmaz, aki a mellet, hogy lényegesen olcsóbb munkaerő, de ami a fő, nem akadályozza az intézőt semmiben, még ha teljes pusztulásnak teszi is ki az uradalom erdejét.

Többnyire a mezőgazdasági intéző, a nem szakképzett többi személyzet és a szakképzett és szakmáját szerető s az erdő érdekeit védő erdőalistszi közötti controverziák az okai ez utóbbi állásvesztésének vagy állásalistaságának.

Ideje volna már annak, hogy bizonyos minimális erdőterületen felüli erdősegek mint önálló erdőgazdaságok a mezőgazdaságtól elválasztassanak és azokra a szakször kezelés vagy állami kezelésbeadás kötelezővé tétessék az ily erdőgazdaságoknál alkalmazott szakképzett egyéneknek a mezőgazdaság vezetőivel szemben bizonyos függetlenhez biztosítások s a nem szakemberhez való alárendeltségi viszonyok megszünjék.

Mindaddig, amíg csonka hazánkban a közép a fát, az erdőt nem szereti, sajnos, de ez így van s a magán-erdőgazdaságokat vezető mezőgazdasági faktorok kevés kivétellel az erdészeti törvényeinkben és szabályokban nem a birtokos és gazdasági érdekeinek védelmét, hanem felesleges balasztot látnak, szóval mindaddig, amíg a közudatban az erdészettel szemben táplált tagadhatatlan animozitás meg nem szünik, az erdészeti, illetve az általános országos erdőgazdálkodás érdekeinek minden vonalon — szigorú törvényes intézkedésekkel történő — védelmére mulhatatlanul szükség van.

A másik igen nagy hiba pedig abban van, hogy illetékes helyen az ötven év előtti régi elavult törvényre támaszkodva, a jelen szociális és gazdasági helyzete tekintet nélkül, e téren a túlprodukción megüszintésére megfelelő intézkedés nem történt és az erdészeti alistszi szakképzés ma is olyan mértékű mint régebben.

Ha az állam szakiskolákat tart fenn, ezt csak helyeselni lehet, mert ezekre melha-

tatlanul szükség is van, de az állam bizonyos mértékig azért is felelős, hogy a szakiskolát végzetek és ott szakképesítést nyert egyének a szakmájukban megfelelő elhelyezkedést is tudjanak találni. Az államnak éppen ezért nem csak joga, de kötelessége a szakképzésnek a viszonyokhoz mérten történő szabályozása, amire példa a jelenben a közoktatásügyi Miniszter azon böles intézkedése, amellyel a tudományegyetem egyes fakultásain a felvehető hallgatók számát szabályozza. Hasonló módon kellene eljárni az erdőszetnél is és az erdőszeti alistsztek úgynevezett magánautonni vizsgálatast — fokozatosan leépítve — megszüntetni. Mi szükség van arra, hogy az állam szakiskolát végzeteknek elhelyezkedési lehetőségeit maga az állam rontsa és már évek óta elhelyezkedni nem tudó szakképzett állatállanok s ezzel egyben a nyomorogó elégedetlenkedők tömegét szaporítsa?!

Hisszük és reméljük, hogy a hozzánk érkező sok panasos jajszőnak hangot adva, a készülő új erdőtervényben gondoskodás fog történni arra nézve, hogy:

1. az erdőszeti szakmában az állami alistsztki karba csak szakképzett, szakiskolát végzett egyének vétessek fel,

2. a nagyobb magánerdőgazdaságokban az erdőgazdasági műszaki segédszolgálatban csak szakképzett, szakiskolát végzetek legyenek alkalmazhatók,

3. a 2-3 hetes szaktanfolyamok és az u. n. magánvizsgák pedig fokozatosan redukálva, végleg megszünjének,

4. ami mindennél fontosabb, a törvény megtartásának az erdőfelügyelők által szigorú hatóság ellenőrzése és hatékony büntető sanctiók elrendelése, nehogy a törvény csak tirt malaszt maradjon, melyet senki sem tart szorosan meg, vagy amely könnyedén megkerülhető.

Végül még itt említjük meg azt az általános kívánságot is, hogy azokban a nagyobb erdőgazdaságokban, ahol az alistsztki személyzet erdőgazdasági műszaki segédszolgálatot is végez, az erdő- és vadvédelem az erdőgazdasági műszaki segédszolgálatól külön választassék úgy, amint az már más államokban is már régebben rendszeresítve van.

Ha a készülő új erdőtervény új irányú intézkedéseket fog tartalmazni és azok, akiknek mód és hatalom adatott az erdőgazdaság érdekeinek szemelött tartásával, kizárólag csak szakképzett egyéneket fognak alkalmazni s ilymódon az a darabka kenyér azoknak jut, akik azt szaktudásukkal ki is érdemlik, akkor az erdőszeti alistsztki kar mai igazán türehtelenül nyomorúságos helyzete rövidesen javulni fog s ezzel az aktív munkához és az erdőgazdasági általános érdeket képező fokozatos haladásához, mulhatatlanul szükséges, elégedett, békés lelkiület önmagától adódik. N. R.

Egyesületi hírek.

Az egyesület ügyeít érintő levelezések s a lapba szánt közlemények L. Wittenberger Géza erdőmérnök, egyesületi titkár Bükkszerz, u. p. Bogács címre küldendők.

A »Vadászati« rovataba szánt közlemények s a róvaltal kapcsolatos levelezések Thüringer János főrődmérnök, Szentpétery, Vas megye címre intézendők.

Tagsági díj évente 6 pengő.
 „Magyar Erdőgazda“ új előfizetési díjai:
 tagok részére 2 pengő
 nem tagok részére 10 „

Nyugtaltjuk az alábbi tag- és lapdíj betfizetéseket:

1928. évre:
 Kachelmann Ottó, Isaszeg 8 P
 Kovács Jenő, Eger 4 P

1929. évre:
 Kachelmann Ottó, Isaszeg 8 P
 Nagy Zoltán, Galgamácsa 4 P
 Fritsch Antal, Pápakovácsi 8 P
 Kovács Jenő, Eger 8 P
 Surjanszky Kálmán, Kaposvár 8 P

Irodalmi Szemle.

Dr. Heinrich Wilhelm Weber: Das System der Forstwirtschaftslehre.

Heinrich Wilhelm Weber a giesseni egyetem erdőszeti fakultásának professzora s a müncheni Endres után, ki ma a német erdőpolitikusok nesztőrának számít, ő német földön az erdőpolitika művelőinek legjelnyesebb reprezentánsa, ki pár évvel ezelőt megjelent Forstwirtschaftspolitik című könyvével új eszméket, friss levegőt vitt bele az erdőpolitika tudományába.

Ujabban »Das System der Forstwirtschaftslehre« című munkájának második átdolgozott kiadása hagyta el a sajtót. Új könyvében az erdőszeti tudományokban felállítható módszerek, illetve az egyes erdőszeti tudományágak célszerű csoportosításának a lehetőségeit keresi. Alapos részletezéssel, megfelelő táblázatok segítségével teszi szemléltetővé így a régebbi szakírók, mint a saját maga gondolatmenetét.

A könyv kiütözött célja az erősen szttalgot erdőszeti tudományágaknak egy szerves rendszerbe való foglalása, melynek érdekében igen érdekes fejtegeti, hogy elősorban is lehetséges-e, másodsorban pedig szükséges-e egy bizonyos rendszernek, illetve módszernek a felállítása.

A könyv, mely a giesseni Emil Roth kiadásában jelent meg, nem a gyakorlati erdőgazda kezébe való, az elméleték emberel azonban igen érdekes gondolatokat tartalmazhat benne.

Az »Erdészeti Kísérletek« folyó évi 2. száma gazdag tartalommal most jelent meg. A vasok fűzet a következő értékes tanulmányokat közli:

Magyar Pál: Gyökérvizsgálatok csemetékert és szikes talajban,

Török Béla: A fa mechanikai technológiai vizsgálatának erdőgazdasági jelentősége,

Dr. Fehr Dániel: Vizsgálatok az erdőtalaj N. anyagcsereférlől,

Török Béla: A faviszgatok szabványosításának kérdéséhez, Kisebb közlésék.

Innen-onnan.

Kis riport a törvényről.

Minden erdőgazda szemé várakozással tekint a készülő új erdőtervény felé, melynek előkészítése már évek óta tart. Egyes verzők szerint már a folyó évi őszit lezárzakban a képviselőház elé kerülne a javaslat. Az O. E. E. igazgató választmányja foglalkozott is ezzel a problémával s elhatározta, hogy küldöttségileg intervenciát a földmívelésügyi miniszterrel, hogy a javaslatnak az érdekképviselethez való kiadását kérje, s hogy mielőtt az képviselőházi tárgyalásra kerülne, az egyesületeknek bőven legyen ideje a tervezettel foglalkozni, ahog hozzászólni és saját inteniójának érvényét szerezni.

Hogy lapunk kedves olvasóit a dolog tényleges állása felől tájékoztatassuk, felkerestük hivatalában Fröhlich Brunó m. kir. főrődmérnököt, az erdőtervény előkészítésének szakfejrését, aki a legnagyobb szívesseggel áttott rendelkezésünkre s a törvényterv mai állására nézve nagyjából a következő felvilágosításokat adta meg:

A tervezet elkészült, mástól évi megfizetett munka, hosszas előtanulmányok árán sikerült feldolgozni az óriási anyagot. Hogy mily nagy körülmétek, mely sokoldalú ismeret, a fennálló törvényeknek és rendelkezéseknek mily teljes tudása volt szükséges hozzá, ezt igazán csak az tudja mérlegelni és értékelni, aki egy ilyen hatalmas új törvény megtervezését maga is megpróbálta. Fröhlich nem van győződve, hogy a nagy érdekképviseleték sikerült szerencsésen áthidalnia s a reábizott rendkívül nehéz feladatot úgy megoldania, hogy a javaslat általános megelégedést hoz a szakkörökben kívánati.

A javaslat ma a miniszter által megbízott szűkebb törvényelőkészítő bizottság előtt van, mely azt még nem tárgyalta teljeseen. Ezen munka elvégzése után lesz csak kiadva a tervezet az összes érdekképviseleteknek hosszabb időre, hogy ezek saját kértükben alaposan foglalkozhassanak vele s kívánságaikat, észrevételeiket összefoglalva kifejezéstre juttathassák. Majd csak ezután kerül a javaslat a miniszter elé, aki azt meg az igazságügyminiszteriumhoz teszi át a jogi rész és büntető rendelkezések megírására végett s az országgyűlés elé csak ennek megtörténte után kerül. Így a folyó év őszén semmi esetre sem, valószínűleg csak egy, vagy másfél esztendő múlva fogja a képviselőház tárgyalni az új erdőtervényt. Addig bőven lesz módja és ideje az érdekképviseletnek abba tette beintékezését szerezni s a szakjátó utáni azt mindenki részére hozzáértővé tenni.

A nyújtott információk megnyugvásunkra szolgál s nagy elégedéssel várjuk az előadott tervezet kiadását. Reméljük, hogy avval meg egyesületünk léli közérdeklésének keretében foglalkozhatunk.

Változások és kitüntetések az erdőszeti szolgálat köréből.

A magyar királyi földmívelésügyi miniszter előterjesztésére az állami erdőmérnökök összesített személyzeti létszámában Véssei Mihály miniszteri tanácsosi címmel felruházott magyar királyi főrődmérnök és Gyulács Jenő magyar királyi főrődmérnök miniszteri tanácsosokká, Gyurcsó József magyar királyi erdőtanácsos és Rathényi Károly főrődmérnökös címmel felruházott magyar királyi erdőtanácsos magyar királyi főrődmérnökösökké a VI. fizetési osztályba kinevezte.

Kelt Budapestben, 1929. évi július hó 29. napján.

Horthy s. k. Mayer s. k.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter az állami erdőmérnökök összesített személyzeti létszámába Szontagh Ferenc, Babos Károly, Ajtay Viktor és Vallach Gyula m. kir. erdőmérnököket a VIII. fizetési osztályba m. kir. főrődmérnökökké, Olasz János, Sklensky

Tölgymakk,
 fenyőmagvak és lombfagyagvak, erdőszeti csemétek, sorfák beszereshetők

KEINER REZSŐ
 ökl. erdőmérnök

Budapestben, Ferry Oszkár-utca 34. szám alatt vagy továbbra is
 Keiner Rezsónél Gödöllőn.

Ferenc, dr. Trauer Ervin és Galambos József m. kir. segéd-erdőmérnököt a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnökökké, továbbá Kanyó István, Szabó Mihály, Csermely László és Nagy László okleveles erdőmérnököt a X. fizetési osztályba m. kir. segéd-erdőmérnökökké kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdőmérnököt összetett személyzeti létszámában Alberti János m. kir. főerdőmérnököt, Bárdny Károly Etele erdőtanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdőmérnököt, vitéz Dunaszentgyörgyi Gusztáv m. kir. főerdőmérnököt és végül vitéz Tóth László erdőtanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdőmérnököt a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká kinevezte.

Az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlése.

Az O. E. E. f. hó 15., 16. és 17-én Parad-fürdőn tartja meg bizottsági, igazgató helyettesi és rendes közgyűlést, melynek keretében több szakelődés és tanulmány kiírásulads is programmban vannak.

Az ülés programja és tárgysorozata a következő:

I. Október hó 15-én.

a) D. u. 3 órakor: Szervező bizottság ülése.

1. A taggyűlés megszervezése.
2. A vidéki egyesüléssel való együttműködés módozatainak és feltételeinek megállapítása.

3. Az egyesület anyagi helyzete és ezzel kapcsolatos intézkedések.

4. Az egyesület, mint a tagok képviselője a hatóságokkal szemben.

5. Az erdőtervény 50 éves fennállásának megünneplése.

b) D. u. 3 órakor: Szakoktatásügyi és kísérletiügyi bizottság ülése.

Tárgysorozat:

1. A kísérletügy az állami költségvetésben.
2. A kísérletügy és a gyakorlati gazdaság kapcsolata.

3. Kállay Árpád indítványa az erdőgazdaság racionalizálása érdekében teendő intézkedésekre vonatkozólag.

c) D. u. 4 órakor: Adó-, vám- és tarifauji bizottság ülése.

Tárgysorozat:

1. A fagykárak és adómrészkés az erdőgazdaságban.

2. A beföldi fűrészek nyersanyagának és termékeinek vasuti szállítása.

3. A hazai erdőgazdaság termékeinek szállítása.

d) D. u. 4 órakor: A magánerdőtulások szolgálati viszonyainak rendezését előkészítő bizottság ülése.

Tárgysorozat:

1. Statisztika és adatgyűjtés megszervezése.

2. Előtanulmányok kiosztása.

e) D. u. 5 órakor: Általános erdőgazdasági és törvényelőkészítő bizottság ülése.

Tárgysorozat:

1. Kallivoda Andornak az E. L. 1929 áprilisi felhívásában ismertetett indítványa.

2. Engel József rendes tagnak az igazgatóválasztmány április 24-iki ülésén tárgyalt javaslata (lásd: E. L. V. füzetében, a vál. ülés jegyzőkönyvével).

3. Az új erdőtervény kérdése.

f) Este 8 órakor ismerkedési estély.

II. Október hó 16-án:

a) D. e. 9 órakor: Igazgató-választmányi ülés.

Tárgysorozat:

1. Elnöki előterjesztések.

2. Ügyvezető jelentése.

3. A bizottságok jelentései.

4. 1928. évi zárszámadás és 1930. évi költségvetés.

5. Esetleges indítványok.

b) D. e. 10 órakor: Rendes közgyűlés.

Tárgysorozat:

1. Gróf Hadik János elnök megnyitóbeszéde.

2. Ügyvezető jelentése az elmúlt évről.

3. A bizottságok jelentései.

4. Az 1928. évi zárszámadás és 1930. évi költségvetés.

5. Elnök, 2 alelnök és 17 választmányi tag választása (15 tag 4 év, 1 tag 3 év és 1 tag 1 év tartamára). A választmányból ki-
lépnek, de újra választhatók: Bethlen István gróf, Bíró Zoltán, Borhy György, Erdőssy Bódogné, Földváry Miksa, Fröhlich Brunó, Gyarmathy Mózes, Hinfner György, Ivanich Ferenc, Kacsanovszky József, Nagy László, Onczay László, Péch Kálmán és Rónay György; 1 hely (dabasi Halász Géza) elhalálozás, 2 hely (gróf Esterházy László és Czillingier László) lemondás folytán ürrült meg.

6. Esetleges indítványok.

Tájékoztatót megjegyeztük, hogy a bizottsági, mint az igazgató-választmányi ülésen minden egyesületi tag részvétel, felszólalhat és indítványt tehet, szavazati joguk azonban csak a bizottsági, illetőleg választmányi tagoknak van. A közgyűlés elő szánt indítványokat 8 nappal előbb kell az egyesület elnökségéhez beértesíteni.

c) Déli 12 órakor: Fekete Zoltán főiskolai tanár előadása: A faállomány szerkezetének biometrikai vonatkozásairól.

d) Déli 1 órakor: a paradí uradalom zárgondnoksága látja vendégül a megjelenteket.

e) Délután 3 órakor: Az új erdőtervény alapelveiről Szombathelyen megkezdett vita folytatása. Az elnöki megnyitó után a bevezető előadást Kallivoda Andor vál. tag tartja. Az előadás szövegét ebben a lapszámban közöljük.

f) Este 8 órakor: Társasvacsera.

III. Október hó 17-én:

Réggel 8 órakor kiírásulads a paradí erdőgazdaság kerületébe, a kísérleti állomás által végzett különféle felújítási kísérletekhez. Az eljárás módokat a helyszínen Roth Oyuia főiskolai tanár ismertetli. Az előadást rövid vita követi. Délben a kirándulókat az uradalom látja vendégül az erdőn. Délután visszavonulás a fürdőbe és az esteli vonattal hazautazás.

Az O. E. E. titkári hivatala a közgyűlésre vonatkozólag részletes tájékoztatót adott ki s küldött meg az egyesület tagjainak, mely kivonatossal közli a vasuti menetrendet, tájékoztat a részvétel költségeiről s a kedvezményes menetjegyek beszerzéséről és a jelentkező módjára névnyújt felvilágosítást.

— Személyi hír. Dr. vitéz Bokor Rezső főiskolai adjunktus a göllinger egyetem matematikai és természetudományi fakultásán f. év júniusában summa cum laude doktora avaták. Örömmel gratulálunk kiváló fiatal kartársunknak, ki az elméleti és gyakorlati mikrobiológia terén már eddig is kitűnő

működést fejtett ki s most első volt hazánkiai közül, ki e speciális szakmában mindnyájunk büszkeségére diplomát szerzett.

— Keiner Rezső iroda áttelezése. Keiner Rezső erdőmérnök, az ismert érdezségi mag-és csemeterkesedő és fapari vállalkozó vállalatának központi irodáját Budapesten Ferry Oszkár-utca 34. szám alatt nyitotta meg, ahol készséggel áll az érdeklődők rendelkezésére. A Keiner-féle göllőli iroda fennmarad továbbra is, sőt egy göllőli fapapelnnyer kiadóvált.

— A pozsonyi nemzetközi fakonferencia nagy siker mellett és érdemleges eredményekkel zajlott le. A tárgyalások homlokerében az Unió kérdése, az Arbitrage és a Makler kérdés állottak, ezenkívül részletesen foglalkoztak a fakereskedelmi szolványok egységesítéséről és a faanyagok normalizálásának kérdésével, melyet a konferencia elengedhetetlenül szükségesnek mondott ki. Ez egységesítés megteremtése céljából a pozsonyi falózsde nyert megbízást arra, hogy a különböző országok faérdekeltségével lépjen összeköttetésbe s a meggyeztetés készítsen elő.

A legközelebbi nemzetközi fakonferencia — mint értesülünk — Budapestben lesz megtartva.

A Budapesti Mérnöki Kamara közlé- ménye.

Budapesti Mérnöki Kamara 5647/1929. sz.

Hirdetmény.

A Budapesti Mérnöki Kamara közhírré teszi, hogy a Mérnöki Kamara tagjának, nemzetközi munkák tárgyában kiadott 127,000/1929. számú kereskedelmiügyi miniszteri rendelet 5. §-a 2. bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelő, jogosítványok kiadására irányuló kérelmek céljára szolgáló folyamodvány-úrlapok ez évi szeptember hó 30-til kezdődőleg a Kamarában darabonként 8 fillér önköltségi áron az érdekeltek rendelkezésére állanak.

Budapest, 1929. évi szeptember hó 24.

Thoma Frigyes s. k., titkár.

ÜZLETI HIREK.

Tűzfában jó a forgalom, a már kialakult árák mellett, melyek szilárdak. Bűkkifűrészfűrészen a piac lanyha. Az árák változatlanok.

Dr. FAZEKAS FERENC magánerdőmérnök Ujpest, Dessoeffy-utca 22.

Erdőbirtokosok központi közös irodája.

Ellátja uradalmak állandó képviselőletét és intézi esetenkénti mindennemű megbízásait. Erdőgazdasági, fapari, fakereskedelmi ázemet szaktanácsadója. Fatermelési, faértekesítési, faforgalmi kérdésekben specialista. Szakértője vasuti és vízi szállításoknak, export-import üzleteknek, vám-és tarifaujgyeknek, költségek és fakereskedelmi szolványoknak.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Bükkszécs, u. p. Bogács, Borsod vm.
Kiadónál: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
L. Wittenberger Géza.

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

Együttműködés.

Az Országos Erdészeti Egyesületben megindult új élet impozáns megnyilvánulása volt a parádi gyűlés. A résztvevők nagy számában, a bizottsági gyűlések tartalmas programjában, a közgyűlés lelkes hangulatában, illusztris elnökének megnyitó szavaiban egyaránt nagy erők megmozdulását láttuk és hallottuk, s örömmel szögezhetjük le, hogy »mégis mozog a föld«, az annyira kívánatos közös, céltudatos munka megindult, rendszeres mederbe terelődött, s az O. E. E. viharvert hajója újjalkotta, modernizált gépezettel, duzzadó vitorkálakkal, nyílt vizeken halad.

A bizottságok megkezdtek működésüket, a munka ki van osztva, elkészültek az új keretek, melyek között az O. E. E. racionális, helyes irányban fejt ki fontos tevékenységét.

Nagy örömről szolgál, hogy a szervező bizottság a vidéki egyesületekkel való együttműködés megszervezését mennyire kívánatosnak tartja s a velük való szoros kapcsolat megteremtését első programpontjává tűzte ki. Eddig merőben eltérő vélekedéseket hallottunk a vidéki egyesületek létjogosultságáról, sokan voltak, akik ellene fordultak, az erők szétforgácsolását látták benne, mely csak az országos egyesületet gyengíti, s annak teljesítményeit csökkenti. A szervező bizottság parádi gyűlése bizonyítást nyújtott arról, hogy ez a felfogás már meghaladt s a vidéki egyesületeken kívül álló szakférfiak is egyre jobban belátják azoknak szükségességét s a velük való együttes munka megteremtését sürgetik. Az O. E. E. különösen az egyes vidékek speciális erdőgazdasági kérdéseinek tanulmányozásában, s az avval összefüggő teendők kidolgozásában és elvégzésében látja a vidéki erdészeti egyesületek legelső hivatását. Ezenkívül a kisebb távolságok, gyakoribb érintkezés folytán a kartársi szellem megerősödésének hatalmas biztosítékát látja bennük.

Vizsgáljuk már most közelebbről ezt a kérdést egyesületünk szempontjából! A multban, mikor az O. E. E. és hivatalos lapja, az Erdészeti Lapok csaknem tisztán a kormány akaratának kifejezői voltak, s szinte a földmívelésügyi minisztérium egyik bürokratikus intézményének voltak tekinthető, régi egyesületünk leve szemben az egészséges elenzék szerepét játszotta, ellene dolgozott, ostromolta hibáit, felsorakoztatta az erdőgazdasági sérelmeit, bátor hangon kelt érdekei védelmére, küzdött az erdő-

birtokra és erdőszetre sérelmes kormányintézkedésekkel szemben, melyeket akkor az O. E. E. mint megdönthetetlen korlátokat könyvelt el. Szükség volt akkor erre az ellenzékre, annak bátor hangjára, mert egyedül mert vétő kiátlani s egyedül állott az erdőgazdaság sérelmei mellé. Ha néha tulzásokba ragadtatta is magát, mégis sikereket ért el, belátást váltott s orvoslati verekedett ki a bajokra. Jótékony hatása az erdőgazdaság helyzetének kedvezőbb kialakulására el nem vitatható.

Ma más a helyzet. Az O. E. E. ma a magyar erdőgazdaság legfőbb érdekvéviselőinek tekinthető, mely hovatovább megteremteli függetlenségét, fel tudja emelni tekintélyes szavát az érdekbirtokosság, küzd, faradozik az erdőbirtokosság égető kérdéseinek megoldásán s a legujabb átszervezés kapcsán rendszeres munkamegosztással hasznos tevékenységet fejt ki a szakoktatás, kiserleltégy, adó-, vám- és tarifaipolitika, törvényelőkészítés fontos kérdéseiben. Evvel az érdekvéviseléssel szemben ma már nincs szükség ellenzékre, sőt a legnagyobb igyekezettel kell segítségére

sietnie minden erdőgazdának, ki a magyar erdő, a haza talpraállításáért kíván munkálkodni. Az eszközök ugyanazok, a cél közös: vállvetett, céltudatos, komoly munka, virágzó erdőgazdaság, boldog, gazdag, nagy Magyarország.

Eppen ezért örömmel ragadjuk meg a felénk nyújtott bajtársi kezét, amely együttes munkálkodásra hív. Felvesszük az állandó, bensős érintkezést az O. E. E. tel, kiküldjük vezetőférfiainkat szakosztálygyűléseikre és közgyűléseikre, részt veszünk munkájukban, rendelkezésükre bocsátjuk vidékünk speciális erdőgazdasági viszonyairól szerzett tapasztalatainkat.

Igy válik egységessé az erdészet frontja, oszlik meg az öntudatos alkotó munka, s szűleik meg a hazánkban oly ritka egyetértés és együttműködés. Mindnyájan át kell, hogy érezzük, hogy csonka hazánkban s megbénított erdőgazdaságának mennyire szüksége van erre az egyetértésre. Adja az Isten, hogy í szóandék valóra valjék s hajótörést ne szenvedjen az ősi magyar átok, a visszavonás és széthúzás kharidósein!

L. W. G.

Racionalizálás

az erdészet, faipar és fakereskedelemléni.

Fazekas Ferenc jogász doktor-erdőmérnök jegyzetei.

(6-ik folytatás)

III. rész.

Feljődési törekvések a faiparban.

Míg az erdőgazdaság munkareformjának megvalósítása, ha kilátástalannak egyáltalán nem mondható, — mégis csak nehéz probléma — addig a faipar racionalizálásához a viszonyok már sokkal kedvezőbbek.

Erdőgazdaságnál uniformizált munkáról, szablonos tömegtérlemről áll lehet szó, annyira egyenlőtlenek ott az egyes helyzetek a tengerszint feletti magasság, a talaj minőség, a növényzet sokfélesége etc, etc következtében és annyira változatosak ott ezekhez igazodóan a megfelelő megoldások.

A dolgok lényegébe nem mélyülő, felszíni áttekintés mellett is azonnal szembe tűnik, mennyivel könnyebben keresztül vihetők a racionalizálási törekvések viszont a faiparban.

Már jó néhány éve a középeurópai fűrészipar különben is igen komoly nehézségekkel küzd, élelteltelt tehát ránezve az a talajnyerés, amelyet a bajokkal küzdő ezen ipar munkareformja révén mégis csak eler és ezzel egzisztenciáját menti meg.

Igen gazdag anyag az, amely a fűrész-

ipar modern fejlődésével kapcsolatban itt most tollamba kívánokzok. Azonban alapos kritika és a részletekbe is mélyülő tanulmány ezen szerény cikksorozat keretében elközelhetlen. Félnem kell attól is, hogy közkedvel lapunk vendég szerzetét máris mértelen túl veszem igénybe. Ezért elő kérdésekre soroztkozza a felvetődött anyagot csak dióhéjban hozom.

A fűrészüzem munkálatai a röntkénél kezdődnek. Vizsgálódunk, hogy a meglévő munkarendszer nem tartalmaz-e már ott főlölesleg vagy elkerülhető munkarészeket és hogy a szokottnál öleőbb és gyorsabb megoldások nem alkalmazhatók-e? A röntkém mechanizálása milyen mértékig valóslátott már meg? A kézi munka mechanikai szállító eszközökkel pótlható-e és ennek megfelelően a munkás létszám csökkentett? Emelkedtek-e munkásoknak, gépeknek munkateltjesítményei? Emberi munkánál teljesen kiküszöböltett-e a nehézsé tesli fáradság és könnyebb emberi munkaként csak az maradt-e meg, ahol a szakszerű ügyességre elkerülhetlenül szükség van?

A fűrészház, annak berendezése és munkafolyamata adja a legjobb anyagot a racionalizálási reformokra.

Már maga az összelrendezés is fontos. Minden munkahelynek elég tágasnak kell lenni, hogy tulszűfoltosság ne álljon ott elő, viszont töltség se lehet, hogy munkás és anyag fölösleges utakat ne tegyen. Az egész munkafolyamat a legrovidebb uton, minden fölösleges mozdulat elkerülése érdekében folyamatosan kell hogy történjen. Tüzetesen figyelemre kell a gépek teljesítményét. Jó géppel és származalm nemcsak erőt és időt takaríthatunk meg, hanem emeljük a munka szépségét és jószágát is.

Nem kevésbé fontosak a kész fűrészyang manipulálásánál felmerülő racionális reformok is. Ilyenek pl. a szárítási műveletek olcsó és gyors megoldásai.

A fűrészt üzemek vizsgálva, a sok-sok apró hibák mellett, esetenként súlyosabb botlásokat is láthatunk. Még olyan fűrészt is ismerek, ahol nyersanyaghiány miatt időnként tétlenül áll az üzem, vagy általában tervek nélkül, tápláló hátsó területek, összekötetések nélkül, kapacitásának csak bizonyos hányadát van a foglalkoztatva. Látvány eredményekre épített, rövidlátó és teljesen elhibázott dolog az ilyen fűrészüzemekbe fektetett investíció. Ilyen esetben a legjobb gépekkel felszerelt modern üzem sem tud racionálissá válni, mert nincsen jól megorganizálva.

A súlyosabb hibákhoz sorozható az is, ha a faanyag kihasználása nem megfelelő. A feldolgozó üzemanyagot, a gömbfát ugyanis 100%-ig meg kell fizetni. Már most, ha a kihasználás csak 50%-os, szemben egy 65%-os kihasználással, az egy pocskolás óriási. Ha tehát a munkamódszer a nyersanyag olyan telem részét már saját maga értéktelenné hagyja, akkor ennek a kárnak valamilyen formában a kalkulációnál mégis csak jelentenie kell. A differencia a teljesen kifizetett és az értéktelenné vagy részben értéktelenné vált nyersanyag között a végső terménynél, a kész árnál mindenesetre előkerül. De ekkor a differencia már csak a termékre való hozzáadás által tüntethető el, hozható be. A kész árnak ezen felemelje az azonban a világiapon, — ahol konkurrenca is van — nem tartható s ezért vagy a gömbfa tulajdonos kap nyersanyagjáért kevesebbet, vagy a fűrésztulajdonos a munkájáért. Elméletileg lehetne a munkabérek csökkentése által is eltüntetni ezen differenciát, de gyakorlatban szociális okokból sem vehető manapság már az ilyesmi keresztül. Leginkább így mégis a gömbfa tulajdonos erdőgazda rovására megy az fajta pocskolás.

A termelés racionálisabbá tételével kapcsolatban évek óta sokat írnak, tárgyalnak, ankéteznak a normalizálásról. Nemzetközi kongresszusoknak is első vonalon álló problémája ez. Sajnos, hogy még mindig csak papíron van meg ez annyira szükséges normalizálás, gyakorlatban azonban mit sem tudott előre jutni. De már az is eredmény, hogy elméletileg, tudományosan teljesen egyhanguan bebizonyították, miszerint parancsoló szükségesség annak praktikus megoldása.

Normalizálás a faipari termékeknek olyan egységessé, hogy a termelt áru méretezése a szóba jöhető összes fogyasztó piacok kívánásainak megfeleljen. A fűrészáru

piacnak generalis szanalását jelentené ennek sikere. A cél tehát az volna, hogy a fűrészeknek lehetőleg kevés méreteket kelljen termelni, hogy az egységes típusu deszkák, pallók, lécek, kanták méretei az összes fogyasztási piacokon mégis elhelyezhetőek lehessenek.

Ma a helyzet az, ha az egyik piac részére termelt áru változó konjunkturnál valamilyen okból nem adható' ott el, már másik piacra alig vihető az, mert ott a fogyasztás más méretezést igényel, esetleg a bécsi zoll melletti vastagságok helyett angol hüvelyeket kíván, vagy pl. méterrendszerhez igazodó méreteket. A sokféle változatos méreteknak a termelése azonban már magábanveve is kevésbé gazdaságos, tehát drágább, s már azért is kerülendő.

Vizsgolt kézzel fogható elvonói a normalizálásnak egyebekközt a következők is: Bárhol elhelyezhető szabványos méretezésű rönk anyagot már odavahet, ahol a kedvező fuvarreláció következtében a legjobb eladási lehetőséget látom. A fűrészt üzemeknek nem kell bevárni a bevágási diszpozíciókat, termelhetnek készletre, a leg gazdaságosabban kihasználva gépeket, munkakeröket etc. Nem kell számolni tehát sem üzemszünettel, sem torlódással. A kereskedőnek csökkentheti raktári készleteit, mert minden időben és minden mérethez beszerezhető a termelő üzemből a fogyasztó által igényelt szabványos méretű anyagok. Maga a fogyasztó (pl. asztalos) megelégedhet kisebb raktár tartásával, mert nem kell várnia, keresgélnie, ha esetleg pótlás kell, azonnal kaphatja azt.

Termelőnek, kereskedőnek, fogyasztónak tehát kevesebb tőkére van szüksége, csökkentenek ezzel a kamatterhek és az üzemek így gazdaságosabbakká válnak.

Az extra méretről, annak termeléseért már magában véve is többet kell fizetni a fűrészeknek, de meg kell fizetni külön még azt a rizikót is, hogyha ezen fix méretű áruk visszamaradnak, másnak már nehezen adhatók azok el.

Együtt kellene dolgozni termelőnek, kereskedőnek és fogyasztónak, hogy megállapítsák — akár statisztikák útján is —, hogy bizonyos időkön belül miből mennyi az átlagos szükséglet és készletre csak azt kellene termelni. Asztalosoknak, építészeknek etc. az előre bejelentett szokvány méretekhez ragaszkodniuk kellene, és típus árú mellett már nem szabadna extra kívánásokkal előállni.

A probléma megoldásának kulcsa tehát a fogyasztás egyidejű kellő megorganizálása utján adódik. Ameddig a fogyasztás nem jut arra a belátásra, hogy a sokféle méret készletre előállításra többlet költséggel így részben ünyis neki kell megfizetnie, tehát a fogyasztás érdeke is az lenne, ha typházálj ígyveivel leegyszerűsítene, normalizált keretekbe terelné és így olcsóbbá tenné a fűrészyang termelést, mindaddig a termelő saját maga alig lehet valamint a normalizálás érdekében. Természetesen, ha az összes termelő egyöntetűen megtudnának állapodni — és azt meg is tartanák! —, hogy csak normalizált szelvényeket vágnak, a fogyasztást ilyen uton mégis csak kényszeríteni lehetne az egységessé tett típusok használatára.

És hogy a probléma megoldásának ez a módja már egyáltalában nem újras a ső-

tébe, nem problematikus, hanem célra vezető, mutalják ezt az amerikai és az észak-európai országok példái, ahol tényleg ilyen ügyelmezéssel, szigorú termelési rendszabályokkal ott már meg is oldották ezen kérdést.

Különös jelenség, hogy az egyebéktől minden módon technikai fejlődésben vezető németek e téren még mindig a régi elavult alapon dolgoznak. És mert a közép-európai kis államok, — közté hazánk is — a környező országok is — gazdasági vonatkozásokban teljesen német hatások alatt állanak, ezért ennek a kérdésnek teljes sikeri végleges megoldását mi is csak a nagy német fatermelés mielőbb remélhető megmozdulásaitól várhatjuk.

A fejlődés egy további mozzanata lesz a hüvelyk- és lábrendszerek teljes kiküszöbölése. Ismeretes pl. többek között az a pazarlás, hogy a deszkákat szélességben kiegészített collok szerint szelézik. A szélességnél előálló ilyen hulladékvesztéséért azután a termelő kénytelen természetesen az eladási árán keresni kárpótlást.

A fakeskedelmi szokványok egységessége az egyes környező országok között a nemzetközi fakonferenciák másik álló programjainak. A faipari termelés fogyasztó piacainak öröndetes megnövekedését hozza ezen problema utban lévő megoldása is.

Mindenek törekvések, eszmék, ha egyenként tekintve szerény és mérsékelt tempójú fejlődését ígéri is nehéz napokat élő fűrészüzemeknek, — ne felejtjük el, hogy együttvéve, összhathatukban, mégis csak jelentős eredményt képesek azok produkálni. És ne felejtjük el azt sem, hogy a racionalizálás nem olyan univerzális gyógyszer, amellyel a beteg üzemek máról holnapra meggyógyulnak. Napjainkban csodák egyszerűen már nem léteznek, aminthogy a mai fejlett gazdasági rendszerek közepette ilyen gyorsan ható csodaszerek sem találhatók már fel.

Az azonban, ha küzdelmek után, ha lassan is, de a racionalizálás útján mégis csak közelebb jutunk a nagy célhoz: az ökonomikusabb, a rentabilisabb üzem megteremtéséhez.

(Befejezés következik).

Egyesületi hírek.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések s a lapba saját közlemények *L. Wittenberger Géza erdőmérnök, egyesületi titkár Bükkszerz, u. p. Bogács* címre küldendők.

..

A *Vadásztud.* rovatba szánt közlemények s a rovatall kapcsolatos levelezések *Thüringer János főtörőmérnök, Szentpéterfa, Vas megye* címre intézendők.

..

Tagsági díj évente 6 pengő.
„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja:
tagok részére 2 pengő
nem tagok részére 10 „

Nyugtadjuk az alábbi tag- és lapdíj befizetéseket:

1920. évre:

Eszterházy hercegi hitb. erg., Gyulaj 8 P
Lukács Károly, Sirok 8 P
Becker Róbert, Budapest 8 P
Cserecsky Károly, Putnok 8 P

Dr. A. von H.

Ára J.

A n
megír
célja v
talajk
eljárás
pílanza
lődesi,
számsz
kültöb
okoltat
vizsgá
számát
a törz
lomán
mérték
főleg p
arra a
lehet
kapcs
toboz
talajon
pedig
kézzel
míg la
ültetés
eleng
metsző
fer"-el
mód v
vissza
jobb n
az ülté

Min
Ország
ben év
nőkül
végre
Ország
elmar
ságnak
és ok
nünk.

Ha l
szorult
gen aj
Neuma
42. év
zsebn
eltérő
gel me
got, t
mázó l
lázatb
tenyész
köréb

A z
Nemar
"Az
nos ki
schenb
mely s
a nap
tilalmi
kivona
talma
donké
notsz
vadász
tefést,
és őss
süilek
könyv
ból. A
lített l
Ügy
nem it
a „Jag
schutz
Jäger-

természetvédelmi állomás szerkesztette. Mindkettő bő magyarázó szöveggel ellátott gyönyörű fényképlevekkel díszítik a természetvédelem, vadászat, ebnyenzés stb. köréül. Kapható I. Neumann könyvkiadónál Berlin S. W. 11. Anhaltstrasse 7. Az ár egyenként 3 márká.

A természet szépségeit kedvelő erdész- és vadászközségnek igen melegen ajánlom. F. M.

Finnszágrol.

Professor Dr. Walther Schoenichen: Finnland von Helsinkijord zum Eismeer. A orosz természetvédelmi állomás nevében kiadta Hugo Bermühler Berlin — Lichterfelde. Nagy Lexikon forma, 152 darab műlappal.

Az „Ezer tő ország”, az erdők, vizek és sziklák birodalma már korra egyremerőkkor óta foglalkoztatta képzeletemet és volt mindenkör hő vágyaim kívánatos tárgya; s mint Erdőmérnöknek és természetbarátnak az a vidék, melyre kimorán, hogy addig, mind amíg nem halok, míg azt be nem járrom, mind addig nem nyugdom, míg nem tanulmányozhatom határtalan erdőrendjeit. nem ringathatom csónakomat ezer taván, nem láthatom ember nem jártá érintetlen természetleleket.

Képeletemet még jobban felszágta, hő vágyaimat még forróbbá tette a fent említett könyv, mely a rokon finn nemzet életéről, kultúrájáról; röviden geológiájáról és földrajzát, gazdaságát és flóráját, kereskedelmét és természeti emlékeit ismerteti, melynek legelőbb értéke azonban a minden szónál többet mondó 152 darab 15×22 cm. nagyságú gyönyörű fényképlevél Finnszág vadregényes vidékeiről, sőt erdőrendjeiről, zúgó vizeiről, békés lakóitól, különleges építményeiről, eredeti flórájáról.

A mű ára izléses díszítésben 20 márká és az említett kiadónál kapható. F. M.

Az Adó és Könyvtár

legújabb száma közli Dr. Schrantz András közgazdaságtudományi egyetemi tanár-egész: Modern üzemi analízis, Dr. Zádor J. Károly kir. pü. könyvszakértő: Az igazságos adóztatás és a kereskedelmi könyvek, Dr. Kosza Károly ügyvéd, törvényszéki hités könyvszakértő: A kereskedelmi törvény némely könyvelési vonatkozásairól, Dr. Szelenyi Ödön pénzügyi segédtitkár: A forgalmi-adó általánosítása, Weisz Lajos főtitkár: Mire ügyeljenk a rexpacionál c. cikkeket. A korlátolt felelősség, valamint a csendes társaságról szóló törvénytervezet közlését folytatja. Ismerteti a pénzügyminiszter A könyvelési lapok illettek, valamint a Malmok általános forgalmi adózása tárgyában kiadott legújabb rendeleteit. Bulgária gazdasági helyzetét tárgyalja. Rendeletek, Közigazdasági Szemle, Döntvényntár, Adónaptár című rovatok teszik a lapot teljessé és minden kereskedő részére nélkülözhetetlenné. Mutatvány-számat késszeggel küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-kürt 86. Előfizetési díj egy évre 20 P, félére 11 P.

A „Mezőgazdasági Számartás”

legújabb száma a következő érdekes cikkeket és közleményeket tartalmazza: Dr. Rege Károly, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárának tollából: A mezőgazdasági számtartás népszerűsítése, számtartási osztályok megszervezése című cikkel, Juhos Lajos m. kir. gazd. akadémiái rendes tanártól: Az üzemstatistikai adatgyűjtés és a nyert eredmények hasznosítása című értekezését, mely Svajc számtartás statisztikájáról nyújt ismertetést és a bő abból hazai közgazdaságunkra értesít tanulságokat. Dr. Szelenyi Ödön a hűs forgalmi adóról, Dr. Schrantz András közgazd. egyetemi tanárségét a „szervezés” tárgyköréről írott tanulmányai növelik a folyóirat gazdag tartalmát, míg Bellán László v. jószágigazgató:

Első lépés a többtermelés felé és Weisz Lajos a Strasser és König cég főtitkárja: Mire ügyeljenk a rexpacionál című cikkei zárnak be. Közigazdasági Szemle, Adónaptár, Rendeletek, Döntvényntár című fejezetek nyújtanak tájékoztatást a gazdalközön-ség számára. A lap egész tartalma friss, érdekes, az aktuális kérdések, a mezőgazdaságot foglalkoztató problémák tárgyalásá-vá kitűnően szolgálja az országos gazdasági érdekeket. Előfizetési díj egy évre 20 P. Megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest, József-kürt 86.

Az Országos Erdészeti Egye-sület parádi vándorgyűlése.

Október 15, 16, és 17-én tartotta meg Paradtfürdön az O. E. E. évi rendes köz-gyűlést és tanulmányi kirándulást, melyet bizottsági ülések és igazgató-választmányi gyűlés előztek meg.

A rendkívül jól sikerült, kiválóan meg-rendezett összejövetel első napjának dél-előttiét a gyűlékezés és elszállásolás foglaltá le. Az egyesület tagjainak tömeges rész-velete ismét bizonyosságul szolgált annak, hogy a vidéki vándorgyűlések iránt, melyek a kollégialis érzés ápolására is alkalmasab-bak, sokkal nagyobb érdeklődés nyilvánul meg, mint a rideg, hangulat nélküli budape-ski közgyűlések iránt.

Kellemes hangulaton elköltött társasé-bd után kezdetilket vettek a bizottsági ülések, sorban egymástután üléseztek a Szervező-bizottság, Szakoktatás és kísérletügyi bizottság, Adó-, vám- és tarifaügyi bizottság, majd a Magánerdőszeletk szolgálati viszonyainak rendezését előkészítő bizottság, végül az Általános erdőgazdasági és törvényelőkészítő bizottság, mely gyűlésekre — miután ezek-ről az Erdészeti Lapok ugyis kimerítő tájé-koztatóst meg nyujtanak — helyszükre miatt nem terjeszkedünk ki. A bizottsági gyűlések tulságosan gyors egymásutánja a kiváló ren-dezésnek talán egyetlen hibájául róható fel. Az összes gyűléseken a bizottsági tagokon kívül a közgyűlésre megjelentek legnagyobb része is résztvett, s ez a delután a szöngyere került sok érdekes, aktuális probléma gyors egymásutánii tárgyalásával farszót és tulszóló volt, az idő sürgető rövidsége a közfeszülősök terjedelmét és behatóbb vita kifejlődését nyírhatta meg, aminek a nagy-fonosságú ügyek vallották kárát. A bizott-sági gyűléseken Térfy Béla ny. miniszter, alelnök elnökölt.

A napot kellemes, vidám hangulatu is-merkedési idő zárta be.

Másnap reggel 9 órakor igazgató-választ-mányi gyűlés volt, közvetlen utána pedig kezdetül vette a rendes közgyűlés gróf Hadik János elnök vezetésével. Az elnök megnyitó szavaiban erőteljes szavakkal változta a magyar erdőgazdasági helyzetét, reámutatott, hogy a trianonoi békédiktátummal erdőterü-leink 86/10-át veszítettük el, s kivitelei mér-legünk passzív oldalának legjelentősebb té-telét éppen fabehozatalunk teszi ki az el-mült évi 150 milliósi értékével. Ezen érték nem apadt, sőt a folyó é év első felében emel-kekedést mutat. Mindent el kell követni az erdőgazdasági fejlesztés érdekében, ennek elérése csak úgy képzelhető, ha az erdő-gazdaságot megszabhatjuk a forgalmi adó-tól, vasuti díjszabási rendszerünket meg-felelőképpen módosítjuk s a kormány hatá-lyon kívül helyezi az 1918. évi 3296. sz.

rendeletet, mely a szabad rendelkezésű erdőkben külön engedélyhez kötött minden-meni fahasználatot s a birtokos jogait a legesekélybe mértékben sem biztosította. Reámutatott a most készülő új erdőtervény-szolgáltatásra, mely a fennálló bajokat lesz hivatva orvosolni. Lankadatlán, kitartó, lel-kes munkára szólította fel az egyesület tagjait, kilátásba helyezte, hogy az erdő-gazdasági érdekében az országgyűlés és felsőház előtt mindent el fog követni s zva-rait avval a bizakodással zárta be, hogy az O. E. E. fontos munkájára a kívánt siker-rel fog járni. Az illusztris elnököt a köz-gyűlés meleg ünneplésben részesítette. Ez-után Bíró Zoltán ügyvezető tette meg je-lentését az elmúlt évről, majd bejelentette, hogy az erdőtervény-javaslatot az egyesület tagjai számára hozzáférhetővé ohajtván tenni, elhatározta, hogy azt nyomtatásban kadia és tagjainak széküldi, hogy beható tanul-mányozásra minden szakembernek rendelkezésére álljon. Ezen nyomtatvány meg-jelentését gróf Hadik János elnök úr tette lehetővé, ki nemess gesztussal e célra 1000 pengőt adományozott az egyesületnek. Az elnököt a közgyűlés me nyagylekű áldozat-készségéért meleg ovációban részesítette. Majd a bizottságok jelentéseit követték, melyeknek meginduló munkásságát a köz-gyűlés örömmel fogadta s az általuk hozott határozatokat egyhangulag magává tette. Az egyes bizottságok jelentéseit Roth Gyula főiskolai tanár, Hepe Artur erdőigazgató, Véssey Mihály miniszteri tanácsos, Oncay László urad. erdőtanácsos, Tóth Bódó erdőmérnök, Fiedler Józ uradalmi erdő-tanácsos és Kallivoda Andor ny. miniszteri tanácsos terjesztették a közgyűlés elé. A bizottsági jelentések során az egyesület meleg szeretettel búcsuzott el nyugalomba vonuló volt titkáráról, Bund Károly minisz-teri tanácsostól, kinek egy emberöltő az az egyesület érdekében kifejtett önellen, buzgó munkásságáért, mivel feladatát éppen a legválságosabb időkben úgy sikeresen látta el, jegyzőkönyvi köszönettel szavazott rá.

A nyomtatásban kiadott 1928. évi zár-számadás és 1930. évi költségvetés szét-osztása és ismertetése után a tisztújítás következett, melyet megelőzőleg a közgyűlés egyhangy, lelkes felkiáltással választotta ujra elnökül Hadik János grófot. Alelnökül Térfy Béla ny. miniszter és Waldbott Kelemen báró lettek.

A közgyűlés, melyen a m. kir. földmive-lésügyi miniszter, az erdészeti főosztály, a Budapesti Mérnöki Kamara, a M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola, az Erdészeti Kísérleti Állomás, a Tiszajobb-parti Vármegyék Erdészeti Egyesülete, a Déludantuli Erdészeti és Vadászati Egye-sület és a Felsőudantuli Erdészeti és Vad-sászati Egyesület is képviseltették magukat s erdőbirtokosaink közül is több előkelőség vett részt, ezeketán végét ért.

A közgyűlés után Fekete Zoltán főiskolai tanár tartotta meg igen érdekes, tanulságos előadását a „faldományszerkesztettan biometrikai vonatkozásai” címmel.

Déli 1 órakor a parádi vendéglátó ura-dalom zárgondnoksága ünneplés bankett keretében látta szívesen a megjelenteket, mely fényes külsőség mellett, számos pohárköszöntővel tarkítva, vidám hangulat-ban a delutáni órákig tartott.

Delután Kallivoda Andor vezetésével az

uj erdőtervény alapelveiről Szombathelyen megkezdett vita folytatása következik, melynek során Kallivoda Andor felolvasta az Erdészeti Lapokból már ismert előadását. Megindult a vita, érdekes hozzászólások, értékes új ötletek hangzottak el, melyek méltóak a törvényalkotók figyelmére. A vitalegadás azon általános kívánás kifejezésével zárult be, hogy az erdőtervény-javaslat megjelenése után a vitát folytatni kell, sőt érdemben tulajdonképpen csak annak ismerete után lehet a javaslatához hozzászólni.

Az esti társasvacsorát szép, vidám hangulatulatság követte, cigány, régi selmeci nóták, tánc adtak helyet felváltva egymásnak s a fiatalság az éjfélutáni órákig maradt együtt.

Az utolsó napot a tanulmányi kirándulás töltötte be, melynek során a résztvevők megtekintették a parádi erdőgazdálkodás keretében a kísérleti állomás által végzett felújítási és erdősítési kísérleteket, melyeket *Roth Gyula* földrajzi professzor, az erdészeti kísérleti állomás vezetője ismeretlelt lehibincselő előadásban. Ezen kísérletek egyesületünk múlt évi parádi vandorgyűléséről már mi jól ismerjük s így ennek részletes beírását most eltekintünk. Az előadást rövid vita követte, majd kellemes séta után az uradalom látta vendégül a meglepeteket az erdőn. Vidámság, nótá, pohárszöveg fűszerezte a jó étvágyig elköltött pompás ebédet, majd megindult visszafelé a társaság Paradisfürdőre, hogy a délutáni vonatoktól elutazva, elvigye az ország minden részére három tanúságos, szép nap kedves emlékét.

A parádi gyűlés ünnepe volt a magyar erdőgazdaságunk s az az erdészeti kar, mely a komoly munkának, férfias tetteknek és páratlan kollégialitásának ily tanulejt tudja adni, bizvást tekinthet egy szebb, virágzóbb, boldogabb jövő felé!
L. W. G.

Innen-onnan.

— Változások és kibontások az erdészeti szolgálat köréből. A kormányzó úr Ólomföldösége a földmívelésügyi miniszter előterjesztésére az állami erdőmérnökök létszámában *Lehrmann Béla* és *Jeszinsky Ferenc* főerdőtanácsosokat miniszteri tanácsosokká, *Szeceky Dezso* erdőtanácsost főerdőtanácsosá, *dr. Sád Andor* egészségügyi tanácsost a VI. iz. osztályba, továbbá *Kakas Odón* erdőtanácsost és *Köves János* főerdőtanácsost címmel felruházott erdőtanácsost főerdőtanácsosokká nevezte ki. A m. kir. földmívelésügyi miniszter az alábbi erdő telepítése terén az 1924. és 1925. évben kifejtett sikeres munkásságáért *Matusovits Péter* miniszteri tanácsos erdőigazgatónak elismerést fejezte ki.

— A Dél-dunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület közgyűlése. A Dél-dunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület november hó 23-án tartja meg rendes téli közgyűlését Kaposváron. A közgyűlés iránt, melyen a földmívelésügyi kormány, az O. E. E., a vidéki erdészeti egyesületek s a Budapesti Mérnöki Kamara is képviselteti magát, szakkörökben élénk érdeklődés nyilvánul meg. A közgyűlés lefolyását legközelebbi lapszámunkban fogjuk röviden ismertetni.

— Ifj. dr. Majláth József gróf a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédtestvezető Orsz. Egyesülete reprezentatív elnöke. A M. E. O. Sz. éle. telen nagyjelentőségű fordulatot jelent, hogy felkérésére ifj. dr. Majláth József gróf elváltatta annak reprezentatív elnöki tisztségét. E minőségben a földmívelésügyi miniszteriumban már bemutatkozott s az erdészeti főosztály vezetőfőirainál tett tisztelegő látogatás során elnöki működéséhez támogatást kérte. Az elnöki tisztségbe való

beiktatást a M. E. O. Sz. november 24-én d. e. 9 órákor ünnepélyes rendkívüli közgyűlés keretében Miskolcon fogja megtartani, melyre az elnökség az ország egész erdészeti szakközönységét meghívott utján invitálta meg.

— A Mérnöki Kamara 17-i közgyűlésén állást foglalt főiskolánk egyetemi rangra való emelése mellett. A Budapesti Mérnöki Kamara november 17-én tartotta rendes közgyűlését, melyet *Kossalja János* országgyűlési képviselő, a Kamara elnöke nyitott meg. Legelső sorban a mérnöki munka fenntartásáról szóló rendelkezésről szólt. Mint igen idősebb kérésére kitért a mérnökök és közgazdasági mérnököknek az állami és városi adminisztrációba való bekapcsolására s a József melegelem által erre kidolgozott javaslatra. A Kamara minden munkájában mindig a közérdeket tartotta szem előtt és az elért sikereket a mérnökök egységiségének köszönhető. Ezt az egységet kéri a mérnökök összességétől.

Ezután *Toma Frigyes* titkár terjesztette elő az ügyrend módosításáról szóló javaslatot, majd az évi jelentés tárgyalása következett.

Végül *Vizer Vilmos* bányamérnök indítványát követve, melyben a soproni bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolának egyetemi rangra való emelést, tehát a doktorráadvatás és magántanári képesítés jogának megadását sürgette. Az indítványt a közgyűlés egyhangúlag magáévá tette. Nagy örömmel adunk hírt arról a ránk névze nagyjelentőségű eseményről, mielőtt megnyugodva látjuk, hogy lassan mégis csak kerek a világ meg- és elismerni bennünket s hovatovább sikerül elfoglalnunk a társadalomban minket méltán megillető helyet, melyről ideáig érthetetlen mellőzés szorította fel az erdőmérnöki és bányamérnöki kart. Reméljük, hogy a Kamara állásfoglalása a kormánytól is beállást vált ki s a régóta égető kérdés rövid időn belül végleges megoldásra kerül.

— Herman Ottó emlékülennépy Lilla-füredén. A magyar ornithológia egy apostolának, Herman Ottónak lilla-füredi kis lakóházánál: a „peleházánál” ünnepi alkalomra gyűlt össze október 10-én a magyar tudományos világ. A Magyar Ornithológusok Szövetsége gyűjtötte egybe a madár-tan művelőit, hogy atyamérnök emlékének aldozza leplezések kegyeletük jeleül állított márványtáblájukat, mely a következő szavakkal hirdeti az utóknak a természetudomány nagy magyar mestere emléket:

Herman Ottónak, a magyar ornithológia atyamesterének, szül. 1835. meghalt 1914-ben. Hálaile jelell emelte a Magyar Ornithológusok Szövetsége. 1920. október 10.

Az emlékünnepi leplezésénél dr. Navrathl Dezso, a M. O. Sz. elnöke, és Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos, a földmívelésügyi miniszter képviselője mondatk magasztos, nagyhatalú emlékbeszédet. Az emlékünnep leplezése után a M. O. Sz. a Palota-szállóban diszközgyűlést tartott, melyen az elnöki megnyitót után a természetudomány legkiválóbb képviselői részéről nyolc előadás következett Herman Ottóról, melyek a nagy tudós egy-egy működési irányára világítottak rá s domborították ki hatalmas tudását, halhatatlan zsenijét.

A kegyetes ünnepség megszervezésé Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos, szalkóli Navrathl Dezso dr. elnök és Csörgel Titusz igazgató érdeme.

— A MÁV. kiadta talpa és váltótalpa megrendeléseit. A MÁV. igazgatóság a talpaverseny-tárgyaláson penyújtott ajánlatok felett most döntött s megrendeléseit az ajánlattevőkkel folytatott tárgyalások után kiadta. Az engedélyezett árak a következők:

Talpa: 260 m. h. 250 m. h. 240 m. h. 220 m. h. Egyégtár: 850 P. 830 P. 7—40 P. 420 P. Bükhtalpa: 260 m. h. 250 m. h. 240 m. h. 220 m. h. Egyégtár: 590 P. 570 P. 510 P. 380 P. Váltótalpa köbméter 135 P.

A feltűnően alacsony árak általános megdöbbenést váltottak ki. Az utólagos alkudozások során a talpatermelést mellőzni nem képes termelő új árakat voltak kénytelen elfogadni, melyek az önköltségek is alig fedezik s a megnövekedett termelési költségekkel egyáltalán nem állnak arányban. Ennek a lefelé való alkudozási rendszernek bizonyosan megles az a következménye, hogy a termelők a jövőben a talpa termelés a legkisebb mértékre fogják redukálni, mert drágán termelt talpajukra ráfizetni nem akarnak. És ismét megnyílnak a határsoroktól néhány ezer wagon külföldi faanyag előtt, hadd romolják meg jobban a kereskedelmi mérleg! — Hol itt a méltanyosság, hol a ráció?

ÜZLETI HIREK.

Tüzifa ára szilárd. A kereslet erősödött, Lomb-műlában az érdeklődés jó tőle iránt, bükken kissé megcsappant. A termékek megkezdődtek, a tavalyihoz képest 5—10%-kal nagyobb munkabérel.

Pályázati hirdetés.

Egyesületünk 400 pengőt tűzött ki a „Magyar Erdőgazda” VII. évfolyamában megjelenő legjobb cikk jutalmazására avval a kikötéssel, hogy a jutalmazott ezen összegből tartozik meghatározott programmal egy tanulmányt tenni a eről a lap hátsó részén tanulmány keretében beszámoló. A jutalomban bárki részesülhet, kinek az 1925. évfolyamán állandó cikke jelenik meg a „Magyar Erdőgazda”-ban.

Tölgymakk,

fenyőmagvak és lombfagyvak, erdészeti cszemetek, sorfák beszerezhetők

KEINER REZSŐ

okl. erdőmérnök

Budapest, Ferry Oszkár-utca 34. szám alatt vagy továbbra is Keiner Rezsőnél Bődőlőn.

Dr. FAZEKAS FERENC

magánerdőmérnök

Ujpest, Dessewffy-utca 22.

Erdőbirtokosok központi közös irodája.

Elitáji uradalmak állandó képviselőit és intézi esetenkénti mindennem megbízásait. Erdőgazdasági, faipari, fakereskedelmi üzemi szaktanácsadója. Fa-termelési, faértékesítési, faforgalmi kérdésekben specialista. Szakértője vasúti és vízi szállításoknak, export-import üzleteknek, vám-és tártárgyaknak, kötelevek és fakereskedelmi szokványoknak.

Slavoniai és hazai

tölgymakkot, csermakkot

szállít minden mennyiségben és rendeléseket kér

Köszegi Fenyőmagpergető Köszeg.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Bükkzsérc, u. p. Bogács, Borsod vm.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajóvívállalat könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
L. Wittenberger Géza.

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő.
Nem tagoknak 10 pengő.

Kezünkben van

az új törvénytervezet, a magyar erdőgazdálkodás évek óta várt új keretei elkészültek, az érdekességek megkapták a javaslatot, hogy tanulmány, bírálat és hozzászólás tárgyává tegyék. Közönet és elismerés illeti a földmivelésügyi miniszteriumot felvilágosult gondolkodásáért, mellyel a tervezetet az erdőgazdasággal foglalkozóknak kiadta, s osztatlan háta illeti azt a magyar főurat, ki áldozatot nem kímélő lelkesedéssel a javaslat nyomtatásban való megjelentését lehetővé s így azt mindenki számára hozzáférhetővé tette.

Örömmel látjuk, hogy a nemzet egész erdőszeti társadalmá megmozdult, az erdőbirtokosok, az O. E. E. és a vidéki erdőszeti egyesületek egyaránt felismerék az így nagy horderejét s egymás között hívják össze üléseiket, melyeknek középpontjában az új törvényjavaslat áll.

A Tiszajobbpárti Vármegyék Erdőszeti Egyesülete is ki akarja venni a részét abból a nagyfontosságú munkából, mely a javaslat megtárgyalásában, általános és magánérdekek szempontjából való megbírálásában, a hiányszakok pótlásában, a túlságos lefaragásban s új eszmék, életrevaló újítások megvalósításában nagy nyitványnál.

Athát bennünket a perc nagyszerűségének tudata, midőn egy új, jobbnak remélt korszak küszöbén állva hívó és biztató szóval kiáltjuk oda egyesületünk minden tagjának: jöjjön el mindenki, a csatlakozás ideje elérkezett, a munka vár!

A magyar erdőgazdaság nagy beteg. Válságos időköt élt át, erdőkincsünk java idegenek prédájává lett s aminél megmaradt, roskadozik a vagyonváltás, adók, gazdasági és hitel nehézségek, konjunkturális és értékesítési bajok súlyos terhei alatt. És évek óta lesi, várja az orvoslás megérkezését, a kormány böles intézkedését, mellyel egy új, gyökeres és igazságos erdőtervény szancionálása által kiemelkedhessék, felküzdeje magát, erőhöz és fejlődési lehetőséghez jusson.

S most itt az óra! A tervezet elkészült, a kezünkben van. Rajtunk áll, hogy a még nyers öntvényen az alakítást és finomítást munkáikat elvégzések, leváltszunk a felesleges durvinyoktól, kiegészítjük a hiányokat s finomra esisszjuk az új csapágycákat: a törvény egyes fejezeteit, melyeken az erdőgazdaság gépezele újult erővel, biztos

lendülettel indulhat meg új évtizedek alkotó munkájára.

Nagyszerű a feladat, mely reánk vár; nem minden kor erdőgazdának jut ki osztályrészüi megalkotni egy nagyszabású törvényt, mely évtizedekre lesz hivatva szabályozni egy nagy termelési ágazat egész életműködését. De amily nagyfontosságú, épp oly felelősségteljes is ez a munka, hiszen ha egy oly törvény nyer szentelést, mely a haladás szellemétől eltérőleg tulzottan köti meg az erdőgazda kezét s elzárja előle a gazdasági szabadság és fejlődés útját, ugy tovább vergődünk lefelé a hanyatlás és dekadencia lejtőjén. Míg egy a nemzet erdőkincsét épségben tartó, de egyszerűen keresztülíthető törvény fejlődést, emelkedést, jobb jövőt fog teremteni.

Ezért van most szükség minden erdőgazdasági szakember, minden erdőbír-

tokos egyéni és együttes munkásságára, ezért oly nagyfontosságú, hogy a törvényjavaslat tárgyalásán mindnyájan ottlegyünk! Félre most a mindent megmérgező közönytel és átkos szétzhúzással! Ne sajnáljuk az időt és fáradságot a tervezet alapos áttanulmányozására, egyéni nézeteink, gondolataink közreadására, álljon ki mindenki a tárgyaló asztalhoz, ne hagyjunk elveszni egyetlen morzsát sem, mellyel a magyar erdőgazdaság új épületeinek alapjait erősebbre és biztosabbra rakhatjuk.

Ezt az országot elsősorban az öntudatos, szakadatlan teremtő munka mentheti meg a feltámadásnak. Jöjjön el hát mindenki! Ezt kérjük tagjainktól, ezt várja el tőlünk a magyar erdőgazdaság s ezt parancsolja a legszentebb törvény: a hazafiúi kötelesség!

L. W. G.

Racionalizálás az erdőszet, faipar és fakereskedelemnél.

Fazekas Ferenc jogászdoktor-erdőmérnök jegyzeti.

(7-ik folytatás)

IV. rész.

A fakereskedelmi üzemek munkareformja.

Az erdőgazdaság termelvényeinek a fogyasztás részére az elérhető legmagasabb árak mellett történő elosztása, — a fa jó eladásá — gyakorlati szempontból legalább is egyenrangú akár az őstermelés, akár a faipari tevékenységek bármelyikével. Sőt nem tulzott ma már az a megállapítás sem, hogy a fatermelés rentabilitásának problémái a műszaki irodákból nagy részben átoldódtak az eladási osztályokba. Ahol pedig termelés és eladás irányítása egy kézben fut össze, ott a jövedelmezőség nagysága nem utolsó sorban ezen vezetett egyéniség kereskedői képességeinek a függvénye.

Nem elég ugyanis racionálisan olcsón termelni, ha nem tudjuk áruinknak megfelelő mennyiségű és jó elhelyezésűt biztosítani. Egy állandó és biztos, fejlesztendő és növelhető konjunktúra csak az eladás legalaposabb és messze ágazó megszervezésével érhető el, mikor is ezen konjunktúra már nem rajtukon kívül álló és tőlünk épen ezért nem befolyásolható jelenség következményeképpen fog fellépni, hanem a magunk munkájával megteremtve, általunk irányítva és kormányozva, biztos bázisa lesz kalkulációnak, illetve termelésünknek.

Termelvényeink szükségességét azoknak tudatába kell vinnünk, akiknél azokat elhelyezni kívánjuk; állandó és jó fogyasztókat kell tehát nevelnünk vagy biztosítani; el kell jutnunk mindazokhoz, akik ilyennek lehetnek, vagyis áruinkban propagandisztikus uton is szükségelt kell teremtenünk.

A fakereskedelmi üzemek változó fontosságával függ össze, hogy manapság már sürin hallani a tisztán fakereskedelmi üzemek munkájának racionálisabbá tételéről, Taylorizálásáról is. Ezzel a fakereskedelmi munkáinak színvonalánál a műszaki üzemek nivójára kívánjuk helyezni. A két színvonal között ugyanis napjainkban is még nagy a különbség. Paratlanul álló érdekes jelenség az a gazdaságossági fejlődéstörténetben: hogy a kommersziális vállalkozó típus kevesebb figyelmet szentel a munkával, erővel, anyaggal való takarékoságra, mint a technicizmus világában felnőtt műszaki vállalkozó.

De hazánkban nemcsak az egyes üzemek, hanem maguk a kereskedelmi egyesületek sem helyezték még eddig ezt a kérdést erdőlelkűsük első vonalába. A látszat az, mintha a hazai érdekeltség szélesebb rétege előtt ezen reformszemlék szinte túlméretettek lennének. A rendszer gyakorlati keresztülvitele — az érdekeltségnek egyik

beszámoló jelentése szerint ugyanis — „egy-részt felette nagy dimenziójú, tökéletes üzemet tételez fel, másrészt oly intézményeket kíván meg, amelyeket jelenlegi viszonyaink között megalkotni és fenntartani nem tudunk s végül oly magaskotó áttekinthető képességet és felelősséget igényel, amelyet az üzemeztetésben kétségkívül meglévő minden rátermettségünk s munkaeuróink legkésztetlenebb kvalitási mellett a mi gazdasági életünkben jelenleg nélkülözünk.”

A hivatásos kereskedői fórumnak ezt a szigorú önmegállapítást ugyan a magam részéről nem írnám alá, mert a hazai faterkedelem, nevezetesen annak tökéletes igénykereskedői ága szerintem még a magas igényű nyugati viszonylatokban eddig is mindenkor kifogástalanul felkészülnek mutatkozott és elért eredményeinek a jövőben való kockázatát nélkül aligha mondhat le ezental is a racionalizálás bevált módszereinek a hazai viszonyokhoz alkalmazkodóan történő felhasználásáról.

A hazai példákak szemben azonban a nyugati országok e téren már a fejlődés bizonyos fokára jutottak el. Így a munka tudományos szervezésének negyedik nemzetközi kongressusa Párisban ez év június végén rendszerbe is foglalta a felmerült problémákat.

Lényeges része ezen rendszernek a piac analízis: a különböző konjunktúra periódusok, azokat befolyásoló külső hatások és az egyes periódusok előzetes meghatározása; az egyes eladókra eső ármenyiségnek meghatározása; az eladási hányadok megállapításának módszere.

Könyvelei fejezete alatt tárgyalta a kongresszus az eladás önköltsége megállapítására, valamint az eladás önköltség fajtáinak meghatározására vonatkozó gazdasági normákat.

Külön csoport tárgyalta „Az emberi munkatényező” cím alatt, hogy melyek az eladási személyzet kiválasztására alkalmas pszichotechnikai módszerek.

Visszatérve azonban a hazai viszonyokra, ha egymás mellé állítjuk a faterkedelmi tevékenység fontosságát és ezen gazdasági ágának a racionalizálással szembeni restanciát, úgy e téren a sürgős pótlásra való problémák egész sorát fedezhetjük fel.

Akik figyelmem kísérték az erdőgazdasági és faipari körökben a racionalizálással kapcsolatban általam már kifejtett részleteket, azok a faterkedelmi üzemek munka reformjaira is sokban hasonló megállapításokat szűrhetnek le.

Bármennyire szívesen és lelkesen szeretnék belemélyülni ezen igen értékes tárgykörbe, — ismétlések elkerülése végett, de helyszüke miatt is, sajnos — itt most nem tehetek annak eleget.

Azt az egyet azonban még sem mulasztatom el, hogy hangsúlyozottan fel ne hívjam az érdekeltségek figyelmét legalább arra, hogy megfelelő termelési és fogyasztási statisztikák hiánya felette káros jelenség. A termelés és fogyasztás szükségszerű egy nevezőre hozása sántikálva bukdácsolhat csak ezen statisztikák hiányában. Sőtében tapogatózva keresgéli egymást óvatosan termelés és fogyasztás, ahelyett, hogy megvilágított ujon kéz-kézben haladnának a közös boldogulás felé. Mert azt sem tudjuk, milyen nagyok az országunk, vagy

egyed kereskedelmi körzeteknek a saját termelési, és nem tudjuk, hogy a legközelebbi sasionra milyen szükségletek, keresletek állapíthatók meg, ismeretlen továbbá a komolyan szóba jöhető export és transit kereskedelem áruforgalma is.

Mindenek statisztikai kimutatásokat fafajok, továbbá választékok, majd minőségsek és mennyiségsek alapján részletezve kellene összállítani.

De ismernünk kellene egyidejűleg ezen statisztikák utján azt is, hogy a kicsinybeni kereskedelem, továbbá a raktraktár bíró középkereskedelem, majd a nagykereskedelem meglévő elhelyezkedése és dimenziói milyennek.

Ugyancsak ismernünk kellene, hogy melyek a főössonjai a kereskedelemnek, megfelelő alappalossággal részletezve azokat és hogy milyen viszonylatba hozhatók végül is ezek a termelések.

Szóban lévő ilyen adatoknak a gyűjtése, feldolgozása egyenesen az érdekképviseletek munkakörébe kívánkoznak.

Ezen statisztikák bírtokában az érdekeltek már tisztán látnák a helyzetet és bizonyos részrezerességgel állapíthatnák meg a további tendenciát.

Ertekezésem befejezésével a „Kereskedői morál és bizalom” magásra értékelt fogalmának méltatását választom. Minden nyilvánvaló kereskedelmi üzemenk tartó pillérei ezen erkölcsi tulajdonságok.

A faterkedelem feladata ugyanis a fogyasztó piacnak tökéletes kimerése és ebből a lehetőségeknek a gyors kihozása. De hogy milyen komplikált ezen piac és hogy milyen nehéz abból azt a bizonyos eredményes munkát kihozni, azt csak az azzal intenzíven foglalkozó tudja. Mert nemcsak a fatermelés, faipar és faterkedelem között fennálló legpontosabb statisztikáknak a tökéletes ismerete kell ide, de azonkívül szükséges az alapos ismeret embereknél, majd gazdasági összefüggéseknél, pszichológiai momentumoknál stb., stb. és mindez azzal az igazi alappalossággal, amely csak sok-sok esztendő gyakorlata utján sajátítható el.

Már a mondottakból is világos, hogy az igazi kereskedő előtt mennyire fontos tehát az, hogy az üzletet olyan félle bonolyítsa le, aki a rendelést tényleg a legpontosabban tudja effektuálni és aki tényleg abban a helyzetben van, hogy vállalt összes kötelezettségeinek mindenben meg is tud felelni. Ilyenek elsősorban a nagy üzemek, ahol a szerves felépítés következtében a fél az

üzletet gyorsan és jól tudja lebonyolítani, ahol az előnyös megoldás keresztülvitelére megfelelő tőke is mindenkor tényleg rendelkezésre is áll.

És ha a bizalomnak ezen komponensei szükségességek már a beföldi faterkedelem részére is, mennyivel inkább nélkülözhetetlenek ezek az export kereskedelemnél. A külföldi fokozottan magasra értékeli, ha olyan üzleti felekkel tud dolgozni, akikre minden időben és minden viszonyok között számítani lehet.

De nemcsak exporteurók és importeurók, hanem beföldi termelők, faterkedők és fogyasztók sem szabad, hogy ellenfelekként álljanak egymással szemben: gazdasági értelemben vett üzletbarátok kell, hogy maradjanak, és az úgy is van, ha mindkét félnek az alapot az üzletnek a kölcsönös megbecsülés és a vállalt kötelezettségek teljesítésének legszigorúbb szem előtt tartása képezik. A vevő ezért szívesen vásárol a legnagyobb teljesítményű racionalizált üzemből, mert ott mindenkor jó és megbízható beszerzési forrást talál, míg a termelő erdőgazda ilyen üzem mellett mentesül az igazi jó elhelyezés keresésének és bizonytalanságainak gondjaitól és egész erejét saját munkáján belül az erdőgazdasági üzem és a termelés technikai és pénzügyi tökéletesedésének szentelheti.

A kereskedői morál és bizalom teremt tehát meg ezen igen előnyös circulus vitiosus. Ez logikus is. Egy üzlet ugyanis csak akkor jó, ha azzal mindkét fél egyaránt meg van elégedve. Aláhozom, hogy azt csak akkor lehet elérni, ha valóságos igazi üzletbarátok élnek együtt, tehát csak akkor, ha a tiszta értelem és becsületesség tudtjának női a rövidlátás és a szűkhomlokú pontatlanságokat, helytelenségeket. A jó viszony csökkenti egyrészt a surlódásokat, másrészt kisebbíti a fölös kiadásokat, megakadályozza az üzem üresen járását.

Ilyen és ehhez hasonló tartamos együttműködőkadásnak és egymásra való kölcsönhatásnak kialakult legfőbb eredménye ezután: a bizalom.

Bizalom: az erdőgazdák és a faterkedők között.

Bizalom: nemcsak az egyes cégek, de egész országok között is.

És ez a bizalom a gazdasági életben megszerzi a társadalmi és a politikai bizalmat és ez utóbbiak biztosítják az egyes termelési ágak, sőt országok között annyira óhajtott gazdasági békét is.

(Vége)

Egyesületi hírek.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések s a lapba szánt közlemények *L. Wittenberger Géza erdőmérnök, egyesületi titkár Bükkszécs, u. p. Bogács* címre küldendők.

A »Vadászati rovatba szánt közlemények s a rovatlak kapcsolatos levelezések *Thüringer János főerdőmérnök, Szentpéterfa, Vas megye* címre intézendők.

..

◆ KÖZGYŰLÉSÜNKET ◆

folyó évi december hó 28-án tartjuk meg a miskolci Kereskedelmi és Ipar-kamara kis tanácstermében, az alábbi tárgysorral:

1. Elnöki megnyitó.
2. A nyári közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hiteltelítése.
3. Űgyv.-alelnök, titkár, pénztáros jelentése.
4. Az erdőtervénytervezést tárgyalása.
5. Indítványok, javaslatok.

Tekintve, hogy a közgyűlésen az erdőgazdaságra oly nagyjelentőségű erdőtervénytervezést tárgyaljuk, kérjük a tagok minél nagyobb számban való megjelenését.

A KÖZGYŰLÉST VÁLASZTMÁNYI GYŰLÉS ELŐZI MEG.

Tagsági díj évente 6 pengő.
„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja
tagok részére 2 pengő
nem tagok részére 10 „

Elméleztetjük t. tagtársainkat,

hogy a *Vadász Jenő emléktábla-alap* nyitva áll még ma is a nemeslelkű adományaiak számára s kérjük, hogy az gyarapítani szivesek legyenek. Adozunk mindnyájan nagynevű tanúrnok kedves emlékének, hogy ragaszkodásunk és szeretetünk örök jelet mindamarább felállíthassunk. Adományok a *Magyar Általános Hitelbank sátorajaujhelyi fiókjához* a rendeltetés megjelölésével küldendők. Ezen befizetéseket lapunkban nyugtazzuk.

Irodalmi Szemle.

Az állat tragédiája.

Azt tanulom annak idején kis diák koromban, hogy minden élő lénynek megvan a maga rendeltetése a természet háztartásában és a „teremtés koronájá”-nak nincs joga reá nézve károsnak látszó állatfajtákat botorlú kipusztítani, vagy hogy hasznát huzzon belőle, egyes fajokat tömegesen gyilkolni. Célok itt a most folyó embertelen cethal-mészárszakra.

De ha már úgy fogja fel az ember a maga helyzetét, hogy ő itt a földön elevenek és holtak ura, legalább emberi méltóságának megfelelően uralkodjék és ne eljen vissza helyzetével, ne gyötörje, kinozza, ne pusztítsa ok nélkül azokat a lényeket, melyeknek ő az ura és melyek véle szemben sokszor védtelenek, tehetetlenek.

Egy kis könyv került a minap a kezembe, melynek szerzője egymástól időben távol történt eseményeket, kisebb epizódokat fűz egymásba kedves elbeszélések alakjába, melyek keretében szánalmat és részvétet akar ébreszteni az emberi szívből a szegény védtelen állat iránt azzal a messzebbmenő céllal, hogy ezen az alapon a természet és főként az állatvilág nagyrészt már kivésző fajai és egyedei iránti szeretet fakadjon az ember sokszor nyers lelkéből.

A könyv címe: *Tiertragödien*, szerzője A. Schmoock, kiadója I. Neumann, Neudamm, ára 2 márka. .. F. M.

Vadászatok Mongolországban.

Ernst Graf Hoyos — Sprinzenstein: Mit der Bäche in der Mongolei im Altai und Thian — Shan. 64 fényképpel és egy térképpel. I. Neumann kiadása, Neudamm, ára kötet 9 márka.

Dr. Almásy György Vándorutam Ázsia szívébe című gyönyörű művének kiadása óta, melyet annak idején nagy élvezettel olvastam, nem került a kezembe erről az érdekes vidékről szóló több oly értékes könyv, mint a fenti munka.

Arról az országról ír, melyben az utazás most is még nemcsak kalandos, hanem küzdelmekkel és nehézségekkel is össze van kötve és a szerző szintén nem csupán a vad, hanem az égbenuoly havasok zord tájai, valamint az ősi szokásainak titkait féltően őrző lakosság is érdekelte.

Meg-mégdobbán a szivünk a pusztá steppe vad fiának elétéről olvasva és izgatottan kutatunk minden népszokásban, minden akaratmegnyilvánulásban rokononás után

és tényleg felismerni veljük egy-egy szóban, vagy tetteben a magyarságnak az őshazában fennmaradt emlékeit.

Az előtűnik fekvő könyv szerzőjét természetesen elsősorban a vad vonzotta oda és annak eljövétire törekedett, amihez az a kiellen vidéken jó egészség, kemény izmok és egész ember kellett.

Hoyos főként a vadjuh és a kőszáli kecské utáni cserkészett izedte, ami az imént említett előfeltevételeken kívül türelmet és tervszerűséget is követelt, hogy ennek a két ügyes vadnak éberségén diadalmaszkodjék.

Almásy György dr. e két vadról az írja: „Érzékeinek élessége tekintetében, az hiszen, hogy a vadjuh a kőszáli kecskét felülmúlja, mégis, bár az hatalmas testalkatával és rengeteg szárvalóján igazán imponozás állat, a kőszáli vadat vadászatiilag többre becsülöm.”

Hoyos mindkét vadra eredményesen vadászott és minden nagykézpűsködes nélkül mondja el élményeit, melyek leírását élenkénti és fűszerei a hegyi világ csodás magyarságának és a pusztá steppe végtelen méreteinek színes festése.

Hangulatos, élvezetes olvasmány. F. M.

..

Rossitten.

Mikor sok évvel ezelőtt első ízben halottam Rossittenről, idegenül hangzott az a név és kutattam talán, hol is fekszik ez a szerény hely.

Ma már velem együtt minden madárbarát tudja, mit jelent ez a szerény szó, mit jelent az a munkálkodás, melyet dr. Thienemann ott kifejtett és hogy mennyire értékelte a ma emberek azt a munkát, legvilágosabban mutatja az a körülmény, hogy dr. Thienemann-nak „Rossitten” című műve, mely első ízben 1927. évben jelent meg, azóta három kiadást ért meg és immár 1960 példányban forgó közköze.

Hogy a rokonszenves szerző mit cselekedett, mit kívánt könyvével elérni, azt ő maga mondja el néhány szóval; nevezetesen azt akarja a világ elé tárni, mit látott ő maga 30 éven át Rossitten vidékén és mi módon igyekezett a madárvonulás homályos, titokzatosnak látszó, érdekes és izgató kérdésének megjelítéséhez az úgy iránt érzett meleg szeretettel, önellen lelkesedéssel hozzájárulni.

Ennek a szép könyvnek olvasáskor megérezzük azt, hogy nem bölcsekedő józanossággal, hanem a természet iránt érzett forró szeretettel és meleg szívvel van az megírva; a szerzővel együtt érezzük annak az anyarszögről oly messze eso keleti tengeri vidéknek minden édes poézist; képeletben látjuk szűkebb hazája minden báját és érdekességét; vele örvendünk abban az örömben, hogy most férfikorában ifjúságának minden ábrándját megvalósította látja.

Ez a könyv nem kizárólag csak a madárbarátoknak szól, hanem a vadászát is érdekli, hisz dr. Thienemann nem csinált titkot abból, hogy ő nem érzélgős álmodzásokba merül el, hanem a nemes vadászat komoly mulatságának is hódol és főként a solumászat terén olyan tapasztalataokra tett szert, melyek a nagy természet számos homályára vetett előtűnik világosság.

A neves szerzőnek hervadhatatlan érdeme mindenestere a madárvonulás mindenkit érdekli és izgató számtalan titkának helyes

megjelítése volt, mellyel nevét ország-világ előtt ismertté és becsültté tette.

Az egész vázsonba költött könyvet, mely harmadik kiadásában elő meggyta el a sajtót, 157 fénykép díszíti és I. Neumann kiadóánál lehet beszerezni Neudamm-ban 10 márkáért.

F. M.

Dr. Telegdi Róth Károly: Magyarország geológiája.

Dr. Telegdi Róth Károly, a m. kir. földtan intézet volt főfoglólója, debreceni tudományegyetemi tanár tollából fenti címmel igen értékes, komoly tudományos munka jelent meg a pécsi Danubius nyomdávaltal kiadásában.

A két kötetre tervezett mű első köteté a magyar föld s az az környező területek hegyszerkezetének kialakulását tárgyalja, míg a később kiadandó második kötet a regionális földtan leírását és rétegtani összefoglalást fogja tartalmazni. Bár a munka csak a második kötet megjelenése után lesz teljes és tökéletesen áttekinthető, mégis az első kötet is annyira érdekes és magában áll elvezhető, hogy megjelenését örömmel fogadhatja szakember és a geológia iránt érdeklődő laikus egyaránt. A tanulmány a földkéreg szerkezetének általános ismertetéséből indul ki, ennek elemeit s változásait megvilágítja végigvezet hazánk összes hegységén és geológiai alakulatain a legregebbi keletkezésűtől a legfiatalabbig, megismert az eredetével, szerkezetével és változásával.

A nagy tudományos felkészültségről és kiforrott gyakorlati tapasztalatokról tanusodik munka a tudományos világ legnagyobb érdeklődésére tarthat számot s e tárgy körben az első nagyobb tanulmány, mely szigorúan tudományos nívón mozog s mindenre kiterjed, amit a tárgy iránt érdeklődő benne kereshet.

Innen-onnan.

Lapunk mai számához befizetési lapot mellékelünk, kérik t. tagtársainkat és előfizetéseiket, hogy hártralekessék a csekklap felhasználásával mielőbb befizetni sziveskedjenek.

— Erdőbirtokosok érdekelte a törvénytervezet ügyében. *Hadiak János* gróf, az O. E. E. elnöke december hó 12-én az egyesület helységében értekezletre hívta össze az ország erdőbirtokosait, kik belátva a tárgy rendkívüli fontosságát nagy számban jelentek meg.

Hadiak János gróf idővelősen a megjelenéte, előadta, hogy az értekezlet összehívását az a nagyjelentőségű esemény tette szükségessé, hogy a magyar erdőbirtokosok általán állást kell foglalnia az új erdőtervénytervezet ügyében. Az alkotandó új törvény hosszú időre dönti el a magyar erdőgazdálkodás jövőjét s vele annak egy új korszaka nyílik meg. Tisztaban kell lenni avval, — mondotta — hogyha egy oly javaslat emelkedik törvényterv, mely az erdőbirtokosok jogos követeléseit figyelmen kívül hagyja, ez káros helyzetet fog hosszú időre megzörgíteni s az az érdekeltség nagyon meg fogja silynleni. Viszont ha egy oly törvény jön létre, mely figyelemmel van ugyan az általános gazdasági és állami érdekekre, de emellett a birtokosoktól jogos érdekeit védi s nem nyúl bele túlságosan

a magántulajdonba, nem köti guszba a birtokos kezeit, úgy az új törvény nyomán a fejlődésnek új korszaka fog következni. Hangsúlyozta, hogy csak az a termelési ágazat fejlődhetik valójában, melynél a gazdasági szabadság kellő mértékben biztosítva van s a jogos magánérdekek is lehetőleg teljes mértékben kielégültek. Tarthatatlannak jelentette ki azt az állapotot, hogy a birtokosok minden legkisebb intézkedéshez külön engedélyt kelljen kérnie s legesekélyebb használatok engedélyezésére adminisztratív eljárással hosszú hónapokat kelljen várnia. A nehéz helyzetben lévő erdőgazdasággal szemben az állam jóindulatú támogatását, a méltányos magánérdekek figyelembevételét s az eljárás egyszerűsítését várja az erdőbirtokosság az új erdőterületnél.

Hadik János gróf ezután rámutatott a tervezetnek az erdőbirtokosokra szerelmes pontjaira, különösen kiemelve, hogy a tervezet fenntartja a birtokosok által annyira kárthatatlan 1918. évi 3296. sz. háborús kormányrendelet intézkedését arra az időre, míg az új törvénytervezetben kötelezőleg előírt üzemtervek el nem készülnek. Helytelenítette azt a tulságos korlátozást, mely a tervezet tisztán hatósági elhatározástól teszi függővé, hol, mikor és mennyit használhat a birtokos a maga erdejében, sőt utakat, ideiglenes vasút céljára szolgáló területeket sem vonhat el, kő- és homokbányákat sem nyithat külön hatósági engedély nélkül.

Feltétlenül megváltoztatandónak tartja az azon intézkedést, mely szerint a hatóság jogosult megállapítani, hogy hany és milyen minőségű alkalmatlant tartson, sőt ezekben elbocsátási írá követelheti és őket felemlí eljárást alá is vonhatja. Helyteleníti, hogy a közérdekű fásítások minden terhé a birtokosra hárítja a tervezet s azok elmulasztása esetén drákói büntetéseket szab ki. A közös erdő szeptosztásának tulságos korlátozást is helytelennek és elvetendőnek tartja s a tervezetnek a faérfékesítést megelőző rendelkezései ellen emeli fel tiltakozó szavát.

Végül felkérve a birtokosokat, hogy még az új törvény létrejötte előtt, most, idejében, egyesület erővel és komoly felkészültséggel egyezkessenek a javaslataknak minden szerelmes intézkedést kiküszöbölni — a vitát megnyitotta, — minek során a tárgyhöz több figyelemreméltó hozzászólás történt.

— Az O. E. E. törvényelőkészítő bizottságának ülései. Az O. E. E. törvényelőkészítő bizottság december hó 19., 20. és 21. s 1930. január hó 7., 8. 9. és 10. napján reggel 1/9—1/11-ig és délután 4—7-ig tartandó ülésein fog az új törvénytervezettel foglalkozni. Az ülések során a tervezet tételtől-tételle felolvasva lesz, hozzászólás és megvitatás végett a bizottság tagjai elé kerülnek. Érdeklődőket szívesen látunk.

Azon közigyelés dipontja, melyen a törvényelőkészítő bizottság végezté munkáját és az egyesület állásfoglalására vonatkozó javaslatait az egyesület plénuma elé terjeszti, előreláthatólag január hónap, később közlendő időpontban fog megtörténni.

— A Déldunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület közgyűlése. A Déldunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület november 23-án d. u. 4 órákor Kapovásrtól, a városháza dísztermében tartotta meg évi rendes közgyűlését, a tagok nagyszámú részvételével mellett a Földmívelésügyi Miniszterium Papp Béla miniszteri tanácsos, az O. E. E.-et Bíró Zoltán ny. miniszteri tanácsos képviselték, Stephaits Pál alispán Somogyvármegye képviselőjeben jelent meg. A Tis. ajóbbparti Varmegyei Erdészeti Egyesülete a közgyűlést távirattal üdvözölte.

Fuhrmann Antal ügyvezető elnök a gyűlést megnyitva általánosságban idokolta az O. E. E. mellett a vidéki egyesületek létjog-

sultságát. Két szempont irányítja ezen helyi egyesületek működését: először a kollégális összetartás ápolása és másodsorban a lokális erdészeti viszonyok adta tapasztalatoknak feldolgozása. Ezáltal válnak kiegészítő részévé az országos egyesületnek. Hogy ezen cél megvalósuljon, a választmány időszereken vette az elnöki széknél oly személyrel való betöltését, aki a fenti intenciók megvalósulását lehetővé teszi.

Ezután a tárgysorozat letárgyalása következett, melynek során az egyesületet *Dr. Inkey Pál* és *Földváry Miksa* ajánlatára egyhangú közlélettel *gróf Benyovszky Mór*ik siklósi nagybirtokos választotta meg elnökévé, ki kuldötőseleg hívott meg. Az új elnök korvonalazva elküldetését, üdvözölte a megjelenteket, a hatóság és az egyesületek képviselőit s Isten áldását kérte az egyesület működésére.

A tárgysorozat további tárgyalásánál az egyesület megbizta az elnökséget az alapszabályok megfelelő módosítására és jóváhagyás végett való felterjesztésére. Megállapítást nyert a tagdíjak nagysága is. Elhatározta a közgyűlés, hogy legközelebbi összejövetelén a következő tavasszal Baranyavármegye területén egy szakkirándulás keretében fogja megterelni a s részletek kidolgozásával az elnökséget bizta meg.

Az indítványok során *Sarjányi Kálmán* főtitkár terjesztette elő ama javaslatát, mely szerint az új erdőtervénytervezettel kapcsolatos egyéni észrevételek az egyesület elnökségének terjesztessenek be, ahol azok a választmány útján összegyűjtetnének a további felhasználás céljából. Ezen indítványt a közgyűlés elfogadta. Majd *Bíró Zoltán* mint az O. E. E. képviselője fejtette ki véleményét, hogy mivel a törvényt előkészítő szakminiszteriumok csakis az országos egyesülettel ohanatnak tárgyalni, ezen — a messze jövőbe kiható törvény kidolgozásánál feltétlenül kívánatos, hogy a helyi egyesületek megtalálják e téren az országos egyesülettel való együttműködés módzatait. A vidéki egyesületek gyűjtésük össze a szakképzéseket s a helyi viszonyokra beolvasás bíró javaslataikkal kiegészítve terjesztek fel ezen referátumokat az anyaegetületeknek, melynek feladata ezen kívánatságot érvényesíteni.

A közgyűlés egyetértően a felszólalóval, megbizta az elnökséget, hogy fenti értelemben járjon fel a tervezethez való hozzászólást a tagok között popargálja.

Közgyűlés után a tagok társaságban vettek részt, mely selmezi hangulatban folyt le, — a legközelebbi viziontlás reményében.

— A Felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület rendkívüli közgyűlése. A Felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület december 10-én d. u. 6 órákor Győrött, a Royal-szálló góbelintermében rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. 1929. jun. 5-i közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
3. Erdőtervénytervezet tárgyalása.
4. Megrésdett I. alelnöki és titkári tisztség betöltése.
5. Új tagok felvétele.
6. Indítványok.

A közgyűlés felnyásáról közelebbi értesülésként még lenyásunk.

Tölgymakk,

fenyőmagvak és lombfagyagvak, erdészeti csemetek, sorfák beszerezhetők

KEINER REZSŐ

okl. erdőmérnök
Budapestben, Ferry Oszkár-utca 34.
szám alatt vagy továbbra is
Keiner Rezsőnél Gödöllőn.

ÜZLETI HIREK.

A meleg időjárás következtében a tűzifapiac lanyhult. A készletek nem túl nagyok, mitlántan erdőből való szállítás a felízott utakon korlátozott. A termelések jól haladnak s ha a fagy beállt volna szállítani lehet, a gyártmányok — főként talpa — hamar piacra kerülnek.

1. Tűzifa ár feladó állomás:

Belföldi hasáb	260—270 Ft
• vegyes	240—250 Ft
• dírtáng	220—230 Ft
• hátintófa	280—290 Ft
Romániai hasáb	245—265 Ft
Szilovicsfalvi száraz hasáb ár határ	1325—1700 csk
Szilovicsfalvi hasáb ár határ	255—280 Ft

2. Fűszén ár feladó állomás:

Belföldi Ia	750—800 Ft
Belföldi IIa	700—750 Ft
Romániai ár határ állomás	750—820 Ft
Szlovák	750—800 csk

3. Műfa budapesti paritásban:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabn	30—38 Ft
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm. nél feljebb	50—56 Ft
Tölgy fournirók m ³ -je	100—120 Ft
Bükk gömbölyű 30 cm.-től feljelle	28—36 Ft
Kőrös	40—48 Ft
Juhar	45—50 Ft
Eger	30—32 Ft
Gyertyán	30—32 Ft
Ákác	30—34 Ft
Nyár	20—26 Ft
• fűrésztúra	32—38 Ft

4. Fűrészfűrő budapesti paritásban:

Ia tölgy fűrészfűrő	170—190 Ft
IIa	150—160 Ft
Páris	230—90 Ft
Hosszfűrő	220— Ft
Rövidfűrő	160—190 Ft
Tölgy boules	130—150 Ft
Quartier élők	176—200 Ft
Bükk gözölt, szelétlen	95—105 Ft
• szelézett	100—115 Ft
Bükk gözöltlen, szelétlen	80—90 Ft
• hosszifűrő	105—110 Ft
• rövidfűrő (széles)	80—90 Ft
• (keskeny)	70—75 Ft
Fenyő asztalosra széles m ³ -e	130—140 Ft
Építőanyag széles m ³ -e	120—130 Ft
• keskeny	95—105 Ft
Léc, zárle	90—98 Ft

5. Bogrnárfa ár feladó állomás:

Kőrös 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 Ft
Szil 12—25 cm.	300—360 Ft
Ákác 12—25 cm.	370—420 Ft

6. Fagyártmányok ár feladó állomás:

Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2,0 m. hosszig	28—30 Ft
Tölgy bányafa m ³ -je 13—20 cm., 2,0 m. érn felül	30—32 Ft
Tölgy telephozsziop m ³ -e	42—60 Ft
Donga, gönci telemlányban	350—360 Ft
Keréktalp, búkk 22—24" h. 2,5—3" v. drb.-ja	024 Ft
Kálló drb.-ja	012 Ft
Kisvasutó talpa I. 1 m. h. drb.-ja	050—058 Ft
• 1,2	060—070 Ft
• 1,3	080—084 Ft
• 1,3 (profilozott)	110—120 Ft
2,0 m. h. közbelső tölgytalpa db.-ja	790 Ft
2,5	770 Ft
2,4	650 Ft
2,2	390 Ft
2,0	360 Ft
2,5	540 Ft
2,4	500 Ft
2,2	350 Ft

Műszabványú tölgytalpa, m³-e

Nyírfarúd drb.-ja 4 m. h. felső átm.

mériben 8—10 cm.

Tölgy szőlőkar db.-ja 1,8—2,0 m. h.

0130—014 Ft

7. Építési anyag, ár raktár:

Tégla nagyméretű darabja	007 Ft
• kisméretű	005 Ft
• nagyméretű mészhomok	005 Ft
• kisméretű	004 Ft
Portland cement q.-ja	590—630 Ft
Mész q.-ja	360—380 Ft

Slavoniai és hazai

tölgymakkot, csermakkot

szállít minden mennyiségben és rendeléseket kér

Közégi Fenyőmagpergető Kőszeg.

